MANUALE

FINNONICUM

Manuale Finnonicum
1684 A
= Wirsikirja 1684.
Evangeliumit ja Epis
tolat 1683.
saltari s.a.[1684?]
ucous=Kir[illegible]682.

P. 243

HELSINGIN YLIOPISTON KIRJASTO
KOTIMAINEN OSASTO

[illegible]
[illegible]
1684.

Manuale
Finnonicum
168~~4~~3.

Papp. N:o 243.

(1682–84.)

P. 243

MANUALE FINNONICUM,
Josa Löytän nämät
Colmetoistakymmendä
Kirja /

1. Calendarium.
2. Wirsi Kirja.
3. Ewangeliumit ja Epistolat / jotca owat P. Biblian jälken ojetut / ja Collectat wisusti ylitze-catzotut.
4. D. Marth. Luth. Catechismus, ja Huonelinen taulu.
5. Athanasiuxen Tunnustos.
6. Kaunijt kysymyxet Altarin Sacramentist / jotca sillen itzens walmista aicoitwat.
7. P. Hieronymuxen Prophetia / wijmeisest mailman ajast.
8. Käsi Kirja / eli Kircon palweluxen tarpeist.
9. Christuxen Kärsimisen Historia.
10. Jerusalemin Häwityxen menost.
11. Dawidin Psaltari.
12. Rucous Kirja.
13. Christiliset Aamu ja Ehto rucouxet / Jumalata rucoilla / jocapäiwä wijckosa.

M. Thomas A. Bergmannin culutuxel; mones paikas parattu ja lisättiy Psalmein cans: jonga tykönä tämä myös on myydä. 1684.

Präntäis Stockholmis / J. G. Eberdt.

9.

HELSINGIN YLIOPISTON KIRJASTO
KOTIMAINEN OSASTO
1952

KB

Tukh.
KB.

Mon-Fin.
1684

Psalm. 150. v. 6.

Caicki joilla Hengi on / kijttäkän HErra / Halleluia.

Cunnialisille / Hywinoppenuille / Arwospidettäwäisille / ylösotetuille / corkiastuscotuille ia Toimellisille Herroille ia Miehille /

Hr. Nicolaus Anbergille /

Tämän Cuningalisen Pää Caupungin Suomen Seoracunnan Kirckoherralle / ia Hengellisen Oikeuden Assessorille,

Hr. Lauritz Skraggille /

Cammareralille Cuningalisitis Reduction - ia Påst Contoiris.

Hr. Swen Åkermarkille /

Cuningalisille Fischalille ylidzen Ruodzin Waldacunnan Soden - ia Militie Säädyn.

Hr. Elias Brennerille /

Hr. Caspar Hannuxen

Pojalle Chämminärille.

Nijn myös

Suomenseoracunnan isäsenille yhteisest / Kirckowärdeille ia Cuudenes Miehille erinomaisest Minun suurest Cunnioitetuille Herroilleni ia hywinsuowaisilleni /

Olcon rauha ia rackaus uscon cansa Isäldä Jumalalda ia Herralda Jesuxelda Christuxelda. Amen.

Cun

Hr.
Hr.

Ann. Stud.
1684

Cunnialiset / ylösotetut ia hywäsarwos pidettäwäiset Herrat / miehet ia hywänsuowat.

Apostoli P. Pawali hänen lähetys Kiriasans Colosserein tygö sinä Colmanesa lugusa sano: Opettacat ia neuwocat teitän kästenän psalmeilla ia Kijtoswirsillä / ia Hengellisillä Laulwilla / weisaten armon cautta teidän Sydämmesänne. Näiden sanain cansa tahto se uloswalittu Jumalan Ase meitä Christityitä nijn vscollisest cuin merkillisest opetta / cuinga me oikein hywän hedelmän cansa / Jumalalle tunniax / suosiox ia mielen nouteex meidän Hengelliset Laulum ia kirckoweisum otollisest ia cohtullisest toimitta mahdalsim / että Jumala armon ia laupiuteen meitä wastan ylöskehoitetux / meidän sydämen ia Sielum caikis päälle tulewaisijs murheis / Kiusauxis ia waiwois lohdutetux / ia meidän elämän sen cautta ojetux tulis.

tulis; tMimitäin / Etten me niitä taiwan wuori weisa / engä myös irtaisuteen wäärin käytä / niin cuin Mailman lapset usein hengelliset laulut wäändelewät; waan että me ensist idziäm sen cansa opetamme; Opettacat teitän kästenän sano P. Pawali. sillä cosca me ne hengelliset Psalmit HErran pelgosa sydämmellisellä Jumalisudella ia ahkerudella weisamme / niin me löydämme niistä sangen caunit ia tarpelliset opetuxet / meidän HErran JEsuxen Christuxen Ihmisexi tulemisest / syndymisest / kärsimisest / cuolemast / ylösnousemisest ia Taiwasen astumisest / Pyhäst Hengest ia Colminaisudest / Jumalan laist / Christillisest Uscost / rucouxest / Castest / Catumuxest / wanhurscaudest / HErran Ehtollisest / Jumalan Kiitoxest / Christillisest Seuracunnast / ristist ia wainost / Jumallisest waelluxest / cuolemast / Hautamisest ia ijancaickisest elämäst / Sitälikin että me idziäm sen cansa neuwomme. Sillä sencaldaisten hengellisten wirttein weisamisella me neuwotan / cuinga me Christuxen Sikimisen / syndimisen / kärsimiseu / cuoleman / ylösnousemisen ia taiwasen astumisen meillen hyödytyxex tutkistelisimme / meidän uscom perustaisimme / oikein rucoilisimme / totisen catumuxen tekisimme / HErran Pyhän Ehtollisen kelwollisest nautitzisimme / Christillisest eläisimme / kärsiwällisest Kärsisimme / autualisest cuolisimme / meidän ylösnousemisellam ia ijancaickisella elämällä meitäm lohdutaisim / Sentähden machdamme niitä suloisia ia riemullisia lauluja hengen udistuxen cansa weisata / meitäm niitte opetta ia neuwota / lijatengin / että Perkele joca on se oikia

 murhem

Mon.
Fennonicum

murhen Hengi / sen cautta nijncuin hengälliselle Da-
vidin Harpulla pois carkoitetan; Tottnen Jumali-
sus meidän sydämihijn / joca nuutoin luonastans
kylmä ja hidas on Jumalan palwelluxen / ylöske-
hoitetan; Meidän työm ja waiwam huojetan / nijn
että Ihmisen sydän hywälle mielellä työsäns i-
loidze; Eccl. 3. v. 13. Jumala apuun / armoon ja
laupiuteen ylösherätetän; Meidän murhem hillitän /
ja walituxen ilori muutetan Psal. 30 12. Meil-
le sen hancaickisen elämän ja taiwallisen riemun esi-
maku annetan / joca enimittän Jumalan ylistyxes kij-
toxes ja cunnias seisopi.

Mutta jos meidän Weisum ja Laulum täällä a-
jallisest Jumalalle kelwata mahta / nijn senpitä P.
Pawalin neuwon jälken caikest sydämmest uloskäy-
män: Weisatcat Herralle teidän sydämmesän-
ne / tieten sen / että jos toisin tapahtu / nijn se on
Herralle yxi cauhistus ja kelwotoin työ / nijncuin
hän sen idze tiettäwäx teke Amos. 5. v. 23. Wie
pois sinun wirttes jyrinä / sillä en minä woi si-
mun Psaltari leickiäs cuulella; Sentähden pitä
meidän cawahtaman etten me anna Herralle tila wa-
litta meidän ylidzen nijncuin Judan cansan Esa. 29:
v. 13. Tämä cansa lähesty minua suullens /
ja cunnioidze minua huulillans / mutta heidän
sydämmens on cancana minusta. Waan mei-
dän sydämmen pitä weisaman suun cansa / että se o-
lis Jumalan corwisa yxi caunis harmonia ja yhten
sopiwainen suloinen helinä. Se pitä oleman mei-
dän sydämen ilo ja riemu cosca me kijtämme
HErra iloisella suulla Psal. 63. 6. Meidän
Sielun

Sielun pitä kijttämän HErra/ ja caicki cuin meisä on hänen pyhä Nimeens/ Psal. 103 1. Meidän Sielun pitä ylistämän HErra/ ja meidän Hengen riemuidzeman Jumalasa meidän wapahtajasam Luc. 1:47. Vide ut quod ore cantas, corde credas, & quod corde credis, operibus comprobes. Se on/ cadzo hywin etees/ ettäs sen cuins suullas weisat/ sydämelläs uscot/ ja sen cuins sydämmelläs uscot/ töilläs näyttäiset.

Että taincaldainen Jumallisus caickein ihmisten sydämihijn Jumalan armon cautta aina juuritetux ja ymbäri coco Mailman uloslewitetyx tulis/ on Jumala caickiwaldias oppenuitten Miesten cautta monda tuhatta Kirja caickinaisille kirlillä/ ihmisille Mailmas ijancaickisexi muistoxi/ heidän Christillisen uscons ylösrakennuxexi ja Sieluins autuudexi paperin päälle prändätä andanut/ jonga cautta Herran cunnia Mailman loppun asti julistetan. Näiden seas se hengellinen Wirsi- ja Psalmikirja ei suingan wähin ole/ joca samalla muoto monesa kiesä walkeuteen annettu on. Ja waicka se sillä ylistettäwällä Suomen kielellä monelle tarpexi ja suurex ylösrakennoxex aijncuin yxi hengellinen ja taiwallinen tawara joka ei coi eikä ruoste raisca/ jo monin kerroin prändistä ulos käynyt on/ nijn cuitengin/ että ne endiset wirsikirjat enimittän owat myydyt ja ostetut/ ettei monda exemplaria enämbi jälillä ole/ olen minu yhdest jumollisest aicoimisest nytt eteen ottanut läsnä olewaisen Suomalaisen Manualen ja Käsikirjan/ Jumalan nimeen cunniax ja hänen pyhän Seoracundans ylösrakennoxex täsä otollises Prän-

din muo-

Sielun
meisä on
dän Si
Henge
pahtaja
corde cr
probes.
ins suulla
sydämmel
Että
sydämihy
ia ymbäri
Jumala c
monda tu
Mailmas
uscons ylös
päälle prän
cunnia Mailm
seas se hengellinen ... kirja ... suu
wähin ole / joca samalla muoto monesa kiesä
keuteen annettu on. Ja waicka se sillä ylistettäwä
lä Suomen kielellä monelle tarperi ia suurex ylösr
kennoxex nijncuin yxi hengellinen ia taiwallinen
wara iota ei coi eikä ruoste raisca / io monin kerro
prändistä ulos käynyt on / nijn cuitengin / että ne
diset wirsikirjat enimittän owat myydyt ia ostetu
ttei monda exemplaria enämbi jälillä ole / ole
yhdest jumollisest aicomisest nytt eteen ottan
olewaisen Suomalaisen Manualen ia Kä
/ Jumalan nimeen cunniax ia hänen pyhä
seurakundans ylösrakennoxex täsä otollises Prä
din mu

da.
sen aicoi-
uurtami-
Herrain
inä nytt
Herraudel-
stä sangen
nian tygö
llä toiwol-
unnian sen
ngin sydä-
ion/ pytä-
ä cuin sen
rrauden ia
akelwata/
ga minä jo
a tion ia sy-
artänyt: Minä
... teidän Herraudellen ia
unniallen caikille yhteisest ia idzecullengin erino-
aisest paljon onne/ Menestystä ia siunausta Juma-
lalda caickiwaldialda / nöyröst rucoillen / että minä
teidän Herrauden ia Cunnian tykönä wielä edespäin
iwen hywän suosion holhomisen ia turwan löydäi-
/ nijncuin minä myös sijnä toiwos alati elän/ ia
oaen sydämestän teidän Herrauden ia Cunnian
ainalan haldun / ia huomaan / muuttumattomast
dsyn /

Teidän Herrauden ia Cunnia

...joitettu Stockholmis
8. May 1684.

Uscollinen ia
Palwelija
Thomas Andreaxen p.
Bärgman.

men. Finn.
1684

din muodosa uloskäydä ia prändätä anda.

Mutta nijncuin sencaldaisen Inmalisen aicoimisen / Christillisen ja tarpellisen työn edesauttamisex erinomattain Cunnjallisten Patronain ia Herrain holhominen suurest tarwitan: Nijn olen minä nytt hywäxi löytänyt ei ainoastans sitä teidän Herraudeldan ia Cunnialdan edziä / mutta myös tätä sangen tarpellista työtä teidän Herrauden ia Cunnian tygö kirjoitta dedicerata ia offerata sillä hywällä toiwolla / että nijncuin teidän Herrauden ia Cunnian sen luonollisen rackauden tähden / cuin idze cungin sydämehen hänen äitins kielen tygö juuritettu on / pytäwät parhan woiman jälken edes autta sitä cuin sen ylistexex tulla taita: Nijn on teidän Herrauden ia Cunnian myös tätä työtä idzellens andawa kelwata / ja hywällä mielellä ylösottawa / jonga minä jo muutamilda minun tuttawildani suuren ilon ia sydämmellisen riemun cansa olen ymmärtänyt: Minä toiwotan myös sijnä siwus teidän Herraudellen ia Cunniallen caikille yhteisest ia idzecullengin erinomaisest palljon onne / Menestystä ia siunausta Jumalalda caickiwaldialda / nöyröst rucoillen / että minä teidän Herrauden ia Cunnian tykönä wielä edespäin yhden hywän suosion holhomisen ia turwan löydäisin / nijncuin minä myös sijnä toiwos alattelän / ia andaen sydämestän teidän Herrauden ia Cunnian Jumalan haldun / ia huomaan / muuttumattomast pysyn /

Teidän Herrauden ia Cunnian

Kirjoitettu Stockholmis
8. May 1684.

Uscollinen ia nöyrä
Palwellja
Thomas Andreaxen poica
Wärgman.

Januarius,				31
1	A	Ci	Vdenwuo.	19
2	b	si	(den påiwä.	8
3	c	o		
4	d	ja		16
5	e	nus		5
6	f	Ep	Loppiainen.	
7	g	Ca	Knuti.	13
8	A	si		
9	b	bi		2
10	c	Ven		10
11	d	di		18
12	e	cat		
13	f	oc		7
14	g	Fe		1
15	A	li		
16	b	Mar		4
17	c	cel	An Tyniys	
18	d	Pris		12
19	e	Fab		1
20	f	Hen	Hendrich	
21	g	Ag	Aunei	9
22	A	Vin		
23	b	cen		17
24	c	tin		6
25	d	Pau	Pawali	
26	e	lus		14
27	f	no		
28	g	bi	Caarle	3
29	A	le		
30	b	lu		11
31	c	men	Ignatius	19

Tammi Cuu.

Februarius,				28
1	d	Bri	(Messn	8
2	e	Pur	Kyndel.	16
3	f	Bla	Blasius	
4	g	sus		
5	A	Ag	Agat. Nei.	5
6	b	Dor	Dor. Nei.	13
7	c	Fe		2
8	d	bru		10
9	e	o		
10	f	Scho	Lastica	18
11	g	las		
12	A	ti		7
13	b	ca		
14	c	Va	Valentin	15
15	d	Sig	Siffre	4
16	e	Ju	Juliana	12
17	f	li		
18	g	con		[illegible]
19	A	jun	Susanna.	9
20	b	ge		
21	c	tunc	Kewät tåsä	17
22	d	Pe	rupepi.	
23	e	trum		6
24	f	Mat	Matthias	14
25	g	thi	Alexander	
26	A	am		3
27	b	in		11
28	c	de		19

Helmi Cuu.

Mss. Penn

1685

Martius				31
1	d	Mar		
2	e	ti		8
3	f	us		
4	g	of		16
5	A	fi		5
6	b	ci		
7	c	tho		13
8	d	de		2
9	e	co		
10	f	ra		10
11	g	tur		
12	A	Gre	Greus	18
13	b	go		7
14	c	ri		
15	d	a		15
16	e	no		4
17	f	Ger	Gertru	12
18	g	trud		
19	A	Ab	Josoph!	1
20	b	ba		9
21	c	Be	Bengti	
22	d	ne		17
23	e	jun		
24	f	cta		6
25	g	Do	Marian P.	
26	A	mi		14
27	b	oa		3
28	c	ge		
29	d	ni		11
30	e	tri		19
31	f	ce		8

Maalis Cuu

Aprilis				30
1	g	A		8
2	A	pril		16
3	b	in		
4	c	Am	Brusius	5
5	d	bro		13
6	e	si		
7	f	i		2
8	g	fes		10
9	A	tis		
10	b	o		18
11	c	vat		
12	d	at		7
13	e	q;		15
14	f	Ti	Suvi päiwä	
15	g	bur		4
16	A	ti		12
17	b	Hinc		1
18	c	Va		
19	d	ler		9
20	e	san		
21	f	cti		17
22	g	q;		
23	A	Ge	Yrjänä	6
24	b	or		14
25	c	Mar	Marcus	
26	d	ci		3
27	e	q;		11
28	f	Vi		19
29	g	ne		
30	A	tri		

Huhti Cuu.

Majus			31
1	b	phi Philip. Jac.	
2	c	lip (Walbur	16
3	d	Crux Pyhä	5
4	e	co (Risti	
5	f	ro	13
6	g	lo	2
7	A	ha	
8	b	la	10
9	c	tin	18
10	d	E	
11	e	pi	7
12	f	Ne	
13	g	re	15
14	A	i	4
15	b	q;	12
16	c	Ma	
17	d	jus	1
18	e	B Erich Cuning	
19	f	ric	9
20	g	se	
21	A	ri	17
22	b	e	6
23	c	te	
24	d	net	14
25	e	Ur Urban	3
26	f	ba Kesän alcu	11
27	g	num	
28	A	le	19
29	b	qui	8
30	c	tur	
31	d	pe Petronel.	16

Toucko Cuu

Junius			30
1	e	Nic	
2	f	Mar	5
3	g	E Erasmus	13
4	A	ras	2
5	b	Bo	
6	c	ni	10
7	d	dat	
8	e	lun	18
9	f	pri	7
10	g	mi	
11	A	Bar	15
12	b	Es Eschillus	4
13	c	An risiin päiwä	
14	d	Thon	12
15	e	Vir	1
16	f	q;	
17	g	Bot Aunet	9
18	A	Hen Henrich	
19	b	Ger (Pispa	17
20	c	Va	
21	d	na	6
22	e	ri	14
23	f	ter	3
24	g	Jo Johannes	
25	A	ha (castaja	11
26	b	jo	19
27	c	q;	
28	d	Le	8
29	e	pe Petari ja	
30	f	Paul Pawali	16

Kesä Cuu

A 5 Ju-

N= 243.

MAJUS			31
1	d	phi Philip. Jac.	
2	e	lip (Walbur	16
3	d	Crux Pyhä	5
4	e	co (Risti	
5	f	ro	13
6	g	lo	2
7	A	ha	
8	b	la	10
9	c	tin	18
10	d	E	
11	e	pi	7
12	f	Ne	
13	g	re	15
14	A	i	4
15	b	q;	12
16	c	Ma	
17	d	jus	1
18	e	E Erich Cuning	
19	f	ric	9
20	g	se	
21	A	ri	17
22	b	e	6
23	c	tè	
24	d	net	14
25	e	Ur Urban	3
26	f	ba Kesän alcu	11
27	g	num	
28	A	se	19
29	b	qui	8
30	c	tur	
31	d	pe Petronel.	16

Touco Cuu

JUNIUS.			
1	e	N e	
2	f	M r	
3	g	E Erasmus	
4	A	ras	
5	b	Bo	
6	c	ni	
7	d	dat	
8	e	lun	
9	f	pri	
10	g	mi	
11	A	Bar	
12	b	Es Eschillus	
13	c	An risiu päiwä	
14	d	Thon	
15	e	Vit	
16	f	q;	
17	g	Bot Aunct	
18	A	Men Henrich	
19	b	Cer (Pispa	
20	c	Vä	
21	d	pa	
22	e	ri	
23	f	ter	
24	g	Jo Johannes	
25	A	ba (castais	
26	b	jo	
27	c	q;	
28	d	Le	
29	e	pe Petari ja	
30	f	Paul Pawali	16

Kesä Cuu

A ij Ju-

Julius,				31
1	g	Jul		5
2	A	Vi	Marian	13
3	b	si	edzimä päiwä.	
4	c	ta		2
5	d	re		10
6	e	ti	Mätecuun	
7	f	net	Alcu.	18
8	g	su		7
9	A	ni		
10	b	sep		15
11	c	tem		
12	d	Fra		4
13	e	Mar	Marieta	12
14	f	gar	Neidzy.	
15	g	A	Apostoliten	1
16	A	po	Hajotus.	9
17	b	stol		
18	c	In		
19	d	de		17
20	e	qve		6
21	f	Prax		14
22	g	Mag	Magdalena	
23	A	ap		3
24	b	Chris	Kirstin	11
25	c	Ja	Jacob	
26	d	co		19
27	e	bus		8
28	f	Bot		
29	g	Ol	Olewi	6
30	A	ab		5
31	b	Hel	Elin	

Heinä Cuu.

Augustus,			
1	c	Pe	
2	d	Ste	
3	e	Steph	
4	f	an	
5	d	Do	
6	A	Sixt	
7	b	Au	
8	c	gu	
9	d	stus	
10	e	Lau	Lauritz
11	f	dat	
12	g	&	
13	A	Hyp	
14	b	pol	
15	c	Sum	Maria
16	d	ti	
17	e	o	Loppu Mätä
18	f	jun	Cuusa.
19	g	ge	
20	A	Bern	Bärnij
21	b	ac	
22	c	Ti	Timi
23	d	mo	Syksy al.
24	e	Bar	Bertoli
25	f	Lu	Lodvik
26	g	do	
27	A	Vic	
28	b	Aug	Augustinu
29	c	Jo	Johannutzen
30	d	han	(Caulan
31	e	nes	(leccaus

Elo Cuu.

Vään. Sikotin

tulis;
weisa/
tain M
delewät
petamm
wali. sil
pelgosa s
weisamme
ia tarpel
Christinx
simisest/
astnmisest
mialan lat
stest/ Ca
tollisesti/
cunnast/ r
cuolemast/ H
tälikin että m
Sillä sencaldaisten [illegible] meisä
me neuwotan/ cutnga me Christnxen [illegible]
syndiwisen/ kärsimisen/ cuoleman ylösnouse[illegible]
ia taiwasen astumisen meillen hyödyttyxet [illegible]
me/ meidän uscom perustaisimme/ oikein [illegible]
me/ totisen catumuxen tekisimme/ HErran [illegible]
Ehtollisen kelwollisest nautitzisimme/ Christill[illegible]
eläisimme/ kärsiwällisest Käisisimme/ au[illegible]
cuolisimme/ meidän ylösnousemisellam ia [illegible]
kisella elämällä meitäm lohdutaisim/ [illegible]
machdamme nätä suloisia ia riemullisia [illegible]
gen udisturen cansa welseta/ meitäm nij[illegible]
neuwoca/ lijatengin/ että Perkele joca [illegible]

X iij

1684 2

...le Da...
...umali...
...aſtans
...ylöske...
...an/ nijn
...öſäns i...
...armoon ja
...n hllit...n/
...t. Meil...
...emun eſi...
...iſtyxes kij...

...n täällä a...
...ſenpitä P.
...ſt uloskäy...
...dämmeſän...
...a/ nijn ſe on
... työ/ nijncuin
... teze ... Amos. 5. v. 23. Wie
..., ſinun wirttes jyrinä/ ſillä en minä woi ſi...
...n Psalkari leickiäs cuulella; Sentähden pitä
meidän cawahtaman etten me anna Herralle tila wa...
...itta meidän ylidzen nijncuin Judan canſan Esa. 29:
v. 13. Tämä canſa lähesty minua ſuullans/
...cunnioidze minua huulillans/ mutta heidän
...dämmens on caucana minusta. Waan mei...
...dän ſydämmen pitä wei aman ſuun canſa/ että ſe o...
...Jumalan corwiſa yxi caunis harmonia ja yhten
...ſoiwainen ſuloinen helinä. Se pitä oleman mei...
...dän ſydämen ilo ja riemu coſca me kijtämme
Herra iloiſella ſuulla Psal. 63. 6. Meidän
Sielun

[illegible]

JULIUS,				31
1	g	Jul		5
2	A	Vi	Marian	13
3	b	si	edzimä päiwä.	
4	c	ta		2
5	d	re		10
6	e	ti	Mätecuun	
7	f	net	Alcu,	18
8	g	su		7
9	A	ni		
10	b	sep		15
11	c	tem		
12	d	Fra		4
13	e	Mar	Marieta	12
14	f	gar	Neidzy.	
15	g	A	Apostoliten	1
16	A	po	Hajotus.	9
17	b	stol		
18	c	In		
19	d	de		17
20	e	qve		6
21	f	Prax		14
22	g	Mag	Magdalena	
23	A	ap		3
24	b	Chris	Kirstin	11
25	c	Ja	Jacob	
26	d	co		19
27	e	bus		8
28	f	Bot		
29	g	Ol	Olewi	6
30	A	ab		5
31	b	Hel	Elin	

Heinä Cuu,

AUGUSTUS,			
1	c	Pe	
2	d	Ste	
3	e	Steph	
4	f	an	
5	d	Do	
6	A	Sixt	
7	b	Au	
8	c	gu	
9	d	stus	
10	e	Lau	Lauritz
11	f	dat	
12	g	&	
13	A	Hyp	
14	b	pol	
15	c	Sum	Maria
16	d	ti	
17	e	o	Loppu Mätä
18	f	jun	Cuusa.
19	g	ge	
20	A	Bern	Bärnij
21	b	ac	
22	c	Ti	Timi
23	d	mo	Sykfyal.
24	e	Bar	Bertyli
25	f	Lu	Lodwijk
26	g	do	
27	A	Vic	
28	b	Aug	Augustinu
29	c	Jo	Johannutzen
30	d	han	(Caulan
31	e	nes	(leckaus

Elo Cuu.

SEPTEMBER,				30	OCTOBER				31
1	f	E		2	1	A	Rem		2
2	g	gi			2	b	Leo		
3	A	di		10	3	c	o		
4	b	um		18	4	d	Fran	Frantzi	18
5	c	sep			5	e	ci		7
6	d	ha	Maunun	7	6	f	sci		
7	e	bet		15	7	g	Bir	Birita	15
8	f	Nat	Marian		8	A	git		4
9	g	Gor	synd.päiwä.	4	9	b	Di	Nisius	
10	A	gon		12	10	c	o		12
11	b	Port		1	11	d	ni		1
12	c	at			12	e	si		
13	d	qve		9	13	f	qve		9
14	e	Cru	Pyhän Ri-		14	g	ca		
15	f	cem	stin cor.	17	15	A	lix		17
16	g	sanct			16	b	ti		6
17	A	Lam		6	17	c	Gal		
18	b	ber		14	18	d	Lu	Lucas	14
19	c	tum			19	e	cas		
20	d	cum		3	20	f	fit		3
21	e	Mat	Mattheus		21	g	U		11
22	f	Mau	(Ewang.		22	A	din		
23	g	ri		19	23	b	Se		19
24	A	ti			24	c	ve		8
25	b	us		8	25	d	Ghris		16
26	c	&		16	26	e	pi		
27	d	Da		5	27	f	ui		5
28	e	mj			28	g	Si	Simon Jud.	
29	f	Mich	Mickel.	13	29	A	mo		13
30	g	Hic			30	b	nem		
					31	c	Qvin.		1

Syys Cuu. — Loca Cuu.

...PTEMBER,		30	Oc...			
f E		2	1	Rem		
G gi			2	b Leo		
A di		10	3	c o		
b um		18	4	d Fran	Frantzi	18
c sep			5	e ci		7
d ha	Måunun	7	6	f sci		
e bet		15	7	g Bir	Birita	15
f Nat	Marian		8	A git		4
g Gor	synd.päiwä.	4	9	b Di	Nisius	
A gon		12	10	c o		12
b Port		1	11	d ni		1
c at			12	e si		
d qve		9	13	f qve		9
e Cru	Pyhän Ri-		14	g ca		
f cem	stin cor.	17	15	A lix		17
g sanct			16	b ti		6
A Lam		6	17	c Gal		
b ber		14	18	d Lu	Lucas	14
c turn			19	e cas		
d cun		3	20	f sit		3
e Mat	Mattheus		21	g U		11
f Mau	(Ewang.		22	A din		
g ri		19	23	b Se		19
A ti			24	c ve		8
b us		8	25	d Chris		16
c &		16	26	e pi		
d Da		5	27	f ui		5
e mi			28	g Si	Simon Jud.	
f Mich	Mickel	13	29	A mo		13
g Hie			30	b nem		
			31	c Qvin.		1

Syys Cuu. | Loca Cuu.

[illegible] 30 DECEMBER.

1	d	Om	Pyhäin	10
2	e	ne(miesten päiwä		
3	f	No		18
4	g	vem		7
5	A	ber		15
6	b	ha		
7	c	het		4
8	d	quat		
9	e	the		12
10	f	o		1
11	g	Mar	Martina.	
12	A	tin		9
13	b	Bric		17
14	c	E		
15	d	pis		6
16	f	cop		
17	e	Ad		14
18	g	dis		3
19	A	E	Elisabet.	
20	b	li		11
21	c	sa		19
22	d	Ce	Sijdza	
23	e	Cle	Clemet	8
24	f	Chris		16
25	g	Ka	Karina	
26	A	thad	(Talwen	5
27	b	quo	(alcu.	
28	c	q;		13
29	d	Sat		2
30	e	An	Andreas	10

Marras Cuu.

1	f	De	
2	g	cem	
3	A	ber	
4	b	Bar	Barbor
5	c	ba	
6	d	Ni	Niculas
7	e	co	
8	f	con	Marian
9	g	cep	(sikiämä
10	A	&	
11	b	Al	
12	c	ma	Lyhin päiw
13	d	Lu	Lucia
14	e	ci	
15	f	An	Anna
16	g	Hinc	
17	A	sa	
18	b	pi	
19	c	ens	
20	d	que	
21	e	Tho	Thomas
22	f	mas	
23	g	mo	
24	A	do	
25	b	Nat	Joulu
26	c	Steph	Staffan.
27	d	Jo	Johannes
28	e	Pu	Lasten päiw
29	f	Tho	
30	g	mæ	
31	A	Sil	

Talwi Cuu.

Jou

Oman-Tenn
1684

NOVEMBER				30	DECEMBER.				31
1	d	Om	Pyhäin	10	1	f	De		
2	e	ne(miesten päiwä			2	g	cem		11
3	f	No		18	3	A	ber		7
4	g	vem		7	4	b	Bar	Barboi	
5	A	ber		15	5	c	ba	-	15
6	b	ha			6	d	Ni	Niculas	4
7	c	bet		4	7	e	co		
8	d	quat			8	f	con	Marian	
9	e	the		12	9	g	cep	(sikiömä	11
10	f	ó		1	10	A	&		1
11	g	Mar	Martina.		11	b	Al		9
12	A	tin		9	12	c	ma	Lyhin päiwä	
13	b	Bric		17	13	d	Lu	Ludzia	17
14	c	E			14	e	ci		6
15	d	pis		6	15	f	An	Anna	
16	f	cop			16	g	Hinc		14
17	e	Ad		14	17	A	sa		
18	g	dis		3	18	b	pi		3
19	A	E	Elisabet.		19	c	ens		11
20	b	li		11	20	d	que		
21	c	sa		19	21	e	Tho	Thomas	19
22	d	Ce	Sijdza		22	f	mas		8
23	e	Cle	Clemet	8	23	g	mo		16
24	f	Chris		16	24	A	do		
25	g	Ka	Karina		25	b	Nat	Joulu	5
26	A	thar	(Talwen	5	26	c	Steph	Staffan.	
27	b	quo	(alcu.		27	d	Jo	Johannes	13
28	c	q;		13	28	e	Pu	Lasten päiwä	
29	d	Sar		2	29	f	Tho		2
30	e	An	Andreas	10	30	g	mæ		10
					31	A	Sil		18

Marras Cuu. | Talwi Cuu.

Jou

Jolm ja Paston Laskiaisen wälillä

Päiwät		Wijcot.																		
0	a	8	6	9	8	6	9	7	10	8	7	9	8	6	9	7	6	8	7	10
1	b	8	6	9	7	6	9	7	10	8	7	9	8	6	9	7	6	8	7	10
2	c	8	6	9	7	6	8	7	10	8	6	9	8	6	9	7	6	8	7	10
2	d	8	6	9	7	6	8	7	9	8	6	9	7	6	9	7	5	8	8	9
4	e	7	6	9	7	5	8	6	9	8	6	9	7	6	8	7	5	8	8	9
5	f	7	6	8	7	5	8	6	9	8	6	9	7	9	8	7	5	8	6	9
6	g	7	6	8	7	5	8	6	9	7	6	9	7	9	8	7	5	8	6	9
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

Cungin Wuosicaudhen Cuun merkie.

Nämät täsä Kirjas löytän.

I. Muutamat kijtos Wirret Wdhe Testamentist.

II. Muutamat Dawidin Psalmit Wirsixi tehdyt.

III. Ewangeliumit Wirsixi tehdyt.

IV. Catechismus Wirsixi tehty.

V. Joca Pyhän Kircko Wirret,

VI. Muutamat Wirret erinomaisista Juhla Päiwist.

VII. Wirret muutamist Christilisen opin cappaleist.

VIII. Hää Wirred.

IX. Walitus Wirret ynnä Lohdhutusten cansa.

Jolun ja Paston Laskiaisen wälillä

päiwät		Wijcot.																		
0	a	8	6	9	8	6	9	7	10	8	7	9	8	6	9	7	6	8	7	10
1	b	8	6	9	7	6	9	7	10	8	7	9	8	6	9	7	6	8	7	10
2	c	8	6	9	7	6	8	7	10	8	6	9	8	6	9	7	6	8	7	10
2	d	8	6	9	7	6	8	7	9	8	6	9	7	6	9	7	5	8	8	9
4	e	7	6	9	7	5	8	6	9	8	6	9	7	6	8	7	5	8	8	9
5	f	7	6	8	7	5	8	6	9	8	6	9	7	9	8	7	5	8	6	9
6	g	7	6	8	7	5	8	6	9	7	6	9	7	9	8	7	5	8	6	9
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

Cungin Wuosicaudhen Cuun merkit.

Nämät täsä Kirjas löytän.

I. Muutamat kijtos Wirret Vdhest Testamentist.

II. Muutamat Dawidin Psalmit Wirsixi tehdyt.

III. Ewangeliumit Wirsixi tehdyt.

IV. Catechismus Wirsixi tehty.

V. Joca Pyhän Kircko Wirret.

VI. Muutamat Wirret erinomaisista Juhla Päiwist.

VII. Wirret muutamist Christilisen opin cappaleist.

VIII. Hää Wirred.

IX. Walitus Wirret ynnä Lohdhutusten cansa.

Psal. 98. v. 6, 7.

Kijttäkät HErra Candeleilla/ Candelella ja Psalmilla; Waskitorwilla ja Basunoilla ihastucat HERran Cuningan edes.

Psal. 146. v, 2.

Kijttä HERra minun Sielun/ minä kijtän HErra/ nijncauwan quin nimä elän/ ja minun Jumalalleni Kijtoxen weisan nijncauwan cuin minä täällä olen.

I. Muutamat Kijtos-Wirret/ Vdhest Testamentist.

Marian Kijtos-Wirsi.

Luc. 2.

MInun Sielun suuresta ylistäpi HERra/ ja minun Hengen iloidze Jumalasa minun Wapahtajasani

Että hän cadzoi pijcans Nöyryden puolen/ cadzos tästedes pitä caickein Sucucundain minua Autuaxi cudzuman.

Sillä se wäkewä ombi tehnyt suuria Ihmeitä minun cohtan/ Ja hänen Nimens on pyhä.

Ja hänen lauptudensa pysy Sughusta nijn Sucuhun/nijdhen yltdze jotca händä pelkäwät.

Hän osotti Woimans hänen Käsiwarrellans / ja hajoitti ne jotca corjat owat Sydhämens mielestä.

Ne Woimaliset ombi hän cukistanut Istuimeld/ ja ylös corghotti ne Nöyrät.

Ne isowaiset ombi hän täyttänyt Hywydhel/ ja ne Rickat ombi hän tyhiäxi jättänyt.

Hän coriaisi Israelin hänän Palwelias / muistadhen oman Lauptudens päällen.

Nijncuin hän ombi puhunut meidhän Isädhem tyghö/ Abrahamille/ ja hänen Siemenellens ijancaickisest.

Cunnia olcon Isän ja Pojan/ja Pyhän Hengen.

Nijncuin ollut on Algusta ja nyt/ ja aina/ ja ijancaickisehen/ Amen.

Se sama.

MInun Sielun sureſt kijttä Herra /
Händ ylistä monin kerran /
Hengen iloidze Jumalasan /
Minun wahwas Wapahtajasan.
Ett hän cadzoi pijcans nöyrää /
Eik ylön anna coscan Köyhää /
Cadzo pitä caickein Sucucundain
Autuax minua cudzuman.
Sillä HErra cuin wäkewä on /
Ihmelisij töit tehnyt on /
Minun cohtan kyllä hywin /
Hänen Nimens on caickein pyhin.
Jonga laupiull ei löytä lucua
Joca pysy Sughuista Sucuun /
Nijdhen ylidze laskewa /
Cuin händä aina pelkäwät.
Hän osotti wäkewän woimans
Rycowall Käsiwarrellans /
Coriat hajotti häpiällisestä
Sydhämens ylpiäst mielestä.
Woimalised maahan on caannut /
Istuimeld on cukistanut.
Jällens coriais hän ne köyhät /
Ylös corghotti ne nöyrät.
Isowaisill armons näytti /
Jott jaloist hywydell täytti /
Merickäd owad hätäynnyt /
Jotk hän on tyhjäx jättänyt.
Ja Israelin palweljans
Hän hywin kyllä corjais cans /

Omaa armons muistain wiedä /
Ja luwatun laupiuns päälle.
Nijn cuin hän on jo puhunut /
Meidhän Isillem luwanut /
Abrahamil' ja sen Siemenell'
Jo hamast ijancaickiseld.
Cunnia olcon aina Isällen /
Sama muoto myös pojallen /
Nijn ikän Heugeli pyhällen /
Nyt ja ijancaickisehen.

Zachariaxen kijtos wirsi / Luc. 1.

Kijtetty olcon HErra Israelin Jumala / sillä hän on edzinyt ja Lunastanut hänen Canssans.

Ja ombi meille ylös ojendanut autuuden Sarwen / Dawidin hänen Palweliansa Huones.

Nijn euin hän on muinen puhunut / hänen Pyhäin Prophetains Suun cautta.

Että hän meitä wapahtaman pidhäis meidhän Wiholisildam / ja caickein nijdhen kädhest / jotca meitä wihawat.

Ja osottaman laupiudhen meidhän Isillem / ja muistaman hänen Pyhän lijttons päälle.

Ja sen walan päälle jonga hän wannoi Abrahamill meidhän Isällem / meillen andaxens.

Että me lunastetud meidhän Wihollistem Kädest / mahdaisimme händä Palwella ilman pelkämät / Pyhydhes ja Hurscaudhes hänen edhesäns caicken meidhän elinaicanam.

Ja sinä Poicainen pitä cudzuttamans[en] Ylimäisen Prophetax / sillä sinun pitä käymän Herran Caswon eteen / walmistaman hänen Teitäns

Ja andaman Autuudhen Tunnon hänen Canssa lens/heidän Syndeins andexi saamisex.

Meidhän Jumalan Sydämellisen laupjuden cautta/jolla meitä ombi edzinyt Coitto ylhäldä.

Walistaman nijtä jotca Pimeydhes ja Cuolon Warjos istuwat/ ja ojendaman meidän Jalcam rauhan Tielle. Cunnia olcon Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen/ etc.

Se sama.

W. e. Minun Sielun surest kijttä HErra.

KIjtet olet Israelin Jumal/
Nyt Caswos pyhän tänn cumar/
Canssas sinä olet edzinyt/
Ja Cadhotuxest päästänyt.

Sill sinä Autudhen Sarwen
Ylönsojensit meit warten/
Dawidin pyhän palwelias
Huonesa/ sangen armeliast.

Nijn cuin sinuld on muinen puhuttu/
Ja endiseld ennstettu/
Prophetais pyhäin Suun cautta/
Ettäs meitä tahdoit autta.

Meidhän Wiholistem Kädhest/
Caickein wainohitten edhest/
O sotit laupiudhen Isillem/
Muistit pyhän Lijttos päälle.

Ja sen wagan walan päällä/
Jongas wahwast wannod täällä/
Abrahamill meidhän Isällem/
Wißistä andaxes meillen.

Että me päästed Wiholisild/

Sinua pelkämät palwelisim.
Oikiudhes / pyhydes hywin /
Caickein meidhän ikäpäiwin.
Poicainen pitä cudzuttaman /
Prophetaxi sen Corckeiman /
Cuin käwi HErran Caswon eteen /
Walmistaman hänell Tietä.
Ewangeliumin Saarnalla /
Andaman HErran Cassalle /
Tiedhon Autuudhen tulemisen /
Ja Syndeins ander saamisen /
Sekin Jumalan suloisest /
Laupiudhest sangen haluisest /
Jost on edzinyt mitä yhläld /
Christus kirkas Coitto tääld.
Walistaman cuin pimeydhes /
Istuwad / ja Cuolon Syweydhes /
Ja nijn ojendamen täällä /
Meidhän Jalcam Rauhan Tiellä /
Cunnia olcon Isäs / etc.

Simeonin Kijtos-Wirsi / Luc. 2.

Laske nyt HErra sinun Palweljas Rauhan mänemän sinun Sanas jälken.

Sillä minun Silmän owat nähnet / sinun Autuudhes.

Jonga sinä olet walmistanut / caickille Canssoille.

Walkiudhexi walistaman Pacanoitta / ja sinun Caosas Israelin Cunniaxi. Cunnia olcon / etc.

Se sama.

W. c. Minun Sielun suurest kijtä HErra.

Päästä

VÄästä nyt HErra palwelias
Rauhan mänemän soweliast/
Galli täst surkiudhest pais olken/
Sinun oman Sanas jälken.
Sill owat nähner minun Silmän
Sinun Wapahtajas jo ilmei/
Jongs walmistit armost/ wetäin
Caickein Canssain Caswon eteen.
Walkiudhex walistaman
Pacanoit ia Lunastaman/
Canssas myös Israelin parhax
Cuuluisax coskiax cunniax. Cunnia.

Wielä se Sama.

Rauhas ratki tääld nyt lähden/
Jälken Jumalan tahdon/
Nyt erait ilon cans caickein nähden/
Täst Mailmast mahdau/
Sen puhen perän/ cuin Jumal minul luwan (on/
Cuolema minul uni olewa on.
Sen nyt teckepi JEsus Christus/
Se wahwa Wapahtajan
Jong minun Silmän owat nähnet wisust/
Sen Vscon olewan/
Meidhän ajuo autuun ja elämän/
Hädhäs että käskel Cuolemat.
Tämän HErra olet asettanut
Armost caickein Canssain eteen/
Ja hänen Waldacundans andunut
...aikist cudzuu tieren/
...anas cansa callin ja pyhän/
...in ilmoitta synnin ja hädhän:

Hän on Autuas kirkas walo /
Cuin walaise Mailman caiken
Jasnwie Jumalan Huones jalon /
pimeydhest poies /
Hän pandu on Israelin corkiax
Ilox / Autuux ja Cunniax.

P. Ambrosiuxen ja Augustinuxen
Kijtos wirsi.

O Jumala sinua me kijtämme / Sinua HErra me tunnustamme

Sinua ijancaickista Isää / Cunnioitta caicki Mailma.

Sinua caicki Engelit / Taiwaat ja caickinaiset Wallat.

Sinua kijtäwät Cherubim ja Seraphim / sanoden ilman lackamat.

Pyhä/Pyhä/ Pyhä HErra Jumala Zebaoth.

Täydhet owat Taiwat että Maa / sinun HErraudhes cunniat.

Sinua kijttäpi Pyhä Apostolitten joucko.

Sinua myös kijttäwät / caicki Pyhät Prophetat.

Nijn myös kirckad Martyrit / kijttäwät sinua wahwalla todhistuxella.

Se Pyhä Seuracunda ymbäri Mailman/ Tunnusta sinua Isäxi ylön paradisesa Wallasa.

Ja sinun cunnialista/ totista ja ainucaista Poikas /

Nijn myös lohduttaiat Pyhä Henge.

Sinä Christe cunniau Cuningas /

Sinä olet Isän ijancaickinen Poica.

Edh sinä wieroinnut Neidzyen cohtu Miehutt[a] oltaissas/ wapahtaxes Inhimisten sikiöit.

Sinä ylidze woitit Cuoleman/ ja awaisit Ta[i]wan nijlle Uscowaisille.

Sinä istud Jumalan oikialla/ sinun Isäs Cunnias.

Sinä myös uscotan tulewan/ yhdexi Duomarixi.

Nijn me/ sijs rucoilemma sinua että Palweljo[i]tas auttaisit/ jotcas callilla Werelläs olet lunastanut.

Ja anna heillen ijancaickinen Iso/ sinun pyhäis Canssa.

O HErra wapahda sinun Canssas/ ja siuua sinun Perıcundas.

Hallidze myös aina heitä ja ylös corghota ijancaickisest.

Jocapäiwä me kijtämme sinua / ja cunnioittam sinun Nimees ijancaickisesta nijn ijancaickiseheu.

Warjele meitä HERRA tänäpäiwän caickista Synnistä.

Armadha meidhän päällem HErra/ ja ole meille laupias.

Sinun Laupiudes olkon meidhän päällem HErra/nijncuin me sinun pälläs toiwom.

Sinun HErra me turwamme/ älä anna meitä ijanänäs Häpiän tulla.

P. Lutheruxen Kijtoß-Wirsi.

O Jumal sinua kijtäm/
Sinua HErra Cunnias pidhäm/
Sinull ijancaickinen Isä/
Caick Mailma Cunniat lisä.
Engelit ja Taiwan Woimat/
Sinul Kijtoxen aina wowat,

Sinust Cherubim ia Seraphim/
Lackamat/huutawat ynnä näin:
Pyhä Jumala / Pyhä on Jumala /
pyhä on HErra Zebaoth/
Cuin meille caicki hywäd tuot/
Täydhet owat Taiwa ja Maa
Sinun Herraudes Cunniat.
Sinua Apostolit kijtäwät/
Sitä Prophetat tehdä pyytäwät.
Eij Martyrein Joucko sinua unhota/
Mutt alat sinua cunnioitta.
Sinua Christicunda tunnusta/
Coco Maacunda myös iulista/
Isäxi Caickiwaldiax/
Ja poicas Mailman Haldiax
Pyhä Henge Lohduttajax.
Ja Hywyden Totuuttajax.
O Cunnian Cuningas JEsu Christ/
Isäs poica olet sinä wißist.
Ihmisen Lunastuxen tähden/
Ett Wieroin cohtua Neidzen.
Sinä Cuoleman alas painoit/
Taiwad Uscolisil Tied awoi.
Sinä istud Isän oikiall/
Suurell Woimall ja Cunniall.
Sinä uscotan myös tulewan/
Caick Ihmised duomidzeman/
Me rucoilem Canssaas auta/
Jongas lunastid Weres cautta.
Taiwan Cunnial meit pueta/
Pyhäis Joucon anna lueta.

Wapahda HErra Seuraeundas /
Siuna hywäst pertcundas.
Hallidze heit tääl ollesans /
Corghot heit Taiwasen tullesans /
Jocapäiwä me sinua kijtäm /
Sinun Nimes alat ylistäm.
Synnist meit tänäpäiwän warjele /
Sitä HErra me sinuld anelem.
Tee laupius Cansam Jumala /
Armollas puolem cumarra /
Tulcon päällem pyhä armos /
Sinä olem me aina toiwos.
Sinun päälles HErra me luotam /
Älä häpiät päällem tuota / Amen.

II. Muttamat Dawidin Psalmit / wirsix tehdyt.

Psalmus 1. Beatus vir.

AUtuas se cuin ei käyskele /
Jumalattomitten retkel /
Eik synnisten tielle astele /
Eik istu pilcaitten kestel /
Mutt HERRan Laki iuesskele /
Yöt päiwät sitä tutkistele /
Se tule hänen wijmen hywäx.
Hän on cuin istutettu puu /
Juoxewan Oian reunal
Cuin hedhelmäns aicanans edhes tuo /
Jong lechti ei waris wehmal /
Mitä hän teke / se menästy /
Mutt Jumalatoin hämmästy /
Ja haio cuin tuhkg tules.

Sill ett ne Jumalattomat/
Ei woi seiso duomion edhes/
Eick syndiset catumattomat/
Löytä hurscasten seas/
HErra hurscasten Tien tietä/
Mutt Jumalattomat wiettä/
Oma Tie cadhotuxen.

Psal. 2. Quare fremuerunt.

NIx kiuckus samowat pacanat/
Canssa on turhes menos/
Wallat ja Cuningat pauhawat/
pistädhen yhteen neuwons/
HErra wastaan ja Christusta/
Joit talis cuula wisusta/
Ja pitä heidhän Käskyns?
He puhuwat näin keskenäns
Sen päll myös tekewät walans:
Älkän cucan meist itkenäns
Andaca heidhän alans/
poick catcaiscam heidän siteens/
pääldäns heitäkäm pois ikeens/
Älkäm heidhän orjans olwo.
Mutt HErra cuin Taiwas pauha/
Heidhän juonensa näke/
Hän heitä pilcka ja naura/
Häpiän olahett säke.
Hän närkästy wihmein picaisest/
Tiusku heitä myös wihaisest/
Ja lausu täällä Sanall:
poikan mä panin Cunningax/
Ylidze Sionin Wuorexi

Ja sowitin hänell cuuliax/
Sekä Wanhan että Nuoren/
Käskin hänen Tahtoni ilmoitta/
Ja wäräst Opist kirwotta/
Jotc haucutellut olit.
Sanoin hänel puhen tämän:
Sinä oled minun racas poican/
Minä synnytin sinun tänäpän/
Sinun cauttas pirun woitan/
Minä Cuolluist sinun ylös nostin/
Callil Werelläs myös ostin/
Ne cuin sahdotetut olit.
Pydhä minuld Pacanad periä/
Ne annan minä sinun Huomas/
Tutkistel Mailman Ääriä/
Ne olcon myös sinun omas.
Rautawidzal heit muserra/
Cuin Saawi Astiad puserra:
Sen wallan sinulle annoin.
Sentähden Herrat/Cuningat/
Ymmärtäkät nyt näitä
Maan Duomarit myös oppicat/
Ja parandacat teitän.
HErra palwelcat wapisten/
Iloidcat hänes wäristen/
Se ombi minun tahton.
Poican sijs wastan ottacat/
Eip hän heihin sitt suutu/
Älkät händ coscan wihoittaco/
Nijn edh te Tiellä hucu:
Sill äkist hän sytty Wihaan/
Ran

Lengaise pahat kyll pian/
Cuttas hänen päällens turwa.

Psalm. 14. Dixit insipiens.

W. c. Se cuin tahto Christit olla.

Suuilans tyhmät kyll kerskawat/
Spalwelewans Jumalat taiten/
Töill ja Sydhämel poiskieldäwät/
Ettei yhtän Jumalat ole caicket.
Caick Jumalast etywät taidhosans/
Cauhiat hänel owat töis/ tawoisans/
Eij hywä tee tääl kengän.
Jos HErra Taiwast alas cadzoi/
Ihmisten Lasten päälle/
Zeist jos jocu olis/ cuin tahdoi/
Oikein tuta Jumalat täällä/
Händ ja hänen Sanans pidäis/
Etzis/ ja hänen Sanans tiedhäis/
Sen jälken tääl myös eläis.
Mutt caick pois harhannet owat/
Juur Jumalan oikiast Tunnost/
Turmelut caick/ cans kelwottamat/
Eryxin cukin kimmois /
Waſt oin Jumalan Mieldä caicki ain teit/
Cuin hywä teki/ eij ollu yxikän heit/
Eij Ihmist aino yhtän.
Eikö caick pahoin tekiät taine
Merkitä tätä ja tietä/
Jotc minun Wäkeän wäkisest waino/
Cuin Leiwän ylös niele/
Jotc eij ensingän Jumalaan turwa/
Eik händä Hädäsäns auxhuudha/
Mutt luottawat idzens päälle.

Sydhän pelghos wapiseuon /
Setä aina etta usias /
HERra hurscaille anda lewon /
Läsnä nijt / cuin pysywät uscos.
Sen köyhän oikian neuwon sitt
Te häpiäxi häwä sit / hyliä sitt
Sill ett Jumal on hänen turwans.
Josta Israel saisi Zionist
Luwatun armian awun.
Coska HERra armostans omist
Pois käändäp Canssans Fangiun.
Se Christuxen cautt tapahtu /
Cuin Wapahtaia on luwattu /
Nyn iloidze Israel riemull.

Psal. 15. Domine quis habitabit.

HERra cuca sinun Majases
Saa alat Asua ja pysyy ?
Ja pyhäs Wuores wajasas
Lewon saedzä ja kysy ?
Se cuin tääl wälttäpi wicaa /
Ei keneng'n te myös lica /
Ja totudhes käynyi rippu.
Joca ei Wellens panettel /
Mutt hillidze Kielens aina.
Eik ketän wiha ja cadhettell /
Eik pydhä ales paina /
Eik myös Jumalatoind cuule /
Waan pyhäin jouckoon alat tule /
Ja heitä cunnias pitä.
Jocatoisel myös wannopi /
Kåvhäs myös jotaken lupa /

Ja walasans wahwan se sopi /
Tahto Sanans sällens tura.
Racasta myös Lähimäistäns /
pyrä händ autta hädhästäns /
Woimans ja taitons peräst.
Jocaei myös pyydhä woitta /
Wääryl toisen calu ja Rahaa.
Eik Lahjoi wiattomald ota /
Cuin Malmas on tapa paha.
Se cuin näin teke ja eläpi /
Sen HErra Majans wetäpi /
Ja stellä wahwana pysy.

Psal. 20. Exaudiat te Deus.

OLcon HErra sinul lupias /
Hädhäs rucouxes cuulcon.
Hän on Luonnostans armias /
Sentähden auxes tulcon.
Jacobin Jumal sinua warielcon /
Cuin sinun Cuningax teki
Hän sinus turwas myös olcon /
Jocapäiwä ja hetki /
Sen toiwotta caicki Wäki.
Taiwast HErra sinua auttacon /
Ettei Wihamies sinua surmais /
Ja Sionin sinua saatacon /
Siel olet sinä hywäs turwas.
Hän ombi HErra Zebaoth /
Pysyp lujan ja wahwan.
Joca händ wastan sodhan ota /
Cochta se lyötin mahan /
Ja sai nijn lopun pahan.

Sinun

Sinun Vhris pääl hän cadzocon/
Ja palweluxes nöyrän/
Rucouxes wastan ottacon/
Se on Rickan Mieli ja Köyhän.
Mitäs pyydät hän sinul andacon/
Wahwistacon sinun Neuwos.
Onni hywä sinul lainatcon/
Töisäs ja caickis Menois/
Nijn olet sä hywäs Lewos.
Mö kerskamme sinun Awustas/
Jong Jumal annoi cauttas.
Sinä wahwistat meit Neuwossas/
Eip muutoin mitän autais.
Sotan Jumalan Nimeen lähdem/
Ja Lippum nostam ylös.
Sill Cuningastam HErra nähden/
Autta ja werä tygöns/
Ja cuule hänen pyytöns.
Waunut/ Orihit edhes otetan/
Sotan männän kyll wahwast/
Ja nijdhen päälle luotetan/
Jotc ej ketän päästä Waiwast/
Mutt me HErran auxen otam/
Männesäm kästetyn Sotan/
Hänen päällens meitin luotam/
Hän olcon meidhän Otam.
Hänen me edhellän tuotam.
Ne Jumalattomat langewat/
Oman Coirudhens tähden/
Ja häpiän cans pakenewat/
Fangix myös pojes wiedhän.

Mut-

Nutt me cuin turwam HErran pääl/
ysymme cohdallans wahwan/
Se tapahtu kyll HErran wäel/
Cuin lupais meillen Rauhan/
Otta pääldam pois waiwan.
Olcon kijtos nyt Isälle/
Ja cunnia Jumalan pojal/
Ylistös Hengel pyhälle/
Janocam caickel woimall/
Jhn cuin ollut on Algusta/
Jhn loppun asti olcon.
Jumalan surest armosta/
Jou meil aina tulcon/
Sån aina myös meitä culcon.

Psal. 22. Deus meus.

CHristus Cuoleman kiwus sanoi/
Cosca kärsei Isäns wihan Taiwast:
Jun Jumalan/ mix mun ylön annoit?
Jun Jumalan/ täs sywäs waiwas
mun tyghös huudhan ïackamat/
u anon täsä hädhäs/
g waicken öin päiwin parcunast/
t wasta/ etk tule lähes. O aika itkäwät/
hain pilcat mua pänawat.
HERra sinä pyhä cuitengin/
ubas Israelis asut.
in sua ain kijtä cummingin/
nd holhomast ett wäsy.
in töghös hudeid/ iuotit päälles/
t heidhän aino turwans/
t hädhäjsäns päästit wäelläs/

Cuin olit all raſcan cuorman / Ain autit näit /
Et häpiähän andan tulla heit.
Minä Mato en Ihminen liene /
Ihmiſten irwitys ja ihme /
Häwäiſt / pilcata caick mua tianne /
Päät pudiſta naurna tehne /
Sylkee pitittä: Caicki pilcka
Mun Sydhändän ſuureſt waiwa.
Näin puhuwat minuſt idze ilkiät:
Turwais Jumalan / apuu toiwo /
Saam nähdäcoht /
Jos hän Jumalan poica on tott?
Cuiteng Jumal tarwani olet /
Mun toid ulos äitin cohduſt /
Äitin rinnald mun turwis otid /
Päälles heitett olin Äitin cohduſt.
Käſis hätä on älä ole caukan /
Suur tuſka / ettei apu ole cuſtan /
Sonnit ſuuret mua ymbär owat /
Mullit lihawat mua puſkewat / hengeni perä
Carawat cuin Jalopeura.
Olen cuin weſilukos caattu /
Caick Luun hajall eroin yhdeſt /
Kiwuſt Sydhämeni ſulattu /
Cuin Medhen waha walkian liekiſt /
pois cuiwan cuin Cruuſin muru /
Wäken ja woiman lienne /
Muhor pure kipu / ſuur ſuru /
Suun lakehen tarttu Kielen / Tuſkani on ſu
Cuolemau cahus olen juur.
Coiriid olen ymbär ahdiſtett /

Käskell juur julmain parwe.
Kåten / Jalcau låpidz låwistett /
Heitit Hamneni pääl Arwan /
Mun Waatten he heillens jaoit.
Puun pääl olin pingoitettu /
Ett joca Isånåni hajoit /
Kyll caick olis Luuni luettu / Ihasturens nåin /
Ett pånas pahas olin nåin.
HErra minun wåkewyden ole lås /
Aur riennå / älå crain minusta.
Miecast / oirain kåsist Sieluni päåst /
Pääst mua Jalopeuran suusta /
Nimes weljlleni julistan /
Kyjtån sun Seuracunnas /
Caick kijttäkät HErra ylistäin /
Cuin hånd pelkåt: Suncunnat Israelin /
Cunnioidcat hånd hywin mielin.
Ei hyljån hån Radholist Waiwaist /
Eik Caswons hånest pois kåändån.
Cuuldeli hånen huutoans Taiwast /
Aina hånen aurens riendåp /
Suures Seuracunnas sinua kijtån /
Maran julk lupauren.
Köyhät syöwät ja rawitan /
Cuin sua edziwåt / sull ylistyren Tåst tuowat
Heidhen Sydhån clå Rauhas ijäin. (ain/
Mailman äärin muistettacan /
Ett käänyisit Christuren tundon.
Hånd pacanat caick / cumartacan /
Hän heil Cuningari pandu on /
Rickat kyöhät hånd palwelcat /

Löydhäs hänes armuudhen vscoll/
Hänen armons awarutt ajatelcat/
Joit Saarnatan sijs oisell menoll Lasten Lapsi
Nijn häisijn aicoin asti.

Psalm 23 Dominus regit me.

NItä siloin taita puuttu/
Cosk HERra tarpensuopi:
Nijx mös mehdän hänen suuttu/
Cosk taiwan Lejwäll mun ruocki.
Ja sillä wedhell mun juotta/
Cuin Sielulle lewon tuotta/
Se on hänen pyhä Hengens.
Oman Nimens tähden osotta/
Hän minul oikian laidhan/
Cusa Sieluni wirghotta/
Ja sanalla rawitaraidan.
Sill pydhän mä olla wahwa/
Waick piru pyristen pauha/
Sil sinäp cansani olet.
Sinun Widzas/ sekä Sauwas/
Lauman tygö minua tuocon/
Etten minä exyis cauwas/
Eng tulis harhan luoton.
Sä walmistit minul pöydhän/
Cusa pyhän sanas löydhän/
Minun wainollistan wastan.
Mun pään sinä möys woitelit/
pyhän Hengen Oljun cansa/
Jong sinä minul sowittelit/
Etten tulis pirun ausan.
Suun armos minun elättä/

Jatygös Hwonehes wedhättä/
Cusa ey mitä än puutu/

Psalm 25. Ad te levavi

TYgös Jumal ikäwöidzen aina/
Sua Sydhämen sangen hala.
Ann armos minul/ apus laina/
Jong perän halun perät pala
Turwattomall mull turwax tule/
Häpiän ala etten cule/
Ettie withansuowan sais iloit.
Ei yxikän häpiän ala tule/
Cuin sinua odhotta/ sinuun luotta.
Händ sinun kätes ulottune/
Murhest hädhäst ulgos tuotta.
Häpiän saawat pilckaiat caick/
Cuin ain wainowat syytä paidz
Sinun sutuisi palwelioitas.
Mull osot/ opeta ties HErra/
Nijn anna minun pyrckij ja eläå.
Totutehes minua wie joca kerran/
Sinä olet minun Jumalan wielä/
Minun Apun/ Turwan Vscalluxen/
Odhotan sinua/ ain ikäwöidzen/
Keng cadotta/ cuin sinä autad.
Muista HErra ain hywydhes päål/
Lackamattoman laupiudes.
Ettne luwan cansas sexsowat tääll/
Cuin sawat armos nauttiaxens.
Mailman alguist jo päättänyt olet
Ett nijn cuin Christinxen turwanet/
Sinä Auttax tehdä tahdot.

Nuorudheni syndi älä muista /
Ne minull ander annaisid.
Wirut minua wioist / synnist siuista /
Ett tykönäs elä ain saisin
päälleni muist / minua armost nähden /
poicas pyhän pijnan tähden /
Jong edhestäm kärsi huikian.

HErra oikia / suloinen hywä /
Händ aurens huutawait wastan:
Jos osawat horjahta syndin sywän /
Hän jällens heit ylösnosta /
Heillen opetta tahdons pyhän.
Heit harjoitta tiehens hywän /
Heidhän sydhändäns lohdutta lujast.

HErran tied hywys ja totuus owad /
Sill cuin hänen Sanans pitä /
Nimes tähden Jumal rucoillen cowan /
päästä caick minun syndin siteet /
Jong pahnt minus palio liene.
HErra käskyis tiell minua wiene /
Sinun pyhän tahdos jälken

Ne cuin Jumalata pelkäwät näin
Saawat ilon autuan Taiwas.
Jotca hänen päällens vscowat ain /
Ei ylön anneta waiwas /
HErra heitä holho ja corjapi /
Lijttons lutan heill ilmoittapi /
Heil hengens hywän lainap.

Silmän HErra tyghös nostan ollen /
Sinu'd ikäwöidzen aina apuu /
päästä pahast paulast / cusa kijnni olen /

Jong

Jong perås on Cuoleman cahu.
Ah HERra ole minul armollinen/
Sill olen Waiwainen radholinen/
Caikild ylencadzottu cowin.
Aut Sydhänean murhest ja hädäst/
Andexanna Syndin riettat.
Wie mua nlwos Wlhollisten Rädhest/
Joita on mull monda tuima/
Cuin wihawat minua ilman syytä:
HERra tuscast minua päästä pydhä/
Cadzo minun surnist surkiuttan.
Suojel Sieluan/ auta minua nyt/
Etten häpiähän langeis.
Päälles HERra olen uscaldanut/
Sinuld apu toiwon sangen.
Wariel/ wapat minua surust/ tuscast
Armos tähden HERra hurscas
Christicundas cuule ja holho.

Psal. 31. In te Domine speravi.

PÄälles minä HERra uscallan
Aut eten tulis häpiän ala/
Eikä myös ijäisen waiwan/
Rucoilen sinua/ wariele minua/
Armos cautta Isä taiwan.
Sinun lawpiat Corwas tän kännä/
Cuule Rucouxen/ tyghöni riennä/
Minul pyhä Henges lähätä/
Cuin avun teke tuscas tuke/
Ann minun waiwan wähetä.
Seiso cansan wahwan wahwa sangar/
Minul ole Linna luja/ angar/

Wiholista pirus wastan/
Cuin Cohtaisin/ Sotj saisin/
Cuin päällen pahoin aín haasta.
Jumal olet minun Wäken/ Elon/
Minun turwat/ Apun/ Autuun/ Ilon/
Minun Asen/ kilpen cans Callion/
Isänihanan/ cuin autad ijan
Alda wainolisten wallan.
Mailma minua palion waiwa/
Walhell Wainoll Coirull aiwall/
Ei edhes tohdo toturt tuoda/
Minua wariel/ HErra suoiele/
Älä ausen pahut minunseurat.
Hengeni HErra haldus annan/
Isä älä minua ylönanna/
Poicas pyhän pijnan tähden/
Sypeis all päästä/ aut hädhästä
Tygös turwan täydhen todhen.
Kijtos Jumalan monin kerran/
Isän poian medän HErran/
Lohduttaian pyhän hengen/
[illegible]
Syt ei meit wahingoitz kängän.

Psal. 37. Noli æmulari.

Ä Elwös sinä pahares pango/
Ettmaismas pahot palion/
Cuin Heinä pian pois lange/
Nijn hekin huckuwat walion/
Turwa sinas ain HErran pääll/
Tee hywää asu Maasa tääll/
Jumal sinun ruocki runsast.

Tydhy mitä Jumal pane pääll.
Sydhämes suomat sinul saatta.
HERran haldun ties heitä tääll/
Hän hywinsen kyllä laitta.
Sinun oikiudhes hän ilmei tuo/
Odhot händ ett hän sen sinul suo/
Wacaudhes toimeen tuotta.
Jong tääl menestyp mieliwalda
Älä sinä cadhet i sitä/
Ettes wäärintee/ wihes malda/
Pahat kyll catoman pitä.
Paicastans picaiseld puuttuwat/
Hurskat Siwiät maas asuwat/
Riemuns saawat rauhas suures.
Hurscast haasta häijy häwittä/
Hambans kiristä pahoin puria/
Mieckans wetä/ Joudzens jännittä /
Tapparen köyhää curjaa.
Mieckä käyp keskell Sydhänd omaa/
Joudzi taittup Jumalan suoman/
Cuin naurap pahoil päiwäns tullex.
Hurscasten wähä kestäwämbi on/
Cuin Jorgarten Saalis suuri/
Cuidhen käsiwarsi sarkewa on/
HERra hurscait holhop juuri/
Hiedhän perindöns pysy sangen/
Hädyll ajal häpiään ei langen/
Runsast rawitan näikä Wuosin.
Julmat/ ehkjuur jalot/ catowat/
Ärild/ cuin sawu pois hajop.
Wax amat he lainax ottawat/

Hurskas omans hywin lahjoips.
HErran siunatun maan peri /
Hänen kirottuns maastaeri /
Jaur juurinens pois juuriteran.
Hurscan warjellus Herrald hallitain /
Mutoin wahingon idzens wärkä.
Horjattah hän huckan ei sallita /
HERra händ Rädhellöns käcke.
Lapsudhest tulin Wanhenrux /
En nähny hurscan hyljätyx /
Eng hänen Lastans kerjäwän Leipää
poicke pois pahudhest / pysy hywäs /
Muista mitä wiccans waati:
Ei Jumal ylön anna pyhäns /
Wahwan warjelluxen hänell satta.
Siwiän sikiät HErrald siunatan.
Poican pojad habast kirotan /
O kuutt Jumal ylös autta.
Oikiudhen opit hurscan Kieles /
HErran Laki aina myös Mieles /
Ojetan ettei töisäns liwisty
Waick häny händ wänymäs istu.
Ei Jumal jätä sen haldun händ /
Cosk wäärän Duomion all on pand /
HErr händ syytöinne pitä.
Rätke HErran käskyt / händ odhota /
Hän ajallans autta sinua ilmeis.
Pohoi pois catowan paidz muodhota /
Näckmän pitä sinun silmäs.
Näin suuren Sangarin waldain /
Ohids käwin / catois kyli pian.

Ky

Kysyin: Eip cuʃzan löytty.
Wiatoin ole / olkein ʃinus käytä/
Rauhan wijmein ʃe ʃinull ʃaatta.
Häyu elkiʃet huckuu täyty/
Ynnyhten wijmein caick caatan.
HErra hurʃcait autta hädhäʃt/
päästä pahoin tekeitten Kädheʃt/
Sill he vʃcalʃit hänen päällens.

Psal. 41. Beatus qui intelligis.

AUtuas autta Köyhä Waiwaʃt/
Haluns ʃen puolen käändä/
HErra händ armahta Taiwaʃt/
Hän hädhäs holho händä/
HErra händ wariele waaras/
Kätke / elättä joca haaras/
Maas meneʃty hywin anda/
Eik ʃalli wiholiʃten walda.
Jos hän tule taudhin tuʃcan/
Ja ʃattu ʃairauten/
Jo; ryhtä händ HErra hurʃcain/
Ja tuotta terweyden.
Sanoin: HErra armadh päällen/
Paran myös minun Sielun täälä/
Minä ʃinua waʃtas ricoin raʃcaʃt
In ander / walitan waikiaʃt.
Pahan ʃuowat minuʃt näin puhu:
Coʃca hän mahtane Cuolla?
Coʃca ʃijs hänen nimens hucku?
Ei ʃoiʃi Mailmas minua olla.
He cutkiʃtellen cadzowat/
Minun wiccojan he wartioiwat/

Ett panetellen laittaisit/
Jolcains ala minua saisit.
Wihollisen minua wäjywät/
Minull wahingot tehdä pyytäin.
Taca putren he häyhywät/
puhuin minust pahoin paids syytä.
Cotra parit päätid päänäns
Minun ylidzen: Näin se woit Sanans:
Taatu hänen täyty tähän tuscan
Eik nous ylös hän coscan.
Ystäwän johong uscalsin/
Jota minä ruokin ratki/
Sen juonet ilkiät ansaidzin/
Ett Jolcains ala minua potki:
HERra ole minul laupias/
Aut ulgos Tuopast cauhiast.
Ann endischen minua nosta/
Heill tahdon jällens costa.
Ettäs minull armos osotad/
Sen saan minä tästä tietä.
Ettes salli wiholistan suotta
Kerscat/ Wäkiwallas teitä:
HErra tiedhät minun wiattomax/
Wahwistad Lapsexes omax/
Asetat minua Caswos etehen/
Nyt ilon häischen.
Jumalall Israelin HErrall/
Kijtos ja cunnia olcon/
Nytaina ja jocokerrall/
Armons edhest/ cuin on tarion
Ain Köyhä Waiwaisi wastan/

Joit eihän ylencadzo cescan/
Waan apuns ain andasangen/
Jong meill myös saocon amen.

Psal. 45. Eructavit cor.

Weisan ydhest corkiast Cuningast/
Hänen ja hewän waldans woimast/
Ydhen jaur hanan Wirren.
Cuin on minun cjun ajatuxen/
Händ ylistäxen sadhoin kerroin.
Caunin sinä Ihmisten Lansten seas/
Hules sulosser caick ein Kesken/
Sill sinun sinummut on Jumal/
Näin ijancaickisel woimal
Sangar wyötä Mieckas wyölles/
Toudhes pathar menestywös/
Joses cuntaisest käyrä.
Ett Röyhät Oikiudhen saisit/
Ettei he alas polkettaisi.
Oikis Kätes ihmeitä näyttä/
Nuoles ylön teräwät owat/
Ett canssat etees langewat/
Häpiän wiholises saawat.
Caick hajo-vad yhtä haawa.
Sinun istuimes/ O Jumala/
pysy Iuian ja jalona/
Ijancaickisihin Aicoin/
Sinun Waldacundas waldicka
On oikiudhen waldicka/
Oikiutt racastat caikin pacoin/
Wihat Jumalatoind nieoo julwas/

Sen

Sentähden sinun Jumalas O Jumal/
Sinun woidheil on ilon Oljull/
Ylidz sinun osa welies.
Cuins Cunnia salistas ylgoskäyd/
Ja jaloimas pramisas näyd/
Waattes hajull hywäll rule.
Käywät Cuningan Tyttäret caunillas/
Mos sian stiso oikiall Kädhellas/
Sulas callimmas cullas.
Cuule Tytär caunis ja cadzos/
Callist cowas ja astaidzis/
Vnhota oma Canssas/
Isäs myös huoe cansa.
Saap Cuningas halun caunintes/
Hän on HERras ihanaisutes/
Händ Sun pitä cumartaman
Tytär Tyyri Lahjoinens tule tänn/
Rickaimat Canssoist cans tähän
Hänen eteens rucoileman/
Se Cuningan Tytär kyll teiten/
On sisäld coconans caunis kaiket/
Hän on puetet ylidz caicken/
Caunemin Culleisin Waattein.
Hän wattetis monen murcal cudhotis
Wiedhän Cuningan tyghö suotuis/
Cung Neidzet leick Sisaret käywet/
Jotca händ aina noudhattawat/
Caunneill Watteil waateitut owat/
Cudca tuodhan tygös nautain
Ne myös ilon ja riemun cans
Sisäll wiedhän juur cohdastans/

Cunin

Cuningan awaran Salin/
Hekäywäd sinn sisäll tainin.
Sinun Isähes myös edhest/
Sinun Lapsij pitä saaman todhest/
Jost ialost ihastuu mahdar.
Nijt sinun pääniehix paneman
pitä ylidz awaran Mailman/
Näins Jumalan armon meil saatad.
Nijn August Sucucundahan
Sinun pyhä Nimes muistetahan/
Sentähden Canssa caick sijtte
Ain yäisest sinua kijttä.
Tämä Wirsi nytt Weisattu/
On Jumalan Poicaan werrattu/
Cusa hän cnozuran Sangar/
Nijn cans corkiaxi Cuningax/
Sen suuren waldas cunniax/
On Ylkä prami myös sangen.
Cudzuran hänen Morsiamexens
Seuracunda caunistoxens.
Jost Jumalan armon näein cohtam/
Händ kijtän/ nielein tää johtain.

Se sama toisitt.

Yscowaisen Sielun halu Christuxen jälken.

Coin kirckast cointähti coitta/
Täynäns totuutt/ armo aina/
Se Jessen juuren Wesa/
Sinä Dawidin pyhä poica/
Mun corkia cunnia Cuningan/
Sielunisinun perös palo. Ylkän ystäwän
Annoani/ Armahani/ Ihanani/
Otid mua omax Morsiamexes. Mun

Nun Culdan caunis caunis Crunun/
Aino ilon/runsas riemun/
Jumalan ja Marian poica.
Syndhämeni sun cudzu cuckaisex/
Sinun suowis Ewangeliumis
On Hunaia/makia Maito. Culdan Cunnian/
Hosianna/Taiwan Manna minun syödä annat/
Sitt ensimain sinuhun ijäs.
Sytyt Sydhämen sinua halaman/
Rackaudhest peräs palaman/
Sinä kirkas JEsu Christe.
Jiahuta minua eläwär
Oleman Kuumis Jäsenex/
Alat ain ilman ester. Halan/palan/
paras pachas/ aiwa armas/ sangen sairas
Jälkes olen rark rackaun himost.
Cuins cadzod laupiast minun puolen
Ilmei ilon paiste päällen/
Jumalald iuur iuiki coitta.
Wahwast minua wirwotta wircur/
Sanas/ Henges/ Kunmis/ Weres/
O JEsu armon Aitta. Coria minua/
JEsu armias/pyhin parmois/ anna armos
Castes cautt cudzut tulen tygös.
Isä Jumal mun Isän arman/
Algust ennen alcu Mailman/
Racastit minua Pojasas.
poicas minun vscoll Kihlan on/
Hänen olkia Awions olen/
Hän armuas ilon ainoast Eua/ Eua/on
Ilon elämän/Taiwan tawaran ylhäl andawa/
Siäl

Siel händ ihanast häät kyräm.
Caunist siel Candeletcajawat/
Harput heliäst helisewät/
Vruvin nus wirsi pauha.
Cusacaunin JEsuxe cans
Mun Yiken arman cuidan cans/
Saan rackan ilosoila. Hypät/weisat
Woito wirttä/ HERra kyttä/händ ylistä/
Corkiap on cunnian Cuningas.
O cuingan olen iloinen/
Ett pyhä Poica JEsuinen
Minul tawara tietta wäliene.
Hän minun wie wißist wymein/
paradyssin ilon ilmei/
Täst paucuna Käsiän tienen. Amen/Amen/
Jos siis jouduhnt/Culda Curnun ilon riemun/
Mix wyywytz peräs ikäwöidzen.

Psal 46. Deus noster refuginm.

HEidhän Linnam on Jumal Taiwast/
Meidhän Kilpem ja Otam/
Hän autta meit h... Dh... [illegible]/
Cun usein pällem cootan/
Meidhän wihollinem/on hirmullinen/
Neuwois monis/pahoisjuonis/
Ey löyta hänen werrans.
Händä wastan omast woimast/
Ey tohtin yxikän männä.
Sill Ishn Jumalan suomast
Christus sotan tuli tänne.
HErra Zebaoth/händ waiman poisott/
Sejalo Sangar/ja töisäns angar/
Sai wotron ylidzen pirun.

Waick coco Mailma wastan olis/
Ja perät meit cadhotta tahdois/
Ei cuitengan edhes tulis/
Eik madcan sais mitä aicois/
Hänen päämiehens/ ofottacon wäkens/
Hän jnonens cansa/ pyytä meit ansan
Josep hän Cuoppan lange.
Kanhan he meill pitä suoman/
Waick owat kiukus ja hullun.
Sill Christus on meidhän woiman/
Hän on meit auttaman tullut/
Jos he he meild pois temmawat/
Hengen ja tawaran/
Otkon ne heil/ jääp cuitengin meil
Jumalan waldacunda.

Se sama sawall Nuotill/ P. M.

Linna luja on Jumala
Meidhän myös wahwa Wuori/
Sota HErra kyll camala/
Tukiturwa ja Muuri.
Wastan waimolisij/ ja mucha miehij/
Cuin sirkian surmasn/ ja juuri julmaans/
Meit wetäwät Wanhot ja Nuorij?
Että me olem idzekäm/
Sangen häijyt ja hiecot/
Syhen sijs Linnan turwatcam/
Jota pijlewät piecot.
Nimi sen JEsus/ nijn on myös Christus/
HErra Zebaoth/ cuin synnit pois ott/
Jong Käsis Woitto seiso.

pirud Ilmas ja perkelet/
pangon parwid cuin Sääsiä/
Kyllä JEsus meit warjele/
Ja paulat pojes syöxe.
Hepmhär käywäd/ cuin Jalopeurat/
Aicowat aina/ meit alas paina/
Waan HErra heitä estä.
Jos Jumala taas sen salli/
Ett piru Kwmin täppä
Rijsu myös pois Caltat callit/
Ja ryöstät rickat nappa/
Ottacan wapast/ ei hän Sielun tapa/
Sen Christus osti/ elämähän lunasti/
Ei näkemän cuoleman Cuoppa.
Cunnia olcon Isälle/ Joca on caick'ein Luoja.
Cunnia pyhälle Icjalle/ Joca on Lunastaja/
Nijn pyhäl Engel/ Cunnia semmengin/
Wastan wanoja/ suloinen suoja/
Hän on myös Lohduttaja.

Wielä se Sama.

B. C. Nyt caickt Christityt iloitcat.

Jumal on meidhän wäkewä apum/
Turwa tosin tuskis suuris.
Emme siis pelkä että huckum/
Ehk mailma cukistuis juuri/
Waick Meri pauhais/ Allot cuohuisit/
Wuoret Meren sywyten waioisit/
Mäed mulistuisit ylös alais.
Cuteng Jumalan caunis Caupung/
Cuin on pyhäin Seuracunda/
Cuss Jumal ain asuwa ombi/

wahwan on Läcundans/
Meis omisans oli Christus idze/
Autta/ warielle meit/ wartioidze/
Keng huckuttap HErran Huonen?
Cuningain wallat culistuwat/
pois huckua pacanat täyty/
Maa on wär isewä ja wapisewa/
Cosc Christus äänens näyttä.
Hämb HErra Zebaoth consam on/
Meil Jacobin Jumal turwam on/
Cuin caidze Christicundans.
Tulcatt cadzocatt HErran töitä/
Cuin hän maan päällä tekep
Hän Sodhat pois soittap/haiottap/
Joudzen ja Keihän särkep.
Rattad rickop/pysyd poltap/
Ei kengär händ woi odhotta/
Hän sotip Käsiwarrel tuimall.
Tundecat minua/ minun woiman/
Ett olen HERra ja Jumal/
[illegible] Cunian woitan
Juur wahwall wäkewäl woimal.
Teidhän päälda wihoitset toriun/
Teist ei kengän häpiän horjat/
Idz Sodhin/idz Cunnian cannan.
HERra se suuri Sodhan päämies
Idz meidhän edhestäm Soti/
Jacobin Jumal wahwan wihamiest/
Wahwast warielle meit toki
Hän toinen turwa/uski meil on
Jumal je mies meidhän Weljem on
Christus/joli Kijtos olcon.

Psal, 51 Miserere mei Deus.

ARmada päällen Jumala /
Sinun suuren hywydhes tähden.
Ja pyhän armos woimalla/
pois pyhi minun wääryden.
pese mun Synnistä puhtax /
puhtaxi minä tulen aina /
Cohesas synnistä löytän rumax.
Sinä sanoisas sangen wahwa.
Sijtes minä olin syndinen /
Synnis Äitin minun Mailman toj
Sinä HERra olet totinen/
Salaudhes minull ilmei soit/
Hysopin cans päällen wisca/
Nijn tulen Lumi walkiax/
Ann mun cuul meno riemulista/
Nijn särjetyd luut tulewat iloisex.
Käännä Caswos pois Synnistän/
pahus minust poies puhdista.
puhdas Sydhän luo minusen/
Oikia hengi minun uudhista.
Älä minua ylen anna/
Älä minuld henges pois ahdista
Sinun terweydhes ilo minull canna/
Wapa hengi minua wahwista.
Sinun tygös pahat wäännäisin/
Ja tyhmät tielles wiedhäisin /
Ett he tygös idzens käännäisit/
Ja kättä sinua tiedhäisit.
O HERra wapahda minua/
Synnistä ja menost wääräst.

Nijn

Nijn kielen kyträpi sinua /
Sinun oikeudhes edhest.
Jos sinä minulle uhrianodh /
Nijn minä nyt sinulle pydän.
Se uhri cuin sinä tahdot /
On yx murhelinen Sydhän.
Ole Sionil armolinen /
Nijn sanallas ylös raketan /
Sinun Caupungis Jerusalem /
Cusa puhdas Vhri sinun haetan.

Se sama

GLe armolinen minul Jumal /
Sinun suuren hywydes suomal /
Synnist minua vlwos auta /
Sinun suuren laupius cautta.
Ja sinun armostas awarast /
Pese minua teghostani wäärast /
Puhdist puhtax minun Syndin /
Pahateconi minä tunnen.
Sill Syndin on edhesän ain /
Syndi teia ainoast sinua wastoin /
Edhesäs tein pahon paha /
Sinä sanasas olet kyll wahwa /
Cost Duomitan nijns woitat.
Catzo synnis olen syndynyt /
Äitin on synnis minun siittänyt /
Synneisest Siemenest saanut /
Suures synnis olen maanut.
Cadzo Jumal totutt halat /
Wijsaudhes cuin on salat /
Ilmoittanut minul olet /
Tuncu sitä teidhän todhel.

Wala Hysopil HErra pä[ll]en/
Ett puhtax Lumiwalkiax tulen/
Riemus iloo anna cuullaxen/
Ett ne Luut saisit ihastuxen/
Joitcas särkenyt olet.
Caswos synnistän pois peitä
pahat/ con caick pois heitä/
Caikist synnist minua puhdist/
Sinun henges minun uudhist.
pudhas Sydhän minuhun luo/
Sinun pyhä Henges minull suo/
Älä minuid sitä pois ota/
Minua sinust älä eroita.
Wahwist minua awus turwall/
Tue minua Hengelläs wapall/
Tahdon ties opetta synneisill/
Jotca ei sinna tundenet wiell/
Ett käänyisit he tygös.
Minun terweyden Jumal minua pääst/
Weren wiost/ en kieldäni sääst
Wanhurscauttas julistaman/
Sinun kijtostas ylistämän.
Sill sinull Vhri ei kelpa/
Tai Vhri HErrall ei ole halpa/
Ahistet ja sriett Sydhän/
Murhelinen Hengi ja peljän.
Tee HErra hywin Sionin cohtan/
Nijn raketan Sanas woimaan.
Jerusalem se Caupung suur
Cusa sinul Vhrit kelpawat juur/
Cuin Vhratan Altaris päälle.

Psal. 52. Quid gloriaris?

MJx kerskat wäkewä Sangar?
Sinun paliost pahudestas /
Ett wahingot tekemän oledangar/
Tiedh HErra laupiudhesta/
Ett se jocapäiwä kyll kestä/
Cuin sinun juones taita estä/
Jongas Radhen alla oled.
Kieles wahingon walhell saatta/
Cuin partta Weidzi wijle.
Wäärytt/ pahu ja puhu maltta/
Totutt ja hywyt ylile/
Cuin cadhottust cansans tuotta/
Sitäs pyydhät puhuu suotta /
Wieckal ja wäärällä Kielell.
Jumal sinun coconans cadhotta /
Murux muserta muista/
Majastas häwittä/ hajotta/
Maild myös perät pois soitta.
Ne hurscat cosca sen näkewät/
Tääst Jumalat he pelkäwät /
Ja nauravad sinua soimain.
Cadzo tai ei Jumalan turwanut/
Eikä HErran hywyyteen /
Waan on idzens pääl luottanut/
Rijstaans ja Rickautteens
Paha tekemän oli wäkewä/
Wahingott caikill käkewä/
Jota Jumal ei woi kärsiä.
Pysyn minä HErran huones tääl/
Cuin tuore Oliu puu caswain.

Luotan ain Jumal laupiun pääl/
Kijtän ett näin teki canssan.
Sinun nijmies HErra ain odhotan/
Cuin vscollisias lohdutta/
Josta iloidzewat he aina.

Psal. 58 Nunquid plane muti.

HLetta te mykät nijn ratki/
OEttet te puhu oikiutta?
Ek tahdo Duomit cohtutta?
...ion paha teet pahudest caicki/
Muillen maacunnas edk maida
...ctemäst wäärytt wäkiwaida.
Jumalattomat jo Aitins cohdust/
...erk pahan elkiset owat/
...rywät erhetyxin cowan/
...o kiucuidzewat äitins cohdust/
...aha ain ajatelewat tehdä/
...uin Kärmet kiukuwan nähden.
He owat cuin Kyykärme cuuroi/
...in kijnni lukidze Corwans/
...ei cuulis äändä lumoians/
...cca juur hywäst taita lumoi?
...ijn ei he tottele totutta/
...k nijt cuin oikein operta.
Särje HErra heidän Suuhuns hambad/
...eidhän häijyd heiwons haiot/
...n pahat juonens myös jaot/
...uren Jalopeuran syöm Hambat/
...eidhän wäkijmäns pois wajot
...eidhän Miekans perkt pois cadot.
Heidhän pitä catoman äkiseld/

Cuin wuotawa yliwesi mäne/
pois cuiwap ei ole enä.
Cuin Nuolet amutut juur wäkiseld
Rickanduwat / pois puuttuwad:
Nijn ikäns häijyd huckuwad.

He huckuwad / cuin Näkin codat
Auringon paistes ratk raukewat/
Cuoresans wedhex sulawat:
Cuin Waimon luodhen cando he owat:
Auringot he ei nähdä saa/
Jotc aicowat Asuu pääl Maan.

Ennen cuin Orjantappurat nuoret
Kypsywät täydhex pensans pääl/
Rewitän/ hatcatan pois Tield:
Nijn heidhän juonens puoli tuoren/
Wihan caat yxinä ids Sik öinens
pois juuritetan coconans.

Hurscas se sitä iloidze Nijn/
Cosca näke costopäiwän
Jumalattoman ylidz käywän/
Jost Jalcons pese sen Weres/sijn/
Cusa coston näke tulewan
Suurenman/ cuin sois olewan.

Ett jocaidzen sanoman pitä:
Cuiteng hurscas hywärens saa/
Ett Jumal Duomar on pääll maan/
Cuin warjele/ holho hurscast sitä
pahain wainost ja wäkiwallast/
Rangaiset pahat ajallans.

Psal. 67. Deus misereatur.

Jomal päällem armahtacon/
Ja hywästisiunatcon meitä/

Taswons ylidzen walistacon/
Andacon meit armollans peittä;
Että me maan pääl tundisim
Hänen tiens ja oppins wahwans/
Pacanoitten seas myös cuulisim/
Christuxen meidhän Lunastajam.
Tunnian ja kijtoxen saawan.
Coco mailma sinua kijttäkön
O HErra jocaidzeli Kielel/
Caicki Canssa myös iloidcan/
Nyt weisaten hywäll mielell.
Ett sä tänne tahdoit tulla/
Oikiutta tekemän caikill.
Jen saame myös sinust cuula/
Ettäs nuhtet andex annat nijll
Jotc armo kerjäwät sinuida.
Sinua myös Canssa kijttä mahte
Ja ylistä sangen suuresti/
Ett cukin aina nähdä saa.
Maan Hedelmän candawan tuoresti.
Siunatcon meit Isä ja Poica/
Siunatcon pyhä Hengi myös/
Peljätkön cukin Maan päälä
HErra suurta ja wäkewät työs/
Sen pääll me sanom/Amen.

Psal. 69. Salvum me fac.
AUta minua Jumalani tästä tuskas/
Wedhed sywät Sielun ylidz puuscat/
Ittä wäkewä uporta minun.
Diattoman mutaan wajon/
Juotoni muuttu/ Hahmon hajo/

Cuiteng wiel turwan sinun.
Huutein wäsyin / äneni rauwen/
Näköni soennut: Ett nijn cauwan
Odhotan minun Jumalan jälken/
Hän apuuni cumming kerkiäp.
Epälucuiset wäkewät owat/
Jotc paidz sytä minuawainowat/
Maxan/ joten Ryöwännydt ole/
Jumala minun ricoxen tiedhät/
Älä salli heit häpiähän wietä/
Minun cauttan cuin turwis tule/
Minun turwillan sinua edzi ainn/
Heit häwäist HErra älä anna.
p.lca kärsin caickein nädhen/
Sinun ja Käskyis tähden.
Mucalaisex tulin Weljilleni/
Oudhox minun äitin Lapsillen/
Huones kiwaus minun syöpi.
p.lca nädhen cuin sinua pilkaisit/
Minun päällen longeta osaisit/
Se minua kipiäst syöpi/
Minäitkin / paastoisin hartast kyll/
Naurettin / puin säkin yll
Caikis täydhyin juttun tulla/
Juom pengis wirtenä olla.
HErra rucoilen laupius cautta/
Cuuldell minua hädhäs / ja ylös auta/
Loghast ja sywist Wesist/
Etei wedhen kyymi minua lainois/
Eik Cawon aucko päälleni painois/
Wapaht minua wiholisist

Cunldele minua armostas ain/
Caswos älä peitä / käännä päin/
Minun Sielun auxi riennä/
Auta/ adhistuxes lienen.
Sinun Silmäs pilcat caick näke/
Cuin wihollisen minull teke/
Se Sydhändän ricki särke.
Odhotan myös täsä hädhäs/
Jos jocupäälleni armahdais/
Ja tahdois apuuni kerkiä/
Ei kengän ollu / ei ketän tullut/
Cuin sanallans minua olis auttanut/
Näin olin peräti hyljätt /
pilcat caikild ja sylietr.
Sappia annoid minun syödhäxen/
Ja etikat janosan juodaxen /
Löytäns heill paulax olcan/
heill costox ja langemisex /
heidhän Silmäns soetcon pimiäx
Landens ain horjuwax tulcon.
Puodhat wihas heidhän päällens/
heit hirmusudhesas käsit sällens /
Huonens heidhän kylmil olcon/
ikön asujat sinne tulco.
Jongas idze löit sitä wainowat/
Näit ihastuwat ja kerscawat /
ettäs angarast omias widzet.
heit salli syunist syndin langet.
Oikiudhes tykö heitä pois ängä
Etei malda ojeta idzens.
Pois pyhi heit elämän Kirjastas/

Ilän an kirjoitetta hurscasten cans.
Minua radolistapus auttacon/
Sinun nimelles kijtost lausuen/
Se sinul paremb / cuin Mulleinvhri/
Jost Röyhät iloidzewat sunri/
Sinun cdzitäs Sydhän elä/
HErra cuulep Röyhäin huuto/
Eik Fangians ylönan millän muoto/
Cuin hänen turwawat wielä/
Maa Meri/ Taiwas kijttäkät HErra/
Ett Sionis wiel Asuan kerran/
Sen peri hänen palwelians Siemen/
Jotc kijttäwät HErran Nime.

Psal. 73. Quam bonus Israeli.
V. E. O HErra Jumala Taiwast me kyllä.

Oh Jumal/ cuin ehhes taisin käy
Tästä Mailmas Maan päällä.
Nijt Jumalattomit minä näin
Juur menestywän täällä.
Jalon / pramin / Rauhas / Lewos/
Ei cuoleman hädhäs/ muus pelwos/
Ei ole he mijsän tuscas.
Ripiäst wäkiwalda telewät tääl/
Tahdons peräs caick päättäin.
Luottawat turhan Tawarans pääl/
Jotens kyll coriast käyttäin
Hywäin hywät neuwot hyliäwät,
Nijt laittawat ja sylkewät/
Hell kelpawat omat juonens,
Kelwat täyty mitä puhuwat tääll/
Cuin olis puhuttu Taiwast,

Selhei

Heidhin mieldy Canssa maan pääl/
Heidhän iuonins ylitzä wahwast.
Ei vsco Jumalan näkewän/
Mitä he täällä tekewät/
Julk Jumalat pilckanewat.
Jos joldain westoin sanotan/
Se heildä ryhmydhex tehdän.
Röyhä taitawa ylön catzotan/
Hyliätän tuscains tähden/
Ett Jumalald hän widzatan/
Joca päiwä myös waiwatan/
Ain täyty hänen kärsiä.
Jost näky Jumalinen halwimmax/
Cuin Jumalald olis hylijyx.
Jumalatoin Jumalan palweliax/
Istuwan Jumalan sylis.
Mutt toisin HErra sanas liene/
Cuin heidhän lopustan ain tiedhä/
Mix tätä pitämän pitä.
HErra heit panet liucaan pääl/
Jost äkild langewat oites.
Ennen cuin hawiadze kengän tääl/
Perät owat pois cahtoites/
Heidhän Caswons cuin uni pois cato/
Ei kengän sijtt heist näin sano:
Heil Jumal laupias liene.
HErra omas warieles ainostans/
Heitä ylös pidhät jalost
Jos suod heitä culkee Majoistans/
Pois luopun tästä elost/
Se totisest tawall tapahtu/

Sinun cunniaxes se johtu/
Ja heidhän Sieluns autunx.
Sentädhen kärsiä madhan/
Eik ylpeit totella täällä/
Oikein idzen käyttä tahdon/
Muista ain loppuni päälle/
Cuin Suomen jo täälld cuikeisin/
Täst surkiudhest pois olkeisin/
Jota ikäwöitzen aina.
HErra minun wahwa Satamaan/
Minun paras Tawaran olet.
Paliok wähäk/ saatuu saatawat/
Siitä ei lucuu olle.
Cosc Sydhämesän Henges lahja on/
Minun lohdutuxen/ Turwan/ toiwon/
Nyn minull kyll tawarat liene.
Waick Sielu rumis minuld waipuis/
Caick Maa ja Taiwas huckuis
Cuiteng Sydhämeni tyghös taitus.
Vscalluxel sinus kiinni rippuis.
Sinä JEsu Christ olet auttajan/
Osan/ Turwan/ Wapauttaian/
Sinä minua ylös pidhät.
Tyghös pidhän ja oppis alla/
Se minun ilon ainos ombi.
Ei cunniad corckiad ja wallad/
Ei tawarat/ HERrain lembi/
Joist mailma palion pitäne:
Minä wastan waiwoin kerscanen/
Sinun Nimestäs ja töistäs.

Psal. 77. Voce mea.
V. C. Sinun tygös HErra tulen.

HAdäs hundan ja edzin HErra/
Hän kuuldele minun äändän.
Kätenojennan joca kerran/
Murheisan muistan händä.
Olen Syhämen ahdhistuxes/
Vnetoin/wäctöin/ hämwästyxes/
Ei salli Sielun lohdutta.
Jumal ijancaisest hyljänek?
Etei sillen armons näyttän?
Hänen laupiuns tjät puuttunek
Ett sill lupaustans täyttän:
Ong hän jo unhottan armahta?
Elk enä tahtone pääll cadzahta;
Ong sulken wihans wuox armons?
Tehan minä idzen waiwan näin/
Mild Jumal caick woi muutta.
Yrinäns ihmet taita tehdä ain/
Tuscas awun anda Suurta.
Wanhoi aicoi ajatteien /
Endisij apuja muistelen/
Cuin Jumal hädhäs minull näyttel.
Muistan muita HErran töitä/
Ja ihmeitä sangen suurij
Cuin ominlens tehnex töytän/
Ain autain heit hädhäs juuri.
Sinä Israelin Canssas omas/
Vlos weit ihmeittes woimas/
Vrjudhest sangen suurest.
Sinun tahtos täyty tulla ilmei

Caick luchud luondons wastan/
Taiwas, Maa/ Meri/Ilmat/pilwet/
Ja caick coscas tahdot costa.
Cuiwin Jalgoin Meren läpidz/ weid
Sinun canssas coscas ihmen teid/
Jumal sinun wertas ei löytä.
Sinun työs ihmelised liene/
Tutkimattomat on neuwos/
Tuscas autta aine tiennet/
Nyt cuin sinua edziwät toiwos.
Sinun sanas lupa awun aina/
Toiwon ettäs sen minul lainat/
Sinun ainoan sijt on kijtos.

Psal. 79. Deus venerunt.

HErra Canssas perittäwäs pääl/
Caranet pacanat owat/
Wäräa Jumalan palwelust wäel/
pääl tungein edhes tuowat.
Ei woi kärsi sinun pyhä sanas/
Saastutit Kirckos/ polghit alas/
Cans cukistid Caupungis perät.
pyhän weren wuodhatid/ cuin wedhen/
Ei kengän heitä Haudhan/
Linduin ruax ja maan petoin/
Annoit heidhän Lihans nawrain.
Ymbär asuwild me pilcatan/
Sanas tähden alas poljetan/
Jong cautta häwäistän Nimes.
HErra cunings cauwan tahtonet
Näin wihainen olla meillen?
Edes syndin ander andane?

Cokôs armahtane meidhän päällem:
Älä meit rangais Julmudhesas
Muista päällem Laupiudhesas/
Armos ann/ apuhum riennä.
Wuodhata wihas nydhen pääl/
Cuin ei sinua tuta tainet
Cukist cans ne Waldacunat tääl/
Cuin ei sinun Nimes mainned/
Mut seisowat sinua wastan aina/
Saanas pyytäwät alas paina/
Ja pyhää Nimiäs pilcat.
Auta meit auttajam Jumal/
Sinun nimes cunniam tähden.
Wiholisten julmudhes tuimas
Armahda päällem/ aux ehdi.
Endisij Syndiäm älä muista/
Anandex/ lepy wihas suista/
We waiwaisex olem tullet.
Nidz häwäistystäm ja wahingom/
Wiel Wihollisild kärsim enä/
Cuin Sydhämes kiwun haaliwa on/
Cosc he näin pilcata tiene:
Cusa se Jumal johon luotid?
Jold awun heillens toiwotid?
Ah nous HErra/ costa heidhän pilcans;
Ann huccauxem etees tulla/
Corja meit cuolewaisij Lapsijs/
Joita pyytän surman ala/
Holho Käsiwarellas tarkl
En me turwa toista tienn/
Jumal sinä meill turwa lienet/
Sinäp lunastajam olet.

Pilcat pilckaillen maxa/
Joill sinua pilcanet owat.
Hädhäs meitä aina auta/
Me olem Canssas oma.
Auxhuudham sua/ päättes luotam/
Cosc meille apu sinuld suodhan/
Nijn julistam kijtoxes tääk.

Psal. 82. Deus stetit.

JUmala seiso Jumalten seas/
Ja puhui sanoil näillä/
Nijlen jotc hän asetti sians
Duomarix maan päällä.
Euing cauwan te nijn tahdotta
Wäärin Duomit ja hallita?
Ja nijtä hywijä cahdotta/
pahoi wääryten awitta.
Sen Köyhän asian pois heitätt/
Jota teidhän tulis autta/
Hänen oikidhens myös peität/
Wäärän Duomion cautta.
Orwoillasten myös hywyttä
Pyydhät teidhän alan wäärydhell/
Nijt Lagin edhest pois lykitä/
Joit teidhän tulis lepyteli.
Waiwaisill Oikius andacat
Armahtacat Köyhäin päällen
Soran ja Radhollist auttacat/
Jota wihatan siell ja täällä.
Waan etei heketän torrele/
Pimeys heidhän käsit picaisest/
Pahus myös Maan wastan ottelle/
Ja sijrtä pojes siastans.

Min

Minä tein teidhän Jumaloix/
Ja saatin Cunnian suren/
Cudzuin Ylimmeisen myös poix/
Ja asetin istuman juuren.
Mutt minä jällens alas cukistan/
Teitä oikiudhen Istumest/
Ja caikell Maacunnall julistan/
Että minä teitä wihan hirmuisest.
Cuin muutkin Ihmiset te Cuolet/
Mutt Coirain tawall hucut.
piruld woiteux myös tulet/
Ja cuoleman ala nucut.
O HErra nouse ja kerki/
Caikill oikeutta saattamaan/
Sill sinä saat Maacunnat perij/
Sijs tule meit pian auttamaan.

Psal. 85. Benedixisti Domine.

HERra cuin armollinen olit/
Visein sinun maacundas cohtan/
Ja Jacobist cuin Fangix tulit
Lunastit heitä jällens johtain.
Canssas syndit andexi annoit/
Heidhän pahatecons peitit/
Ja leppyä wihastas wannoit/
Wihas julmudhen pois heitit/
Coscas paranoxen meit wedhit.
Jumal pois käännä wihast meist/
Meidhän wapahtajam meitä lohdut.
Wihastuks päällem; ijancaickisest?
Sughust Suchun wihata tahdod?
Ettös mei jällens wirghota?

Ett canssas sinus sais iloita/
Meil armos HERra osota/
Täsä tuscas nyt meitä auta/
Neidhän murhem' meist pois otta.
O joscan culla cuiteng saisin/
Mitä pyhä Jumala puhup
Rauhan hänen puhens lupaist
Canssallens / jota näin tukep:
Pyhi..ns hän holho kyllen/
Ettei he tyhmyten tu.isi/
Eik epäilisi hänest ollen /
Ja käi simättömät olisi/
Jost Jumalall kiitos tulis sitt.
Nädhen tykön on hänen apuus
Cuin händä pelkäwät ainejan
Ett cunnia meidhän maallam asuis/
Ja caick hywin käwis ijan.
Ett laupius ja Totus täsä
Keskenäns toistans cohtaisit/
Wanhurscaus ja Rauha läsnä
Toinen toisens Suuta annaisit/
Jost cukin ilon sijttä saisi.
Totus myös Maast wesoiwan näkyis
Hurscaus idzens Taiwast alas annais/
Näis meillen HERra hywin tekis/
Meidhän maan Hedhelmän cannais.
Näit HERra meil anna Armostas/
Ynhot syndim' armadh päällem/
Hucjen hätäm / lepy wihastas/
An anomisem / aut meitä täällä/
Sitt kijtäm sinua Suull Sydhämellä.

Pſal. 90. Domine refugium.

OHErra Jumala taiwaſi/
Olet ſinä hädhäs ja waiwas/
Meill turwa häinen ollen.
Ennen cuin Wuoret ja Maa oli
Ja Mailma luodhuxi tuli/
Sinä Jumal iancaickiſest olet.
Suuren ſurun ja waiwan perän/
Laſket Ihmiſet Cuoleman erän/
Sanot: Aſemin tulcat ſäilen
Te Ihmiſten Lapſet ollen.
Tuhat Ajaſtaicon Rådheſäs/
Cuin yx eilein päiwä edheſäs.
Cuin yön wartius pois aſtu/
Cuin Coſket wuotawat/ heit laſket/
He owat cuin yx uni äſkein/
Cuin Ruoho coht lakaſtu/
Joca warhain kyl cucoiſtu/
Nopiaſt Ehton pois ſurcaſtu
Nijtetän/ cuiwa/ pois cato/
Nijn Ihminen hajo ja pois jaco
Sen ſattawat ſynnim julmat/
Etts päällem wihaſtud Jumal/
Joſt me hucum näin nuriaſt/
Sinun hirmuſudes teki tain/
Ett äkid tääld temmatan nain
Cuoleman kowull ſurkiaſt.
Sill pahattöm etees tule/
Tundemattomit ſynneim ſuljet
Walkiutehen Caswos eteen/
Joit ei peitettä taita todel.

Täſt

Tåst meidhän ikäm lyhy on/
Elom äkist culuwa on.
Sinun suuren wihas tähden/
Wuotem pikemmin loppuwat
Cuin jocu jaaritus huckuwa/
Cuing enä kerstämahdam.
On eliaicam seidzemän kymmnend Wuot/
Enin cahdexan kymmend suot/
Sekin paras/tusca/suru suur
Cuin Leken sekin työruttap juur.
Mutt cuca sen nyt vsconep?
Etts tuik tuimast wihastunet/
Synncin tähden meidhän pällem?
Keng wihas wastan wapisene?
Keng hirmusutras peliäne?
Keng pyytäne sijs pois päästä?
HErra opeta meit ajatteleman/
Ett meidhän pitä cumming Cuoleman/
Jost ymmärtäwäisix tulisim:
Sitt Sydhämell wahwall ain olisim.
HErra käänä sinuas puolem/
Palweljas ine cuiteng olem/
Armadha waiwaisutam.
Täytä meit pian armollas/
Ett eläisim iloidzem awullas/
Huojenna surkiutam.
Ett meitt cauwan waiwannut olet/
Jotc onnettomut kärsinet olem/
Meit i'oll ilahut täällä/
Nyn sinu, k tääm hät jällen.
Armos työs ojorta palweljoilles/

Sinun cannias heidhän Lapsillens/
Sen jälken sydhän meis pala:
HErra Jumal meil lepyis olcon/
Apuns cans tyghöm aina tulcon/
Caicki särä anom ja halam:
Rätten työd HErra tä yttäkön/
Ne meidhän cansam päättäkön/
Caick hywin Sielun Ruumin puolest/
Nijn aina kijtäm sinua sen edhest.

Psal. 91. Qui habitat.

JIca Corkeiman turwis istupi/
Jdzens hänen hnomans andap/
Ja caickiwaldian warjos Asupi/
Hänen tyghöns tojwons candap.
Se sanop HErrall: Sinä minun turwan/
Minun Jumalan/ minun Linnan/
Jonga päälle aina vscallan/
Hän wäkewäst minua pelasta/
Käsittäjän pahast paulasta/
Ia raatelewan Ruton wallan.
Sulillans on sinul wahwan warjon/
Wastan wiholistes waino.
Sinun suojas hänen Siipeins all on/
Rohwais sinuas/ älä ole caino/
HErran senan wahwa wacuus/
Joll lujast lupais tulla apuus/
On Reihäs/ Kilpi tukiruwa/
Cuin laimil ei anna sinua/
Waan waarast wißistä autta/
Jos lujast sichen sinuas turwat.
Nön cauhian cauhist oret julmat/

Peliät.

peljättämän ei sinua pidhä /
päiwäll lendäwäiset Nuolet tuimat
Ei sinuhun osata tiedhä
Eik tarttu tauti cuin pimeis ryhty /
Eik Ruutto / cuin puolipäiwän ryöppy.
Waik tuhanen siwus caatuis /
Kymmenen tuhatt oikial curil /
Silmäis nähden nukistuis suril /
Ei cuitengan sinun satuis.
Sinä Silmilläs iloas cadzos /
Cuing pahat palckans saawat.
Se ylimäinen on sinun toiwos /
Eij satu wahingon haawat /
Jdz HErra hurscas on turkiturwas /
Cuin wisust sinua wariele waras.
Ei mitän pahutt sua cohta /
Jumalan armost ja wäest
Eij widzaus mitän Maias lähest /
Rakk Rauhas saat olla totta.
Sillä HErra on Engeleil käskyns andan
Kärkemän sinua joca hetkes:
He palwelluxens wisiust päättäin
Wartioiwat sinua wircas retkis /
Ja käsisens sinua candawat /
Jalcas ettes ole louckawa:
Waicks käisit Jalopeuran pääl julman /
Myrkyisen myös Kyykärmen /
Eip wahingoidze myrcky Lohikärme:
Sill idz sinust näin sano Jumal:
Ett hän minua halais ja ikäwöidz /
Händä minä hädäst päästän.

Hän tunde minun Nimen pyyndis/
Warjelen händä ja säästän/
Hän auxhuuta minua / händ cuuldelen /
Hänen ykönäns tuscas olen/
Hänen pian pois temman field/
Tannian wämein saatan hänelli?
Rawidzen händ pitkäll ijäll/
Händ Autuuten corjan tääld.

Psal. 65. Venite exultemus.

NYn weisatcam Herrall/ Meidhän Autuuden Turwal/ Käykäm myös kijtoxell/ hänen eteens ja Psalmeil. Sill Herra suur Jumal/ Ylidz caickein Jumalain / Cuningas suur woimall/ Pääl caickein Cuningain / Yxinäns HErrain Herra.

Hänen Kädesäns on caicki mitä Maasa on/ Wuorten cans cuckulat / Meri Maa omans owat/ Nätt caick on hänen Kädens tehnyt/ walmistan pääläns / Tulcat cumartacam/ Polwillem langetcam/ HErran meidhän luojam eteen.

Hän meidhän Jumalam / Händä me aina cumarram / me hänen kättens lamma / Elatus canssa hänen. Jos te tänäpään cuulet hänen äänens / nijn älkät Paadhuttaco Sydändän/ Cuin ajall haikiuden Corwes kiusauxes tapaht.

Siel Isänne kiusasit minua / mun työn nähdä sijd. Kärsein tätä Canssa näin neljäkymmend Ajastait. Täll Canssall sanoin näin: Sydämel hän exyy/ Eik opi mun teitän tahton / Joil wihoisans wannoin/ Etei pidhä mun lepoon käymän.

Cun-

Cunnia olcon Isäll/ kijtos suuri cans Poj[...]
Pyhälle Hengel myös Cuin meit autta okias ty[...]
Cuin se ombi olluk Alust aina / nijn myös nyt/
ijancaickiseld / Nijn ijancaickisehen / Yhdhell Jum[...]
lall ainoall.

Psal, 103. Benedic anima.

MInun Sielun kijtä HErran:
Monin kerra[...]
Ylist hänen Nimeäns pyhää/
Minun Sielun kijtä HErra/
Älä unhodh[...]
Mitä tehnyt on minull hywää/
Ert armostans / juur cohdastans/
Minun parands / andex anda/
Minun syndin/ wican ja nurhein/
Rikoxen ja myös muut puuttein.
Hän Hengen hädäst aina päästä/
Cuolemast est[...]
Armons ylhäld anda minun saadha/
Lahjans laina tawarall täyttä/
Caunist mua käyt[...]
Hänen hywyttäns kijttä mahdan/
Teke tuorex minun/ ja nuorex/
Duomion tuotta / oikiun saatta/
Caikill cuin kärsiwät wäärytta/
Nijldä pohoilda paidzi syytä.
Mosexell tiettäwäx tehnyt on/
Tahtons / cuin hywä on[...]
Israelin Canssal käskyns/
HErra on haluisest Laupias
Ijwan armia[...]
Kär[...]

Kärsiwä suurest hywydhestäns/
Eij hän ijär/ rijtel ljjax/
Wihaan hidhas/ eikijät wihas/
Eik synnei syynjälken kosta//
Eik pahan työn perän meille maxa.
Cuin taiwas pääll maan corgoteton/
Nijn HErra andawa on/
Armons pelkäwäistens päälle.
Cuin tauwas Länneſt ſijrty on Itä:
Nijn meiſt pois pitä.
Meidhän pahatecom täällä/
Cuin Isä mahta Lasta armahta:
Nijn HErra ikäns/ armoi päänäns/
Armahta pelkäwäistens päällen/
Jotc händ auxens huutawat täällä.
Hän tietä meidhän heicon menom/
Mikä meiw on:
Olem Tomu cuin pois raukep/
Cuin Ruoho/ on Eläisäns Ihminen/
Cuin Cuckainen/
Coth cucastup/ cohta pois lankep/
Cosc tuuli tääll puhalda pääll/
Eik kestä enä/ eik sians tienne/
Nijn äkild Elom mäne/
petäwä tääll meidhän ikäm liene.
Iancaickisest ijancaickisen/
Hywäin ylidze
HErran armot vlottuwat/
Hänen oikeudhens pysyp nijn/
Losten Lapsijn/
Nijl cuin hänen lijtosans owat/

Ain kåskyt iwdistain / Synnist suistain
HErra isttuimes on taiwaa taiwoitan/
Sanan cautt hänen Waldacundans/
Lewiäp ylidze caickein Maacundain.
Kijttäkät HErra te Engelit/
Wäkewät kembit/
Cuin hänen kåskyns tiettä/
Ett hänen sanans äni cuullaisin/
Jost Cuinian saisi/
Hänen Sotawäkens händä kijttä/
Palweliat te cuin hänen tahdons teet/
Caick hänen työns / caikis paicans myös/
Kijttäkätt kilwan HErra
Minun Sielun kijttä händ monin kerran.

Se sama toisin.

MInun Sielun kijttä HErra/
Ja hänen Nimeens ylistä/
Ett ett hän monin kerran
Cuinians Christityil julista.
Synnit andeix anda aina/
Heicod hän tekepi wahwax/
Armons hän meille laina/
Cuolemast sautta wapax
Runsast hän meitä rawidze/
Hengen woiman myös uudhistap/
Oikiuden cikille taridze/
Wiattomat nuhteist puhdistap.
Hän meillen ilmoittapi/
Hywän tahtons tiens ja neuwons/
Wiel siitä myös osottapi
Armons suosions ja pyhät menons/

Hänen wihansa pian loppu/
Eik anston kaiken rangaise meit/
Lapsiden äkist myös torju:
Ja lohduttaa mureheliset/
Cuin taiwas on maan pääl lewitett/
Nijn armollans meit peittä/
Cuin Itä on Lännest eritet:
Nijn hän synnit meist pois heittä.
Cuin Isä Lapsians armahta/
Heidhän murhens unhotta pian:
Nijn Jumal meit puolens carwahta/
Jos me turwam hänen ijan/
Hän tunde meidhän heicon luondom/
Ette me olem tehdyt Tuhwast/
Ja olem werratur Ruohon
Cuin haja ja cukoistu puhtast/
Coske tuuli sen päällä puhele/
Cohta se lacastu/
Nijn Ihminen äkist myös putcke/
Ja perät pojes lahastu.
Mutt HERran armo on wahwa/
Nijt wastan cuin händ pelkäwät/
Ja pysywät hurscan aina/
Käskyns jälken myös eläwät.
Taiwas on hänen Istuimens/
Ja hallidze hänen caickisest.
Te Engelit hänen Käskyläisens/
Cuin Saarnawat wointolisest/
Teidhän myös ylistämän pitä/
Luonnodden cansa HErra.
Minun Kieleni myös aina kyttä
Jumalata monin kerran.

Psal. 109. Deus laudem meam.
B. C. Jumala suurest hywydest.

CHristus wastan Wihollisians/
Ja wainoians wallitta waikiast.
Cuin hänen oppians/omians.
Wihawat/ wainowat wieckast/
Joit cauhiast kirop ja sadhatta/
Cuin ei anna idzens opetta/
Eik ojennu oikiall Tiellä.

Heit racastan heillen hywä teen/
Wapatan pois pirun wallast.
Heille hywää raik rucoilen/
Pyydhän pois wetä Tiest wäärääst/
Opill oikial ojetta annan/
Sanan caut saatan Autuut saaman/
Ain cohennan/ corjan/ heit holhon.

He minua/ oppian/ omian wastan
Cuin Mailmas Orjana owat/
Jdzens käyttäwät kyll camalasta/
Wastan wäkewäst wainowat/
pilckaa puhuwat myrkyisel mielel/
Walhel wääräl wieckal Kielell/
pois polkewat oman perät.

Jsä wihas wuodhat wainoitten päälle/
puet pilcan pucuhun heitä.
Julk Jumalatoin anna ylidz olla
Wiemän heit wißitys Teitä.
perkel heie wäkewäst wallitcon/
Cadhotuxen Cahleil hallitcon/
Olcon coco Elämä kirott.

Synnix Rucouxet rauwetkon/

Aw

...wun anied hyljäyd olcon/
...pian cans Wijald pois pandacon/
...oinen jäl sian sen saacon/
...orcorahaisen Calun corjätcon/
...eild Dudhor oniat caick ottacon
...lcon ylön cadzottucaikild.
Isäns ärins synnid aiat
...uistos HErran edhes olcon/
...eidhän päällens pyyston perät/
...eihin cowin costo/ salwacon/
...essen ikäpäiwät puuttucon/
...lo äkild coht catkecon/
...p in cans loppucon heidä.
Waamoi Lesfix waiwa sir jääkön/
...n candamian suruisa Sydhänd/
...pser waiwaisita Orwoin olcon
...lcuin kerjäyxis käykön/
...iadh toises polwes puuttucon/
...ricunda caicki cadhocon/
...idhän Nimens unhotter olcon.
Ettei he Armut tahtonet/
... Siunausta saadha/
...ild Siunaus cauwas carconep/
...it Armous ercane taama/
...hdoid kirousi saadha/ se salway/
...liens pyydhid cadhotust cauhiat/
...i totta tapahtu heille.
Cain päällens pukewat cuin werhons/
...g cansans candawat aina.
...cuin Wyöllä wyöttäwät heidhäns/
... woi pois pääldans panna.

Cuin Juoma sisäl juorepi/
Cuin Oliu Luihin lujapi/
Wahwast Sisällyrin wajop.
Nijn heihin kirous kijnni ryhtyp/
Ja sadhatus sattu ja salwap/
Coco cadhotus jdzens imein yhtyp/
Näin caickein Räsi käy cowast/
Cuin minu / minun oppian / oppettaltan/
Wainowat onian yli aica/
Näin totta tapahtu heillen.

Psal. 110. Dixit Dominus.

SAnoi HErra asuwa taiwas/
Christuxel minun HErrallen/
Sinä olet poican racas/
Yhden caldainen woimallen.
Istu minun oikial Rädhellän/
Syhen ast ett minä sinul wetelen
Wihamiehes astuin Laudhar.
Sinun Waldas widzan Sionist
HErra tahto ulwos lähättä/
Sieldä myös Sanas ilo sest
Mailman ären lewittä:
Caikis paicois sinä hallidze/
Wiholistes keskel wallidze/
Että he pahndest lackais.
Costa suld pyhalia sorel
Synnin pääl walda on säätu/
Nyn Canssas mielellä hywäl/
Pyhydes ryghös caattu.
Joid Yhri sinul wedhetän/
Lapses myös kaswat synniteräin/
Nijn cuin yr Ammu caste.

HErra myös walallans wahwist/
Eik cadhu sitä millän Ajal/
Ett hän sinun ijetti papix/
Melckisedeckin tawal/
Sinä myös ääs nijn pysyd/
Sitä wanha Uhri älä kysy/
Se pyhäs cautt pois lackap.
Sentähden moni myös wihastu/
Ja rijtele ysein wastas/
Mutt sinä mahdat sitt ihastu/
Ett HErra on sinun cansas/
Suuret Cuningat wihoisans
Jotc nauramat sinua pidhoisans
Musertä hän cohta ricki.
Hän tahto wäkewäl menol/
Caicki Maacunnat Duomita/
Eik wääryt salli oll lewol/
Mutt Cruppaan heitä sowitta/
Pirun juockons cansa kyöpi/
Wallan häneld myös pois wiepi/
Eip sitä yrikän estä.
Mutt ennen pitä hänen Cuoleman/
Ja Lihasans kärsimän waiwan/
Cansans näin tuscast stortiman/
Nän cuin oli puhuttu cauwan/
Colmanden päiwän sitt nouseman/
Ja ijancaickisest hallidseman/
Nijn cuin suur waldias HErra.
Olcon Jumalan Taiwast kijtos/
Cunnia ja woima alat/
Cuin piti cansamme lijtons/

Ja hädhäst meit pois palat/
Hän idze meille nijn wannoi/
Ja omal suullans myös sanoi/
Eucan meit waiwat suahta.

Psal. 112. Beatus vir.

AUtuas se cuin pelkä HErra/
Hänen käskyns hala monin kerran/
Sen Siemen on wäkewä/ maan pääl/
HErrald myös hywäst siunatu tääll.
Heone hänell hywin cadzott on/
Rickaudhel/ Cunn al myös muutoin/
pimiäs saa hän paistawan walon/
Cuin walista Sydhämen halun.
Hän hywä teke/ mielistelt laina.
Oikein ja toimel puhu aina/
Hän pysyp ain ijäisen muistos/
Josta caikild Cunnial cuuluwa on.
Jumalan tyghö turwans pane/
Eik pääl corcaust peljäne/
Hän loppun ast pysy wahwan/
Näke wiholistens häpiän saawan.
Mielellens omans aldir anda/
Sen Köyhil/ kyll tarjor canda/
Hän siis tule hürscaudhens cans/
Corkial corgoterur Cunnian cans.
Cuin Jumalstoin sen näkewä on/
Sydhämen kiwust pyörtywä on/
Caik hänen himons aiwoiturer/
pois catowa aiti perusturen.

Psal. 117. Laudate Dominum.

ALleluja Iloil Lujal/
Te canssat caick näin huutacat werk:

Ähter Jumal suurel Cunials
Joca aicoin Sanans sijop meil kaikin paicoin,
Armost sulast autti meit lujast/
Synnist/ Wihast/ Cuolon Kidhast/
Piruun Kädhest/ Helwetin hädhäst/
Cautt Christuxen pyhän poicans JEsuxen,
On hywydhest näin meit wariel ain/
Pirun juonist/ wahingoist monist
Opist wäärst/ Sielun waarast/
Meill toiuuns toi/ Tykenäns wiel olla sen soi.
Iso Weisull/ Kijtos Laulul/
Taiwell Kesäl/ Ylistös Isäl/
Pojall pyhäl/ Hengel hywäll/
Cuin ollut on algust/nijn lactamat kijtos olcon

Psal. 120, Ad Dominum.

COsc murhe ja waiwa päällen käy/
HErran tygö silloin hwdhan/
Hän minua kyllä autta woi/
Nijn ett se cauwas cuulan/
Hän on se sama yxinäns/
Cuin Sielun autta waarast/
Sen pahan Kuulen hyminäst/
Ja wieckan kielen paulast.
Mikä saita olla huonombi/
Cuin yxi wiecas Kieli/
Cosc hän pahois juonis ombi/
Ja wahingot saatta mieli/
Hän on nijn cuin yhden wäkewän/
Teräwä Tulinen Nuoli/
Pahingot walmis tekemän/
Ja pitämän häijyi juoni.

Woi ett minun pitä oleman
Mailmas nijn häijyn waihell/
Cuin minua pyytäwät Cuoleman/
Ja aina alas painel/
Minä eli aina sowinnol/
Tuinain ja kirrein keskel/
Cosc he heill puhuin suosiol/
Nijn he minua pyydhid eskel.
Mutt HErran olcon suuri kijtos/
Cuin minua alati autta/
Nijldä cuin on sijnä lijtos/
Ett saisit minua Hautan/
Minä kijtän myös HErra Christust/
Sekä myös pyhä Henge/
Joca minua edhes wiewisust/
Ettei essä saa kengän.

Psal. 124. Nisi quia Dominus

NOsei HErra auta meitä/
Cosc wiholliset So jwat cansam/
Ja tacaperin lyö heitä/
Jotc meitä pytäwäs Ansan
Josei hän Israelii warjele/
Ja idze canssans suojele/
Turha on caick meidhän tecom.
Ihmisten juoni ja wäki/
Ei meitä peljättä mahda/
Se cuin Taiwat ja Maan teki/
Meitä heist seitte taita.
Cosca he owat pahal juonel/
Silloin on Jumal toisel mielel/
Cuin toimitta caicki hywin.

Ze owat tiucus ja winimas/
... woi meit kärsij Tiellä/
...tä myös sulke heidhän killans/
...t saisit meit ylös niellä/
...uin Allot Meres pauhawat/
...yn he meidhän Wertam janowat/
...umal Taiwast sitä nähkön.
Meitä he pacanar cudzuwat/
...otc ei Jumalast mitän tiedhä/
...a heitäns Christityx kehuwat/
...oidhen Elo ja Puhe on pyhä/
... HErra sinun Nimes heitos/
...eidhän koirudhens on peitos/
...ning cauwan sitä kärsit.
Se ombi myös heidhän lijttonsa
...tt käsittäisit meitä pauloins/
...lcon Jumalan taiwast Extos/
...ttei saanet meitä wanloins.
...eidhän Nuoransa poick hatkeis
...eidhän Werckonsa myös ratkeis/
...a me nijn wallalans pääsim.
O HErra sinä nijtä lohduta/
...uin owat kiusauxes/
...dh tahdo myös sinustas luowatta/
...otca sinua huutawat auxens.
...itä me usein löjemme/
...a idze aina tunnemme/
...tt se on sangen tosi.
Waick wiholinen wielä meitä/
...adhettipi ja myös waino/
...n cuitengan toiwoan heitä/

Eng ole heidhän edhesäns caino/
Sill se cuin Maan ja taiwan Loi/
Autta meitä/ cuin kyllä woi/
Sen minä wahwasta vscon.

Psal. 127. Nisi Dominus ædif.

JOsei HErra rakenna Huonehta/
Ja ylös pidhä sitä/
Talon menoi myös toimita
Ja caickij hywin lijtä/
Turhan se muild ylös raketan/
Tyhjän Calu yhten haetan/
Huckan myös Työtä tehdän.

Ellei HErra Caupungia warjele/
Holho Linwoi ja Torni/
Ja röikän se is carkele/
Idze myös tijcuta Sormi:
Jos hän ei walwo ylidzem/
Turhan jouren ja pyrisem/
Wartiat myös waiwowat huckan.

Sen teettä te myös kyllä turhan/
Ett alati murhes elät/
Vnest nouset ylön warhain/
Ja hiljan käyttä lewät/
Syöttä sitt Leipän surun cans/
Jong HErra anda matesans/
Omillen ystäwillens.

Lasten tähden te juoxelet/
Ja suurta murhet pidhät/
Ehhestän muita pois syöxelet/
Caiu heillen cocon pydät/
Lapset owat HErran lahjat/

Cuin heillen tarpenkyllä laina/
Ja murhen heistä pitä.
Nijn cuin Sotamies kädhesäns/
Tunde Wasamans ja nuolens/
Jorka hän wetäpi edhes/
Nijl warsele päänsjä Suolens/
Nijn Nuoret HErra myös tunde/
Jotc hän sülloin Sotan tunge/
Cosca hän autta tahto.
Autuat owat/ joidhen Wijni/
Sencaltaisit on täynäns/
Eip yrikän heitä saa kijnni/
Eik Wihamies heit häwäis/
Cosc he puolestans Sotiwat/
Päältäns Wihalisit oriwat/
Nijn heidhän myötä käypi.

Wielä toisin.

ELlei Cartanoit ja Taloia/
Jumal ylös pidhä aina/
Sijnaust joca Wuos jacta/
Lahjoians meille laina?
Josei hän Talos toimita/
Mitä täsä taitan tarwita/
Turhan täsä Työtä tehdän.
Josei Jumalisell wäelläns/
Jumal hallidze Maacundij/
Caupungeit caidze Kädhelläns/
Wariele Waldacundij/
Ellei idz anna armost Rauha
Turhan HErrain neuwo pauha/
Wartiatt caick walwowat hucaan.

Te cuin pyritte ain päiwil öil/
Sitt surusa cans syötte Leipän/
Murheill/ epäys Surull ja Työl/
pydhät tehdä tiettäx teitän.
Jumal edhes cadzo omillens
Tarpet/ ja anda ylläsens/
Jo cuin he macawat pathain.
Lapsij Jumal on teille suonut/
Joist pidhätte murhet paljon/
Joit Jumal wijsast on luonut/
Heit wijsast elättä tahtop/
Jdz heil elatoxen edhes cadzo/
Werhan/ tarpen anda tahto/
Näij heill jo walmd liene.
Nijn cuin Sotamies Rädhestäns
Nuolens ambu cung tahto:
Nijn nuori Jumal ehdostans
Jhmeisest edhes cadzo/
Miehed Waimod wieraildä Maild
Saatta yhten ihmeisel taill/
Jlmei heit hywäst sinne.
Autuas se jolla on kyllä/
Sexcaldaist nuortaWäkee/
Ei hän häpiän taidha tulla/
Cosca wihollisians näke/
Cuin hän porteis heit puhuttele/
Oikiun edhes myös juttele/
Asiasans wahuan pysy.
Jsää/ poicaa/ Henge pyhää/
Nuocoilla hartast mahdani/
Ett sois kähden käyndöt hywää

Talein töis/ cuit tehdä taidhani/
Cans warielis Waldacundani/
Rauhan annais meidhän Magcundam/
Meit Söpeins ala suojais.

Psal. 128. Beati omnes.

AUtua se cuin pekä HErra
Ja hänen Käskyns aina seura/
Kätes työ sinun elättä/
Ja onnen tyghös wedhättä.
Emänd on sinul vscoliinen/
Cuin Wijna puun oxa Hehelmällinen/
Lapses cuin Oliupuun wesat/
pöytäs ymbärillä seisowat.
Cadzos / cuing se mies siunatan/
Ja caikel hywäl lahjoitetan/
Cuin HErra pelkäpi aina/
Hänen sanans Rindans myös paina.
Minä sanon sinul toiutta/
Sionist Jumal sinun Lohdutta /
Anda sinun nähdä Ilopäiwän?
Jerusalemin myös hywin käywän.
Näkewät myös sinun Silmäs/
Ett lapset sinul lisändywät ilmeis/
Jotc Rauhas sitt saawat Elää/
Israelin cans Maan päällä.

Psal. 130. De profundis.

SInun tyghös HErran tulen/
Ja huudhan sywäs waiwas/
Awa Corwas / äänen cuule /
Älä minust ercanc cauwas/
Jos sinä Syndi tutkisteld/

Ja weärydhet tahdot luestel/
Cuca woi sinun edhesäs pysy.
Jos me sijs Synnistäm tahdom/
Wapax sa puhtax tulla/
Syhen ey mahdu ansioin/
Saman seen pitä mulla/
Jumal suuren Armons cautta/
Tahto meitä nijstä autta/
Händä me tarwidzem caicki.
Sentähden Työni vnhedan/
Joca ey Syndi peitä/
Ja Jumalast turwan otan/
Toiwon myös hänehen heitän/
Hän alat minua auttapi/
Cuin hänen Sanans lupapi/
Joca on sangen tosi.
Jos hän wiel kiusapi meitä/
Ja awun canss wijpy/
Cuitengin odhotan händä/
Hänes myös kijnni riptun/
Hän lunlan olewan hirmuinen/
Joca on sangen suloinen/
Ja walmis auttaman caickij.
Waick me olem pahut täynäns/
Ja aina synnis Elän/
Nijn cuitengin Armoi päänäns/
Tahto hän warista päälem/
Hän meitä synnist päästäpi/
Ja Riettahudest pesepi/
Olcon hänen ainoan kijtos.

Psal. 133. Ecce quam bonum.

Ynnä yxiyhteys/ keskimmäiuen rackaus / Wältti weliesten Elon: Ynnä yhdes Asua/ Ilman yhrän hasua/ Weljexit omall edholl: Ihanamb on mielist iloo/ Suloisemb suotuist Eloo/ Caickein calleind Calu jaloo/ Ja parast Mailman menoo.

Kempi Kyläisten keskell/ Talois tai caunis åsken/ Juur paras Paricunnas. Hywän hän hallituxes/ hywäoikias opetuxes / Sijn HErran Seuracunnas Täll talos hywin hallitan/ Waldacunnat wallitan Seuracunda edhes seisotan/ Hywin caick edhes tatzotan.

Paremb Balsam parast/ Oliuwoidetta hajaist/ Sep on HErran Hengeu woidhe. Hyödhyisemb niaist nestett/ Callimb cans Kesäist castet / Cuin maan tuorex tedhä woipi. Cust Cuckaiset cukoistuwat: Medzäd myös ihastuwat / Laihod caick keidzottawat / Hedhelmät cans kijruttawat.

Sinun Jumal siunauxens/ Menestyxen lupauxens lupais ja käski pysyy. Rauhalist racasta / Lapsiens lausu tästä / Suoy maan perindöt kysyy. Työn menestywäiset owat / Caick menot towen tuowat/ suostoisten sowwinnot/ Yximielisten olennot.

Rauhaan rakenda Rauhan Warjeluxen wahwan pauha Suotuis elo yhteinen. Seuracunnan suosius / Oikian opin yhteys/ Aina autta autuuten Idze näin Jumal laupias seti: Elon alinomaisen/ Ynn ilon ihanaisen/ Saadha yximielisten

Ne eripuranxet Torat tuowat/ Toppeläxet Täisin/ häijnd häwityxet. Saattain Sodhat Capinat caick/ Rauhattoman menon ratk Waldacundain

cuki-

cukistuxet/ Opis pahan pahoituxen/ Oikiald tield erhetyxen/ Sielun cans cadhotuxen/ Jost Jumal sinocon warjeluxen,

Psal. 139. Domine probasti.

HErra sinä minun rutkij tienet/
Tunnet minun tiedhäs caick picnetk/
Joco istun/ nousen macan/
Näed caick tyyni edhest taca/
Tambat ajatuxen tiedhät/
Joca tahold minun ymbärs kierrät.
Et ole sanacan kielen pääl/
Jotes cohta tiedhä tääl/
Mitk edhel jälkin minul tapahtu/
Se toimituxellas johtu/
Rätrespä ain päällän macap/
Paitz tahdotas ej minul mitän tapahd.
Tämä tieto minul tarpelinen/
Ja on ylen ihmelinen/
Sangen cans corkia callis/ hywä/
Ylidz käy ymmärryst sywä/
Tiedos/ taitos/ tecos/ ihmejsäs.
Tunnustan/ en woi käsittä täs.
Cunga sinun Hengestäs menen:
Cunga Caswostas pakenen?
Jos ylös Taiwas astuisin minä/
Sieläp edhesän olet sinä/
Ehk haman Helwettin tulisin/
Sielkin minun edhesän olisit.
Jos Amuruscon Sywet minul käärin/
Ärimäisin Meren äärin/
Minä lendäisin/ ja Asuisin siel/

Käteſy minun ſinne weis wiel/
Sinun oikia Käres caick täyttä/
Jotei taida wälttä/ ſe minun peittä.
Jos ſanon: pimeys peittä minua muoll/
Nijn yön täyty Walkiun minul oll/
Sinun edheſäs ei paxuin pimeys
Ole pimeys/ waan Walkius/
Yö walaiſe cuin päiwä walwain/
pimeys paiſta / cuin Walkius walkein/
Wallaſſas on minun Munas cuun/
Zalun// Sinnon myös menon muut/
Aitin Cohdus minun ymbärs peitit/
Wahwan warieluxes näytit/
Kijtän ſen edaſt ſinua todhen/
Ett ihmeliſest tehty olen.
Ihmeliſet HErra owat työs/
Sen nähdä taidhan ticchän myös/
Ei minun Luun ollet ſalatut ſinuld/
Coſc olen Aitin Cohtun tull/
Sijn ſalaiſes tehty ollu/
Coſc alhall Maas olin ſuotu.
Minun walmiſtamatoind oloin/
Näki Silmäs ennen cuins minun loit/
Lunt Suonet / joca Jäſen / Jtäpäiwätk/
Caic/ cuin minul oleman piti catk/
Ennen cuin ne edhes tulit/
Jo ſinun Kirjaas kirjoitett olit.
Jumal cuing allit minul owat
Ajatoxes / ihmes luomat/
Cuing lukematoin näidhen lucu / ſuur/
En wois waick lukiſin yht juur/

Ne

Ne samän lugun ylidz woita/
Ain sinun töitäs tutkin totta.
Josca Jumal tuimat tapaisi/
Wericoirat minust pois ajaisit/
He pilckawat sinua/ ylpiät owat/
Paidz syytä sinua wihawat.
Täydhel wihal heitä wihan/
Jost jällens minua wihawat ilman.
Ylostutki minua Jumala/
Coettel Sydhämen pohiasa/
Kiusa minua Kästylläs/ tutki
Ajatuxen/ menon myöskin/
Jos Tien pahan päällä lienen/
Sinä autuun Tielle minun wiene.
Ain ylistän sinua kijttelen/
Etts Syypeis all minun suolet/
Minun luonnut/ tehnyt holhon/ caiket/
Cuins olet juur parhain tainut/
Tääl tieto tyghös turwan saatta/
Sydhändän synnist pois palatta.

Psal 146. Lauda anima.
W. E. Tyghös Jumal ikäwöidzen aina.

SJuu/ Sydhämen/ Se un kijttäkän/
HErra hädhäs anttajat aina.
Päämiesten pääl turwatan turhan/
Ne HErrat ei autta taine/
Jodz owat auttomat Ihmiset/
Synniset) Saitat/ Cuolewaiset/
Joidheng apu turhan rauke:
Ei nijn cortiat Cuningast ole/
Sit Ihmist yhtän nijn jalo/

Cuin ei Hengens ylönan ja cuole/
Mullax / Cuhax/ Tomux tule/
Caickein tääld täyty culke pois/
Heidhän iuonens ioutu tyhiän myös/
Cans caick aiwokurens huckan:
Autuas Jumalaan idzens luotta/
Händ aupeus hucca aina/
Hän apun on / hänell hädhäs totta/
Lohdutuxen Sydhämeen palna/
Händ ei kengän woi kadhotta/
Jodz Jumal händ turwins otta/
Händ holhop / warielep wisust.
HErran woima on puuttomatoin/
Cuin autta ain surrta saatta/
Taiwan/ Maan Meren caick cuin nijs on/
HErran Käsi tehnyt on caickia/
HErran lupaus luja liene/
Ei kerän pettä se tienne/
Wahwast ysco waisians auttap.
Waickas wäkiwalda kärsinet/
HErran perän odhot sa toiwo/
Hän puolestas puhu ja sotienep/
Autta woi / taita ja tahto/
Awun tuo tyghö turwawittens/
Saatta oikudhen yscowittens/
Pahain pahuden pois polke.
Callill cowall Näljän Ajall/
Jumal omians corjatt tietä/
Ruocki Rawidze Ruall Juomall/
Tarpen tarjon ain pitä/
Ningit päästä Togneín pohjast/

Pist-

Quldeist / Cahleist / pahost päiwäst /
Wihollisct carcotta cauwas.
HErra Sokiat näkemän saatta /
Murhelised ilahutta /
Sorrud ja poljetud ylös autta /
Ojenda oikiun cautta /
Nin oikiut / torut tortelle /
HErran armoon tuwaele /
Händ racastap idze Jumal.
Ondhoi wierait HErra warjele /
Hädhäst waarast heit säästä /
Orwoi onnetomij auttele /
Wäärydst / wäkiwallast päästä /
Leskit muista mushen pitä /
Holho heitä / / Wädellans peittä /
Heidhän ylencadzens costa.
HErra hajotta Jumalattomain /
Aiwoituret ja Eijet /
Työt tyhjäx teke / juonet julmat /
Ilild Ilon carcotta wälian
HErra on Cuningas ijancaickisest /
Caick wallidze woimalisest /
Seuracund Haleluja Weisap.

Psal. 147. Lauda Jerusalem.

JErusalem pyhä Caupung /
Kijtä sinun HErras wahwast /
Sill ett hän on oll sinul apun /
Ysein sinun päästi myös waiwast /
Hän lapses hywästi siunaisi /
Sinull myös rauhan lupaisi /
Caikel hywäl hän sinun täyttä

Samans ja käskyns sinul lähät/
Cuin onnen tuowat myötäns/
Ei nijt estä sa eli wähet/
Etei ne päätä työtäns.
Lumi ja Jää nidhen edhes sulapi/
Wirta myös poies cuiwapi/
Cowus ei siellä myös pysy.
Näin Jumala tehdä pyytä/
Israelin canssal aina/
Ei ole myös ilman syytä/
Etei hän nijt caickill aina/
Hänen samans jalost pauhapi/
Mutta se sitä halapi/
Jong Jumal Synhämen awap.

III. Muutamat Ewangeliumit Wirsiri tehdyt.

Matth. 8.

V. C. Minun Sielun kijtä HErra.

CUin JEsus, käwi Hahtehen/
Opetus lastens cans ylidz Meren/
Hän hänens lasti lewämän/
Asui Ilma puhaldaman/
Tuulis pääd tylyd woruman/
Allod kyll cowin cuikeman/
Laine Lalwahan läikyi ja täytti/
Uppoman heit häkytti.
Opetus lapset perät peljästyid/
Häitzäns HErra herätid:
HErra herä ylös auttaman/
Hengen hädhästä päästämän.

Elles apuin nyt ehtine/
Jo me hädhässä huckunem.
Puhui herättyäns HErra:
Mix pelkämän olet, arat?
Canssan minun vscottak vppowan/
Eli ey autras teitän woiwan?
Ong vscoo ollengan teillä?
Meren tywenär teki heille/
Coht Ilman äkildä asetti/
Hengen hädhäst heit autti/
Tåst tunsit händ tuscas turwaxi/
Hädhän ahtan ald auttajaxi.
Cuin tuscat tungewat päällem/
Auxhuudholl HErra herättäkäm/
Herkex hän nuckuwan näkyp/
Cuiteng oikial Ajal awux ehtip/
Vscol ain apun häneld anocam/
Avxhudost hän härk meit auttaman/
Awun idz on meill lujast luwan/
On tykönäm tuscas turwan.
Hänen omans aina olem/
Elämme elj Cuolem/
Hänen omal Werellans ostetut/
Hänen Nimehens cans Castetut.
Cuin lastans Äiti armaidze/
Hädhäst händ vlos auttane:
Nijn Christus meit murheis muista/
Waiwoist meit omsans vlwos autta/
Ellei apuns ajaist andane/
Eroaitam eteem joutune/
Tie Tuonelan cumming käyminen/

Idem

Jokun alhost ersäminen/
Can Cuoleman corjap meit tyghöns/
Wie waiwoist / id. enst vlwos/
Nijn Autuan Jlohon häisen/
Jost olcon kijtos JEsuxen.

Matth. 11.

CVdzu Christus: Caick tyghön tuleat/
Cuormal waiwatut minua cuulcat/
Jotca Synnil rascoutetut olet/
Teidhän päädän Cuorman huojennan/
Sen sälytän Selkän idz oman/
Nijn Cuolemast Elämään tulet.
Minun iken päällen ottacat/
Ett lydhämest siwiä olen / oppicat/
Cuormatte candacat kewiät:
Minun Cuorman kewiä / iken sewelias/
Sen suhten / cuin teidhän on työläs/
Sitt Sielullen lewon läydhätt.
Teidhän rascan Cuorman cannoin/
Cosc Hengen Ristinpääi ylönannoin/
Kärsin Jumalan julman wihan/
Tätä tääll aina muista mahdat/
Turvatcat tähän / cuin parhain taidhat/
Sitt saatta ilos elä tjään.
Minun ikeen ihanat wetäkät/
Sanan kätkekät / Käskyn pitäkät/
Tehkät cuin teillen tein täällä/
Keskenän toinen toistan Racastacat/
Älkät paha pahal castaco/
Waan woittacat paha hywäl.
Ristin Cuorma cans candacat/

Josa

Jošša te minua seuratcat/
Se teillen sowelias liene/
Jol hillitän häjyt Lihan himot/
Cuin synnin hecumman kimmop/
All Jumalan wihan wiene.
Ett woi te minun Cuorman canda/
Jdze tahdon teillen awun anda/
Teit Zengellän hallita tienen.
Jdz olen tuscas Teidhän tykönän/
Teit eij kengän Kedhestän työwä/
Lepon Teit tääld wähmen wienen/
Cuin racastam hecumnat hartest/
Näky miellestäm Ristiraskar/
Cuta kärsim wähäs erän
Jos Jumal oikiul käwis cansam/
Meillen tekis/ cuin olem ansain/
Ja huckunet olisim perät.
Meidhän tääl täyty kärsi waiwa/
Luodhut/ caick tätä todhistawat/
Jos tahdom Christityt olla.
Mutt Mailma waiwohin sintu/
Ja Christuxen Uscost pois punttu/
Häjyn Hulluus Himos ollen.
Cuolemas ey Rikast auta rickaus/
Ei suuruus/ nuorus/ eick wijsaus
Tasan caick Cuolema surmap/
Cuin perhallaus raitin/ kiennisia ollan/
Äcki Saw̃r tullan pois Cuollan/
Cuin cucoistus rauke raike turhan.
Cukin cuoleman cauhitur perkä/
Cuoleman Kielis aicoi käändyä/
Ja pään paranost pyrä.

Cui

Cuin kieli ei sillän puhu woine/
Eik Aju ajatella tainne/
Mea idzens tärkäx werä.
Keng caru ajallans / Autuas liene/
Cohta terwenä sijhen riene/
Jozens turwa Christuxen tyghö/
Jumalan pelghos idzens käyttä/
Syndi ja Mailman pahut wältä/
Näin odhota HErran tuloo.
Sit ijancaickinen Ilo tule/
(Jota ei ole cuultu/eik nähty ollen)
Meill Christin vscolisill yhmein/
Sijn meidhän murhem muxetan/
Waiwat nykyiset pois unhotetan/
Johdattacon Jumal sinn meitä.

Matth. 17.

V. C. Jumala suurest hywydest.

CVin JEsus Wuorel Kircastui/
Colmen Apostolins nähden/
Moses ja Elias ilmestyi/
Christuxen Cunnian Tähden/
He puhuit häuen pijnastans/
Jong kärsiwä oli codhatlans/
Meidhän Autuudhem tähden.
Cuin pietar Kipinän kirckaudhest/
Ja taiwan iloist sai maista/
Coht tunsi taidhons tarckaudhest/
Joit ennen ei nähnyt coscan.
Riemust raukeis houraus sanoin/
Colmet Majaa tehd xens ano/
Moserel/ Elialle/ HErral.

Isän

Isän äani pilwest cuului/
Cuin heitä ymbärins waxjoi/
Christuxest todhistain näin puhui/
Ja caicken eteemme weroi:
Tämä on minun racas poican/
Cuin minäck/ sama Jumal jota aican/
Minust ian caickisest syndyn.
Johon coconans mielt lyn/
Jong tahden on hywä minun suosio/
Myös muihin caickin Ihmisijn/
Cuin hänehen tahtowat suostuu/
Händ cuulcat/ mitä hän teil sano/
Caick tehkät/ mitä hän teil ano/
Caick carttacat/ mitä hän kieldä.
Coht Opetus lapset wawahdit/
Jotc ennen kiemustuit sangen/
Sitt cuin Isän äni calahti/
Pelghost oli Maahan langen/
Jumalan äändä kirckandesans/
Ei Liha kersi turmelluxesans/
Ennen cuin kircasteran.
Hen Christus ojenda ja lohdutta:
Ett tästä te peljätä mahda/
Tämä näky teit totutta/
Ett vscoo minun päällen taidhat/
Minä Jumalan ainoa poika olen/
Cuiteng teidhen tähden Cuolen/
Cuin ennustit Yhrit/ prophetat.
Tämä Christuxen kyldäwä kirckans/
Cusa Caswo cuin Auringo paisti/
Waatret cuin walkeun wiickans/

Cuin

Cuin Opetuslapset sen maistit/
Cans edhes männyis Taiwan Kirckauxes/
Tät Cunnias / suures ihastuxes/
On tulewan Elämän menost.
Tään Elämän hecuma/ Ilo jaloin/
Cunnia / Hywys / Rickaus / Rauha /
Werrar wedhetyd cans Taiwan Elon/
On Waiwaisus / Häpiä / meno turha.
Ei taidha tääl taitom käsittä/
Ijancaickisen Elämän hywyttä/
Jong Christuxes Jumal meill walmist.
Siel näem Jumalan Caswost Caswon/
Engelitten ja pyhäin Seuras/
Ilos ijancaickises/ cuin sielon/
Cunnias/ sanomattomas Rauhas.
Tuhanen tuhatt kerta ylidze käy/
Caick enä cuin cukin ajatelwoi/
Caidz nyt/ cuin ei ilmoitet liene.
Mix Cuolemat ajalist cowin pelkäm/
Jong läpidz Elon Autuan tulem/
Ett ijäinen Ilo on sen jälken/
Jong suhten ei waiwat mitän olle.
Mixem nyt wähä kärsiä mahda?
Joiteng hännen Cunnians tähden tahdo
Cuin ansain on Autuudhen meillen.
Mix catowaist Mailmat racastam/
Sen hecuman perän pyrim/
In Ajalist pyydhäm wahwasta/
Sijn Cadhotuxen päin pyrim.
Odzem Helwetin pijnan upotam/
Ja taiwan tawarat unhotam/

Jotca hancaickiseld olle.
Sin ihanan iloisen Elämähän /
Jos tääldä tulla tahdom:
Nijn paratcam paha Elämätäm/
Ja Christusta cuulla mahdam/
Hänen vscosans aina olcam/
Ristim kärsikäm. Näin sinne tullan/
Cung Iloon melt Jumal wickön.

Matth. 18.

NYt Cuningas tahdoi Luucu laske/
Cans caickein palwelioittens:
palwellians edhes käydhä käske/
Tilij tekemän etens cohtoitens.
Nijn tuli edhes Ensimäinen /
Joca sai cowatt cuulla/
Ett welca oli kymmenen/
Tuhatta Leiwiskä Culda.
Ei ollut hänel Culda taick Rahaa/
Mara sencaldaista suurta welca/
Jok mens oli hänel juur paha/
Cuin cuckin sen kyllä ajatelcan.
Sill käski HErra hänen myytä/
Waimon / Lapset caick Calun/
Jollakin muoto maxoo pyytä/
Aicap annais nöyrydhen halun.
Se palwelia langeis maahan tähän/
Nöyräsit Cuningan tucoillen:
O hywä HErra cuulcos wähä/
Ja armahda minun pällen/
Ole kärsiwäinen cunningin/
Minun nyt köyhän welkan/

Mara wšmäiseng penningin/
Tahdon minä nieles jälken.
Cadzos nyt sirä snurta laupiut/
Jonga täsä se HErra käytti:
Ett kärsi caiken welan paidziut/
Näin sitt palweljatans wastan käytti?
Armahti idzens hänen päällens/
Welan caicken andex annoi/
Päästi päällisex wallallens/
Nijn cuin hän ennen anoi.
Mutt se sama paha palwelja/
Wähän kyl Cuningan armos muisti/
Löysi hän yhden Cansa palweljan/
Jota Cerkust weti ja puristi/
Se oli welca sata penningit:
Mar nopiast caicki käten/
Taick Tornin sinun paiscan Cummingin/
Cuule / en Ropojacan jätä
Cansapalwelia langeis maahan/
Kärsi minua hetken aicaa/
Kätes maxan caiken Rahan/
Ettes ensingän minua laita/
Waan weljäns ey säästänyt
Heitti hänen piniän paickan/
Eik sielo ennen ulwos päästänyt/
Cuin joca ropoisen saican.
Cosca Cuningas sen tämän cuulla/
Närkäystyi hän sijt suwest sangen/
Sen palweljan tygöns annot culia:
Sinä halutoin / wihani päällensa lange /
Armost welan sinul andex annoin/

Coscas nöyrytit ereen/
Wellielles nijn tehdä mahdoit/
Etkös ajatellut tätä?
HErrä welcans sällens tyghö luki/
Sil pähal palweliallen tuimal/
Ja cowin häanen suori ja suki/
Caidun andain Böwelillen julmal.
Ios emme Sydhämest ann ander/
Cuin meil Lähimäisen teke
Joca tulla taidhaisitt cander/
Nijn Jumal meil tehdä käke.
Jumal meil näytäd Laupiudhen/
Synnit myös caikillen ander annat/
Nijn tahdot/ kestenäm rackaudhen/
Et toinen toistain wastan cannam.
O Jumal sijhen meitä auta/
Täällä näin käyttä Elom/
En wähmein poicas cautta/
Tulisim Taiwan Ilon.

Matth. 20.

Taiwan Waldacunda on wedhet/
Yhden perhen Isänän werrer/
Joca Wijnamäkeens lähet/
Ja palckais Työwäke kerrar.
Hluos m...ni hän Huomeneld warhain/
Caik cuin sijn löys/ cudzui peräns/
Rässi männä Wijnamäkeen
Sitt cuin päiwä penningist määris.
Colmannel hetkel ulgoslär/
Löysi muit joutilas seisomasta.
Käst Wijnamäkeen männä päiwär tär/

Lupal

Lupais heil cohtulisest maxa/
Nijn cuudhel Hetkel ja ydhexäl/
Teki hän tatk sanzal muoto/
Meni myös ydhel toistakymmenel/
Soimais heil caicken päiwän jouto.
He coht wastaisit näin händä:
Ei meit kengän palcat tahton:
Käski heidäng Wijnamäkeens männä/
Lupais heille anda cohtuun.
Nijn Ehton perhen Isändä käske/
perhen haldians maxa heil palcan:
Täys päiwä penningi cutlleng laske/
Ensimäisin ait/ wijmeisist alcain.
Edhes tulit cuin hetken olit Työs/
päidz luulons sait täydhen päiwäpalcan/
Sitt ensimäiset luulit saawans myös
Enämän: Said kukin päiwäpalcan.
Ja napisit perhen Isändät wastan:
Nämät wijmeiset Työs olit yhden hetken/
Teid heit wertaxem/ meit lastain/
Jots cannoim caiken päiwän helten.
En tee wääryt/ sanoi ydhel heist/
Edes määrän päiwä penningist cansan:
Ot cuin sinun tule/ mäne matcast täst/
Cuin sinungin/ tahdon wijmeiseng anda/
Eng saa tehdä Calustan/ mitän tahden?
Cadzoks carjast/ ett olen hywä?
Nijn wijmeiset ensimäisix tull on/
Ensimäiset wijmeiset jääwät.
Christus sanoi: Mond cudzutut owat/
Mutt ahwos walitut harwat.

Sen idze pahudellans waldawat/
Hyliin Jumalan hywän neuwon armo/
Cu p...mara jälken Mailman tawan/
Joca perän Työn ja ansion cadzo/
Mutt anda jälken armons aiwan/
Waldacunnasans cuing hän tahto.

Matth. 22.

Yx ricas Mies wäkewä Töis/
Walmisti suuria Häitä/
Annoi pajal/suurel woimal/
Jol Cunnians tahtoi näyttä.
Ja cudzuu annoi/Nuorij ja Wanhoi/
Eip sinne tahdottu käyttä.
Hän käskimän/ sekä sinne ja tänn/
Wierasita cudzuman Häihin.
Wan cudzutud teid/ nijn cuin tyhmät.
Eik tullet pitoihin näihin/
Otit esten/ Heitäns sääståin/
Tulit nijn pahoin päiwin.
Hän cudzui tyghöns yhden ystäwistäns/
Lupais hänen hywäst pitä/
Hän wastaisi nijn: en mahdu minä sinn/
Eng taidha myös tehdä sitä/
Waimon otin/ se minul suotin/
Emb minä tottel muuta mitän.
Hän sanoi jällens toisel ystäwällens:
Ei minulla mitän puutu/
Tul iloidzeman/ minun Huonesan/
Ttä sinä minun suurus
Cuule Ruouxen/tule tyghön tänn/
Parhar sinuld caicki myyt...

Se taas wastais: en tulla sais/
Minun tarranot rakennan ylös/
Cusa saisin asu ilman hasu/
Omò maita myös toises Kylås/
Sill sinul sanon/ sinne minä tahdon/
Tänäpäiwän mänä pyynöis.
Sanoi jällens coht palwelioillens:
Wieras colmas tänn wedä/
Kiruk sinnas/ jo tule pimeys/
Wäki hänens laske lewät/
En enä odhot eng Herckn cocot/
Yren tyhni paiscan perät.
Coht kielsi hän sanoi myös esten:
Minul on wissi pari Härkä/
Nyt ajel mahdan/ jos muutoin taidhen/
Syl aica on minulle tärcki/
Rickar aiwon Calu cocon tahdon/
Ja nyöhen perän pyrckij.
Minä idzellen vsein ajattelen:
Cuin mailm mahdais käydhä/
Oikein wäärin/cocon käärin/
Mitä minä saan nähdä.
Minä juoxelen/ mond syöxelen/
Jos muutoin sen taidhan tehdä.
Hän haki ali wai/ja cocon sai/
Eik cescan ylön andanut työtä/
Yö wyhmein lähäst/ Häriät pääst ikest/
Ja tahroi nyn Cotia pyytä/
Waimo hänen hylki/ja Owen sulki/
Koz miestäns wastan syytä.
Sitä kielyst/ sijrä mielyst/

Cuningan wierax palat/
Mutt jouwi myöhäx / ja tulit työläx
Suljettu Ovsta ewat.
Nijn idzens petti / ja Herraut järri/
Jota ensist olit Wapar.

Juox pois lujast meidhän Cujast/
Ett sinä mahdu tähän pihan/
Huonen on täys / Wierani ilois/
Mäne siis pojes pian/
Ettes minun cuul / ja ennen tul/
Ey se sinul tarita ijan.

Cukin sylke / ja minun hylke/
Lapsen perhen ja Waimon/
Cusa mahdan lewon sadha/
Cung yön sis myös anon:
Cowa herki minun Mailman weti/
Kirotux minä sen sanon.

Mailma cowa/ pahan suowa/
Sinun pälles minä tuotin paljon/
Kirjoitet on minun Elon/
Pahut on kyllä tarjon.
Suljettin Taiwas / sill olen waiwas /
Meno on minul juur waljo.

Nyt minä cuolen / mänen wierax tuonen/
Ett minä händä wältää taidha/
Mailma minun petti / pitu paulans weti/
Sitä minä wallitta mahdan/
Helwetin tuli / palawa uuni/
Senedhest anneran sadha.

Wirsi tämä/ neuwop meitä/
Etem hyljä Ewangeliumin häitä/

Ewi

Ennä pitäin Mailman piroi/
Tawaroit ja menoi näitä?
Jos sen teemme / nijn hucumme/
Cadhotuxen syöxem idz meitäm.

Matth. 25.

CHristicunnd Christuxel kihlattu/
Kymmenen Neidzyen werrattu/
Jotc Ylkä wastan heitäns hangidzit/
Ja Lampujans wahwast walmistit/
Meit synneisit / ah Jumal armadh.

Wijs teijsäst myöräns Oliun otid/
Jong tyhmät otta unhotid/
Wäpyis Yljän uneliax caick tulit/
Jong walwon kästewän cuulit. Meit.

Yljän tulon puoli Yön huuto nousi/
Händ wastan käykät: Caick nousit/
Lampuians walmistaman wiriäit/
Jotc tyhmild coht sammuit cuijast. Meit.

Tyhmäd wijsheins wijsaild Oiju anoit/
Sen kielsit he heild / ia sanoid:
Cuing sitä teille tehdä taidhaan/
Ettei Lampuim sammu / cuin teidäng. Meit.

Mutt tyghö myöpäin männä mahdat/
Joild Oiju osta teil taidhatt/
Heidhän ostos olles Ylkä tuli/
Häähin menit / cuin walmit olit. Meit.

Nijn Owi coht kijnni suljettin/
Sield ulwos tyhmät teljettin/
Jotc Ysta salwattu awat anoid?
O HErra meil awa / he sanoid. Meit.

Pois tykön mengät en teitä tunne/

Hän wastais heit: Käski männä /
Sen itzensä Idcun pimiän paickan/
Helwettin hirmuhun hackian. Meit.
Näin Christuxen tulemus teitämätöin/
Hetki cuoleman myös huomatoin/
Jong jälken on armon aica u'gos juosnut/
paranoxeen paicka pois pääsnyt. Meit.
Sijs maanap meit HErra walwoman/
Armon ajall ojenduman/
Hänen ansions Oljun ottaman
Händ hywäs Elos odhottaman. Meit.
Seuracunnas owat seculaised/
Cans hywäin Vlcocallaised /
Jotc Christuxen Oljun hylkäwäd/
Mailman hekumas huckuwad. Meit.
Ei taida tehdä Autuax ansion omad/
paidz Christuxen ansiom suomat/
Cuhung luottain turwa cam/
Ain Elom cauwist käyttäcäm/
Meil Synneisill jong Jumal suocon.
Mailman myös siru suistacam/
Autuudhest muthe muistacam/
HErran tuloo wiriäst wartioicam/
Nijn iion Taiwan tawoitam. Meit.

Ibidem.

TE Christitydyxös herätkät/ Ja wisust aln wal-
woocat/ Näinä surulisin Päiwin Alkät maat-
co sywin: Siil tulos on idz HErra cohta/ Lyhe-
ajat aicot/ Caick synneiset Duomit tahto/ Keng
cohes sijn seiso woi.
Ei ketän apua Suuruus / Ei Rickaus eik Nuo-
ru-

rus/Cosc Cuolema tyghöm tule/ Ei apu näist yhten ole. Sinun Jumal kyll cadhotta taita/ Jos synnis Eläaicois: Sijs idzes ain hywin laita / Händ hywäxes jos wacaid.

Cuin Christus tyle Cunniasans/ Ja caickein Engelins cans; Niin anda l än äänen cuula / Caick edhes täyty tulla / Eläwät ynnä cans Cuolnuiten/ Duomiosse lughun tecon. Teke hän tammasten ja Wohten Pahain ett hywäin eron.

Oikialla on hän sanowa / Jotc oikial puolel owat: Te siunatut tänne tulcaat Waldacunnd walmis saacat. Isoisin/ Janoisin olin Outo Saires/ Fangin/ Alast Taminua aina pydhit holhot / Oiconna näytitt lujast.

Ne hurst at hämmästywät Tähän cunnian sa wastawat: Cosc näim sinun nätts tarwidzewan? Meit sinua palweleman: Waan HErra heit tähän wasta: Caick cuin oletta tehnet Näit minun pienimbitän Wastan/ sen olet minun suonet.

Mutt niil toisil on hän sanowa/ Jotc wasemall seisowat: Helwettin teidhän pitä tuleman/ Pirun cans oleman / Ett te minua wastan ottanet Eic lanpiut näyt tänet. Julmudhen olet osottanet Tarpeisas minun hyljännet.

O HErra/ sanowat he: Cosc tarwidzewas näimme/ Joscus waiwas sinun ja punttunen/ Eng oie sinua holhonet? Waan hän jällens wasta heillen/Saattain heit häpiällen i Mitä ett tehnet minun pienimillen /Ett tehnet tätä minullen.

He Helwettin Tulen heitetän / Pirun huoma teljetän/ Cusa pijna pilcka puuttumat/ Jecu kin

E vj caick

catkewat. Hurscas ijancaickisen Elämän / Chri
ken causa kaywät / Ikoon lackamat iloidzeman /
cunnian Cruunun saawat.

Jumal meil armos annoi / Ja pyhän San
meillen soi / Jos kätkein sen jälken Eläm / Tott /
maz tulem. Jos pahoin Eläm / ja sen hyllääm / J
Jumalan wihoitam / Nijn tietä wajellam wäljä
Meitäm itzääm cadhotam.

Sitto / eteen me / olis ollet / Mutt / cohdußa coh
Cuollet / Ellen paramin tääll tdzem marοi / Kätke
Jumalan sanoi. O HErra sijhen meill armos lain
Pyhän Henges catta / Ett olisim tääl walpan ain
Meit cyghös wijmein outa.

Marc. 6.

HErodes hyvyn-elkinen /
Weljens eläis Emänän ryöwäis /
Johannes Castaja ja kines /
Hen Sucurazaut soimais /
Fanglum Herodes heitti hänen /
Totutt ei totellut ero /
Herodias hänyy Vaimens /
Seisoi hänen Hengens perään.
Ei jole julienner händ surmat /
Jost canßa palso piti /
Toseit aica / tilan-ruxwa /
Sowcliast summan witij.
Pyhä Miest meßtara waimix /
Herodes syndymä päiwällans /
Wieras pidhos wäkewän waimist /
Porrou neuwon piteest päänäns.
Saatt Sangariu Arkiolozeman /

Hew

Herculillans heisä täytti/
Saat wierat Wijnast iloidzeman/
Tans juopunux idzens näytti.
Tytär täsä dantzais raitawast
Herodexen mieli suostost/
Hyppäis hyvy pahast tawast/
Ilkiän äitinsä neuwost.

Tai dantzin tapa kelpaisix
Wierail ja Herodexellen/
Hän pisais lujast lupaist
Walall wannotull jällen/
Mitk itäns tahdois anoa/
Waick puolen Waldacunda/
Näin paljon palckan jalon
Sanex ey cuulun monda.

Tytär tyghö äitinsä juoxi/
Kysyin/ mitä Coningald anois/
Se siel sanat Suuhun syöxi/
Werta Miehen jalon janois:
Johannes julki meit soima/
Et hän pois päiwild wiedhäis/
Sen päälä Faas siuul twodha
Anos ett coht se tehdäis/

Cuin Cuningas cuuli/ mitä anoi/
Teetteli surulisex sen Erän:
Waan wierasttens tähden tahdoi
Seiso lupauxens perän/
Cuin mielens alcoi enneng/
Käsk Böwelin pyrkij/ eit sitecail/
Porton mielen nouttex sennung/
Coht Cassajan Caulan leicat.

Wieraist ei yrikän estänet
Wuodhattamast wiatoind Werta/
Eik heitäns synnist säästänet/
Wielyid tähän kästykertan/
Cuin taai tapa tahto wiel näky.
Turhan dantzin tähen täyty
Herroil mielin kielin olla
Murhald Miehen hurcan cuolla.
Böwel pyhän Miehen pään tannoi/
Pijcan pahan porton käteen/
Se wieckal äitillens annoi/
Cuin pään werisen weti etteens.
Herodias herrupalan sai/
Pärt weristä wielä tuckois/
Jhastui wallan saanens näin/
Pääl kielen/cuin känd luckois.
Herodhes häwytöin Cuningas/
Päämiesttens ja porttons cansa/
Elid heccumas/corkias Curnias/
Iriskast idz ehdhollansa.
Jeild Johannes suurin Saarnamies/
Poliertin puhuja todhen/
Porton tyhjän dansiin tähden/
Piroon pää Böweiild tuodhan.
O pito kirottu kiucuinen/
Cusa weri wiatoin Wuota/
Cans canhiat murd työd tehtänen/
Cuin paljon pahutta tuotta.
Suuret ej salli Synneäns soimat/
Eik idzens ojetta auna/
Saarnait wainowat wäkewäl woimal/
Joil maxawat pahoin palcan.

Herodes Huorans cans tuli
Hywild päiwild pois peräi/
Culcuin Elit/ cunniat Cuolit/
Caadhuit cadhotuxen hät.
Sijn Castaja caickein pyhäin cans/
Elämän Cruuna caanda.
Jost kijtos JEsuxen ainostans/
Cuin Idcust Ilon anda.

Luc. 8.

KYlwäjä Siemenens mäni kylwämän/
Jost muutamat langeis Tien ohen/
Se tallattin Linnuilda syötin:
Muutamat Kiwiraunion lyötin/
Jotc idzens coht ylöskoudhutit
Märkydhen puutteist poudhistin.
Muut Orjantappuroin tulit siit/
Jotc ynnä ylöskäydhen turahutit nijt/
Neljäs osa langeis hywän Maahan/
Toi hedelmän satakertahan.
Joli Corwat cuula on/ se cuulcan/
Taiten tarcast rattohon tulcan.
Jumalan Sana se Siemen on/
Jong Jumala Suaresi kylwäwä on/
Ne cuuliat Tien werrat owat/
Jotca laistast Sanan cuulewat/
Perkelsen muistost otta pois/
Ettei vscoin Autuax tulla sais.
Callion caldaiset owat ne/
Cuin sanan wastan iloll ottane/
He hetkex ja aiax vscowat/
Cosca pääll en käypi waiwa cowa.

Ja kiusauxet tulewat.
Cohta vscosta pois langewat.
Orjantappuran Maan rawaiset
Owat jotca Asiat ajatset
Estäwät ja Rickauxn suru suur/
Ja tämän Elämän hecuma juur/
Jotc ei Sanan caswa anna/
Eik se nijs Hedelmätä canna.
Hywän Maan rawaiset täs owat/
Cuin Sanan wisusti culewat/
Sen hywäs Sydämes kätkewät/
Sen jälken Elämäns käyttäwät
Tustis owat kärsiwäiset/
Sanan runnustoxes pysywäiset.
Meidhän cowat Sydämen/ O Jumal/
Kynnä Sanas ja Henges woimal/
Waikmaliset ested pois rewi/
Etei ne meidhän Sydämen lewi
Ann Sanas Hedelmän cans cuulla/
Ja uscoin siti Autuax tulla.

Luc. 10.

Nyt peys ost wica sangen suur/
Jota Jumal ei kärsij woine/
Cuin Sydämes se Asu juur/
Jumalan Hengi ech olla sijn taine.
Pyhä Kyrja tyllä näwiär
Sitä wiax auytele lijap.
Cuin me nyt täst tietä saanem.
Lain oppinut Jesuxeld kysyi:
Mitän teen/ ett Elon saan ijancaickisen?
Sanoi Jesus: Jos tätä pysyd/

Rakast

Racast Jumalat Sydhämest caikest/
Nijn Lähimäistäs/ Cuin idz sinuas.
Hurscar tehdä hän idzens tahdoi/
Sanoi: keng Lähimäisen liene.
JEsus wastais? Yx Ihminen
Jerichoon waelsi Jerusalemist/
Joca sitt cowalyckyinen/
Wahingon oli langeman walmis.
Ryöwärten Käsijn tuli hän sijn/
Cuin [illegible] pois otid/ händ haawoitid/
Jätid hänen puol Cuollexi.
Nijn yx pappi sama tiet käwi/
Näki hänen ja ohidz mäni.
Sill matcal myös Lewijt näwyi/
Mäni pois/ eik seccaele sijn enä/
Wajels Samarijt/ Tiet sama sijt/
Ja näki sen Köyhän Miehen/
Armaht pääl sidhoi hänen Haawansa/
Sisäll wuodhat Wijna ja Olju/
Ja pani hänen Juhtans päälle/
Wei Majan/ coriais händ paljon/
Nijn cauwan cuin hän wijwyi siellä.
Rahaa hän andoi läcteis/ ja sanoi
Isännäl sille/ Coria händ wielä/
Mitäs culutat/ palates maxan.
Sanoi JEsus Lain oppenul:
Tääll cuin Ryöwärten käsijn tuli/
Keng hänen Lähimäisens on ol/
Näist colmest/ cuin täsä nyt cuulit?
Juur cohdastans Lain oppen wastais:
Sen sanon totta/ joca sen cohtan/
Laupiudhen työn täsä teki.

Sit

Sijt JEsus hänel näin sanoi:
Måne/ ja tee samal muoto/
Jol puhel hän tiettäwäx annoi/
Ettei nijn tehnyt oli millän muoto.
Waick oli täynäns oma ylpeytens/
Caickein cuulles kerskaisi suuresti/
Jost wijmein häpiämän rupeis.
Se Ihminen on tyhmä tosin/
Cuin idzens pääl ensingän turwap/
Me en taidha olla toisin.
Cuin synnein wiois täynä curiad.
Sijhen Samarijtin turwadcam kijn
Sangen wissist/ cuin on JEsus Christ/
Hän ykinäns paranda haawani.

Luc. 15.

Ihmal on wedhet Miehen werrax
Jol oli poica cari/
Coton on oldu kyl kerrax/
Se Nuorembi sanax lasti
Mitä minun tule tästä Taloist/
Ann Isä minun saadha/
Minä tahdon Elää iuur jalost/
Muill maille männe mahdan/
Haiseman coto rupe.
Hän läxi sijtä muillan Maill/
Mutt ei sijt paljon hyötyn/
Siel tuli hän pian monda wail/
Cain häneld ylös syötin.
Irstasta Elämän tottui/
Nijn cauwan cuin täydhyi Raha.
Mutt sijt cuin Köyhys pääl joudui/

Tuli hänel meno paha/
Leipä myös puuttuman rupeis.
Annoi sitt hänens Paimenex
Ylidze Sica lauman/
Söi Rapas Wadzansa täyttex
Eip sittäkän täytynyt cauwan/
Hän muisti sitä wähimeiseld/
Isänsä Majan päällen/
Ett perhe sai siel yldäiseld/
Ei nälkä ollut heillä/
Aicoi nijn Cotia mennä.
Minä käyn täst (nia hän) Isän maall/
Ricoxen andex anon/
Isän Sydhämen käändä Jumal/
Ett tule minun tyghön.
En pydhä sillen Pojaxens/
Minun coirudhen tähden/
Ottacan waiwon minua Orjaxens/
Työhön minä mielellän lähden/
Emb enä julke anoo.
Cosc Isä hänen cauca näki/
Juox cohta händä wastan.
Ja armon hänen cansans teki/
Ott sylins/ eikä händ lastan.
Parhat Waatted edhes cannoi/
Käsk hänen ne päällens puke/
Sormuxen hänel myös annoi/
Eip sitä wiel mixikän luken/
Ett Härjän teki teurax.
Iloitcat hywät Weickaisen
Minun cansan tällä hetkel:

Sill

Sill minä sain jällens poicaisen/
Joca on oll pahai retkel/
Nyn tuli pellold toinen Weli/
Cuin coron oli ainu ollut/
Perheld se cohta kyseli/
Mitä nyt rähän on tullut/
Mistä tämä Ilo nousi:

Laula ja hyppäys cuulluu täst/
Huilut ja Harput myös soiwan/
Mikä nyt Wahta olla täst/
Josi Ilo käypi näin cowan?
Sitä Isän jouxis nyt rekele/
Josi hänen tyhmydens nähdän/
Wilsaa anda kyl käkeile/
Häyn Pojansa tähden/
Cuin on caiken Caluns tuhlan.

Isän palwelin Cimaican/
Olen hämest waarin myös ottan/
Ei cuitengan ylhän Wohlacan
Minun ystäwän creou tuottan/
Waan tämän tähden nyt tahdot
Sauren culutuken tehdä/
Syöteryn Härjän myös tappoi/
Cuca näit woipi nähdä?
Ja tätä wäärryt kärsii.

Nyn Isä lausui pojallens:
Cuule mitä minä sanon/
Sinä olet Coton cohdallans/
Sinun haldus minä caick annoin
Tämä Welies on pois tullut/
Hawin ja perät köyhtyn/

Hän on cauwan cadhon ollut/
Mutt jällens nyt ylös löynnin:
Syrä minä iloizen suurest.
Sinust ei ole coscan syytä
Täll muoto Iloo pitä/
Eth sinä cungan tahton pyytä/
Eth mahda myös catuu sitä.
Eth ole sinä kärsin suurta waiwa/
Cusast on sinun halus?
Omastas eth mitän caizwa/
Tallella cimbi Caius/
Edhkös näitä ajatel mahda.
Nijn ole nytt Syndinen iloisas/
Sinul on laupias Isä/
Cuin tule tydhös pyndisäns/
Armonsa hän sinul lisä/
Jos sinä suas tahdot nöyryttä/
Ja nuhtes andex anot:
Nijn hän wihans kyll löyhittä/
Syndis myös andex sanop/
Cuy sinä siit peljkämät edhes.
Olcon nytt Jumalan Taiwast/
Kijtes sanottu aina/
Hän pääsrä meit wissist waiwast/
Se sana sinä Sydhämes paina.
O HErra nyt meitä hädhäst/
Armos anna pällem paista.
Kirwot meit perkelen Rädhest/
Suo meidhän Iles maista/
Amen me sen pääl sanom.

Luc. 6.

Luc. 16.

NIin JEsus puhui wertauxil
Köyhäin auxi:
Ricas perhen Isänd oli/
Joll osais oll Cartanon Haldia/
Wäärin waldia/
Se siis nyt candesen tuli/
Ett HErrans oma oli tuhlan. Cuing cuullan
Sinust näin? Sanoi se HErrä:
Tee lucu sinun halliturestas / Cohdastas/
Tästedhes hallita edh saa.
Cosc Huonen Haldia taan cuuli/
Murhes tuli/
Idzellens ajattel ja lausui:
HErra muld wiran otta pois Caiwa on wois/
Häpiä kerjäyrchen jouru/
Tiedhän kyllä mitäs täsä teen: Corjaten/
Huones ottawad sitt minun.
Caick HErrans welgholised cudzui/
Yhdel puhui:
paliok HErran welka on sinun?
Se sanoi: sata Tynnyri/ Oliu juuri/
Käski hänen Kirjans otta/
Sen sian kiroit wijskymmend/ Sijn on kyllen
Sitt toisel hän sanoi cohta:
Mitä sun welka mun Herran on: Tiet tahdon
Sanoi: sata punda Nisui,
Hän sanoi: Kirjas mahdat otta/ Kirjoitta
Cahdexankymmend juur wisust.
Tätä wärä huonen haldiat siin/ kijtti HErr
Ett wijsast etehensä cadzel, (nyt

JEsus sanoi: Mailman Lapset/ wijsammat lie-
menoissans/ cuin Walkiun Lapset wät.
Jost Christus caickij meit näin miana/ Tål Sa-
tehkär yskäwit Elinaican/ nal
wäräst Tawarast/ cost jäll tarwita's:
Corjatais/
Teit hancaickisin Majoin.
Täll puhel hän operta näin: Ett caicki ain/
Tiwiyt ja ahnetr wäträm/
Tarpes auram waiwast siit warast/ Ja tawa-
Luin meidhän tykönäm löytän. rast/
Näin mailman jedhes tunnustam/ vscostam/
Ett autuudhen Lapset olem:
Sill lanpiun työ/meisä näyttä sen) ett Jesuxen/
Vscost Autuaxi tulem.

Luc. 16.

HEisatçam nytt Rickast miehesi/
Cuin waatet hänens caunist/
Eli myös ylön Herculisest/
Nijn ett sitä moni cauhist.
Lazarus kerjäjä Mres parca/
Leipä häneld kerjämän tuli/
Haawoist ja paiseista arca/
Sana monda paha cuulli.
Hän syödhärens Murui pyyei/
Jotc pitoisit pöydhän ala/
Tahdoi myös mielellans tyty/
Sen caltaisen Herckun ja palan.
Coirat siin osotit haiuns/
Nuolit puhtar hänen Haawans/ Ricas

Rikas köyhäld säästi Caluns/
Ilmott nyn pahat tawans.
Cuoli wijmein se köyhä Mies/
Ja wietin Engelil Taiwas/
Abrahamin Helmas lewon löys/
Silloin lopui hänen waiwans.
Sen jälken myös Ricas Cuoli/
Ruumis pandin corjast Hautan/
Sielu pijnan ja waiwan tuli/
Eip Raha mitäkän auttan.
Yllesans pijngs ja kiwus
Silmänsä nosti ylös/
Sai nähdä Abrahamin siwus
Lazaruxen istuwan ilos/
Nijn huuti hän kyll surkiast;
O Abrahami racas Isä/
Armadh päällen juur huikiast/
Alä sill Kipuu lisä.
Lazarus tyghöni lähätä/
Håndä minä suurest caipan/
Käsk hänen pijnani wähetä/
Ja kewetä minun waiwan;
Weten hän sormens kastacon/
Jahdhyttäkön sillä Kielen/
Tässä Liekis/ cuin palawa on/
Ei käy jälken yhdengän mielen.
Muista poican misä Ilos
Olit sinä Mailmas wielä/
Wijna ja Mettä joit pidhois/
Makiat Hercutt söit sä siellä/
Lazarus parka sitä wastan

Kär

Kärsi näljä ja Kipuu/
Sill ilon saa hän nytt maista/
Mutt sinul on Itku ja Kitu:
Suur juopa ombi wahwistet
Meidhän ja teidhän waihel/
Tie on täll wälil nijn ahdistet/
Ettei yxikän tule alhel.
Sijs rucoilen minä (sano hän/)
Minul on wijsi welie Elos/
pane Lazarus heitä käskemän
parandaman paha menons.
O poican sanon sen puolest/
Ei taidha se cohtus olla/
Cuulcan prophetait ja Mosest/
Nijn tohtiwat Autuax tulla.
O racas Isä Abraham/
Ei he nijhin tydhy wielä/
Lähät Cuolluit heil Saarnaman/
Nijn palawat oikiallen tiellen.
Wastais Abram samal hetkel/
Ellei he Mosest woi cuulla/
prophetain oppij myös kätke/
Culn sois meit Autuax tulla?
Eipsco he myös ikänäns/
Jos Cuolluist ylös nostan/
Saarnataisin heidän tykönäns/
Eij cuitengan ottaisi wastan.
Cadzos cuing Jumala tacasta/
Köyhä ja annettut ylön/
Nytä händ päästä waiwasta/
Ia saatta taiwan Ilon/

Näistä me sen sentähden oppicain
Waiwaisi holhoman aina/
Eik Jalcain ala sortaman/
Nijn Jumal mei armons laina.
Alkän nyt yxikän ajatelco/
Ett Rikas heitetän pojes/
Sill Rickaus suuri Lahja on/
Ei sitä laitetta toimes/
Mutt sitä Ramattu kyl laitta/
Cosc wäärin käytetän saatu/
Eikä waiwaist tahdota autta/
Cuin näljäs maahan caatu.

Joh. 2.

Honi Awioskässy laitta/
Cuin on juur häijy tapa/
paha Heng heit sijhen taitta/
pyrkäm häneft olla wapa/
Christus sen cuitengin wahwisti/
Lahjal ja ihmeil caunisti/
Nijn cuin Johannes sano:
Caanas Galilean Maacunnas
Häädh olit colmanel päiwäl/
Nijn cudzutin Maria muidhen cans/
Sille pidhollen Köyhäl.
Christus ynnä Apostolit/
Iloisans sinne myös tulit/
Wahwistaman Awioskässy.
Wijnan puuttes Äiti sanoi:
poican/ Wijna täst puuttu/
Wastais JEsus: sinä Waimo/
Nytt tahdon minä sinun suuttu/

Ett ole minun aican tullut/
Eng tahdo yhtän sano sinul/
Mitä minä tehdä tahdon.
Ei cuitengan sijtä sanast/
Hämmästyn hänen äitins/
Waan palwelioil sanoi wahwast:
Mitäkät hänen Käskyns:
Sijn olipand wesi Cruust
Imrain tawan jälken Cuusi/
Ne hän käsk wedhel täyttä.
Cotha se luopui luonostans/
Cuin ennen oli Weten/
Christus sen wiedhä cohdastans
Käsk edeskäwän eteen/
Cosca hän ol maistan Wijnan/
Cudzui Ylkän tyghöns pian/
Ja sanoi tällä tawal:
Cukin ensin edhestuopi
Hidhoisans parhan Wijnan/
Ja sijttä cuin Wäki juopu/
Huonommat pane sian.
Hywän sinä kätkit tähän ast/
Ja wierail annoit huonommast/
Ongo se oikein tehty?
Sentähden ey ytikän mahda/
Wioskässyä laitta.
Se on solmu luja ja wahwa/
Iota ei päästettä taita/
Kän sitä peliätkö kengän/
Mutt Jlon cans sijhen mängän/
Ioka ei taidha muutoin elää.

Jos jocu puutos tule pääl/
Ja jotakin tarwitan Talois:
Sen Christus omalla wäel
Anda ja täyttä jalost:
Christus tarpet parhain näkä/
Hän Wedhen Wijnax wiel teke/
Minchen myös Ilox käändä.
Me rucoilem sinua Christe/
pysy aina cansam talos/
Nijn meil hywytt kyllä pistä/
Sekä Arcus että Salwos/
piru taloistam carcota/
Cuin Jouzellans meit tarcotta/
Nijn me sinua aina kijtäm.

Joh. 3.

V. C. Sinun tyghös HErra Christe huudan

NÄin suurest Jumal armahtan on/
Mailmat wiholistans ilkiät/
Ett rackan poicans andanut on/
Ihmisex Ihmisten pilcax/
Orjax ala surkian surman:
Sywäst synnin cadhotuxest/ Helwetin tu[...]
Mailmat ulwos auttaman/
Nijn autuax elämähän yscost.
Keng arwat Armon awatuita
Tääs taidhons tarckaijl taine?
Eij ole yhtäkän wijsautta/
Cuin käsittäne tämän taick maine.
Eip andan Jumal poicans Mailman/
Ett Mailmas Cadottaman/ Waan wapaht[...]

man/

Hän maxoi Synnit Mailman/
Joi Jumalan wihan Malian.
Meit Jumal armost Auttuax autta/
Paidz oman awun ansiot/
Christuxen Lunastuxen cautta/
Cuin Lain ala edhestäm annoi/
Christus caicki ansaidz Autuudhen/
Jong vscol omax otam/ Ilman ansiotam/
Cuin turwa pääl Christuxen/
Sill armost Auttuus on oman.
Cuin ey vsco/ jo Duomittu on/
Ey taidha hän Auttuax tulla:
Ettei pääl Jumalan poian vscon/
Hyliä hänen ansions ollen/
Cauhia cadhotus sitä seura/
Eik idzens taidha autta/ Synnist wapautta/
Jost Christus apu on aino/
Vsco awust osalisex saatta.
Sen Christus idze opetta/
Ett häisen elämän saane/
Cuin vscos elons loperta/
Tääl wunnusta Christux sainne/
Sen Christus tunnusta tuidomme/
Isäns edes / Isäns Lapsex Cansans perillisex:
Iawzup caickein cuulden/
Ion hän händ osalisex.

XI. Catechismus Wirsiri tehty.

Jumalan kymmenen Käskyt.

Nämät ne kymmenen Käskyt owat/
Cuin Jumalan tahdon meil tuowat/

Jotc hän Moseren caut annoi/
Ja Stngin Wyorel meil cannoi.
Kyrie eleison.

Minä oleu sinun HErras Jumales/
Älä muit pidhä turwanas/
Minun päälen vsco wahwasta/
Minua myös Sydhämest racasta. Kyrie el.

Sinun HErras Jumalas Nime
pidhä aina suuren ihmen/
Älä turhan lausu sitä/
Mutt ylist/rucoile ja kijtä. Kyrie eleison.

Muist Lepopäiwä pyhittä/
Ett Ortas mahdais lewätä/
Sinun työs silloin ylön anna/
Ja Jumalal palwelus canna. Kyrie el.

Isäs ja äitis cunnoita/
Keils kijtos ain pydhä woitta/
Nijn työs Maan päällä mänesty/
Ja ikäs sinulle pitkästy. Kyrie eleison.

Älä sinä keträn Cuoliax lyö/
Kähei/ Asel/ Wihal/ ja Töyl.
Heit pois Wiha ja ylpeys/
pidhä caickein cansa ystäwys. Kyrie eleison.

Awioskäskyn pyhä sidhe/
Sinä wahwan aina pidhä/
Tydhä sinun oman puolisas/
Ole puhdas töis ja puheisas Kyrie eleison.

Sinun welies calu ja raha/
Älä waraft/ eli remma sala/
Älä häad t oscan juonittel/
Mutt pydh händ gina juositel/ Kyrie eleison.

Älä wäärä todhistost sano/
Älä myös coscan wäärin wanno/
Racasta aina totutta/
Walhest sinuas pois luowutta/ Kyrie elei.
Älä sinun Lähimmäises huonetta/
Eli Emändät pydhä himoita/
Mitä hänen ombi omans/
Älkön sinun tulco huomas. Kyrie elei.
Suo hänel caicki ne hywät/
Cuin sinä myös idzelles pydhät/
Se on HErran kässky ja Laki/
Johon hän meit wahwast waati. Kyrie.
Näitä nyt Kässkiä täyttämän/
Ja elom nijdhen jälken käyttämän/
Pyhä Hengi meit auttacon/
Ja woima sijhen lainatcon.
Kyrie eleison.

HErra Jumala asuwa Taiwas/
Hän tahtons tiettäwäx sanoi
Meil cuin maan pääl eläm waiwas
Ja kymmenen kässkyä anooi.
Sanoi: Älä pidhä muit Jumalita/
Älä apuw kärjä heildä/
Minä olen sinun ainoa Jumalas/
Tyghön turwa/ racast minua pelkä.
Älä laus turhan Jumalas Nime/
Älä sil sadhattel/ wäärin wanno/
Sitä aukhuuda/ kijtä/ pidhä ihmen/
Jos tuscat tahtonet wältä.
Muista pyhittä Lepopäiwäs/
Jumalal palweius edhes canna/

Hänen sanans cuule / Kyrckos käywös /
Nijn Aicaret tås ylän anna
Wanhembitas Cunnias pidhä /
Älä ylöncadzo nijtä /
Nijn nautit saad ikää pitkä /
Menestyt myös hywin sijtä.
Lähimäistäs älä tapa /
Älä wiha / sorra / alaspaina /
Näist händ wastan ole wapa /
Händ racasi / holho / aut aina.
Carta huorut ja rietait tapoi /
Älä ole haureudhen hallus /
Racast puolisotas Awio /
Ole puhdas puheis / Töis / haluis.
Äjä warast / petä / wiettel / ryöwä.
Erot toisen omast tyyni /
Waan wirastas wakuul pydhä /
Cuins sijt saad sijhen sitt tydhy.
Älä wäärin todhist Lähimmäist wastan /
Älä walhettel / panettel / häwäis
Tottut / oikiat pydhä racasta /
Lähimmäisestäs ain puhu hywäst /
Älä pydhä lähimmäises huonet /
Hänen maacans manderens / saamans /
Älä seiso perän wieckal juonel /
Salline hänen oll omas huomas.
Hänen emändärääs älä himoi /
Hänen perhettäns / Carjans tosin /
Älä siuo heitä tyghös kimmot /
Suo caick hänel / cuin idzes soisit.
Nämät käskyt annoi idz Jumal /

Ja käske meidhän nijt täyttä.
O Jumal awus ja armos suomal/
Ann meidhän nijn ain elom käyttä.

SE cuin tahto Christit olla/
Sen Nimen cansa myös Trolla/
Hänen tule käskyt tietä/
Jotc ei meit coscan wietä/
Ne Jumalan sormil kirjoitettin/
Sinain Wuorel wastan otettin/
Sen hurscan Moseren cautta.

Muista käskyn aina pitä/
Opi myös seuraman nijtä/
Sano idze HErra Jumal/
Cuin lain cans ei cuwal:
pidhä minua Jumalas edhest/
Ja vsco päällen sydhämest/
Wierait Jumaloit myös wäldä.

Minun Nimen cunnias pidhä/
Nijtä ja ylistä sitä:
Jos sen lausut coscan turhan/
Heitän päälles wihan julman/
Sitä myös lakin sinald pydhäist/
Ettäs lepopäiwän pidhäisit/
Ja töillas pyhittäisit.

Wanhemmitid älä cunniat kieldä/
Nijn cauwan ja hywin saat elä/
Älä myös lähimäistäs tapa/
Ole huorudhest aina wapa/
Älä waraft/ älä wäärin todhist:
Älä Lähimäises huonet omist/
Eli muita on hänen omans.

 Nämät

Nämät HErran käsky owat/
Jotc Jumalan tahdon meil tuowat/
Jtä nyt wiha eli pocki/
Sill ett nijs on caunis oppi/
Vscol colm ensimmäist täytetän/
Rackhaudel/ jälkimäiset päätetän/
Ces- Jumal hengens lainap.
Näitä pitä ja Sydhämen paina/
Syhen apu meillen laina/
Att myös ett me käskyis teghois/
Ja muija hywisä menois/
Täsä surkiudhes nijn eläisim/
Ett wijmein taiwasen widhäsim/
Christuxen poicas cautta.

Uscon tunnustuxes.

MEr uscom yhden Jumalan pääll/
Joca on laupias Jsä
Cuin suurel woimal/ ja wäel/
Meil Lahioi anda ja lisä/
Hän on Taiwan ja Maan luonut
Caick hywät myös Mailman suonut
Hän meist murhen aina pitä/
En me mahda epäilä sitä/
Hän meitä tahto rawita/
Ja myös caickij tarita/
Mitä me mahdam tarwita.
Me uscom JEsuxen Christuxen pääl/
Jumalan pojan meidhän HErram
Joca on Woimalla ja Työl/
Jsäns werrainen moninkerran/

Hän sitt Siikis pyhäst Hengest/
Syndyi myös Mariast Neidzyest/
Ristin pedllen Tuoletettin/
Haudhattin nijn astui Helweittin/
Nous ylös omal woimal/
Isäns Isäns oikial/
Steid tahto tulla duomiol.
Me vscom pyhän Hengen pääl
Yhden Pyhän Seuracunnan/
Johon Saarnalla ja Castel/
Cootan monda maacunda/
Josa caick synnid annetan ander/
Päästetän myös lain candest/
Nijn me wijmein ylös nousem/
Saam myös nähdä toinen toisein/
Sitt ijancaickisen elämän/
pirä Christityd perimän/
Ja nijn aina ilos pysymän/ Amen.

B. C. O JEsu cuings oled pijnattu.

SE cuin tahto autuas olla/
Hän tunnustocon vscons/
Ei se muutoin taidha tulla/
Josei Jumal anna tundons/
Isä ja peica tuta pyydhä/
Alä myös unhot henge pyhä/
Nämäd colm on yxi Jumal.
Minä siis vscon Isän pääl/
Ja hänes ripun kijni/
Hän on suur woimal ja wäel/
Hänel on caickiwaldian nimi/
Taiwan ja maan on hän tehnyt/

Caikille tarpet myös suonut/
Ei hän meit ylönanna.
Minä myös uscon JEsuxel pääl/
Cuin on Christus Isän Poica.
Hän ombi meidhän HErram tääl/
Wäkewä kyllä ja woipa.
Hän sit sikis pyhäst Hengest/
Syndyi Mariast puhtast neidzest/
Jumal ja mies nyt ombi.
Kärsei sitt catkeran piinan/
Ristin pääl cuoletettin/
Pandin hautan caunin sian/
Coht alas astui Helwettin/
Tääl muoto pääst meit cuolemast/
Est cadhotuxen tulemast/
Näin pitu nyt woimans cadhot.
Nous jällens colmanel päiwäl/
Cuolemast omal wäel/
Astui sitt taiwasen ylhäl/
Istu Isäns oikial kädhel/
Sielo uscotan hän tulewan/
Eläwät ja cuollet duomidzeman/
Sen woiman sai hän Isäld.
Minä myös uscon Hengen pääl/
Jong kiria nimittä pyhäx/
Hän Isäst Poiast ulos käy/
Yhdex lohduttajax hywäx
Hän sanal pacanad cocopi/
Ja Seuracunda hölhopi/
Cuin on nyydhen pyhäin joucko.
Synä sitt andex annetan/

Synnit ja wäärät teghot/
Ruumit cuopast ylös nostetan/
Ja saawat roiset menot.
Nyn ijancaickisen elämään/
pitä hurscad heitäns werämän/
Taiwahan walda cundan.
Tämä on nyt minun vscon/
Sen tinuuistan tiedhos wahwas/
Jumal hänen perustoxens on/
Sill se on hänen Lahjans/
Ett me tässä vscos pysyisim
Ja Jumalan perän kysyisim/
Auta minua pyhä Hengi.

V. C. Isä meidpän ylhäl Taiwas.

ME vskom pääl yhden Jumalan/
Isän Caickiwaldian/caickein luojan/
Taiwan/Maan/nijs caick olewaisten/
Näkymättömäin/ näkiwäisten/
Cuin Luodhut holho/ hallidze/
Meit racasta ja rawidze

Me vscom pääl yhden HErran/
JEsuxen Jumalan ainoan poian/
Isäst ijancaickisest Syndynen/
On Jumalast Jumala totinen/
Isäns cans yxi olendo/
Jong cautt caick luodhut tehdyt on.

Joca meidhän Ihmisten tähden/
Ja meidhän autuudhen tähden/
Tänn alas astui Taiwasta/
Ott michudhen Neidzest Maariasta/
Pyhän Hengen wöel Sikist
Tuli täydhex Ihmisexi.

Ju-

Jumala mies yx Christus on/
Cuin edhestäm Ristyn naulit on/
Cuoli Pilatuxen wallan al/
Maxoi meidhän Syndim sil Cuolemal/
Wapahti meit pirun wallast/
Cadhotuxest cuoleman Cuopast.
Hän coht Cuoltuans haudattin/
Nijn astui alas Helwetin/
Helwetin wallan hajoiti/
pirun woiman pois cadhotti/
Ettei meit wahingoitta saa/
Cuin olem Christuxen omat.
Cuolluist nous Colmanden päiwän/
pyhän kirioituxen perän/
Sitt suuren woiton Cunnian cans/
Hän ylös astui taiwahas/
Istu Isän oikiul Rädhel/
Wallidze caick omal wäel.
Jällens tullewa Duomitzeman/
Suuren Cunnian cans ja woiman/
Caicki Cuolluit ett eläwiä/
Vscottomat pijnan heittä/
Meit vscowaisi tyghöns otta
Ilon ihanan meil tuotta.
We vscom pääl Hengen pyhän/
HErran wirghottajan Jumalan/
Isäst pojast vlwos käywän/
Ynn yhdes Cunnioitettawan/
Hän puhui Prophetain cautta/
Meit Jumalan Lapsix autta.
We vscom Mailman olewan/

Yhden pyhän Seuracunnan/
Cuin on vscowaisten joucko/
Sanal/ Sacramenteil coottu/
Siin Christus pää on ja palwellan/
Jong jäsenix meitäin tunnustam.
Vscom syntit andex armost/
Jumal anda poicans ansiost/
Jong werel olem ostetut/
Hänen pyhän Nimeens castetut/
Nain lapsix tu em Jumalal/
Se tapahtu vscol ainoal.
Vscom ja odhotam wißist/
Cuoluitten ylösnousemist/
Wijmeis päiwän tapahtuwan/
Meit ijäisen elämän käywäm/
Iloon ja riemun lackamat/
Jong Jumal meil suo loppumat.

Isä meidhän.

ISä meidhän ylhäl taiwas/
Me köyhäd cuin olem waiwas/
Tulema suloa rucoilemau/
Ja caicki tarpeit anelemau.
Cuule Herra meidhän rucouxem/
Ota myös wastan huocauxem.
An aina Nimes pyhitettä/
Ja sanas puhtast opetett/
Aut että me wäärät opetuxet/
Wältäisim/ ja myös erhetyxet/
Sinun opisas pysyisim/
Sinust myös hywin puhuisim.
Kähestykön waldacundas/

Enätyx tulcon seuraeundas
An monda sijhen täällä tull/
Ja sittä ijancaickisest oll/
Pyhä Hengi meit suojelcon/
Ja pirun wallast warielcon.
Sun tahtos olcon nijn maasa/
Cuin se tapahtu taiwasa/
Anna että me sinua cuulisim/
Ja tuskis nöyrät olisim
Mitä meis on paha sisau/
Sen sinä HErra pois rijsu.
Ann meil jocapäiwäinen leipä/
Ja caickel tarpel lahjoit meitä/
Tee Täwäx cuin meillä on/
Ja sinä meillen ollet suon/
Caikest rijdhast ja sodhasta/
O HErra meitä pelasta.
Meidhän ricoxem ja wiam/
Ann andexi Herra pian/
Nijncuin me tahdom mielestäm
Vnhotta meidhän wihamiestem/
Heidhän nuhtens ja wäärydhens/
Coscas HErra meit nöyrytät.
Älä meit johdat kiusauxen/
Älä myös synnin horjauxen/
Johon meit kiusaja werä/
Cuin tahto meit aina petta/
Händä wastan seiso aina/
O Isä meil woima laina.
Caikest pahast ja hädhästä/
O HErra meit aina päästä/

Sekä tääl terwen ollesam/
Ett taudhis ja myös cuollesam/
Otta silloin sielu huomas/
An hänen tulla sinun suojas.
Näldhen pääle cuin me anonk/
HErra me nytt Amen sanom/
Ja vscom wahwasta sen pääl/
Ett sä ne tahdot anda meil/
Sill sinä oiet andias/
Jumala caickiwaldias.

GHErra Jumal armollinen Isä Taiwan maan luoja/ ja mitä ombi nijsä / Köyhiä lapsias laulaupiudhes cautta / Cuule ja auta.

Me sinua rucoilem / tahdoistd armos anda/ caikille Canssoil/ cuin maan pijri canda / Sinun pyhä Nimes pyhittä ja kijtä/ ja cunnioitta.

Tulcon myös lähäs aina waldacundas/ ja meitä talut sinun seuracundas/ Hallidze meitä aina pyhäl Hengel / aja pois Perkel.

Engelin joucko taiwas / mieles täyttä/ Nijn anna meidhän maasa elom käyttä/ Tuskis ja waiwois aina nöyrän olla / ja sinua cuulla.

Rawidze HErra jocapäiwä perhes/ Ja meidhän ruumin laina hänen werhons / Suo meille rauha/ rijdhad myös pois ota/ Eip auta sota.

Ricoxed suured cuin tulewad candex/ Ne sinä Herra anna meillen andex/ Nijn cuin me meidhän wainomiestem wian Vnhotam pian.

Mailma meitä/ piru ja myös lihan/ Monehen waati pahuten ja wihan/ Nijt wastan seiso/ ja alas paina/ woima meil laina.

Caik

Caikesta sielun ja myös ruumin waarast/ Ja caikest pahast/ Herra meitä pelast/ Ja anna costa heng ruumist eri/ Taiwahan peri.

Näitä me sinun käskys jälken anom/ Ja Amen caikest sydhämestäm sanom/ Sill sinun/ sanas ombi wahwa sangen/ Se ombi Amen.

OSinä meidhän Isäm ylhäldä taiwasta/
Cuin tahdod hengesä meildä/
Suas aina rucoelda/
Pyhitet olcon pyhä Nimes ainoasta/
Cunnioitettu caickild täälda/
Taiwas ett meild maan päälda.
Sinun sanas ann meidhän cuulla/
Jol nimes pyhittä tienem/
Jot paidz ei se meis: tadha tulla/
Se sijhen meitä wienep/
Suo se töill tunnusta ja sulla/
Nijn nimes pyhitet liene.
Isä an armos waldacunda meihin tulla/
Sitä wastan otta vscolla/
Ett ijät sijn saisim olla.
Sun tahtos cuin taiwas nijn maas meis an olla/
Cuin wastas on/ an pois tuolla/
Ja meist peräs pois tulla.
Anna jocapäiwäinen leipäm/
Ruumin tarpeil meit lahjoit
Rauhas culuta myös aicam/
Rijdhad / sodhat pois hajot/
Työm pääl sinun auxes käytäs/
Wahingod meist pois wajot.
O Isä ricoxem ja welcam andexan?

Joll

Jot' mieles wihoitim aina/
Eng laata synist taine:
Nijncuin me myös mielestäm nijden unhotam/
Heidhän nuhtens ja syyns cohtam/
Jotca ricoid meitä wastan/
Älä ann kiusauxen langet/
Erem sinust pois eri/
päästä pahast ja hädhäst sangen/
Näis aina apum keri/
Näit cunniaxes sinä meil andel/
Sua taiwan Ilo peri.

Heidhän Isäm sinä rucoelem/
Cuin meit/ opet idze JEsus Christus
Cuule meit/ omad lapses olem/
Sinä meil oled oikia Isä ainost/
Aiwa armolinen andias/
Woid myös woipa caickwaldias/
Saatad suutad autta omias/
Lupad luiast/ waca/ wahwa sanoisas.
pyhitet Nimes olcon aina/
Sijn ainoas autuax tulla taidham
Sitä ylistä armost meil laina/
Töil/ puheil pyhäst elä mahdam/
Waldacundas lähäs tulcon/
Cusa rauha/ hurscaus/ ilo on/
Nijn maas cuin taiwas tahtos olcon/
Ett sua cuulisim/ estä oma tahtom.
Ann meil jocapäiwänen leipäm/
Caus caickinaised ruumin tarpem/
Anander meil meidhän welcam/
Cuin me meidhän welgholisiem annam/

Kiusauxen älä meit johdat/
Ettei ylidz woitais meit wihamiehem.
pahast ja cuoleman kidhast wapat/
Nähn sijt sinua aina me kijttänem.

Castest.

HErra Christus tuli Jordanil/
Isänsä tahto täyttämän/
Ja ottaman Caster Johanild/
Wanhurscaut nijn päättämän
Silloin Caste ja puhdistus/
Säättin ja wahwistettin/
Se on elämän uudhistus /
Joll yndi woimattomax tehtin/
Christuxen weren cautta.
Sijs tiedhä ja ymmärrä nyt
Mitä pyhä caste ombi/
Cuin pois pyhki halun häijyd/
Ja Jumalan lapsix tuopi.
Wesi on se/ sano Jumala/
Ei cuitengan palias wesi
Sijn on sanan cans hengi salа/
Cuin riettaudhen pois pese/
Idzep Jumal meit caste.
Tu tistelcamme myös melkiäst/
Mitä Christuxen castes tapahtui/
Isä huuti taiwast selkiäst/
Ett se maan päälle cajahtui:
Tämä on minun racas poican/
Joca minun mielen tietä/
Händä cuulcatt elaican/
Ett hän teit tahdo wiettä/
Seuratcat hänen oppins

Pois

poica ruumins cans seisoi nähten/
Johannexen tykön wedhes/
Kyhkyisen muodhol a leten/
pyhä hengi tuli edhes/
Sijs vscocam täydhelisest/
Cosca me castett pyydhäm/
Ett sijn on' yximielisest/
Isä/ poica/ Hengi pyhä/
Jotc tahtowad meisä asu.
Christus oman oppins cautta/
Tahtons annoi meil tietä/
Käsk cansan wäätyöhest autta/
Ja vscoon heitä wetä/
Anda heitäns nijn castetta/
Ja pyytämän Christuxen omax/
Näimb autuus meille annetan/
Tullan myös Jumalan pojax/
Näitä sä johdata mieles.
Joca näit ei tahoo vsco/
Hän synnijäns aing pysy/
Pahus ja cuoleman pusco
Hänen Helwetin aja ja sysi/
Sield hän ei suingan vlwos pääs/
Oman woimansa cautta/
Ei työ toimi / ei yxikän mies/
Händä myös taidha autta/
Pitä hänen wastan otta.
Wedhen silmä täsä näke/
Cuin ruumin puhtax saatta/
Sielun sana kirkax teken/
Pyhän Hengen woiman cautta/

Tällä siis kerwelisel wedhel
Tandhid pois pyhitän sielust
Sill se on secoitet werel
Cuin riucui Christuxen kyliest/
Oicon hänel siu:i kijtos.

Rippist eli synnin päästöst.

CHristus käski sanans saarnatta/
Ymbär mailman caiken/
Ja nijdhen pääl lupa armahta/
Jotc sen wastan ottawad kaiten/
Sen caut sielud wirwotetan/
Synnist ja pirust kirwotetan/
Saadhan jällens Jumalan armo.
Waan ihminen heiko ja paha/
Ei sitä vscoa taidha/
Sil Christus töitäns ain wahwa/
Käsk ripis ne andexanda/
Pappi siis Christuxen puolest/
päästä synnist ja pirun iuonest/
Jos se vscol otetan wastan.
Mitä maan päällä päästetän/
Se on myös taiwas päästet/
Mitä tääl sidhoten sääsetän/
Se ylhäl on sidhot ja sääset/
Jong synnid tääl a: dex annetan/
Sen pääl ei taiwas cannetu/
Nimbä Christus idze sano.
Ota siis wastan HErran sana/
Sekä ripis että saarnas/
Se ombi lujs ja wahwa.

Pirun mielest on sangen carwas/
Sanaan suas aina toturta/
Se sielun aina lohdutta/
Sen edhest kijtäkäm Herra.

Christuxen Ehtoliset.

JEsus Christus lunastajam/
Tuli meitä synnist wapahtaman/
Hän nijt catkeral cuolemal
Wapaht/ cuin ojos cadhoturen all.
Etten me händä unhotaisi/
Nijn sääsi hän meilen ruaxi/
Oman pyhän ruumins letwäsä/
Ja callin werensä wijnasa.
Tälä rual pyytä meit wahwax
Ja catkost pahudest wapax
Vscocam luwasti sen pääl/
Ja nijn käykäm täälle pöydhäl.
Se tästä saapi nytt hywää/
Cuin sen vscoo wahwasta pyytä/
Että täsä ruas ombi hän/
Joca cuoli meidhän edhestäm.
Cosc me tätä ehtolist pidhämt/
Ja meidhän sielun sillrawidzem/
Hänen pijnans päälle muistacam/
Jumalan sana myös julistacam.
Se ombi myös Christuxen tahto/
Etten me näit yhdesä hajot:
Jucean sijs jocainen werest/
Cuin ruumin otta leiwäst.
Cukin idzens täsä turkikan/
Ja nijn tätä ruocaa nautidcan/ Joca

Joca mahdotein sijtä otta/
Se cadhotuxen päällens tuetta.
Sitä täsä sinä muistele/
Älä sen pääl miträn myös epäile/
Ett synnid on sull annet andex/
Syhen ruumis on meil pandix.
Idze Christus sun syndis cannoi/
Ja sentähden sinul näin wannoi:
Nijn totta cuin minä elän/
Sun syndis otin minä päällen.
Sen pääl sinus wahwasta luota/
Hänen sanastans älä luowu suotta/
Joca synnil rascautettu on/
Se tälle pöydhälle tulcon.
Joca sen nyt oikein tietä/
Ett hän täs suuren armon löytä/
Se syökän täst tuscos wahwas/
Nijn sydhän saa olla rauhas.
Isäl cuin meitä näin rawidze/
Ja poicans cautta armons taridze/
Kijtos olcon hancaickist ist/
Hänen suuren hywydens edhest.

KIttäkäm HErra Jumald ylhäld taiwast/
Hänen myös poicans ylistäkäm wahwast/
Joca meit ruumil ja werellänsä ruocki/
Jolla hän meille autuudhen tuotti/ Kyrie
HErra sun ruumis ja pyhä weres/
Wahwistacon meit täs surkias eräs.
Olcon myös meidhän sielun ewäs/
Wänas ja puhtas leiwäs/ Kyrieläison.
Christe sä ruumis edhestämme annoid/

Ja sillä elämän meille cannoid/
Eth sinä tainud meillen muuta anda/
Joilla me muistos mahdaisime canda/ Kyr.
Oma sun tahdos HErra sijhen waati/
Että päälles Isäs wiha caattin/
Sinä sijs cuoletettin/
Me Isäns cansa sowitettin/ Kyrie.
Nyt tämän hercun cansa meiltä wahwist/
Uscol ja rackaudhel cannist/
Että me sinun päälles uscallaisim/
Ja Christi welhein aina racaistasim/ Kyr.
Alä meild pyhä Henges pois ota/
Joca oikian tien meille osotta/
Että rauhas Christicundas/
Waelda sais sun waldacundas/ Kyrie.

KOEhu kielen muista mielen/ Kijtä JEsuxen hywyt/ Taiwast hamast astun alas/ Jhmisyydes ilmandanut Meihin miellyi/ tänne tuli Neidzen cohdust syndynyt.

Jlmei käwi/ ihmed näwyid/ Opin opetti autuudhest/ Sitt piinattin ja surmattin/ Meidhän synnien edhest: Meitä ett säästäis/ poies päästäis Cadhotuxest/ pirun kädhest.

Culemaan männes/ ehton ennen/ Ehto atrian asetti/ Ruumins ruax/ werens juomax Leiwäs wijnas sowitti: Meillen syötä/ ja myös juotta/ Cuolemans muistox caiketi.

Salaus suuri tämä on juuri/ Uscoll ymmärtettäpä. Leipä ei muutu ruumis sijn suotu/ Yinä yhten otettapa: Sala saadhan/ tawall taiwan/ Ruumis sniuhja nautitapa.

Taits ei tiedhä / tieto ei tähdä / Ymmärys ei ymmärä: Ruumis leiwäs / weri wijnas / Cuinga suul nautitan. Sana saattap / Christus täyttäp / Vsk kietä erymätä.

Christus syödhän / ain meild juodhan / Ei hän se twuox wähene / rumil leiwäs / werel wijnas / Cocnans cummasak ollene / Murus nijn on / caikes cun on / Cocenans Christus pysyne.

Nijn se paha cuin se hywä / Leiwäs wijnas molmin / Suulla syöpi / suulla juopi Ruumin weren molmin. Cuolema pahal / elämä hywäl / Eri osa on molemil.

Paha on wieras / catumatoin tås / Vscotoi HErran sanoi / Eikä parane aina pahane / Tiete pysy synnis pahoin: Synnix syöpi / duomiex juopi Otta cadhotuxen anstoin.

Synneins catuwa / sydhämest surewa Ojeta ei mätäns tahtois / Hywä tås liene / vscoa tiene HERran oman asetus sanoin / HErran cuoleman / pitä oman Si synnist pääsnens vscoin.

Tällä pöydhäl sydhämel nöyräl / Armoi kerjew astucam. HERran cuolemal ostetud olema. Tä vscol näin nautitcam Cuin tott nauttidzem / nijn to tiedkäm / Anderi syndiäm saawam

Näin launtasi meit lunasti Christus cuolemallan cowal. Taiwan taridzep / ruocki / rawidzep Ruum werellåns meit omal / Meihin hän yhdistyp / meillen owistup / Wirwottain meit alganoman.

JEsu kijtet / ylistet / Ruumillas meit ruoc mast / wahwistams wirwottamast / Werellås sy

nist wirruttawast: Ynnä Isän / Hengen Pyhän
Cunnia nyt / cuin alust hamast.

Catechismuxen summa.

OChristityt iloidcam/
Opitadhen vsco sydhämes/
Ja rohkiast tunnustacam/
Meidhän oppin mailman edhes/
Jol Jumal idzen meit lahjoi/
Ja cuuten cappalen sacai/
Catechismus on sen nimi.
Nijn se nyt on ensimäinen/
HErran käskyd ja laki/
Joitca hän meitä pitämän/
Ja aina täyttämän waati/
Racast Jumalat sydhämestäs/
Nijn sä sijs lain täytäd.
Toinen vscoman tutut[r]a/
Ja on täynä oppij hywää/
Se Jumalan meil osotta/
Isän / Pojan / Hengen pyhän/
Vscon cautta me andex saam/
Syndin / ricoxem ja wiam/
Christuxen pijnan woimal.
Colmas cappal täsä opis/
Rahto sijtt totuman meitä/
Ruing Isäld taiwasta sopis/
Rucoel / ja pyytä näitä/
Jotc hänen nimens tekis pyhäx /
Ja meille myös tullis hywäx/
Sielun ja ruumin puolest.

Neljes cappal cudzutan Caſtex/
Se on hengelinen äiti/
Cuin ſynnyt meit Jumalan lapſix
Ja periſynnin pois peittä.
Mitä ſä ſijn oled luwan/
pidhä ſe wahwan ja lujan/
Nijn Jumal myös lijtons pitä.
Wijdhes nimitetän ripix/
Se on myös ſuloinen oppi/
Joca ſynniſt on tullut riwix/
Ja caiken lijton myös podki/
Se täſtä lohdutuxen ſaap/
Sill papp ſynnid andex andap/
Jos hän muutoin uſcop wahwaſt.
HErran ehtoliſen tapa/
On näiſtä wijmeinen cappal/
Cuſa Chriſtus meil idzens jaca/
Leiwän ja wijnan luonon all/
Sijs me hänen canſans yhdiſtetän/
Ja uſco meis wahwiſtetan/
Sielun myös rawitan wahwaſt.
Ett me tämän copin mahdaiſim/
Kijaſt ja tarcaſt pitä/
Ja ſitä ymmärtä taidhaiſim/
Sen jälken myös meitäm käyttä:
Sijhen aut meit racas Iſä/
Ja pyhän Henges armo liſä/
Nijn me ſua alati kijtäm.

Aamu Wirret.

YÖ on nyt meild edhes männyt/ Ja walkeus
täännyt/ Auringo caſwons noſtele/ Ja paiſten
meille tuottele.

S

Sijs kijtos Herral andacam / Ja cunnia hänel candacam / Joca meit synnist ja waarast / Månnen yönä päästi wahwast.

Uni meit saatti nuckuman / piru pyyti synnis huckuman / Mutt HErran pyhäd Engelid / Meitä ymbärins lendelid.

Sijwillåns meltä peittelid / Ruman hengen pois estelid. Sijs händä aina kijttäkäm / Ja sydhämest ylistäkäm.

HErran wiel nytkin turwatcam / Ja apua häneld huutacam / Että hän tänäpän kätkis / Meitä caikis töis ja redkis.

Warjelis tuscast / ja waiwast / Synnist ja ilkiäst tawast / Että me hänell kelpaisim / Ja hänen mielens noudhaisim.

Hänen myös halduus ja huomans / Cukin andacon hänen omans / Waimons / lapsens ja hengensä / Carians / cotons ja verhensä.

Kijtos sijs olcon Isälle / Ja cunnia suuri Pojalle / Pyhäll hengel se olcon myös / Cuin meit wahwista caikes työs.

B. C. Tule luoja lohduttaja.

Yö hirmuinen nyt hämmästyi /
Ett auring armas lähästyi
Sijs kijtos Herral sanocam /
Tarped myös häneld anocam /
Hänen glans meitäm wannocam.
Kijtos ja rucous nöyrä /
Cuin sull anda heigi köyhä /
On sinul kelpawa uhri /

Sill sanoeam wahwast juuri/
Sekä pieni että suuri.
O HErra calck / waldias/
Isä hywä ja laupias/
Sä tänä yön meit auttelid /
Engelis cautt meitä warielid/
Cosc pirud päällem carkelid.
Sen edhest sä meild ylötän/
Ja sydämest cowan kijteten/
Sua wiel nytkin pyydhän palwel/
Sekä kesäl että talwel/
Emb me muutoin pysy tallel.
Me rucoillem poicas cautta/
Tänäpäiwän sä meitä auta/
Pirun juoned pois hajota/
Cuin pyytä meitä cadhotta/
Ja syndin aina waiotta.
Ole HErra meidhän wartiam/
Turwam kilpem ja haldiam/
Johdat meit oikial reikel/
Alä harhal tiel meit wedkel/
Mutt sijpeis ala aina kätkel.
Sun haldus annam me hengem/
Halun/ puhem/ työm ja perhem/
Tee sä cansam mieles jälken
Ei sielu sijt cuole nälkän/
Eng me myös ketäkän pelkä.
Pyhä hengi meil lähetä/
Joze myös tygöm suas wedhätä/
Hywys ann meisä enätä/
Ja pahus aina wähetä/
Rijta myös pois jaletta.

KIitän sua Isä Jumal/
HErts tänä yön mua suojelid/
Eild häyhyld hengeld rumald/
Ja muist myös waaroist warjelid/
Wiel rucoilen sua nöyräst/
Mua läsnä tänäpän olwo/
Minust mürhe pidhäköyhäst/
Awullas mua aina holho.

Eten eryis oikiast tiestä/
Tahtos jälken anna ain elä/
Lihan halud pois estä/
Etei weis wäräl tiellä/
Wariel mua Jumal ja estä/
Pirun paulast pahast/
Hänen petoxistans päästä/
Joit eteen wirrittä wahwast.

Oikia vsco mull laina/
Poicas pääl Christuxen/
Jongs tähden andex ann aina
Mun syndin ja rickoxen/
Edh sinä HErra mua hyljä/
Sens oled minul luwan/
Tääl turwal tygös culjen/
Rucoillen sua jaur hinndhan.

Toiwo minul luja laina/
Cuin mua tekee wahwasta/
Ann rauckaudes pysyy aina/
Caickij Christityt wastan/
Ett hywä mahdan tehdä
Minun wiholistengin/
Nijn elä caickein nähdä/
Cuin sinul kelpais cullengin.

Sanas anna mun tunnusta/
Tain mailman edhes cawaian/
Cautt wallan / wanwan / tuscan/
Catowan cun ian / tawaian/
Ala an exait mua sinustas/
Eik sanas totudest/
Mun helckutan sinå muistos/
Wahwista mua henges wacuudhest.
Ann mun taai påiwå wiettå/
Etten wihoitais sua mißån/
Mutta cunniares kåyttå/
Syhen armos minul lisä/
Sun HErra haldus annan
Mun hengen / sielun / ruumin/
Perhen/ calun/ caick saaman/
Caicki caidze warjel waarast.
Kijter ole JEsu Christe/
Edhest lunaituxen työs/
Meit rawidzet ja wahwistad/
Ruumillas ja werellås myös/
Sull Isä kijtos olcon/
Armollas läsnä ole wijmeiseld/
Cose cuoleman cautt pois culjen/
Corja ilohon ijäiseld.

NYt naemme sen siunatun påiwån/
Aias taiwast paistawan påållem/
Joll Jumal walaise jocapåiwå/
Meit ilorem/ tarperem tåållå/
Ole kijtett HErra hywydes tåhden/
Jongs jocapåiwå meil suod nåhdå.
Sanas walkiul walaise meitå/

Meidhän pimjän sydhämen sill täytä/
Etten coscan käwis synnin teitä/
Ann käskys jälken meitäm käyttä/
Waarad/ wahingod/ tuscad ain wariel/
Cuin taita meil olla tarjon.

Wariel meit Engelis cautta/
pääll carcauxist pirun julman/
poicas pyhän weren tähden auta/
Jong idzem wälill panem ja sen rumian/
Joll tiedhäm synneistäm pois pestyx/
Ja pirun wallan ald pääsnyex.

Ei päiwä nijn pitkä/ ettei yö peräs/
Nijn elämät cuolema noutu/
Moni ennen ehtot on tuonen eräs/
Cuin hnomeneld terwen nosta juotg/
Hetki cuoleman tietämätöin/
Terwenäk nijn päiwin cuin öin.

Autuas ain/ öin päiwin muistane/
Tyghöns tiendäwän cuoleman hetken/
Ain idzens HErran haldun andane/
Rukouxil/ hänen käskyns tarkein/
Aut Jumal pelgoßas eläisim/
Poicas vscos tääld erjäisim.

Ehto Wirret.

NUmalan säädhyn peräst/ Ehto ja yö nyt lähä-
sty/ Päiwä on nyt pois culunut/ Pimeys
päällem jouttunut.

Alkäm me sijs unhottaco/ Mutt kijtos Herral an-
dacam/ Cuin tänäpän meit suojeli/ Ja caikest waarast
warieli.

Sijs myös hänelt pyytäkäm/ Ett hän olis mei-
 dhän

vhen tykönäm / Ettei piru meit surmaisi / Ja tähä yönä murhaisi.

Sinä sijs laupias Isä / Sun armos meil aina lisä / Hallidze meit tänä ehton / Ann rauhas myös tull lehton.

Siellä sitt lewosa olla / Ja pahus meistä pois cuolla / Ett sydhän sinus walwoisi / Ja ruumis terwe nousisi.

Kijtos sijs olcon Isälle / Ja cunnia suuri Pojallen / Pyhäl Hengel se olcon myös / Joca meit autta caiken työs.

Christe qui lux.

CHriste paiste kircas päiwä / Ja Isäs walkeus täynä / Sä yön pimeydhen hajotad / Ja mailman paistel lahjoitad.

Sinun Christe me turwamme / Sinua myös auxem huudhamme / Tänä yönä meit suojele / Ja caikest wahingost wariele.

Ettei uni meit vpotais / Eik wiholinen myös woittais / Eli liham meitä pettäisi / Ja sinun wihas wetäisi.

Silmäd ne unen ottacon / Sydhän sinusa walwocon / Älä lapsias pois heittele / Waan pyhäl kädhälläs peittele

Walwo HErra meidhän ylidzem / Wainomiehet myös hillidze / Sinä ylin meitä lunastid / Ja werelläsi puhdastid.

O HErra sitä tietele / Ett piru meit tahto wietellä / Sinä cuin sielud wallidzed / Meitä sijs aina hallidze.

Sen Isä caickiwaldias / Ja Poica hywyteldoja

aldias/ Meille sud/ laina/ ja autá/ Pyhän hengen woiman cautta.

Wielä toisin.

CHriste päiwä on kádhesás/ Yö et pysy edhesäs/ Sä walaised yöll ja päiwäl/ Annad meit rauhasa käydhel.

O HErra meitä auttele/ Ja täná yönä wariele/ Anu lewät sinun rauhasas/ Tykóm pois carcot Satanas.

Silmäd unen sijs ottacon/ Sydhän sinusa walwocon Sun kätes meitä peittäkön/ Pahut tykóm pois heittäkón.

Me rucoilem sua HERra Christ/ Kirwota meitä pirun juonist/ hän tahto meit sinuun suututta/ Sielun murhat ja hucutta.

Me olem sun oma perhes/ Sen tunnusta pyhä weres/ Jongas edhestäm wuodhatid/ Ja nijn tygös meit johdatid.

Käske sun pyhä Engelis/ Ett hän meit sijwillänsä peittelis/ Tänä yönä meist waarin ottais/ Synnun myös corpen carcottais.

Nijn käykäm me nyt lepämän/ Ett Engel on meidhän tykönäm/ Älkä .. ketän myös peljätkö Mutt Herrald rauhaa keriädkäm.

Me annam meitäm sinun huomas/ Ota meitä sinun suojas/ Nijn meidhän käypi kyllä hywin/ Eng nuen pahuten sywin.

Cosca walkia huonesen otetan.

V. C Isä meidhän ylhäll taiwas.

HCaicken cappalden suoja/ Ja puuttes tarpeitten suoja/ Sä

Se asiad hywin sowitad/
Ja menod parhain toimitad/
Edh tahdo myös aicoi secoitta/
Mutt päiwän yöstä eroitta.
Auringo paistens nyt pois wei/
Syngiä pimeys sian jäi/
Cauhistus maan päälle pouckois/
Pelco on jocaidzes leukois/
Sinä siis walkiudhen Isä/
Sun kirckaudes meil lisä.
Waiks taiwan tähdil caunistad
Ja Cuun waloll maan walistad/
Cuitengin auringon caldaist/
Ei löytä custacan paicast/
Hämär heild wallan ottapi/
Ja hirmun maan pääl tuotapi.
Kiwen siis calliost osorid/
Jost walkian iske toturid/
Jol huonet kästid walista/
Pimeydhet pois ahdista/
Nijn auringon arwan sian/
Soitto tuli smeidhän pihan.
Näin sä Herra meit iahjoitad/
Julman pimiän pois hajotad/
Tahdod yöllä sekä päiwäl/
Walistameit walon säteil/
Sentähden sinua kijtämme/
Ja turwisas oll pydhämme.
Cuin sä waikial huoned täytäd/
Ett ihmised työns saawad päättä:
Nijn an Christuxest calliost/

Sielun iske hänellens walistost/
Visco rauta wahwa ono/
Joca siit kiwest tulen tuo.
Waick uni taas tulen sammutta/
päällen niin pymiän saatutta:
Walais cuiteng sielu parca/
Ettei hän olis pimiäs arca/
Älä meit sakit niin nuctu/
Että me synnis pois hucum.
Suo terwen jällens nosteta/
Ja pimeys walkial costeta/
Anna myös tällä oliesam/
Ja Tääldä pojes cuollesam/
Taai paiste meitä noudhatta/
Ja taiwan wolon osotta.
Sen Isä poica meil suocon/
Ja pyhä Hengi myös tuocon/
Sinul pyhä Colminaisus/
Ja wahwa Yrikertaisus/
Kijtoxen aina sanomme/
Ja apua sinuld anomme.

Yhteidzeit aamut ja ehto Wirret.

Non Jumalan sua kijtän ain/
Hywydhes tähden/ cuin saan nähdä/
Etts erittäin ylidz yön (pätwän) taain.
Mun warieildh / ain suojelid/
Rucoillen wielä/ älä apus kielä/
Tänäpän (tän yön) wastan mun wiholistan.
Sinjel sielu / ruummis/ elo/
Coto/ calu / perhe / puolso/
Nijld cuin soisid / Mun nuurin käyst.

HErra Jumal / corwas cumar /
Engel haldian olcon ja wartian /
Anna ain himoi cartta pahoi.
Rucoilen minä / ettos olisid sinä
Mull lepys / aut Christuxen cautt /
Anderanna caick / O HErra näit /
Cuin ricott on puttup muroin /
Sinä tiedhäd sen HErra kyllen /
Mitk on cohtas tapahtun taas.

TÅnn HERra corwas cumar / Nyt tänä huomenis (ehton) herken. Kijten sinua Jumal Etts mua oled kärken. Ja tänä yön (pän) suojellut / Waarast wahingost / tuskast / Rucoilen HErra hurscas / poicas cautt mua cuuldel.

Ann ander syndin cauhiad / Joil sun wihoitan ollen. Wiel tänäpänä (yönä) Jumal / Armoillas holhoitse. Wariel pirun pauloist / Synnist / wahingost caikest / Murhest / wäärän kielen candest / pahast piaisest cuolost.

Idzen coconans annan / Ain Jumal sun huomas / Lapsen puol san / wanheman / Calun ja caick suomas. Engelis mua wartioitcan / Ettei Perkel mua petäis / eik wahingon myös wetäis / eik mua sust croitais.

Sitt Jumal sua kijtän / Etts näin minun wallidzet / Jost idzen töihin (lepon) sowitan / Ets caick hywin hallidzet. Minä saan wißis teidhos / Näit cuin minä nyt sild anoin / Jong päälle Amen sanon / Sull / olcon ainakijtos.

Kijtos wirret rualle mennes.

V. C. Nyt caicki Christityd iloidcat.

CAickein luondocappalden silmäd/ HErra wartioidzewad päälles/ Ja toiwowad suld rawindo ylhäld/ Cosca he juoxewad näljäs Sinä sijs heit oikial ajal/ Täytäd ain rual ja juomal/ Ja heistä murhen pidhäd,

Coscas ruusas kätes awad/ Joca on caickein/ hywydhen aitta/ Nijn sä jaad meil moned lahjad/ Etei taidha yrikän laitta. Caick eläwät HErra sä rawidzed/ Heil tarpens kyllä myös taridzed/ Ja heidhän mielens noudhad.

Isä meidhän andias ja hywä/ Cuin asud ylhäll taiwas Olcon aina nimes pyhä. Lähes tullcon waldacundas/ Sun tahtos olcon nijn maasa/ Cuin se tapahtupi taiwasa/ Ann meil jocapäiwäinen leipäm.

Ann andex myös meidhän ricoxem/ Cuin me annam muitten sydhämest/ Alä meit johdat kiusauxen/ Mutt meitä päästä pahast. Sill sinun on walda ja woima Kijtos ja cunnia myös aina/ Nyt ja ijancaickisen/ Amen.

O HErra cuin hallidzed taiwas/ Ja oled laupias Isä/ Meitä siunaja nämäd lahias/ Meji sä enänä lisä. Joitkas annoid ruumin rawinnox/ Ja meidhän hengeme pidhox/ Sinun laupiudhestas suurest.

Me rucoilem myös sua nöyrest/ Etts armos annaisid meille/ nijt aina nautitta cohtulisest/ Jocpäiwä myös raitist elä. Ja et ylönpaidtsudhen cautta/ Sun wihas meidhän päälläm saattas JEsuxen Christuxen tähden.

Kijtos

Kijtos Wirret ruan jälken.

NYt HErra ylistäkäm wahwast / Joca on laupias ja hywä / Ja kijtokäm händ sydhämen pohjast / Sill ett hänen armons on sywä. Joca ei ketän ylönanna / Cuin tahto hänen päällens panna / Caiken turwans ja toiwons.

HErran oleon aina kijtos / Hän socaidzen runsast ruocki / Cuin wedhes / maas elä ja wirdois / Ne hän myös rawidze caicki. Hän carjan anda heidän ruans / Ja corpin pojad otta huomans / Jotc hän dä huutawad auxens.

Isä meidhän andias ja hywä / etc. Me kijtem sua HErra suurest Jong walda vlottu cauwas Caickein sun hywän tecois edest / Sekä myös runsan lahias. Ja lijateng tämän annon tähden / jol sun armos ruocki meidhän / tällä hetkel ja aial.

Cuin ruumis on saanut riemul / Hänen tarpens ja kylläns: Nijn laina myös HErra sielul Hänen rawinnons la elons Sun pyhäl sanallas händ syötä / Ja elämän wedhell aina juota / JEsuxen Christuxen tähden.

V. C. Christus Jumalan Poica

KIjtet t ole HErra Jumal / Ja suurest ylistet / Meit rawidzid ruall juomal / Jost julki on julistet / Sun hywydes meit wastan / Cuin wahwista meidhen vscom / Etts oled meidhän Jumalam.

Jos heucumas mijt olem ottan Ylönpaldisudes / Joll päällem taidaisim tuotta Wihas hirmusuchen: Armostas älä ann tulla / Meil wahingot sill taick mulla Jesuxen Christuxen cautta

HErra rawidze myös nijn / Meidhän sielun lakiast /

lakiast / Ettripuis Christuxes kijn / Händ ain maistais makiast. Ettei hän coscan isois / Murheis / surruis lujan seisois / Sitt ijäisesi eläis.

O Jumal sun hywyttäs kijtäm /
JEsuxen Christuxen cautta /
Sun lahjas me myös ylistäm /
Joillas meit tahdoid autta /
Caick jos hengi ja elämä on /
Sinulda saawad rawinnon /
Olcon sinul suuri kijtos.

Nijn cuin sä cuumin nyt lahjallas /
Ruokid sun armos jälken:
Nijn rawidze sielu sanallas /
Ettei hän cuolis nälkän /
Sun sanas händ rawid taita /
Ja Isän maal jällens saata /
Taiwaan iloon ja rauhan.

Ann myös meidhän / tällä hetkel
Jotc tähän rahdoin tulla /
Keskenäm racasta hywäl mielel /
Iloo toinen toiseldam cuula /
Wariel meit wainomiehen wihast /
Synnist / häpjäst ja myös rijdhast /
Ann sowinnon cansa elä.

Kijtos / cunnia nyt ja aina
Olcon sinull hywä Isä /
Cuin synnid meist alas painat /
Armos päällem alat lisä /
Me vscom poicas pääl Christuxen /
Hän anda meit taiwas istuxen
Sinulle cunniax suurex.

Wei-

WEisadcam' sydhämen pohjast/
Kijttäkäm Jumalat wahwast/
Cuin armons on meille näyttän/
Kual huomal meitä täyttän/
Eläimed linnud on rawinnut/
Armolisest meil tarinnut/
Caick mitä me olem tarwined.
Kijttäkäm Jumalat HErran/
Tätä tahto hän meil joca erän:
Cadz cuinghän meil racas liene/
Ihmisest sen kyllä tiene/
Etthän on luist/ lihast/ nahast/
Coottu raiten sowelijahast/
Ja walkiun näke ihanast.
Cuin Ihminen hengen saanut on/
Coht hänen cotans walmis on/
Aitins cohdus waicka caita/
Sijt kyl idzens rawit taita/
Ehk se ruoca on heiko wiel/
Cuiteng ei puutu mitän siel/
Siehen ast ett hän syndy tääl.
Jumal maangin walmistan on/
Eläimil rawinnons andawa on/
Wuoril/ laxoil/ castens canda/
Meacunil myös saten anda/
Maast hedhelmän/ leiwän/ wijnan/
Anda hän armostans ehan/
Näimb ruumist ruocki ainoan.
Calad wedhest sanos jälkin/
Meil Jumal annad pöydhälkin/
Munad linnuist pienist suurist/

Cans linnun poiadk meille nyst/
Wiel meil sun suomastas päänäs/
Hirwi/ härkä/ oinas / jänes/
On ruar jälken sun säänes
Sijs kijttäkäm HErra aina/
Cuin pyhän Hengens meille laina
Ett hänen hywydens tiedhäm/
Nin sijs hänen käskyns tehkäm/
Hänen pyhän nimens cunniat/
Ylos lewittäkäm monial/
Tätä kijtost tahto hän cuulla ain

KJitäkäm HErra/ cuin on hywä ian/ Iunx laupias caicki cohtan myös ain ian.
Joca meil aina laupiad lahians näyttä/ Nijn luodhuns caicki nijl kyl runsast täyttä.
Weisadkam meidhän Jumalallen HErral/ Ylistös kijtos cunnia joca kerral.
Hän ain meit lapsians cuin hywä Isä/ Ruocki/ rawidze / werhop/ tarpet lisä.
Ann Jumal meidhän hywyttäs ain muista/ Sun käskys pitä idzem synnist suista.
Sun poicas cautt meidhän HERram Christuxen / meidhän autuum elämän ihastuxem.
Mellen ilox ia riemux suurex sangen/ Jong pääl me weisam nyt sydhämest/ Amen.

Matcustawaisten Wirret.

B. C. Wariel Jumal sinun sanas.

JEsuxen nimen waellamme /
Hänen Engelins meit leidzanne/
Isä Jumal meit rauhanne/
Matcas tiet osiat ohianne/ Chri-

Christus jodattajam olcon/
Madcal meit waaroist warielcon/
Wahingod edhestäni estäkön/
Juonist wiholistem päästäkön.
Pyhä Hengi meit lujarcon/
Tuskis vscom wahwistacon/
Armons lahjad ain andacon/
Hädhäs meitä lohdutkacon.
Cansam Colminaisus olcon/
Meit siipeins ala suojadcon/
Madcal meit rauhas holhotcon/
Majoil meit rauhas jäl tuocon.

V. C. Isä Jumala taiwast.

Isä haldia maan taiwan/ Cuin caicki oled luo, nut. Sä juhdan reenl ja myös laiwan/ Ihmisis oled suonut/ Että he uijdhen cautta/ Matcansa taais dhaisid tehdä/Jois säheid edhes wedäd. Ann waarad edhäsäin nähdä/ Sinä myös meitä auta/ Täll edhes otetul retkel/ Äina ja nyktysel hetkel/ Sielud ja ruu, mid kätkel. Nijn me sinua siis kijtäm/ Sanodhen Haleluja.

O JEsu Christe johdata Meitä nyt täsä matcas/ Ann oikia laita osatta/ Ested edheställi cadheats. Älä meist pojes erkane/ Waan tyghöm nopiast rienä. Rauhas meit edhes wiene/ Sinäp tie tottnen lienet/ Engelis jouck m pane/ Sulje wihamiesten silmäd/ Hiskidze taiwan pilwed/ Ann lakiad ja sowelias ilmad. Nijn me sinua siis kijtäm/ Sanodhen/ Halel.

Pyhä Hengi wirwottaja/ Cuin runsas oled annoll/ Ole tuskis kirwottaja/ Maal merel sekä rän, noil.

woll. Piru tykōm pois carcota / Se hāneld estā se tiellā / Etei sais ylōs niellā / Meit kōi hij tiellā / Sinā rinnois waicuta / Jloll meit edhes saata / Ann nāhdā wiel oma maata / Cotia / myōs terwennā tuota / Nijn me sinua sijs kijtām Sanodhen Haleluja.

Puriehtiwaisten wirsi.

V. C. Christus Jumalan poica.

CHriste sinā apun edhi / Eteem otetus madcas / Sun turwillas tān lāhdem / Esteed edhesām radcais / Meit ohja oikiad laita / Ann waarad waltā taita / Caick wahingod pois estā.

Sā Noan laiwan lainell / West ajos warjelid / Merest paidz wahingon meineit / Cansaas ain autelid: Nijn nytkin armos cautta / Rauha meit merell ja auta / Ann saadha satamaat suotuist.

O Christe Jumalan Poica / Et ole nijn suurta tusca / Jota edhsā ylidz woita / Taidha autta ja poista. Meist HErra ālā pois eri / Tāll retkell apun keri / An Engelis leidzat meit.

Christe coskus macaisid hahdes / Paisui meri pauhaman / Sun herātid opetus lapses / Alldoin ald auttaman. Aallod asetid cohtoites / Meren tywenex teid pites / pois tucahutid tuulen.

Christe tyghōs me huudham / Herā meit auttamon / Sun tyghōs aino turwam / Ilmas tule asettaman. Lambas lienem / omas olem / Awullas cadzat puolem / Meit ālā ann huckua.

Joas aicam jo on joutun / Ets meit tāāld cuudzu tahdot / Ann andex syndin pahus / Pyhān piinas tāhden

tähden/Se meil turwä curim olcon/ Meidhän huutom tyghös tulcon/ Wahwist hengelläs vscom.

Jos autad meit cuin toiwom/ Tahdom sua kijttä ain/ Meit saatad sin cungaiwom/ Cuins kyllä woid tehdä tain. Ald hädhän ahtan autto/ Sun suuren woimas cautta/ Taidhat wiel cuin enneng.

Sä Petarin wesist wedhid/ Etei huckun aaldoin all/ Sä Paawalin apun edhid/ Haax ricost autid maal/ Cans catken sen seuran säästid/ Joonan meren pohiast päästid/ Walas calcan watzast.

Nijn supaisid awun anda/ja tuscas tykön olla/ Cuin turwans suu tyghös panne: Taine sua rucoilla. Lupauxes luja lienne/ Tast tyghös turwat tienem/ Cansam oled loppun ast.

Litania.

Humal Taiwast Isä hywä/
Poica Jumal ja Hengi pyhä/
Yx yhteys Colminainen/
Yx colminaisus Yxinäinen/
Tyghös me luwas turwis tulem/
Armad päällem/ rucouxen cuule.
Tykönäs awu las ain ole/
Cas[...]os käänä meidhän rucouxen puolen/
Päästä pi[...]un pauloist ja nuolist/
Häg[...]yst himoist/ mailman monist/
W[...]riele hä[...]iäst/ rietaist tawoist/
Ryohast/ sodhast/ wihoist wainoist.
Wariele cowast ejast ja nälkäst/
Rakeist/ rajuist/ meren hädhäst/
Wahingoist/ ruscast/ tuli paloist/

Taudhist rutost piaisest cuolost/
Aut hengen terkes ja duomion ald/
Ja ereickisen cuoleman wallald.
Me rucoilem sinua Christe/
Näitä anna meil / äläestä/
Holho meit ain ja ajal hädhän/
Syndymäs/ pinas/ cuolemas tähden/
Nousemises/ taiwas astumas cautt/
Tuolles ja klusauxis meitä autt.
Seuracundas Herra holhoile/
puhdas pyhä sanas suojele/
Sen saarnait hengelläs hallidze/
pyhäl elämäl heit wallidze/
Kiteit operait anna meille/
Ja sanas meis hedelmät tehdä.
pois käänä opin erhetyxed/
rist.uxed ja pahoituxed/
sanas ja saarnaittes sortahit/
Rastan feiso/ paina murtahit/
eidhän juonens tyhiäx tähden/
it joita waiwatan sanas tehden.
Wariel hengem / ruumin / caick oman/
st capinad/ murhad / soad tuimad/
kil Esiwalloil suo sowindot/
wi neuwoi / raohalist e lä,dot/
eidhän maan Herram / huonen / neuwons
ariel / holho/ hallidze ain. (cans
Kärke meit sijpeis warion all/
aacundain wariel wiholisten wallald/
urhelisist surnisans lodhuta/
ille itoxi murhe muuta/

Holho

Holho köyhäd orwod ja lesked/
Heidhän yiön cadzens pois estä.
Sairain kiwud / taudhid poista/
Synnyttäit cuormistansa päästä/
Fangid wiattomad wapauta/
Syyst waiwattuit wahwist armos cautta/
Kiusauxist vlwos kirwota/
Hengen lähteis lohdut ja wirwota.
Synnid wihollisillem andex ann/
Käännä heit meit racastaman/
Suostos toinen toisem cans elä suo/
Caicki meit paranoxen wedhä ja tuo/
Meit oper oikein sua tundeman
Käskys pitämän / sua palweleman.
Ann maast merest meille lahjas/
Cuin meil tarpexem tulla taidhais/
Sun nimes kijtoxel nautia nijt/
Meit rauhas elä ja olla suo sijtt/
Perhem/ puolsom / calum/ caik suomas/
Ystäwän sucum / corja huomas.
O JEsu Christ Jumalan poica/
Sinä oled aino armon aitta/
Ehk olemme kelwottomad/
Sun Isäldäs jotak anoman:
Vscallam sun päälles cuitengin/
Sinä oled wälimiehem cummingin.
Sä Jumalan wiatoin Caritza/
Synnist meit pesid armos taridzed/
Sinä wiatoin kärseid cuoleman/
Joll me piti lunastetux tuleman/
Armadha päällä̈m annaniem/
Kujast lupaisid/ tapahtucon/ Amen.

V. Joca Pyhän kirkon wirret/ eli Messu Wirret.

Kyrie Eleison.

Isä Jumal waldias HErra/
Cuca ombi sinun wertas/
Taiwat maan sä oled luonut/
Torped myös clåwil suonut?
Armos lähät alas taiwast/
päästä meit hädhäst ja waiwast.
O Christe Jumalan poica/
Cuin Isäs sydhämäst cottad/
Sä surmata sinus annoid/
Ja sen wahwasta meil wannoid/
Etwäs meit tahdot corjata/
Sä päällem aina armadhe.
O pyhä Hengi lohduttaja/
Ja ridhois paras sowittaja/
Wilpi meist pojes ahdista/
Torus sydhämin wahwista:
Armadha myös meidhän päällem/
Pedhä meit oikialle tiellen.
Isä/ poica/ pyhä Hengi/
Jumala yxi cuitengin
Luondo cappales hallidze/
Christicundas myös wallidze/
Armos causa tyghöm tule/
Ja meidhän huocauxem cuule.

Gloria in Excelsis DEo,

Ainoan Jumalan corkeudhes/
Kijtos ja cunnia olcon/

Hänen armons edest ja rackaudens /
Joll ei koskan loppu tulco /
Nyt on suuri rauha tapahtunut maas /
Jumal on ihmisten ystäwä taas /
Sijt olcon he suuressa ilos.
Me ylistäm / kijtäm ja cunnioidzem /
Rukoilem myös sua rakas Isä /
Cuin hallidze taiwan / ja maan ylidzem /
Ja kaicken / mitä on nijsä /
Caick cappaled owad sun kädhesäs /
Caick wapisewad myös edhesäs /
Suuri on sinulla walda.
O JEsu Christ Jumalan poika /
Cuin istud Isäs tykönä /
pirun sinä ylidze woita /
Ja meidhän puolem likene /
Isäs cans meitä sowita /
Caikest hädhest myös awita /
Wahwista meidhän uscom.
O puhdas Jumalan caridza /
Cuin mailman synnid pois otad /
Jn armos meille tarritzed /
Rauhan myös caikillen toutad /
Meidhän sä rucourem cuule /
Ja apus cansa tyghöm tule /
Sinä pyhä ja corkia Herra.
O Pyhä Hengi lohduttaia /
Sinä ilahuta meidhän sydhämen /
Joca oled tyhmäin opettaja /
Meit johdat caickeen totuten /
Wapiel meit perkelen petoxest.

Aut että me luopuis JEsuxest
Nyt ja ijancaickisen/ Amen.

Saarnan edhellä weisud:

O pyhä Hengi tule nyt tän/
Wahwist man meidhän sydhämitän/
Uscohon ja taitoon ja ymmärryxen/
Jumalan myös sanan wahwan pitämyxen.
Kyrie Eleison.

O pyhä Walkeus/ totutta meit
Käymän alati JEsuxen Christuxen teit
Että me hänes pysylsim nyt ja aina/
Hänen myös oppins pidhäisim/ sijhen armos laina/ Kyrie El.

O kircas tuli ja leimaus:
Sytytä meihin palawa rackaus/
pitämän sinun sanas ja opetuxes/
Sinä myös kyni rippuman caickes kiusauxes/
(Kyrie Eleison.

O wahwa turwa ja lohdutus/
Murhelisten sydhänden toiwotus/
An meidhän sinun sanas nijn täällä cuulla
Että me sen cautta mahdaisim ilon tulla.
Kyrie Eleison.

O Laupias Isä HErra Jumala/
Joca meit cudzud tyghös/
Christuxen callin weren woimalla/
Synnid pesed meist pois:
Ann tykönäm oll aina sanas/
Ett me sun mahtaisim cohdata
Sinä cuin asud ylhäll taiwas/

Hij Meitä

Meitä tääl aina johdata/
Etem tield mahdais pois horjahta.
Tyghös me HErra aina huutelem/
Sill epi apu ole muilda/
Sitt me myös sanaas kyllä cuuldelem/
Jos me saam atmo suldа/
O hywä Isä sitä tietel/
Ett pitu meit cowast walwa/
Tahto totudest pois wietel/
Ja walhen sydhämin paina/
Sill pyhä Hengi meil laina.
O Jumala ja mies JEsu Christ/
Cuin meidhän synnin cannoid,
Sä meidhän wiam tiedhäd kyl wißist/
Etär sus ihmisex annoid/
Tyghöm sä sinuas tänn wedhät/
O JEsu weli racas/
Lohduttaja myös meil lähdät/
Cuin totudhen meille jacais/
Ja taiwan eteem awais.
O pyhä Hengi rule likersin/
pirun nuorad poick cadcais:
Aun Jumalan sana tulla sydhämin/
Walhe meist pois carkais:
Nijn me catcki puhtar tulem/
Ja käräm Jumalat suurest/
Christuxen oppij myös culem/
Joca meit päästä murhest/
Amen sanom sen puolust.

Saarnan jälken.

V. E. Jumal Taiwast Isä hywä.

OLe kijtet Isä Jumala/
Cuin ruokid meit sana's woimalla/
Joca sen cuul pi tarcast/
Ja sen pääl luottappi hartast/
Ei hän costan pidhä euoleman/
Mutt hywäs turwas oleman.

Ole kijtet myös JEsu Christ/
Cuin päästid meit pimeydhest/
Ja osotid Taiwast leimauxen/
Sun pyhän sanas ymmäryxen/
Se ftelud aina lohdutta/
Ja pitkäst pojes luowutta.

Ole myös kijtet Hengi pyhä/
Cuin meit sanan cuulon pyydhäd/
Sinä awa meidhän sydhämen/
Ett me sen puhtast ymärräm/
Sen caut meis aina waicutta/
Hywin töihin meit taithutta.

O pyhä Colminaisius/
Caikein ihmisten autuus/
Ä sanas meild pois ota/
Mutt armos sen caut meil tuota:
Jän we sijs sinus pysymme/
...erääs myös aina kysymme.

Serva Deus verbum tuum.

Warjel Jumal sinun Sanas/
Nijdhen woima myös lyö alas
...in Christuxen rakan poikas/
...uimeldans pyytäwäd pojes.
O Christe suurin Cuningas/
...ä muillen anna cunnias/

Holho aina Christicundas/
Wapat waiwast seracundas.
Sanas sortajad alas paina/
Heidhän juonens estä aina/
Siihen hautan heit pudhota/
Johon meit pyytäwäd vpotta.
Ia heidhän nyös sitä tietä/
Eted sä jocoas pois heitä/
Mutt tahdod autta ja wahwista/
Cosca hätä heit ahdista
pyhä Hengi meit lohdutus/
Rauhan meit wedhä ja totuta/
Tuskista meitä kirwota/
Ja cuolemassa wirwota.

Sanctus:

ESaijal prophetal rapahtui/
Ett HErra cuniasans hänel näwyi
Ja corkial istumel istui/
Hänen waattens palle Templin täytti/
Seisoid Seraphim cahden puolen/
Cuus siipe cullag heil oli ollen/
He caunid caswons cahdella peitid/
Peittex cax jalcains pääl heitid
Cans cahdel siiwel lensid he wapast/
Hutais toinen toisens tyghö wahwast/
Pyhä on Jumal HErra Zebaoth.
(pyhä
Caiken maan hän cunniallans täyttän on.
Wapisid pihtipieled täst hudhost/
Huone teyttetin sauwust ja tuoxist.

V. C. Isä Jumal waldias HErra.

PYhä on Isä Jumala / pyhä on poica Jumala / pyhä ombi puhdas Hengi / Joca heistä vlos käypi. Sinä sorawäen päämies / Jota ei odhota wihamies.

HErra jalo ja wäkewä / Caicken mailman myös tekiä / Taiwad ja maa owad täynäns / Sinun Herrautes päänäns: Apu meillen ylhäld anna / Sen pääl sanon Hosianna.

Ne cuin süs Herra edziwäd / Häneld myös awun löytäwäd: Se cuin tule Herran nimeen / Hywästi siunatan wijmen Apu:

TAl ajal autual ylistämme
Rain sua Christe kijtämme /
Sinul kijtos wirren weisamme:
pyhä / pyhä / pyhä / Herra corkeudhes:
Engelid myös sua kijttäwäd /
Taiwan sota wäki wäkewä /
Nijn Cherubim / Seraphim tekewäd. Pyhä:
Sinun cansas nyt iloidzep /
Christicundas ratk riemuidep /
Tähden armos alinomaisen. Pyhä:

Agnus Dei.

OPuhdas Jumalan Caridza /
Cuin ristinpuusa pijnattin /
Meille sä armos taridze /
Waickas silloin cowan pileattin.
Meidhän synnin sinä cannoid /
Ja elämän meillen annoid /
Armahda meidhän päälem O JEsu.
O JEsu wiatoin Caridza.

Cuin firmari ala annetin /
Meitä sä köyhiä rawidze/
Ehk wäärin päälles cannettin /
Meidhän tähden sinä cuolid /
Ja synnid meildpois wuolid. Amen.
O JEsu nuhteroin caridza/
Tuin tahdot armos warista /
Meidhän nyt synneisten päällen/
Cuin asum alhal täällä /
Helwetin sinä woitid/
Ja piruld wallan pois otid/
Suo meille nyt rauhs / O JEsu.

Rauhan edhest.

HErra Caickiwaldias /
Jong ombi waldacunda/
pinä oled cansain haldia /
Omas on myös maacunda /
Sentähden tyghös tulem.
Anna siis meit olla rauhas/
Nijn cauwan cuin me eläm /
Rijdhad/ sodhad carkot cauwas/
Alä murhaa saata päällämm /
Sawindoon wedhä caickij.
Eip ohie yhtään maan päällä /
Cuin sodhad häwittä tita:
Sill sinä cuin asud ylhällä/
Meitä nijstä vlwos saata /
Sitä me rucoilem nöyräst.
SVo meillen rauha HErra nyt/
Js elin aicanam cuta/

Eip n-än päällä löytä ketän muut/
Cuin cidhad asetta taita/
pawzi sinua yhtä.
Wariel meit/meidhän maacundam/
Culipalost/ weren wuodhost/
Nijd cuin meit teeloitta pyytä ain/
Sodhaised hillidze sodhast/
Suo rauha meil/jota halam.
Ann ander syndim/O Jumal/
Auta kästys pyhäd pidhäin/
Et saa rauhaa pahad tuimad/
Zeidhän synnins seuwalda/tiedhäm
Zywik HErra suod rauhan.
Meidän Maan Herroil an armos/
O rauhan Cuningas Taiwast/
Ett rauhaisest hywäs neuwos/
Maa unnad hallita taidhais/
Sowinnos caickein cans elä.
Jumal sinun olcon kijtos/
Taain lahjan tähden ja muitten/
Ann meidhän elä rauhan lijtos/
Kijnit kästys cumljaisuxes/
Jumal caickiwaldias HErra.
V. C. Ihmisen luondo turmeldu on.

HErra aicanam rauha laina/
Suur härä on meit nyt cohtan/
Sen perän wihamies seiso aina/
Ett meild pois sais sanas puhtaan/
Christuxen nimen häwäist wijmein/
pyytä willitxens cautta/
Sitä estä älä woimas säästä/
Sinä tästä/ Woid ainost autta.

HErra aicanam rauha laina/
Jong cadhotim syndein cähden/
Kyi puhtan sanan sinuld saimma/
Jota wastoin elãm juur nähden/
Autuurtam me pois hyljãmme/
Mailman menois pyrkin olem/
Tunnustam tort/ pahus wallan ott/
Juur Jumalattomast elãm.

HErra aicanam rauha meil suo/
Meidhän sydhämen wuodhat henges
Cuin Christuxes meit under luo/
Oikian catumuxen kããndäis.
Ett armoistas meil se suodhais/
Kãpiãd wahingot pois tulsid/
Sodhan capinad/ caick wapinad/
Sit caikild cunnia sull olst.

VI. Muutamad wirret erinomaisist juhlapäiwist.

Christuxen tulemisest.

TUle toiwottu turwa tänn/
Neidzen synnyträmist näytämän/
Ihmex inhimisten mailmal/
Se syndymys sull sowei Jumalal.

Eitrapahtun se miehen siemenest/
Waan HErran Hengen waicutuxest/
Sana Jumal lihax tänn tuli/
Jumal idzc ihmisex yhdyi.

Neidzen cohtu cannoi hedelmän/
Paidz puuroxeta neydzyden/
Ihmed isold nyt ilmanduwad/
Jumal Templis omas asuwa.

Sangar samois vlos salistans/
Ja Neidzen cohdust cammiostans/
Jumal Miehexi meil oleman/
Welixen meitä wapahtaman:
Esästäns hän viwos kävi/
Täydhen miehen Isän tyghö wei/
Hänen waldans ylidz caickiein käy/
Isiu isäns oikial kädhel ain.

Ynn Isän cans yhdel woimal on/
Lihasans corwens cuoleman/
Helwetin Woiman hän häwitti/
pirun wallast meitä wapahti.

Sanan saarnal tästäon tullut/
Walkius waiwasi walaiseman/
pimiän sydhämihin paistaman/
Murhetta iloxi munttaman.

Kijros olcon aina Isällen/
Ylin ylistys pojallen/
Cans corkia cunnia pyhäl Hengel/
Cuin näin armon awun annoi meil.

SErracunda ilotdze/Ylkäs wastan hangidze/ Hän tygös tull tahto tänne/ Cuin ennustet onennen: Hosianna HErra apun anna/ Tål Dawidin pojalle aina/Cans cuningal cunnia laina.

Drottningi Zion warald/Awa porttis awarald/Ota ylkäs Christus wierax/ Hundha hänel ilo kerrax: Ho:

Hän tule hurscas anttaja/ Autuun aina andaja/ Händ wastan walmist idzes/ Weisa hänel riemu wirtes. Ho:

Cadzos cunnian Cuningas/ Aasil/ajan tule tås/ Nöyrän ja kyliä köyhän/ Jold taiwan ta waran löydhäm. Ho:

Lijtons werel wirutta/ Cuopast cuiwast kir wotta/ Rauhan meil saattat anda/ Nain autun caikil canda. Ho:

Hän autuun hinnan täytti/ Meil armons awun näytti/ Sai wiholisistans woiton/ Jost hänel nijn kylistys olcon/ Hosianna Herrawun annoid/ Täll Dawidin pojalle ainol/ Cans Cuningal cunnian ain soid.

Sydhämen owi awatkam/ Händ me wastan ottacam/ Turwatkam hänen tygöns/ Ei hän meit anna ylön. Ho

Ori sield tääld taittacam/ Waattem cans hä jottacam/ Tustis tunnustain händ Herrax/ Auttajax moninkerran. Ho:

Händ wastan käykäm palmuil/ Kijtos wirsi ja psalmeil/ Huutain: Hywäst sinnat oled/ Cuin Herran nimen tuled. Ho:

Olcon kijtos JEsuxen/ Tähden taaita luna stuxen/ Jong meill aufiostans annoi/ Kijtos hänel/ nän ain sanoin: Ho: Täl: Da: Sill cunnian Cuningal/ Amen.

Christuxen sikimisest.

V. c. Cedit hyems eminus

NJemut me mahdam wahwast/ Sulaisest sangen sanomast/ Jong Engel ilmoitti/ Meille tosin toiwotti/ Armon awun aiwotun/ Lunastuxen luwatun/ Isäld ijaneaickiseld.

Jumalan poica pyhä/ Caickein cappalden luoja

hywä/ Piosans pitäwä Taiwan/ maan meren sy=wän Corkia-cunnian Cuningas/Ihmis ex astui aias/ Orjan puguu päällens pukt.

Pilwed pisaroidzewat/Ja taiwad täsä satawat/ Turwan ain toiwotun/Lunastajan luwatun/ Esijsild ikäwöityn/ Cansoild caikild halatun/ Byreil ennen ennustetun.

Taiten tätä tawarat/Ei taidha taiwad awarad/ Sulke sylins issäl/Eik mail pan mahdu olenol/ Neidzes macais mittamatom Coytun mahdut määrätön/ Maan ja taiwan täyttäjä.

Neidzen nuoren cohtuinen/Pnidz puuroxeta Neidzyden Kätkey/kätkyns cannap/Tuop cdhes/ Ilmei andap Näkymättömän/nähtäwän Jjancaickisen ojaisen/Annol awun ylhäisen.

Jumal yhdyi ihmiser/ihmex caxi yhten yhdex Ymmärryst ylidzen/Luonon layn ohidzen/ Meillen syndyn/ meille suoku/ Neidzen cohdust tän tuotu/ Wapahtajax waiwaisil.

Piriun puustid costetan/Ewan omena ostetan/ Armon apu annetan/Fangid ulwos otetan Taiwan owi awatan/ Riemun rauha jaetan/ Onnettomill autuus.

Toiwo tosin turwawa/Meille tulle tästä wahwa/Sydhän syttyy uscoon/Tyghö autuan Jsän armoon. Tüstis luja lohdutus/Jdkus iloo/odhotus Hengen wahwa waicutus.

Lepo suotnis sydhämes/Elämä hän cuolemas/ Saam nämäd ilmeisest/Jsän Pojas ihmises/ Hänen tyghöns turwadcam/ Händä caikin kijttäkäm/ Jsää ynnä Henge häwä.

Jloid=

Joldze Christicund sydhämest HEEran woimast armost ja hywydest / Ett hän Poi[..]ans aino-an Annoi tulla mallman / Ja sigitä cohdus Maarian.

Jumal Engelins lählott / Cuin suolisest Maria terwetti / Ja teki tiettäwäx / Ett hän pand oli sijttäjäx / Ja Christuxen synnyttäjäx.

Jumala kyl woi ja tietä / Cuin neidzy synnyttä miehetä / Nijn cuin me täsä näem. Se ydhetän suuren ihmen / Ensin oli se ja wijmein.

Meille se tapahtt parhaxi / Ett Jumal tuli meille turwaxi / Ja sen Pojan tänn annoi / Cuin autuuden / meil cannoi : Nijn cuin hän Isillen wannoi.

Se on full suuri cunnia / Ett Christus sust-synnyi Maria / Sinäp kiwuta / yxinäns. Synnytid mailman si kiäs / Ja pidit cuitengin neidzydes.

Sä mahdad autuas kyl olla / Ettäs Gabrieli taisid kuulla / Ja nijn Jumalan huoman Jdzes annoid ja suoman / Sill löisid sä hywän luoman.

An armos HErr / Jumala / Hywin elötällä jubilalla / Että mekin sydhämest Kijttäisim sua wäkewäst Maarian cans ijankaickisest.

Christuxen sikiämäst ja syndymäst.

CVnnioittacam Christus Cuningast / Syndynyt neidzest Maariast / Jong walda on ennen auringot / Maan äärin ulottu loppumat.

Mailman luoja luonnon ihmex / Jdse tuuli ihmisex orjax : Ett ihmisen luonos lunastais Luodhujans ihmisij hukuwit.

Jumalan armon awarut jats Maa

Maan caick ja taiwan täyttäjä/
Annoi idzens auwan aican/
Neitzen nuoren cohtuisen puhtan.
HErran pyhä wijsaus pohiatoin/
Woima wäkewä puuttumattoin/
Tämän ihmen tehdä taist/
Ett neytzy sanast sikiän sai.
Gabriel Engel sen ilmoitti/
Maaria vscol sen tyghöns otti
paidzi miehet neidzu rascax tuli/
pyhäst Hengest sikiän sijrti.
Ymmärryst ylidze/ wastoin luondo/
paidzi miehen awuta muutoin/
Neitzen cohtu hedelmän canda/
Sen hedelmän/jold idzek luoto on.
Ett Neidzen cohdus oli Jumal ja mies/
Elisabeth terwetyxesi ties/
Maarian juux Jumalansa äitix/
Sen uns Johan jo cohdus äitins.
Cohr cuin se pyhä synnyi tääl/
Soimen sallei panda pahnain pääl/
Äitins wähäl riesca hän rawitan/
Cuin linnudt ja luodhud caick rnocki ain.
Täst syndymäst Engelid iloidzit/
Kijtoxen Jumalal weisaidsid/
Ensin paimenil ilmei suodhan/
Se hywä paimen caickein luoja.
Sijs kijtos olcon JEsuxel/
Ett idzens auttajax annoi meil/
Weliex wälimieher synnyi tänn/
Cans kijtos Isän/Hengen pyhän.

Hodie Deus homo factus.

Tapahtu tääll' ä/ toain päiwän päällä/
Ihmeinen ihme; On tullut tänne:
Jumal idz yhdex Ihmisex tähdhex.
Ihmisten ilox / ijasex/
Toiwolut tirwax autundex aiwax.
Caick siis iloidkam HErra cunniodcam
JEsu Christ kijtet/ ihmisex { siinyt/ syndyn/
Isä ylistet / Hengi cunnioitet.

Christuxen syndymäst:

Yhä Christicunt ioidze/
Jumalata myös cunnioidze/
Sen suuren armonsa edhest /
Jong hän sul osot ijancaickisest.
Yhden suuren ihmen täällä/
Armollisest osott meillä/
Ett annoi rackan pocudhens
Ilmandu mään pääl miehudes.
Maria Neidzy ja ätti/
Miehetä pojan ilman weti/
Eip ikänens ennen cuultu/
Ett miehet on rascax tuldu.
Yx nusi Poica synnyi tås/
Cuin Isää Taiwast istu lås /
Meille annetin tirwari/
Se meitä synnist lunasti.
Adamin wian tähden me kyn/
Caicki pahast ulwos tulim /
Ett meidhän piti cuoleman/
Ja pirun ala tuleman.

Waan meitä pääsit nijstä rustist /
Meidhän welien coht JEsus Christ /
Cuin pijnan kärsei kyl hirmusest /
Jol maxoi meidhän syndim edest.
Synnin / cuoleman / Helfwerin /
Joidhen cuoppan me tel ettin /
Miehadens cans machan hän löi /
Ja rauhan sillä meillen toi.
Kijtetty hancaickisest /
Olcon Jumal armons edhest /
Joca sen neuwon piti meist /
Ett me pääsim pirun käsist.

OLe kijtet JEsu Christ /
Cuin miehuden otit ihmisest /
Ja synnyit neidzestä puhtast /
Ettäs päästäisit meid rustast. Kyrie Eleison.
Jumalan ainoa poica /
Synnyi meillen hywän aican /
Hän sallei hänens pahnoin käärittä /
Joca el tehnyt kellengän wäärytta / Kyrie.
Jota ei mailma wetänyt /
On neidzen cohdus lewännyt /
Se laps on heiko caickein edhes /
Jong mailma on cuitengin kädhes / Kyr.
Nyt näkyi oikia anringon Coi /
Cuin walkeudhen mailman toi /
Se pimeydhet pojes hajotte /
Jumalan lopsix meit aiwotta. Kyr.
Jumalan poica taiwahast /
Tuli mailman wierahax /
Hän tahro caicki wajwaised /
Ion cans saatta taiwasen / Kyr.

Köy-

Röyhä hän oli myös täällä/
Armaht euitengin meidhän pällem/
Tahto taiwas tehdä meit rickax
Ja pyhäin Engelins werrax. Kyr.
Nät on hän meil osottanut/
Ja meilens sill ilmoittanut/
Sijs pyhäd caicki iloidkan/
Ja händä aina cunnoidkan/ Kyr.

Versus intercalaris.

CHristus alas astui taiwahast/
Ja syndyi Neidzest puhtast/
Hän päästi meitä suurest waiwast/
Ja ijankaikisest tuskast.

Lætabundus.

CAicki Christityd iloidkan tällä juhlalla/ Haleluja.
Nyt on syndynyt Neidzyestä idze Jumala/ S on kyl luja.
Wapahtaja tuli taiwast/ Syndyi mailman Neidzest waghast/ Päästi meit waiwast.
Nyt näkyi auringon Coi/
Cuin walkeudhen myötäns toi/
Jong ihmisill soi.
Se auringo walaise/ Osatta tien taiwasen pääst sinn waiwaisen.
päiwän auring cohes tuott/
pimeydhen pois carcot/ Walon meil osot.
Se luetan suurex ihmex/ Jumalan poi tuli mihex/ Sangen pienex.
Ihminen on hän ja Jumal/ Jonga wo mal sa turwal/ En löydhä me murhal.

Esaias annoi cuulla: Ett Jumal omal sulla/
Oli luwan tänne tula/ Ja mjehen olla.
Samalmuoto se myös tapaht:
Jumala canssans wapaht
Wihansa pois lacaat/pirun sydhän pacat.
O köyhä Juutan sucu/
Mires näist pidhä lucu/
Ysco/ nijn ett synnis pois hucu
Sen sanon sull totta:
Christus synid pois otta/
Cuin Raamat sen kyllä osotta. Hole.

SJit on meit iloiten aica/
Ja riemuilen jnhla:
Että Taiwast Jumalan poica/
Maan päälle rahdoi tulla.
Se oli suuri nöyryys/
Ja ylönpaldinen köyhyys/
Jong Christus otti päällens.
Että tuli mailman wieraxi/
Ja caickein ihmisten oriaxi/
Saattaman heit iloon jällens.
Yx wähä caunis lapsucainen/
Ilmandui nyt maan päällä/
Jonga synnyt puhdas neidzykäinen
Suurex ilox meillä.
Josei se laps olis mailman tullut/
Nijn olisimme caick cadhotetut ollut/
Ja ijancaickisest cuollu=
Olcon sinul sijs HErra Christus/
Kijtos/ cunnia ja ylistys/
Joca edh meidhän sitä suonud

Sinä

Sinä yön cuin Christus syndyi meille/
Paimened caidzid lauwans kedhol/
Nhn Engel taiwast ilmestyi heille/
Ja puhui tällä edhol:
Minä tuon teille hywän sanoman/
Jonga pitä caikillen hajoman/
Riemuxi monin kerr an/
Tänäpän on syndyn wapahtaja/
Christus caiken mailman lunastaja/
Ja Dawidin huonen HErra.
Se taiwalinen sota wäki
J haskui sijtä sanast/
Ja kohta kitos wirren teki/
Weisain Engelin cans wahwast:
Olcon korkeus Jumalan corkeudes/
Rauha myös mailman leweydhes/
Ihmisil ilo ja riemu.
Me myos nyt Jumalat kijttäkäm/
Ja Christust aina ylistäkäm/
Joca on meidhän iloon wienyt.

Concio Angeli

ENgel paimenill puhui sanoil näil:
Sangen hywän sanoman sanon teil/
Jion teille ihanan ilmoiton/
Cuin Jumalald julki teil suodhan.
Yx pilti pisen nuorucainen/
Kyl caunucainen sapsucainen/
On teil syndyn neitzest nuorest/
Teil ilox hän sangen suurex.
Hän on HErra Christus Jumal ja mies/
Se luwat ikäwöit/ toiwot myös/

Teidhän armias aino auttajan/
Woipa wahwa wappauttajan.
Hän cuoleman hädhäs teit autta/
Synnist/ pirun wallast wapautta/
Teille tahdzep tääsen autuun/
Jo suodhun cautt Isän laupiun.
Taai teille tähän merckiliene/
Soimes löyhät lapsen pienen/
Käy Christit caunis cadzoman/
Midk lahjad Jumal sinne on pann.
Edks herä sielun? Hei waca?
Cadzos keng sin soimes maca?
Sie on minun HErran Christuxen/
Jumalan pyhä poika JEsuxen
Terwe sinä tulemast tänn tyghön/
Cuin synneisij ett cadzo ylön/
Tän tulid köyhydes kyllen/
Cuing kijtän sua taain edhest ollen?
Ah HErra sinä caick cappaled loid/
Cuings oled alendan sinus noin?
Etts macat heinäin ja pahnain pääl/
Joit Judhat ja härtäd syöwäd tääl.
Nämäd sinun silckis lakan lijnas/
HErrain HErra/ taiwan Cuningas/
Caick callimat culdaisedk waatted/
Huonod olis sinul sitteck maata.
Nän syndyä köyhydes kelpais sinun/
Etts taiwas saataisid rickax minun
Annoit täll tietä: Ett turja on juur/
Mailman meno kempi/ cans coreus suur.
Ah JEsuinen minun Herraisen/
Tule minun sydhän caxsinaisen/

Ää erkane minust murhes/ tuscas/
Anna minun olla oikias vscos
Täst sangen surrest ihastun/
Että tänne tyghön oled astun/
Taain edhest sinua kijtän Christe/
Yn Isä pyhä Hengi ylistän.

ENgel ilmestyi taiwast / Puhui paimenil/ T
mahdat ilot wahwast Riemuisil meilil / Eija
laulaca/Lunastetud oletta/Cuoleman cadhotuxest.
Tänäpän Pilti piscu/Synnyi Bethlehemis / S
ikäwöit HErra Christus/Dawidin caupungis. Eija
On HErra suuri soimes/käärit capaloin /taiwa
maa jong on wotnas Caick hän hallit woi. Eya.
Engelit ihmettelewät / Ytidz taain ihmen/ E
Neidzyn cohtu sellwä/ Jumalan toi ilme. Eija lau
lamma / lunastetut olemma Cuoleman cadhotuxe
Ett tuoja laski näin nähräx Jozens meidän tähte
Ja synnyi sangen köyhex Caickein kyl nähten Eya.
Muutoren kamalan teki/ Tuli tän oriax/ Paljo
kyl kowut näki/ meit Orjoi saati Herroix. Eya.
Me riemul maisnit mahdam/ HErran hywytt
Kilttä cuin parhain taidam/ Armons kyllyttä Eija
Ynnä kans caickein luotuin/ Kilwan kittäkä
Isää Jumalat cuin suotuin Ajnons annoitån Ei
Olcon full JEsu kijtos/ Tänne tulemast/ Y
pyhän Hengen kijtos Armons andamast. Eija.

RAtk riemuitta me mahdam/
Nyt täll Joulun juhlal
Sill Christus syndyä rahdoi
Kleidzest / ja tänn tulia/
Hän meidhän aino autuum on/

Jost iloita aina tahdom/
Nyt täll Joulun juhlal.

Ilmoitta Engel ennät/
Juur Jumalan armoist/
Pyhä piiti synnyi tänne/
Neidzän puhtan parmoist/
Se meil luwat lunastajam/
Tänn tuli toiwottu tarwan/Nyt.

Hän soimes macais pahnois/
Waljus waias juhtain/
Tuns härkä Herran luojax/
Neidzen pojan puhtan/
Sen aino apum ja elom/
Ja aina iäkawöit ilom/Nyt.

Täst Engelin joucko iloidsep/
Ilon meil ilmoitta/
Kijtäin Jumalata cunnioidzep/
Rauhan meil toiwotta/
Jost Jumal meit lapsix otta/
Taain poicaisens cautta cohta/Nyt.

Ei woi cuolema cohdotta/
Ett Christus tänn syndyi/
Hän synnin meild pois otta/
Jong cautt cuolem yldyi/
Cust kilwan kijttäkäm HErra/
Riemuidka myös monin kerran/Nyt.

Kijtet ole Isä Jumal/
Poicas tän lähtämäst/
Kijtet cans JEsus cunnial
Meit auttamast hädhest/
Kijtet HErran Hengi hywä/
Ecce colminaisus pyhä/Nyt.

Kü-

Resonet

Lausuis nyt lasteccam/ (cam/
Lumalasta jutelcam/ Jovlu wirsi weisat-
JEsus caunis heinäs macais Marian/
Gabriel on ennu, ius on tärtetty/
Ecia/Eija/ Neidzy nuori sikiän sai/
Iiman miehet poian toi/ cuin caicki loi/
Tydy tähän Piltin wähän/ piltin wähen
Äiä lunastajattojsta toiwo siis/ (Israel/
Tosin cunnian Cuning s Emanuel.
Neidzest nuorest syndyi/ sanoi Gabriel.
Jost prophetad puhelid/ Esias ennustid/
Juutrad palion jutteli/ JEsus.
Poiad parhad pauhadacat/
Neidzed nuored loidcat/
Wanhad/wahwast weisadcat. JEsus.
Sioni sinun Herras pidhä corkias cunnias/
Codzos sinun Cuningas/ JEsus.

P. M.

IN dulci iubilo, Nyt on isci ilo/
Maiimman Meßias Maca in Præcepio,
paista cuin auringo armas/ Matris in gremio,
Alpha es & O, Alpha es & O.
O Jesu parvule, Sua me rucoillem/
Arna armos Aina/ O puer optime,
Ja sanas meille laina/ O Princeps gloriæ,
Trahe me post te, Trahe me post te.
O Patris charitas, O nati lenitas,
pirut rumat meit caasit/ per nostra crimina,
Sijs sinä meille saatid/ Cœlorum gaudia,
Auta sinun HErra/ Auta.

Ubi sunt gaudia, Ei surun siel sia/
...ysa Engelit laulawat, Nova cantica,
...a taiwat caicki cajawat/ In Regis curia,
...ta sin Herraj Aura.

Wielä toisin.

...lon cans weisatcam/ Caikell wäell riemuidcam/
... Meidhän turwam ja toiwom Syndyi/ja pandin/
...imen/ Paista cuin päiwä armas / Oman/äitins sä
...armais/ Alcu ja loppu/ Alcu / ja loppu.

O JEsu wähäinen/ Tyghös me kähenem/
...urhes meit aina loqdut / Hywillen tawotllen totut/
...sä cunnian Isä/ An meidhän pysy nijsä. Wedhä
...eit tyghös/ Wedhä.

O Isän rackaus/ O Pojan suloisus/ Syndi
...eitä pois cadhozt/ Ja helwettin alas wajott. Sä
...eitä sieid ylös nostid Ja callill werellas ostid/Saata
...eit taiwas. Saata.

Cusa on riemu suuri/Ja meno jalo juuri / Enge-
...weisawad siellä/ Sielud ei laulua kiellä/ Ei tora eli
...iha Kärsi se Cuningan piha. Sinne me halam.
...inne.

Nobis natus est hodie.

...Ell taiwan corkia Cuningas / Neidzest nuocest
...puhtast Syndyi ihmisex. s. j. ij.

Cuta auu/ tiwe/ auringo/Maa/meri/ tähdhed
...wad/ Ain palweiewad. a. p. ij.

Enä me ihmises mahdam / Händ hiljain/ ja
...rhain kijttä/ palwell ain. ij ij.

Cuin merki en tähtem tuli tänn/ Synnyi san-
...n köyhän/ Soimen pandin pahnoin, ij. ja p p.

O pyhä Piltti piscuinen / Puhdhist melt synnistäm / Täll synnymällas [illegible]

Olcon sull JEsu Kijtos ain / Tänn tulemastas näin. Ynn Isäll: Hengel: Ynnä yhten Isäll / Je pyhäll Hengel.

In natali Domini.

Waidz miehet / miehen Jumalan / Engelied cumarsawad / Taiwain / tähtäin tekiän / Synnyt Neitozy / pysyy neidzen. Kijtos corkian Jumalan / Jumal synnyi Ihmiser / Jo Jumall leppyi ihmisill.

Cosca JEsus synnyi meill / Jlo nousi Engeleill / Taiwan suureil sotawäell / Weisaisidp corkiall äänell Kijtos.

Engel puhui paimenill / Jlmoitt iloisill mielill / Christuxen meill syndynen / Wapahtajar waiwasten: Kijt.

Löydhett lapsen nöyränä / Capaloihin käärittynä / Waljus wajas olewan / Soimes cowas macawan. Kijt.

Neidzen nijsi imewän / Äitin riescall ruokittawan / Cuin linnud / luodhud ruocki caick / Eläimed ellättä / rawidze rark. Kijtos.

Wijsad lapsell iahjoitid Culdaa / Pyhäsauwu / Myrrhamit / Jumalar / cumarsid / cunnijoitid / Cuningein Cuningar tunnustid. Kijtos.

Tätä armo awarat / Laupiat lahja ja tawarat / Sydhän suruinen ottacan Ujcoll wastan / ja sano caik. Kijtos.

O JEsu Pyhä Piltinen / Puhdhist / pese mei synnistäm / Puhtall pyhäll syndymälläs / Armos a wull / ansiollas. kijt,

Su

Suo Jumal meit tällä juhlall/ Mieldäs / myös=
hen iloll olla/ Sustoll / sowinnoll / rackaull/ Sinua
ylistäin sydhämell suull. Kijtos.

J Loitcan sijs caicki/
Nyt tähän armon aican:
Ett neydzy nuori äiti
Meil synnytt pyhän poicans /
Sen meidhän toiwoit turwan /
Cans caickein Herrain Herran.
Weisatcam kijtos kilwan /
Nyt tänä uunna wuon.

Jes p̄h io tott tunsi/
Marian powes potkiwar /
Engelin puhest ymmärsi /
Händ hengestpyhäst rascax.]
Jost Jesus caunis näky /
Cuin apun armias ehtyi /
Cust kijtos ääni ain puhkei/ Nyt.

Poicainen pieni synnyi/
Meil neidzen puhtais parmois
Jost Isä Jumal miely /
Meit köyhä cotlap armoins.
Pois suru surkia salwatt /
Meil ilon oxi awatt /
Cust kijtos laulu cajaht/ Nyt.

Johäst wijsad wisust
Edzeid iulk lasta lahjoill:
Cusa Cuningas Christus?
Näim tähden / tulim tiedhoill.
Se lapsen laupian löysid /
Pacanain turwax tunsid /

Cust kijtos Christe sull on sitt/ Nyt.
Simeon se wanha/
Otti piscupildin parmohins/
Sanoi rakk tiemum cansa:
Herra päästä mua tääldä armohis/
Näimbäm Christuxen Herran
Mun autuun aino turwan/
Sull kijtos monin kerran/ Nyt.
Wanhan wuodhen tiedhost:
Meil palio pahut tehtin/
Cuit cadhum caikest mi lest/
Herra turwis tulem rieteu/
Meil poicas panid pandix/
Tuldu wanhan wuona candeix/
Ann Jumal meil ne andex/ Nyt.
Cunnia olcon Jsäll/
Meil ainonans awux annoi.
Nyn pojall pyhäll pyhäll/
Cuin meidhän cuorman cannoi.
Ett HErran hengel hywäll/
Sill colminaisill/ pyhäll/
Joll kijtos/ cunnia ylhäll/
Ain joca vnna wuon.

I Uer natus in Bethlehem,
Unde gaudet Ierusalem, Haleluja.
pildin synnyt Bethlehem/
Jost ihastui Jerusalem/ Haleluja.
Hic jacet in præsepio,
Qui regnat sine termino. Haleluja.
Hän pandin solmen niccaman/
Cuin hallidze ilman lackamat/ Haleluja.

Cognovit bos & asinus,
Quod puer erat Dominus Haleluja.
Kasi tunsi ja härkäinen/
Ett se pilt oli Herrainen/ Haleluja.
Reges de Saba veniunt,
Aurum Thus Mirrham offerunt, Haleluja.
Saaban kulid sijt Cuningad/
Lahjoill teit hänell cunniat/ Haleluja.
De matre natus virgine,
Sine virili semine, Haleluja,
Hän syndyi äitist neidzestä/
Cuin wapa oli miehestä/ Haleluja:
Sine serpentis vulnere,
De nostro venit sangvine, Haleluja.
Ihmisen muonon päällens ott/
Kärmen tyköns pojes pott/ Haleluja;
In carne nobis similis,
Peccato sed dissimilis, Haleluja.
Liha oli hänell nijn cuin meill/
Ei cuitengan käynyt synnin teill/ Haleluja.
Ut redderet nos homines,
Deo & sibi similes, Haleluja.
Werraxens tahdoi meit tehdä/
Ja Isäns caswot taiwas nähdä/ Haleluja
In hoc natali gaudio,
Benedicamus Domino, Haleluja.
Tällä nytt ajall iloisell/
palwelcam Herra kijtoxel/ Haleluja.
Laudetur sancta Trinitas,
Deo dicamus gratias, Haleluja.
Sijs olcon kijtos loppumat/
Sen colminaisuden lackamat/ Haleluja.

Wielä toisin.

NYt lapsi synnyi Betlehemis /
Jost ilo nous Jerusalemis /
Jumalan corkian Poica /
Ihmisen luonon tahdhoi otta.
Engeli toi Mariall sanoman /
Ett hänest piti syndymän Pojan.
Cuin ylkä morsian huonesta /
Tuli hän äitins cohdhusta.
Hän pandin soimen pahnain päälle /
Cuin caick hallidze omall wäell.
Engeli ilmoit paimenille:
Ett se pilt oli Herra meill.
Wijsad maald wierald tulewad /
Lahioi hänell candelewad
Sifäll huonesen mänewäd /
Lasta nuorta terwettäwäd /
Kijttäkäm siis HErra Jumalat /
Tällänytt iloisell juhlall.

OJEsu Christ cuin luonon said /
Ja synnyid neidzest kirckast.
Rackaus sinun sijhen wei /
Ettäs meit pästäisid pilcast.
Sinä näid misä waiwasa /
Myös olim täsä mailmasa /
Helwett oli edhesäm awoi.
Annoid sinus cohta sotas /
Sen cuman pirun wastan:
Ja tahdhod oll meidhän oram /
Cosca hän rijstan meit häästa.
Sinä saatid meille rauhan /

Että myös pääldäm pois weiwais /
pijnas ja cuolemas cautta,
Nijn sinä myös caickikästid /
Turwamans sinun päälles.
Orwod ja myös köyhäd leskeb /
Lupaisid corjat puoles
Jos hö waan uscowad sen pääll /
Ett sä ne tahdhod anda heill /
Cuin sinä luwannur oled.
Sinä oled meidhän weljem /
Jota meil cunnian tuonud /
Edh sä myös meit cadzo ylön /
Jos me sun päälles luotam.
Engöst mö mahdha iloita /
Sill Christus Jumalan poica.
On meidhän racas weljemi
Tämän suuren armos tähdhen
Olton sun kyros Christe /
Ettäs welijxis saatid meidhän /
Ann meil aina sitä pitä.
Sentähdhen mahdham iloita /
Ja Jumalata cunnioitta /
Hän on meidhän racas Isäm.

Christus Jumalan Poica / Cuin on meidhän HErram / Isästä vlwos coitta / (Sanoi Raamat moninkerran.) Hän on se Coin tähti / Cuin meitä walaiseman ehti / Caikes pimeydhes.

Hän tuli mailman lopus / Meidhän tygöm tatwast. Sikis Maarian codhus / Päästi meitä wawast. Cuoleman ylidze woitti / Ja elämän meille tuotti / Taiwan eteem awais.

Armos Christe meill laina / Ja palawa rackaus. Ws o sydhämin paina / Ja synnist lackamus. Ann meitä jälkes hinoo/ Wilpi meist poies kimoo / Ja racastia totutta.

Caiken woiman nytt Isä / Annoi sinun kätes. Se sinull kijtost isä / Ettäs sen otid etees. Sill sinun tule kiitto. Ei socia eil laitta / Sitä köyhää woi wätöinö.

Mitäs saanut oleo Isäld / Aelä nijtä cadhota. We heitä taiwasen sisäll/ Ja awullas lahjoitta/ Stellä sun peräs kysyn/ Ja tykönäs aina pysyn/ Caickein pyhäin cansa.

V. C. Riemuidcan maa taiwas wahwast.

Nijn cuin Herra caickein pyhin/
Terija jowitti caick hywin:
Nijn paastoihin myös käski tettu/
Ja kairijn elohon suostu.
Aura meit kairjut pitämän/
Polkuis pällä myös ain käimän/
Eik alati wadzaa täyttä/
Ja nijn meitäm pahoin käyttä.
Edh aikoi ereem jä määritell/
Edk ruokij tahton myös eritell/
Cosc paastois paranost tehtä tahdhod/
Sen meil oman huoman annoid.
Raamatus ruad puhdhijsetan/
Cudk kijtoxel cohtuist oteran.
Mitä suu otta ruumin sisäll.
Ei sill sielul pahut lisän.
Ne paastod ja myös rucouxed/
Muad myös Jumalan palweluxed/

Jotc

Jotc ei sydhämest puhkeile/
Nijt Herra loze nuhtelle.
Ne cuin työns päälle luottawad/
Laitoxen kirjast woittawad/
Mutt Herrallen ne kelpawad
Jotc hänen päällans turwawad.
Rucoilla käskid lackamat/
Jdzc taittas Jsä Jumalat/
Henghes totudhes harrahast/
Jong hengi caidhis teke taitawast.
Rucous/ raitius/ ysco tarwitan/
Joill paljon hywyt meill taritan/
piku nijllä coht waiwatan/
Tuscad ja waiwad wähetän.
Aut Herra meit sua kijttämän/
Ja caidhist elämät pitämän/
Ett hengi woitaisi lihan/
Ja me wäldäisim Jsän wihan.

Christuxen piinast ja cuolemast.

JVmal autt minä caidhaisin/
Sun hywij töitäs muista/
Sydhämest kijttä mahdhaisin/
Sanas totutta tunnusta.
Sen waccuus tsät olle wahwan.
Lähätti meill poicans/ cuin lupais/
Jost händ käijttä mahdhan/
Cuin mailmas JEsus käwyi/
Autuun tien opetti oikein/
Hänest armon apu ain näwyi/
Wastan waiwaisten caickein/
Canssald omaid otettin pijnatta/

..,cistus se wiatoin caridza /
Neidhän tähten waiwatta.
Cuin syön oli pääsiäs lamban /
Toht ehtolisensa aset /
Tusa leiwän otti / sanoi näin:
Syökät man ruumin on tämä /
Cuiu teidhän edhestän annetan /
Cuoleman alla cohtoiten /
Nun muistoxex ain teet taain.
Tans calkin otti ja sanoi:
Nun weren on on / täst caick juocatt /
Jong syndeinnä maxox annan /
Nun ruunistan ulwos wuota /
S ÿn usiast cuin tästä juotta /
Nun pÿnan muistox tehkät,
Jill ostetud olet totta.
pesi opetus lastens jalad /
Cust kästenäm tehdhä tienem /
Racastatoinen roistam alat /
Cuin hän meill tehnyt liene.
Tätä tekemän kestenäm meitä käsk /
Ett meit hänen omax cansax /
Cukin tuta tietä täst.
Cosca yrtitarhas rucoili /
Cans cuoleman kiwuin campais /
Wapis ja werta hicoili
Rÿnotettin / puustid hän sai.
Syljettin piestin / pÿnattin /
Cans orjantappuroil cruunattin /
Duomioll wääräll surmattin.
Ristin pnstettin päälä /

Eticad/ saped täydhyi niellä/
Häwäistyxed pilcod wiellä/
Hengens ylön/ annoi siellä.
Caick kärsei meidhän lunastuxen tähden/
pijnan ja carkeran cuoleman/
Maxon teki kyll täyhden.
Pandin hän hautan ristist/
Cust colmanna päiwän nous ydz.
Woiton cunnian cans wißist/
Omillans eläwäx näytt sitt.
Näin opettaman kesti mennä heit/
Cuin uscowad/ Casten saawad/
Autuax tulewad caiket/
Sitt ulös astui taiwas/
Wuodhat meill Hengens lahjan/
Meidhän tuscasam ja waiwas
On tykönäm awuns cans wahwan.
Hengellans täal meit hallidze/
Lodhutta/ aina autta/
Waldain ylidz wallidze.
Isä poica hengi hywä/
Täst kijtos sun olcon ijan
Ann meit uscosas pysywä/
Nijn loppun ast ainijan.
Wariel wäärän opin wanloist/
Sodist capinoist ja rijdhoist/
Pirun pahoista pauloist.

Christuxen pijna muistacam/
Ja meitäm synnist suistacam/
Cuin hänen cuoleman waati/
Ja meitä cadhotuxen saati.

Sinä päiwän cuin hän petettin/
Ja oikiudhen eteen wedhettin/
Mones paicas hän pilcattin.
Cuudhell hedkell myös pijnattin.
Puhtell hän kijnni otettin/
Opetus lapsild coht jätettin/
Pappein eteen iohdhatettin/
Wäärär saarnajar laitettin.
Päiwän coittes sield talutettin/
Ja Pontiuxen eteen saatettin/
Wäärin hänen päällens cannettin/
Lyötin ja puustid annettin.
Murkinan aican hän duomittin/
Widzoill caakin pusa saomittin/
Cruunull ja purpural nauretttin/
Ristins cannoi johon naulittin.
Päiwäll puolell ristijn nostettin/
Ryöwärten keskell ripustettin/
Rädhed ialod läwistettin/
Sapell/ etical juotettin.
Puol ehtost hengens ylön annoi/
Sieluns Isäns käten cannoi/
Kylki keihäsel pistettin/
Maa järis/ auringo mustettin.
Illall ristist alas pudhotettin/
Ja Josephild waitan otettin/
Caleill woiteilla woidheltin/.
Ja walkein lijnoin cinnmeltin.
Wijmäin sitt hautan cannettin.
Ja wartjoitetten haudan annettin
Pyhä kiria näin täytettin/
Isän wiha lepytettin.

Näin

Näin Christe sinä pilcattin/
Ja hiwmalisest pijnattin/
Meidhän tähtem nyt waiwasten/
Cuin olem pahad ja saastaised.
Mailman pijnas caut lunastid/
Ja caikest synnist puhdhastid.
Sijs olcon sinulle kijtos/
Cunnia sekä myös ylistös.

JEsus ristin päällä ripui/
Weri hänest ulwos tiucui/
Hawoist oli hänen suuri kipu/
Seidzemäst puhui hän sinä hetken/
Ne sanad jo sydhämes kätke.
Ensist sanoi sanan armolisen/
Isänsä tyghö taiwalisen/
Joca ombi suloinen cuulla:
Ann heidhän ander Isä menous/
Eip he ymmärrä oma tecons.
Sitä lähin sanoi hän äitillens:
Waimo cadzo poicas silmilläs/
Cuin on Johannes nimeld /
Johannes cadzo sun äitiäs/
Sinä oled nyt hänen sikiäns.
Sen jälken puhui hän suloisest/
Saarnais myös ryöwärill lohdullisest/
Ja sanoi näillä sanoill:
Wißist pitä sun tänäpäiwän/
Paradysin mun cansani käymän.
Näljäs sana oli juur armias:
Mix oled mull Isä nijn carmias/
Ja heitid päälleni wihas/

Minä olen nyt pijnas ja hädhäs/
Tämän ulman joucon kädhes/
Wijdhenex sauax sanoi myös:
Minä jauon täsä rascas työs/
Cuin oli meidhän lunastuxen hinda/
Eticat sappe löid he yhten/
Sen joi hän meidhän tähtem.
Sen catkeran siemen peräsä/
Sanan sanoi cuudhenen edhestä/
Nyt ei mitän Raamatud estä/
Mitä Kiria on minusta puhunut/
Se on jo edhes cuulunut.
Wijmein huuti hän rohkiast/
Isänsä tyghö corkiast:
Sun kätes annan hengen ja sielun/
Cohta sitt pääns alas painoi/
Jahengens ylön annoi.
Cosca päämies näki nämäd/
Putowan luuli hän taiwan ja tähdhed.
Auringo ja Cuu paistens cadhott/
Wuori tepeis ja maa järis/
Cosc luoja cuolon käsis wäris.
Hän sanoi idzeliens cohta
Wißist on Jumalan poica/
Cuin pijnan ja cuoleman kärsi/
Se cuin Herra on ylhäll taiwas/
Ombi nyt suures waiwas.
He pelkäisid Jumalat täydhelisest/
Ja kijtid luoja ilolisest:
Sitä me myös tehkäm nöyräst/
Eip hän poicans tahton säästä/

Muut waiwast sen cautta meit päästä,
Nytt syndi wastan soticam/
Ja pahus puoiestam oticam/
Cuin Christuxen cuoleman saatti/
Kyttäkäm händ sangen suurest/
Cuin meitä päästhädhäst ja murhest,

OJEsu cuingas oled pijnattu/
Postell piesty/ syljett/ kusicoittu/
Orjantappuroill crunatt/
Suu ruumijs ruoskittu/ hawoittu
purpurall pilcat naurettu/
Weri päästi caswoist wuodhatettu/
Coco ruumis werta tiucku:
Ristin pääl jäsenäd pingotetud/
Jalad/ kädhed läpidze tungettu
Etical sapeli juotettu/
Sydän ricki piicall pistetty/
Julmall Jumalan wikall runneltu/
Kyiki keihill läpidze tungettu
Surkiall cuolemall surmattu/
Cuin sun hywä hahmos lauwenut
Cans caswos caunis waaistunut.
Sun ruumis rymäx rauwenut/
Waljox on muotos muutunut/
Ett luodhud caick luondons wastoin
Hämmästyd/ surid/ idkid/ lastoid/
Heidhän HErrans luojans cuolendot;
Sunsas Christe ei löytty petost/
Edh sinä HErra wäärin tehnyd/
Eik ollut sinus yhtän rikost/
Edk synnin tietä sinä käynyd/

puhdhas/ wiatoin caikist ollo/
Cuitengin catkerast cuolid/
Meidhän caickein ihmisten edhestäm.
O camala duonno/ salatus suuri/
Syytöin syyp in edhest waiwatan/
Cuin pahoin tekiä rickep juur/
Sen siaas hurskas pyhä pijnatan/
Cuole Jumal ihmisen edhest/
Luoja luondocappaleas syyn puolest/
Cuings Christe idzes näin nöyryttid?
Sä wiatoin wicapäidhen edhest/
Armon halust käwid cuoleman.
Etts päästid meit pirun kädhest/
Isäs lapsix soid tuleman/
Welcam maxoid/ lakin täytid/
Meil armon ja awun näytid/
Pijnas ja cuolemas cautta.
Minä synnin siteil sidhottu.
Jong edhest sinä kijnotett/ fangittu/
Minä suonen nuorill niwottu;
Sä cuoleman kiwuli rangoittu/
Minä perkelen cahlein culjettu//
Ja Jumalan wihan all oljettu;
Sinä josd wihan maltan edestäs.
Minä ain yipiät sinä hiljainen/
puusteil ja purpurail pilcattu.
Minä cowacarwainen: sinä cuuljainen.
Minä röykiä: pijkeill sä cruunattu.
Minä turhas cunnias: sinä sylkietty
Minä juomar: sapell sinä juotettu.
Minä hecumas: sä sidhott naulittu.

Minä wäärin tein: sinä kangaistin.
Minä ricoin: sen edhest sinä witzattin/
Minä häpiän tein: sinä waiwattin.
Mun syndein tähden sinä pijnattin/
Ja ristin puuhun ripustettin.
Mun wanhuden tähden sä cuoletettin
Mun syndein tähtein sinä uhrattin
O JEsu caing sun Ehträänes/
Taan armos awun tähdhen?
Ett nöyryyd idzes näin tänne/
Käwid cuoleman caickein nähdhen
Aut ettän sen ain muistaisin/
Idzen pais synnist suitzaisin/
Jonas tähden surckiast surmattin.
Mun pijnas anna ost osalliser tee/
Synnist werellås wirut puhtaxi/
Sun haawais sijäll iä minua wie/
Ijäs edhes tee mun hurscaxi.
Wahwist tähän uscoan lujaxi/
Waiwois / kinsauxis turwaxi/
Mull pijnas ja cuolemas olcon.
Cuin cuoleman campauxin tullan.
Cosc se häätä minua ahdhista/
Ann mielesän pijnas muisto olla/
Sill minua sijtä wahwista/
Mun tykönän awullas olwo/
Cuolemailas turwoxen tulwo/
Tääd tyghös mun loon wiene.

WOi meitä köyhij synneisit: Meidhän synnim ja wiam/ Joisa me olem siginned/ Ja sitt tulled ilman: Owad meit caickij hettäned/ Tuscan ja su-

ken waiwan. Päällen myös waiwaisten wetänyt Pijnan ja cuoleman. Kyrieeleison

Cuolemast meitä autta/ Ei yrikän taitan. Synti tahdoi meitä woitta/ Ja pirun käsijn saata. Jos meidhän nytt pitt päsemän/ Ja taiwan jällens saaman: Nijn Christuxen pitt kärsimän Pijnan ja cuoleman. Christeeleison.

Josei hän olis astunut/ Taiwast alas mailman/ Ja luonon päällens ottanut Andain hänens cuoleman/ Ja sitt synnim pois pyhkin Callin werensä cans/ Nijn cuolem olis meihin ryhtyn/ ja pitän tjät allans. Kyrieeleison.

Taskaldaissi lahjoi/ Ja rackan sydhämen / Jumala meille cannoi/ Ilman nytt mitäkän/ Christuxen Poicans tähdhen / Cuin kärsi cuoleman / Ja tahtoi saata meidhän parembau elämän. Christeeleison.

Tällä meitän lohdhuttacam/ Cusa me olema/ älkän meitä peljättäkän Syndi taick cuolema. Sill Christus tahto meit autta/ Cuin olem suures waiwas/ Pyhän werensä cautta/ Hän pyytä meit taiwas. Kyrieleison.

Sentähden aina iloidcam Caikesta sydhämäst/ Isäst Poiast myös weisadcam Sekä pyhäst Hengest/ Ja rucoilcam händä wahwast/ Ett hengen hädhäs autais/ Ja annais armons taiwast/ Nijn cuin hän meill lupais. Christeeleison.

Gihminen ajattel aina Pijnani pääll ja waiwan: Nijn wä sull jällens laitan Elämän ja taiwan/ Jozesmun päällen turwa / En ole mä ylön julma/ Minäpä sun lunastin.

Embä mä sinua ostan Cullall elij muull rahall/

Eng

Eng helwetist ylösnostan Juonill ja pahall tawall / Mutt owall minun hiellän / Ja sangen eallill werellän. Mixes nättä ajatel?

Mailman cunniat sinä pyydhät / Sen pääll suuresti luotad. Käskyr sini poies sysäd / Sill murhen päälläs tuotad. Nickaun sinä aina tahdhod / Mutt kipun ylöncadzod / Ja pijnani unhotad.

Cadzos cuckaisit kedhoil / Cuin sulotsest he caswawad: He sangen caunill ehdholl Ihanast leidzottawad Salomon se suurin HErra / Ei ole yhdengän nijdhen werta Caikesa cunniasans.

Cadzos nyt watelewaisij / Cuing Herra heit rawidze. Nijn myös caickij lendäwätsi / Joill tarped hän myös taridze / Corpin pojad otta huomans / Ja corjap heitä suojans / Eik keeän nälkän cuolet.

Joca rahaa ahnetti lijax / Ja cuolemani unhotta / Se hänell tulepi pijnax / Ja helwetin pudhotta. Jos sä sijs halad taiwas Maist misä mä olin walwas / Miug pijnan mä myös kärsein.

Jos sä sen uscot wahwast / Nijn edh tule petetyx. Mutt pääsed helwetin waiwast / Tuled taiwahas wedhetyx. Siell saad sijt ilos olla / Ja minun oppineuulla / Isäni ain myös nähdä.

Kijtos cunnia Jumalan / Olcon ijancaickisest. Pojan myös pidhäin turwanam Suloisen oppins edhest. Armons hän lainadcon meille / Muista hänen pijnans päälle / Ain wahwan uscon cansa.

Christuxen cuolnist ylösnousemisest.

V e. JEsus nous cuolluist ylös.

Jesus cuolluis ollesans/
Cuolemen cuoleman cuolletisans/
Ja helwettin astui alas/
Sield wei on jääll jäll polais.
Helwettin hawit / wei pois woiman/
Awoikshald ain ottaman/
Rysui ruhtinad / työsti / työwäis/
Sydhen sinust samoad paimen cappais.
Pitan luotast huowutt meit/
Cosk käwi cauhian cuopan teit/
Pääsi meit cadhoturen cahleist/
Ott onnettoma pois orjudhest.
Woittons näytti wäkewäll woimall/
Jong idze sai ansioil omall.
Et cuolema cuollut enä taine/
Ihz elämän andajar paina.
Maa mahdhotom hindaa mailman/
Sen ruumist pyhää pirämän/
Jong Kidhes luodhud caick owad/
Cans caick kiwed calliot cowad.
Haudhattu haudhast heräp ylös/
Omall woimall kummop ylos/
Pääldäns pois pudhist soimud / sireed/
Heit hikiäad / twoillun wirwed.
Coimanden päiwän nousi warhain/
Maa mandere järis lijckuis luojan/
Engeli ilmestyi ilon tuoja/
Pelghost pois pakenid pahad wartiad.
Marja Madgale / mund waimod/
Warhain Herran haudhall samoid/
Woiteell woidhella ruumist anwoid/
Paaden päälo wieritetyn pois näid.

Hautan he curoistu cadzoman/
Eip sield löyned ruumist luojan.
Aeckiöä Engelin äckäsid/
Miel oli kysyy/ waicc pelkäisid.
O ihanainen sä Engelinen/
Otit Herran ruumist kengän?
Sanos meil/ cunga se wiety liene/
Ett woidhellaxem otta tienem.
Engel waimoill wastais waca:
Mix eläwät edzitt cuollein secan/
Jo nous/ cuin idze teill ennen sanoi/
Cadzocatt siaa/ cans kääri lijnoi.
Engel armas/ Engel pyhä/
Custast löydhäin Herran hywän?
Cusa händelawän osanem?
Autuast iloll nähdhä sanem?
Hän edellän käy Galilean/
Siell löydhät luojan lunastajan/
Ilmoittacat opetus lapsill/
Ett erittäin puhucat Petarill.
Nijtos siill Engel hywän suowa/
Sen saloisen sanoman saattawa.
Coht idze ilmandui Herra heil/
Soi kädhens/ jalcans/ haawans pidhell.
Ett heräis Herra ja nous luoja.
Kijttäkäm Herraa Alleluja.
Josi ilon meill autuan annoi/
Se sydhämen pohjan meil painoi.
Radhan tekens meill rauhaisen/
Cuin meit taluta taiwasen.
Idcust ilo siis meil olcon/
Waiwaisild waitus waikeocon.

Tällä nyt ajall autuall /
Ja juhla päiwäll julkiall /
JEsust caunist me kijttäkäm /
Händh yliacaa ylistäkäm.

Christus pro nobis passus est.

CHristus Caridza pyhä pijnattin /
Vus pyhä uhri uhrattin /
Ristin pääl edhestäm ripustettin /
Sen weri wiatoin wuodhatettin /
Cuoltuans cuoleman cuoletti /
Pian wallan ylidz woitti.

Pois pyhkei welcapyhäiyxen /
Kirjoitetun kiroixen
Wolton cans palais pois helwetist,
Nous cunnian cansa cuolluist /
Pian rijsui saalin ryöwäis /
Taiwan owen ttem awais.

Turwall Isä tyghe taiwan /
Wapast me nyt mennä mahdham /
Christuxen cautt edhestäm cuolun /
Cuolluist cunnian cans nosaun /
JEsust me caicki kijtäkäm /
Luniajaxi myös muistacam.

Salve festa.

B c. Christus Caridza pyhä pijnattija.

PÄsiäis pyhän pääsin päiwän /
Jlolliis itkäw ditryin /
Jloidcam kijttäin Jesusta /
Mainit me mahdham ja muista /
Tehtyi Herran hywij tecoi /
Weisadcam kijtos Jesuxel,

påstäis pyhän pääsin päiwän /
pääsin pirun pahoist pauleist /
Cadhoturen kidhast cauhiast /
Hirmuisest helwetin haudhast /
Cautt HErran cowan couleman. Weis,
påstäis pyhän pääsin päiwän
Ylös HErra haudhast heräis /
pirun pään poikki perät /
Cuoleman cauhiun cadhotti /
Helwetin hien ia häwitti Weisad:
påstäis pyhän pääsin päiwän /
Nous Christus cuolluist ylös /
pirun sinust saalin sai pois /
Meit otti orindhen wios /
Jäll omaistain Isäns omar. Weisad:
påstäis pyhän pääsin päiwän /
Cuin Cunnoll Christus cuolluist
Nous kircanten kyldäinän:
Nijn noscam uuten elämän /
pääsckäm pois pahudhest pyhyten / Weisi:
påästäis pyhän pääsin päiwän /
Luotuin meno meill muistuttap:
Luodhud wekoiman wircowad /
Elämän ihanast aiwad /
Linnud lawain wisertäwäd /
Weisawad kijtost Jesuxell.
påästäis pyhin pääsin päiwin /
Luotuin cans nyn muista mahdham /
Ylösnost uuten elämän /
Ilkiäst elost pois eriämän /
Ristäin luoig lunastawat, Weisadcam.

Iloid.

Koidcam pääsiäis juhlast/
Kijttäkäm Cuningast cullast/
Weisadcam iloisest mielest.
Cuin pääsim punaisest merest.
Sen pyhä ruumis uhrattin/
Ja ristin päällä murhattin/
Hänen werens wuodhatettin/
Joll me synnist wirutettin.
Me olem synnist päästetyd/
Ja rumald Hengeld säästetyd/
Se suuri orjus lopui myös/
Nyt on se oikia waaa wuos.
Meil Christus JEsus wilpitöin/
On pääsiäis lammas wirhitöin/
Syökäm sen tans leipää caldiast/
Cuin käsky Caickiwaldias.
Se mahta oll jalo uhri/
Cuin kärmen pään muurux puri/
Helwetin maahan cukisti/
Taiwan meill jällens rudhisti.
O Christe Jumalan poica/
Me rucoillem sua tämänaican/
Tanstas cuolemast kirwota/
Ja duomio päiwän wirwota.
Olcon sinun Christe cosin/
Cuin cuolemast ylös nousid/
Kijtos cunnia ja ylistös/
Isän ja pyhän Hengen myös.

Wielä toisin. M. P.

Pääsiäis päiwää pidäkäm/
Jesusta corkiast kijttäkäm/

Joca ainoast armosta /
päästi meit pirun pauloista.
Hänen pyhällä pijnallans/
Ja catkerall cuolemallans /
Ja ylös nousemisellans /
Saatti meit armoihin jällens.
Ei laki meit sillen soima /
Ei ol synnil syngiäll woima/
Ei helwetti woi häwittä/
Ei cuolema meit cahdhotta.
Caickein wiholisten wainod /
Sinä JEsu meild pois cainod/
Ja sysäisid pahan paikan/
Annid meit oikian aican.
Päsiäis rotinen teuras/
Caridza puhdas ja paras/
Sinä oled ilman esteht
pyhä HErra JEsu Christe.
Sinä se oikia uhri/
Cuin Heiwetin taidhad tuhri/
Ja päästää fangid waiwaised/
Ja rauhara radholised.
Wahwista meit oikian uscoon/
Cun sanas meil aina soicon/
Perca pois wanha haparos/
Pidhä meit elämäs puhtas.
Sinull olcon aina kijtos/
Ja ylimäinen ylistös/
Jumalan poica JEsu Christ
Cuin ylösnousid cuolluist.

Christus cuin cuoletettin/

Caickein synneisten tähdhen /
Hän jällens ylös nostettin /
Ja satti elämän meidhän.
Syys me nytt caicki iloidcam /
Jumalat myös aina cunnioidcam /
Ja weisadcam Haleluja / Haleluja.
Ei yhtän ihmist ingan päällä
Cuolemat aserra tainut
Wiatoind ei löytty täällä /
Synd oli caick alans saanut /
Syys cuolo sitt wallansai /
Ja meitä coht alansa löi /
Saatti myös pirun fangix / Haleluja.
Nijn JEsus Christ Jumalan poic /
Annoi hänens meidhän siam /
Hän äkist pirun ylidze woitt /
Synnin pois pyhkei meist pian.
Cuoleman myös mahan löi /
Ja häneid woiman pojes wei /
Poiki hänen jalcains ala. Hale.
Tuonen ja elämän wälill /
Oli yxi camala rijta
Tuoni coht elämän käsill
Warpui / ja heitettin wijtan.
Sen oli Ramattu sanonut:
Ett cuolo oli tuonen woittanut /
Ja saattanut häpiän ala. Hale.
Hän on se wäsiäis lammas /
Jost Jumal käskyn annoi /
Ristin pääl ohratru hamas /
Cunga meidhän synnin cannoi.

Hänen werens wuodhatettin /
Meidhän ustem päälle priscotettin /
Eipästä murhajat sisäll. Hale.
Pitäkäm siis tätä juhla
Ilon cansa ja riemun /
Ett Christus tyghöm tahdhoi tulla
Walistaman meidhän sielum.
Hän auringo kircas on /
Cuin synnin ja myös salan tyghön /
Ilmei saatta caicki tyyni. Hale.
Syökäm ja hywin eläkäm
Tällä makiam leiwän ajall
Hapoin taikin pois heittäkäm /
Cuin meit temma pahall tawall
Christus meitä rawidcon /
Ja sieluill tarpeun taridcon/
Eip usco muita kärsi. Halelujá.

Christus nous ylös cuoleman haudhast / Ja päästi mailman perkeleu paulast Sijs me nyt wahwast iloidcam Ja Jumalalle kijtos weisadcam. Kyrieeleison.

Victimæ Paschali.

JEsust Christus uhrir meille / On annet synneisille.

Cariödz kärsei cuoleman / Isäns cans saatt oleman Armon tiell syndised sääs tuleman.

Cuolo ja elo potkeid / Hirmuisest yhten otid / cuolon elämä woit/ Ja poies soitt.

Maria sen tunnusta Cuin tiell puhutell Jesusta / Joca oli cuollut ollut Mutta jällens kirckaxens tullut.

Engelin hän myös näki/ Cuin coht tiettäwäx teki Cuolluen haudhast pois männex/ Ja eläwän sen stan jäänex.

Vscoxam enämin wahwoi Marian tost sanoi Cuin Junttan causan walhei ja waloi.

Christus omall wäellens / Cuolemast nousi jäl lens / Ja sai wotion hänen päällens Haleluja.

Wielä toisin P. M.

JEsus Christus wissist wahwast / On ylos nos nut handhast.

Kärsei cowan cuoleman / Awaisi armon owen/ Saatti rackan rauhan Meillen päällä maan.

Elämä ja cuolema Campalit keskenänsä / Elämä ylidzen woitti cuoleman.

Maria Magdale Saatti sanoman ensin sen : Et cuoluist Christus nousi/ Ja osotti idzens eläwäxi.

Sille cuin hän käwyi Aamulla warhain handha le/ Engelit caxi näki siell/ Ja coht JEsusta cohtais tiellä.

Maria Madalet me mahdhan Vsco erymät/ Joca näki JEsuxen eläwän.

Caiket Christus päiwäll colmanell Cuolluist nous si/ Ja pirun pään peräti pocki pois/ Kitos luojan.

Surrexit Christus hodie. P. M.

JEsus nous cuolluist ylös/ Haleluja/ Kijtos luojan.

Wirkois wihdoin haudhast jälles Hal. C. I.

Joca synnid caickein cannoi

Jarisiin pnus hengens annoi / Hale.

2. Päsiäisnä päiwänä tosin/

Oso

Osot idzens kerroin wijsin/ Hal.
Maria Magdaleen simäinen
Neki Jesuxen wirconen. Hale.
3. Nijn näid häuen myös muud waimod
Näki sitt pictari Simon. Hal.
Taas näwyi JEsus myll cahdhell/
Cuin käwid Emauxen tiell. Hale.
4. Wijmäin illal hän ilmestyi/
Cusa Apostolid istuid. Hale.
Ja wapisid peighost waca
Lukittuidhen oweintacan. Hale.
5. Cosca sitt wijckocaus cului/
Apostoleill hän ilmestyi.
Caikill yhten toisen kerran/
Thomas tutki hawad Herran. Hale.
6. Nijn myös merell Tyberian/
Opetus lasta seidzemän. Hal.
Cosca he calad suured said/
HErran rannalla he sin näid. Hal.
7. Jacob jalo Apostoli
Sanan saattaja taas oli/ Hal.
Ett HErra heräisi haudhast/
Ja päsi cuoleman paulast. Hale.
8. Wijmein welset wijsi sataa/
Meit uscohon mahtawad saatta.
Ett JEsus on ylös nosnut/
Ja wiholised woittanut. Hale.
9. Olcon sijs Jesuxen kijtos/
Ja ylmäinen ylistos. Hale.
Ynnä Isän/ pyhän Hengen/
Cans cunnia suuri kemmingin. Hal.

Haleluja.

JLoisest Jesuxell kijtos weisatt mahdham / Rak rackall halull caickein nåhdhen / Sydhåmel et kielell / Cuin parhain taidhan / Hånen laupian armons awun tåhdhen. Synnin steisi hän meit wapaht, Jsåns wihan påldäm pois lacaht / Autuudex hän meil len caickil tapaht.

Jumala ylistäkätt caick luohud julki / Kijttäin hänen armons corkiat cunniat / Ett Pojasans pirun wallan pois polki / Sen ald meit påsti / Ja waiwald monjald. Wihan / kirouxen ald olemast, Helwetisi ijäisest cuolemast / Tåst HErra kijtos olcon ijät oiwas.

Caikill cuin Christuxen pälle idzens luotta / Synnid Jumal andex / ett armons anda / Meit lapsix otta / nain meill autuun tuota / Meill todhen turwan tuskis caikis canda Rauhallans lohdhutta / awun näyttä Cuin hänen kåskyns perän pyydhäm käyttä / Wissist lupauxens hän tahto täyttä.

Kijtos armos edhest moninkerran Olcon Isä Jumal sun taiwast. Poian Christuxen myös meidhän HErram / Cuin awullans meit pääsi suurest waiwast / Ja pyhäl Hengel lohduttajall / Sill meidhän oikian asettajall: Kijtos olcon nytt ja joca ajall.

JEsus Christus sielun turwa / Cuolemas myös surma / Hän ylösnousi / Synnin nijn alas sorsi. Kyrie eleison.

Waick ilman synnit tän tuli / Cuitengin hän cuoli. Caick hiwin toimitt / Jumalan cans meit sowit. Kyrie eleison,

Synnin ja pirun hän woitti / Armon edhes tuotti / Hän woit meit autta pijnans ja woittons cautta / Kyrie eleison.

Herraa cuin cuolemast nousi Rucoilcam ett soisi Tykönäns olla / Ja taiwan ilon tulla. Kyrie eleison.

Christuxen taiwasen ylös astumisest.

V. c. Nyt caicki Christi yo ilo idcat.

CHristus cuin edhestäm cuoli / Ja astut helwettin alas Ei händä woittanut tuoni / Elämän jällens palais. Päästi meitä nijn cuolemast / Ja pirun sansa olemast / Pyhän pijnansa woimall.

Astui sitt ylös taewasen / Jost oli tullut alas. Sield lähett meillen waiwaisill (Tahdhoi nijn pitä walans.) Pyhän Hengen lohduttaian Caickern h. wy ten totuttajan Holhoman Christi undaa.

Christus meidhän lunastaiam Istup Isäns oiki[illegible] puolell. Hän on meidän edes wastajam / Pyytä meit aina suoiell: Jos me hänen sanansa cuulem / Hänen tygöns mielelläm tulem / Nyn me saam pyhän Hengen

Jos ei hän olis ylös mennyt / Ja astunut taiwasen jällens / Nyn lohduttajat pyhää Henge / Ei olis jättä nyt jälkens: Mutt ett hän mäni coitans / Ei tahtonut unhotta omians / Lähett heill pyhän Hengen.

Ett me nyt saim pyhän Hengen / See on meil surt lahia. Älkäm mett peljättäkän kengän. Mutt pitäkäm usco wahwa. Ja turwadcam Christuxen pääl / Nijn cauwan cuin me eläm tääll / Hän meitä taiwasen autta.

IEsu meidän lunastaxen / Halum / pyyndön odhotuxem / Sinä cuin oled luoja hywä / Tulid alas mailman sywän.

Armo suri sinun woitti / Ettäs päälles synnin otid / Annoid sus catkeran cuoleman / Ja saatid meil len elämän.

Helwettin myös alas astuid / Sield uscolised pois estid / Mänid taiwasen omall woimall / Istud nyt Isäs oikiall

Sinun suuri laupiudes Saatti meille tämän autuudhen / Ei oma wäki mitän woinut / Jos edh sä siitä olis suonut.

Me kijtäm sua JEsu Christ / Joca pästid meit helwetist / Olcon sinun armos edhes Ylistös ijancaickisest.

Ascendit Christus hodie.

JEsus Isäns tahdhon täytti tääll / Haleluja / kijtos luojan / Ja jällens tulli wallan pääll. Hal. k. l.
Hän wahwat wiholised löi /
Woiton cunnian heist ihze wei /
Julk ylös astui taiwasen /
Elon erit hänestäns malmaisen.

Cuiteng on coconans tykänäm /
Mailman loppun ast alinoman /
Istudhen Isäns oikiall /
Taiwan cunnias kyll corkiall.

Ylidze waldain wallidzep /
pakanat kaicki Hallidzep /
puhup ain parast puo estam /
Ja hywämanap edhestäm.

Seild lähetti lohdhuttajan /
Hengen pyhän pyhittäjän /
Tyhmij okein opettaman /
Murhellisij lohdhuttaman.

Wlh-

Wihdhoin hän wijmäin tulewa /
Cans cunniasans kyll cuuluwa /
Vscowaisij siunaman /
Heit taiwan cunnian coriaman.
Wärkit pahoi duomidzeman /
Ja angaroit asettaman /
Ole sinä kijtet JEsus Christ /
Iuur cunnian Cuningas wißist.

V. c. Christus caridza pyhä pijnattin:

JEsus tääld woiton cunnian cans / Taiwaas ylösastui miehudhessans Iloisell Engelitten seurall / Taiwan torwein helinäll heljäll / Kijtos wirsill ilo weisuill / Taiwad täyttäin täysill.

Caick luodhud Christuxen edhes myödhyid / Pilwed taituid / taiwad nodcuid / Pyhäin polwed cumartelid / Woiton wirttä weisaelid / Hän elon muodhost näkywäst eroi / Pois mailman catowast menost wieroi.

Lihans corot cunniall corkiall / Asett istuman Isäns oikiall / Päät caitein taiwasten corkeitten / Taiwad caick paicad täyttämän / Waldain ylidz wallidzeman / Cakild cunniall cumarttaman.

Ei meitä orwoix unhottan / Meild läsnolenuttans ei ottan. On coconans tykönäm loppun ast / Caick caidze / hallidze / huokiast / Kyll wäkewäst warielep Christi undans / Hädhäs meit auttap awullans.

On ylhäl meil edhes wastaiam / Ain Isän mieldä meill lepyttäin. Armons andap / lahjad lainap / Lohdhuttaian meill lähettäp / Murheis meit lujast lohdhuttaman / Waiwaisij waiwois wahwistaman.

Christus täll taiwan astumal / Tien oikian osott Isän

san

sän maall / Jong idze meilen anscin on / Isä alust,
ettan on Täll uscoll edhäs astucam / Täll turw
idzem wahwistacam.

Jesust yliaica kijttäkäm / Ett olis ain apuna
rucoelcam / Corjais meit wijmäisis waiwois / He
gen häghässä myös holhois / Cosca on tulewa du
mioll Sois meit Pyhäin perinös oll.

Pyhäst Hengest.

V. c. JEsus nous cuolluist ylös.

HERran hengi illman alust
Luodhud waicux / wirwott wisust /
HErran uscoon ihmisij cocois /
Heidhän seuxans hallidzi / holhois.

prophetain sydhämed / sund awais /
Taiwan tiedhol taidhod walais /
Ennysti ihmed / mailmaised muuted /
Ilmoitti salaudhed suured.

HErran suomast hellundaing /
Tuli tuiman tuulis päänä /
puuhais hän jylinäll juur jaloll /
Vscoiset täytti lewatuill lahioll.

Opetus lapsij hän opetti /
Wieled coht mestareix muutti /
Teki täsä taidhod taitaman /
Kielill oudhoill opettaman.

pahudhest pacanoit palauttaman /
JEsuxen uscon ojenduman /
Hengi heit wäänsi woimallans /
Cocoisi seura saarnallans.

Casten cautta auttuar autta /
Vscoisexmuutts / pyhäx saatts /

Synnid alat ander anda /
Ain nuren elämän ojenda.
Martyrid mailman wahwisti wahwat /
Woittaman ſurmad / pÿnad pahad /
Wiel tuſkis turwan meill tuotta /
Wiel cuoleman kielis meit lohdhutta.
Herra hengel täll hallidze meit /
Joll autta käimän käſkys teit.
Ann olla händ turwanam tuſkiſam /
Tääld tyghös taiwas meit wiedhä wÿmdim.

Spiritus ſancti gratia.

CHriſtus oppians ilmoittaman /
Määnä käſki ymbär mailman /
Canſſoja caickia opettaman /
Canſſoi caickij cans kaſtaman.
Sanoi heille ſanoill näillä:
Ottacat ſe hengi pyhä /
Se teille opettapi caick tiedhod /
Tulewaiſed ett endiſedk.
Cuin ſeiſotte edhes Sangarten
Corkian Cuningain angarten /
Mitä teidhän täſä pitä puhuman /
Teille ſe ythäld annetan.
Pyhän Hengen armo autuas /
Opetuslaſten ſydhämed /
Täytti täſä lauptoilla lahjoillans /
Opetti oudhod kieled caik.
Heille annoi armons awarans /
Kielil caikilla ſaarnaman /
Canſſoi caickia cans käändämän.
Wärydheſt autuuten wändämän.

Sijs caicki Jesusta kijttäkäm /
Isä ja Henge ylistäkäm /
Co minaisutta cunnioittacam /
Suulla sydhämel lackamat.

Christus astui ylös taiwas /
Sield lähetti meille tän alas /
pyhän Hengen lohdhuttajan /
Christicunda wahwistaman / Kyrieeleison.

Christus taiwas ylömäni /
Jost ennen oli tullut tänne /
Istu Isäns oikial kädheil /
Hallidze caick omall wäell.
Cocht oman lupauxens jälken /
Lähet mailmaan pyhän Hengen /
Rackan Isänsä suomasta /
Cuin suuri oli woimasta:
Wijdhes kymmenes päiwä joudhui /
Sit cuin Christus cuolluist nousi /
Nijn juhla jalo edhes tuli /
Jong myötä oli ilo suuri:
Cosc murkinan aica oli päiwäst /
Äkist tuli puhallus taiwast /
Apostoleill se ilo lisäel /
Täyt huonen josa olid sisäll.
Kielten tuliisten muodholl tuli /
Cuin moni näki sekä cuuli /
Sip jumalisten sydhämed /
Enämbät mitän pyytäned.
Cosc he nyt said pyhän Hengen /
Ihastuid he suurest sangen.

Kielill wierailL coht puhelid /
Jumalast ihmeit juttelid.
Cuin pacanad sitä ihmettelid /
Juttad wastan sylkestelid /
Sanoid wijnast olewan täynäns/
Joihin Jumal puhals hengens.
Cuin petar sen cuuli ja hawais /
Kohkiast wastais ja suuns awais /
Osott heidhän wäärin puhuwan/
Ja pilcka smoi huhuwan.
En taidha me oll wijnast täynnä /
Sill murkinas on wielä päiwä.
Waan Isän Jumalan Hengest /
Tämä ihme tänäpän ilmest.
Joelin ennustost juttelit /
Daawidin psaltarist saneli.
Sanad salwoid sydhämehen /
Saip enin osa toisen mielen.
Neuwo Apostoleild anoid,
Petari wastais todhen sanoi:
Catucat / andacat castetta teitän /
Syndin saat ander Jesuxen nimen.
Colme tuhatt miest cohta käänyi /
Christuxen tundon / uscoon wäänyi /
Castetta idzeus annoid tosin /
Oid opetuslasten opin:
Christicuunan cocous nijn /
Päiwä päiwäld enänyi enämin /
Pyhän Hengen wäell woimall /
Jumalan pyhän sanan saarnall.
Me rucoilem sua HErra Christ /

Cuin

Cuin tai wasen aina wissist /
Se sama Hengi meille laina /
Ja sydhämin wahwast paina.
Ett hän meit edzeis ja kysyis
Ja tykönäm aina pysyis /
Pahudhest meitä iuowuttais /
Hywin tapoin myös torutais.

Veni creator Spiritus.

TVle pyhä Hengi luoja / Ja kylmäin sydhänden suoja / Täytä ne rinnad armollas / Cuin sinä loid sun woimallas.

Sinä oled lohdhuttaja / Ja runsas lahjain andaja / Sä tewad rinnad pehmitäd / Tulell ja woitel heit lämmytäd.

Sinä oled Isän sormi / Ja Colminaisuden solmi / Sä walistad sokiad mieled / Ja woitelet tyhmiäd kieled.

Ymmärrys sä meille laina / Rackaus sydhämin paina / Ethan heickous pois estä Caikest pahudhest meit päästä.

Wiholinen carcot cauwas / Suo meitä olla myös rauhas. Ant että me nijn eläisim / Ettme waarad wäldäisim.

Isä meidhän tuta anna / Ja pojan pääll turwan panna / Sinusa myös kijni rippu / Joca heistä ulwos läcud.

Isän olcon aina kijtos / Pojan cunnia samas lijtos / Cuin pyhän Hengen meill anda / Ja taiwast lahjoi meil sanda.

Wielä toisin.

TVle luoja lohdhuttaja / Pyhä Hengi pyhittäjä /

jä/Opetus Isä oikia/ Opill oikiall meit opeta / Ja hywydhellas pueta.

Eryneit ylös edzele/ Harha teild pois johdhattele/ Pirun pauloist ulos auttele/ Jumalan juockon saattele/ Sieludhen hawad hautele.

Armos anna/ lahtas laina / Pahus meistä alas paina/ Sanas himoo sytyt aina Ymmärys ylhäld meil anna / Sydhämest sokius pois canna.

Perca sydhämed petoxist/ Junaista jumalattomist/ Nijst cangius cautwas carcotta / Kiusauxest meit kirwotta/ Elämän wedel wirwotta.

Aina muista murhelisij / Ilahuta idkewäisij/ Turwar tule turwattomain / Wapisewit sä wahwista / Vscolla meitä vdhistä.

Ilollthanall meit lohdhuta / Sydhämen kylmys lämmitä / Rackaun halud sytytä/ Halud häyd pois häkytä/ Lihan himod pois läkäytä.

Isä totuta tundemian/ Poica Christusta cuuleman/ Pääl lunustajan luottaman / Ristis sinus kijn rippuman / Cuin heist oledulwos lijckuwa.

Isä/ Poica Henge pyhä Coco Colminaisutt hywä Armons annost ain mainidcam/ Hänell kijtos wir si weisatcam/ Ja cunnia corkia andacam

O Pyhä Hengi tule tänn / Vscolisten sydhämed täyttämän/ Nijhin palawa rackaus sytyttämän/ Sinä cuin ocod canssoi caickinaisist kielistä / Christin uscon yhteyten yximielisest: Jumalan olcon kijtos ijancaisesta.

Wielä pidhemäldä.

T Ule pyhä Hengi HErra Jumal/
Täytä pyhän armos woimall/

Meidhän caickein Christittyin sydhämen /
Rackaudhen halull saat kytömän /
Sä cocod uscon yhteyten
Walkiudhes paistell / ja totuten /
Canssoi caickinaisist kielist /
Josta kijtäm sua calkest mielestä /
Haleluja / kijtos luojan.
Sä pyhä paistie / armon awu /
Elämän fanall walsajs / meis asu /
Jumalat opeta oikein tundeman /
Händ isäx cudzuman ja cuuleman /
Poisota opid wäräd woimallas /
Meit hallideos ain armollas /
Christuxen päälle aut uscoman /
Turwa hänest ainost ain saaman / Hale.
Sä pyhä walkia / lohdhutust täyn /
Meis syryt sydhämed palaman ain /
Rackaut Jumalan käskyiä pitämän
Ja ristim kär siwäst candaman.
O HErra awullas meit walist /
Ja heickoo sydhändäm wahwist /
Ett soth wahwast mahdhaisim /
Cuoleman cautt eloon tulla taidhaisim /
Haleluja.

Pyhäst Colminyxydest.

Isä Jumala taiwast / Ålä meit ylönanna: Synnist murhest ja myös waiwast / Sä meitä iloon canna. Wiholinen pois aja / pidhä meit uscos wahwas / Ann meidhän olla rau-has / Cuin olem tääl tuonen cauhas. Suo meil taiwasa majaa / Caickein ystäwäis cansa / Ann

wglttä

wälttä pirun ansa/ Ja Helwetin alhon lanse / Sen pääll Amen sanocam / Weisaten Haleluja.

JEsu Christ Jumalan poica/ pidhämeit oikiall tiellä / Så oled waldias ja woipa Älä meild sanas kiellä/ Sinä cuolemas cautta/ Helwetist meitä estid/ pirun cahleista päästid / Ja elämän meitä säästid. Wielä nytkin meit auta Cuin murhes täällä olem / Ja sittä cuin me cuolem/ Wedhä suas meidhän puolem / Sen päall Amen sanocam. Weisaten Haleluja.

Pyhä Hengi lohdhuttaja / Isäst Pojast ulwoskäypä/ Hywin tapoin toruttaja / Joill meidhän sydhämen täytä / Armos päällem myös hajot: Walista sokiad mieled / Perca rinnad ja kieled / Pahudhest cuin nijs liene / Taidholla myös meit lahjot / Ett me tundisim sinun / Wedhä meit Christuxen siwun / Cuin kelustottais pois kiwun / Sen pääll Amen sanocam. Weisaten/ Haleluja.

HErra Jumala taiwast /
Me kijtäm sinua wahwast /
Ja uscom aiketi sen pääll /
Ett sä tahdhod olla laupias meil.

O Christe Jumala ja mies /
Anna meidhän pitä mieles
Cuolemas ja sanas pyhäd /
Joilas meit autuax pyydhäd.

O pyhä Hengi ann armos /
Ett me pidhäisim sun neuwos /
Murhe meistä aina pidhä /
Isä/ poika/ Hengi pyhä.

Enge-

Engeleist.

HErra Jumal cuin caicki oled luonut/ Sinä myös Engelis oled meillen luonut/ Sen edhest tahdhom sinua cunnias pitä/ Ja aina kijttä.

Ne sinnad Engelis taiwas edhesäs owad/ Ja mailmas pyhäd käskys tuowad/ Ja nijtä jotca sinua palwelewat/ He warielewad.

Mutta se wanha lohikärme piru/ Engeleill hywil pyytä tehdhä kijusun/ Jota sä cuitengin annad heidhän woitta/ Ja cauwas soitta.

Se runne hengi osotta wihän julmans Christusta wastan/ ja hänen seuracundans. Jumalan sana ja sitä pyhä oppij/ Wiha ja poiki.

Rijdad ja sodhad Herrain wälil saatta/ Rauhan ja lagin tahto alas caata. Madcoisa pyyd meitä harhal tielle/ Ja ylös niellä.

Päällem myös lyckä synnid/ walwad/ tuscad/ ukist myös nosta raked/ sated/ puuscad/ Tuulen ja wedhen hän myckyllä täyttä/ Taudhid päällem heitä.

Engelid hywäd ei silloin ole laiscan/ Mutt aina sota pitäwäd händä wastan/ Estäwäd hän dä/ etei pyhä sangs/ Coscan sais alans.

Rauhan he tahtowad rijdhast caicki saatta/ Lakij he pyytäwäd aina ylösautta/ pyhäin tu couxed/ candawad leten Christuxen etcen.

Taudhit ja myrkyd carcottawad pojes/ Ja hywäd ilmad saattawad meil jälles. Johdhattawad meitä aina oikiall tiellä/ Eik sitä kiellä.

Coscas näin Engelis paned HErra tygöm

Eth

Nijn pirtupitä andaman meit ylön. Eik yrikän wihamies wahingoitta taida/ Eik alan saada.

Kijttäkäm HErra hiliain ja myös warhain/ Weisaten sydhämest cuin me taidam parhain/ Tänän ja muidhem hywäin töidhens edhest/ Ja armons puolest.

ARmon löyton Engel/ HErra hywill Rengeill/ Wartioillas meit wariele Torjus päällädäm perkele.

Christe HErra Zebaoth/ Taiwan suuri soraherr/ Engeleitten haldia/ Seuracunnan wartia.

pärit meit Engeleillas/ Saarra sora joucollas/ Sodhi wastan wihollistam/ Samoit Satan sturastam.

Leiris lyö ymbärillem/ Caidze caikell curillam/ Maates nijn cuin walwoisam/ Meitä/ meidhän omiam.

. Edes wie meit erisam/ Ilman mainet walwoisam/ Engeleittes leidzamall/ Rauhan raccan/ sanomal.

Synnist saata pyhyten/ Wäärinnä wahwist hywyten/ Widzeniäri wirasam/ Täitäwäri ta woisam.

Cauwas carcot codhostam/ Engeleill est edhestäm/ pirun puuscad/ puhallured/ Myrkyt/ taudhit tarttuwat.

Wariel wäarad/ Wahingod/ Engeleillas estä pois/ Hädhäs auta ahtahas/ Sielun corja cuolemas.

Olcon kijtos JEsuxel/ Engeliten päämiehel/ Engeleins cautt caidzemast/ Corjamast/ meit auttamasti

Apo-

Apostoleist.

NIeminkan maa Taiwas wahwast / Jumalan armost ja sanast / Jonga hän idz meille soi / Ja Apostoliten ääni roi.

Cosca Christus oli päättänyt / Mitä Isä oli käskenyt : Nijn hän lähetti saarnaman Apostolins ymbäri mailman.

Jo käski caikille saarnatta : Ett hän tahdhois nijtä armahta / Jotc hänen pääldäns u[...] scowat / Ja pyhä Castet anowat.

Tällä saarnalla caicki maa / Jumalan tahdhon tietä sai / Nijldä se wastan otettin / Cuin pyhäl Hengel täytettin.

Cunga se sana lewitettin / Cowad kinnat sill pehmitettin / Jumalan Hengi waicutti / Ja mielet uscoon paisutti.

Tätä oppi moni nawroi / Ja saarnait pyhit paulo in / Mut mailman wijsas ylpeys / Sen edhes oli tyhmyys.

Canssad he saarnallans käänsid / Wärydes totudhen wänsid / Sijs kijtos heillemaan päällä / palcka myös annettan ylhällä.

Laina HErra sijhen armos / Että me tydhyisim heidhän saarnois / Heidhän canssans ittelläisim / Ja sinua aina kijttäisim.

Martyreist. Sap. 5.

CAick cuin Christusta kunnoitit / Ja uscoitian tunnustit / He pidhit paljo parambam / Sen suuren taiwan tawaran : Cuin m[...] ilman häijyn hecuman / Caick turhan cunnia catowan.

Eip

Eipä he waldain waarimal/ Cuningain cówall kåskemäll/ Cuwij cuuroi cumarranet / Kärseit ennen kyll cowutta/ Tylyin tyrannein tuimutta Haawat/ häpiät / häwäistyxet/ Hengettömij cuolottanet / pacanain Jumaloit palweller/ Christuxen uscost erhelled.

Kärseit ennen kyll cowutta/ Tylyin tyrannein tuimutta Haawat/ häpiät / häwäistyxet/

Cosca tulepi duomolla Christus caikella cunnialla / pyhät tås Herran tuwilla/ Seisowat suureli cohdulla / Wahwast wastan waiwahitans / Tuimij tyrannei wainohitans.

Hepä Hengens ahtaudhest/ Sydhämen kiwun surkudest / pyhäin perinöst peliästywät/ Mailman muurett hämmästywät / Waljust waiwoins waittawad / Kestenäns cuxiast puhuwat.

Engö me ennen olleollesam/ Näitä pitäned nauronam ? Pidhim heit jalcaportanam/ pilcan polijm heit painaman / Teurax tehdä teinaelim/ Heidhän elons hyliäelim.

Cadzo cuinga he cunniasa / Owat autuas losa / Syhen he owat jäästetyt/ pyhäin perindöön päästyt/ Jumalan joucon otetut/ Jumalan lapsix luetut.

Mitä meit autti mailman meno ? Coreus kempi/ pramius paljo ? Waattein callein kijldämyxet ? Muitten paljod palweluxed ? Woima wäkewä/ walda tuima ? Cunnia suuri saama ? Cullad calwd caick tawarat ? Caick sughut muret awarat ? Cuin samois janan saattaja/

Cri-

Cuin joudhui haaxi suorewa / Cuin lindu lete liwautti / Cuin nuoli ammutt siwautti.

Perät pois pyrkit käkurtain / Joidhen j set ei tutacan: Nijn nedkin ojet olkeisit / C was caikin pois culkeisit / Äkild cuin wario toisit Cuin ei oliucan olisit.

Oho meitä onnettomij Ticten eyhmij / t mettomi / Etem torelle toturta / Engä osan autuuttan / Engä armon auringota / Engä kä net oikia tata.

Waiwaiset waikiast walittawat / Hehilj huckan catuwat / Aica cadhotettuin catua / J duomitan / pirun cans pijnan kituman.

Pyhät pä pysywäd taiwas / Engelein ilo ses seuras / Christuxen cansa cunnias / Isän Herran Hengen huomas / Herrall kijtos h win suomast / Jteust ilon omill aadamast.

Caikist pyhistä.

Christe mailman Wapahtaja /
Ja caickein ihmisten lunastaia /
Sijhen iloon meitä wedhä /
Jong pyhäs nyt saawat nähdhä.
Cukin oli meit wleapää /
Mutta meidhen synnim maxoid sä /
Sijs caicki nios walitut /
Pyhäts secan sä talutit.
Yri rutto meihin tartui /
Jota ei pyhkij pois taittu.
Sinä sit omall kädhelläs /
Pesit sen pois sun werelläs.

End

Endisen tawan wielä pidhät /
Synneisist tet cansat pyhät /
Ne cuin tääl synnis eläwät maas /
Saatat sinä ylhs taiwas.

Me cuin täällä wiell matelem /
Sun pyhäis päällä ajattelem /
Cuinga he nyt wapatetan /
Waiwast joll me rascautetam /

O HErra meitä auttele /
Ja pyhäis joucon saattele /
Anna sitt alinomaisest /
Canssos pysyy ijancaickisest.

Suo HErra mitä me pyydhäm /
pojas cautta / Hengen pyhän /
Cuin yxi olet Colminaisudhes /
Ja hallidzet ijancaickisudhes.

VII. Mutamist Christilisen opin cappaleista.

Luomisest ja synnin algust.

OHErra cuin asut taiwas / Sun armos ulottu cauwas / Minun ja muidhen päällen. Sinä loit taiwan / wedhen ja maan / Ja meihen muodhos jälken.

Adamin si ensistä loist / Ja paradisin hänele soit / Käskit hänen sanas pitä. Soit hänell wallan ylidze maan Mond hetke nautita sitä.

Caikili nijlle cuin Herra loi / pyhäll sanallans joll caicki woi / Adam piti andaman nimen / Mitä on taiwas / wedhes ja maas / Caick siwotin hywäxi miehen.

Sen

Sen jälken myös saarin nähtä/ Se ærmo cai
häneft lähte/ Cosca hän idzellens sanell: Rasca
kyll on miehen yxin oll/ Apun me haem hänell
Nijn Adamist luottin waimo/ Joca ensi
oli sangen caino/ Cuin me kyll tunnum ma
dham/ Alast he käwit/ ett sitä nähn/ Ett mitä
häwet taitan.

He käit Jumala'at suureft/ heidhän cauni
elens puolest/ Ja elit menos hywäs/ He olit
murhet ilman surut/ Ja cahden elit yhdes.

Kärme käpeis ylös puuhun/ Jong piru
pani sanat suuhun/ Ja Ewan cudzui tyghöns/
Wijsaudhen puust hedelmän luust/ pistoine
nan hänen pions.

Nijn sanoi cuhta waimollen: Syö täst
cuin mä annellen/ Älä myös totelle sitä/ Jo
mua cuulet/ nijn wijsax tulet/ Sen edest myö
mua kijtät.

Ewa kielsi sen cohta pois: Mun luojan e
sitä mun sois. Hänen sanas minä cuulem/ Jo
toisin teen/ saa tietähän sen / Nijn cuolemi
ala tulen.

O Ewa caunis kyll waimo/ Vsco minua
å å ole caiuo/ Edh sä sen edhest cuole/ Hywä
pahat/ sä tietä saat / Wijsax cuin Jumala tulet.

Se waimo parca luul tääs Coht wijsauden
löytäwäns / Vscoi mitä kärme sanoi / Omena
otti / kärmen pääl luotti / Ja miehens tygh
cannoi.

Cuin Adam omenan näki / Hänen mielens
coht sitä teki/ wscoi hänen waiwons sanan. A
dam

dam ynhet/ mielestäns puohon HErran käskyn ja walan.

Nijn waimons cans omenan söi/ See cadhotuxen heisse toi/ Ja ha waisit coha sijnä/ Sytä palast/ ett olit alast/ Häpiämen myös rupeisit ynnä.

He fijcuna puust oxij taitoit/ Ruumins näisläcohta petit/ Ja olit häpiäs suures. Sinä paicas culkit aicans/ Idcus ja paljos murhes.

Samal aialla jaherkel/ HErra Jumal tuli kädel/ Adamit tyghöns huuti: Hän istui cunruis/ oli äänet surus/ Hänen caswons caickl muttuj.

O Adam mix olet alast: Cuca sun on tehnyt paliar: Mix olet myös nijn arca? Nä cuulin äänes sä tulit lähes/ Alast olen myös mies parca.

Nijn kysyi Jumal jällens hänel. Mistäs häpemän rupeisit tääl: Kielty puu sinun sijhen weti. Nijn käskyn ricoit/ sanan sicoit/ Cuca sun nijn rohkiax teki.

Wastaisi Adam iden suul: Se waimo cuin sä annoit mul/ Minun sen tekemän waati/ Waimo coht sanoi: Kärme wannoi/ Ja tähän waiwan saati.

Nijn käremeht Jumal ensin kirois: Miehen ja waimon oic wihois: Wadzallas sun pitä myös käymän Edhes ja taas/ matele maas/ Maata sun pitä myös syömän.

Waimon siemen duomion ast/ Waino ja wiha sinna hartast/ Sun myös sitjoitas lycki

Tule

Tule myös siemen waimost wijmein / Jocä pääs muserta ricki.

Sitt Ewa kirois toisel tawal ; Lapses synnyt suurel waiwal / Kiwun ja taudhin cans ottel. Michen ala idzes anna / Etes mun kä- skyn totel.

Nijn wijmein Adamit kirois : Etes mun kästyän pidhel / Mutt pikemin wannoes cuw- lid : Sun työs cautta wähän maa autta / Sun tähtes se kirotux tuli

Maa caiken sun eliacas / Ohdakeit tuocan joca paicas / Ruoki waimos / lapses ja perhes / Odzas hiel ja kätes työl / Siihen asti ettäs cuo- let jälles.

Näin carcot heitä krydimast / Sijt armost riemust jarauhast / Cuin hän heil ensist annoi / Suuren ilon Adam silloin / Lastens päälö po- jes cannoi.

pani sit tulisen miecan / Sen puun etee cuin liecan / Et tahdo sitä tier sil käytää / Miecal sil wielä taiwast kieldä / Jotc ei hänen kästyns täyttä.

Nyt Jumalat sydhämest rucoilcam / Pyh Henge häneld anelcam / Ett hän sen miecan pois otais Christuxen tähden HErran meidän Taiwan ilon meille tuotais.

O Christe pyhdas waimon Siemän / Cuin tulit taiwast HErran nimeen / Särkemän kää- men päätä. Tyghös tulem / puoles cyljen paradijsin meit jälles sääohä.

Per

Perisynnin pahudest ja sen aldå
Christuxen awust.
V. C. Endzu Christus : caick tygkön tulcut,

ADam Ewa algust syndij teit /
Meit cansans caickij cadhotuxeen weit/
pois omaapu oli pääsnyt /
Jos ei idz Jumal armahtan olis /
Colminaisus ollu olis nenwos /
Caick olisim cadhotuxen syöstyt.

Nämä neliä Jumalas owat/
Jotca täsä edhes astuwat /
Oikiens / Totus / Armo / Rauha/
Jotca hänes ääisest lujat owat /
Ze ihmisen pääl duomions tuowat/
Tawans jälken cukin pauha,

Oikius ojens pääl candamans:
Rangaist ihmist pitä sun andamans/
O HErra hän rickoi käskys/
Josei hän rangastexux tule/
Elt cusa oikiudes olle ?
Ett se solwaistan joscus.

Sä hurscas ääisest oikia olet/
Cuing ihminen rangaistux ei tule ?
Cuin käskys hyliyxi saatti /
Sen tähden ei taidha se muutoin olla/
Mutt täyty ihmisen ijät cuolla /
Oikiudhes tätä häneld waati.

Totus tule täsä täyttämän/
Mitä oikius edhel anoi päättämän/
Waiwaista inhimist wastan:
Ettei sanga wacuus ij potais /

Ei' sanatomat sua soimatais/
Ihmist häät ajoiemal costa.
Wata Jumal tai sanas on myös?
Cuin ihminnen kielcyn puun hedelmäst söis
Teht cuolemal cuoleman pitä/
Hän rickoi kiellys/ cuins kyllä tienst/
Sanas woimal caick luodhud liene/
Alä Anna liwisty sitä.
Näidhen cahden cowast duomiost/
Jong he lausuid ihmisen luonost/
Maa wapis/ caick luodhud ja taiwat/
Armo ickein täsä armahtele/
Rauha ratk rasrast huocaile/
Ihmisen waiwaisen waiwaa.
Laupius lausui täsä idon siml/
HErra corwas callistia cuul/
Armon aitta awa nyt awoi/
Cuin tarwitan armoi/ joses armiad/
Cuings Isär armoin cudzutta madhad;
Jol ei ole loppuu pääl armon.
Susijer kyn wihas wuor sun laupius/
On patamb laupius/ cuin angar eikius/
Cust cunnia suuri sul liene/
Etes nyn rangais/ cuin saat ja woit/
Ihmist Jongas idze cuwas jälken loit/
Armollas hänel awur tiennä.
Rauha cans rauheis rucouxen:
Alä anna ihmist tulla cadotuxen:
Muist so winnon Jumal rauha/
Suod so windot rakastat rauha/
Cust caikild kyros sul häät pauha/
Muist rauhan neuwoi ja anta.
Rau

Rauhā, lausui laupiul nāitā:
Stuken neuwon Engelin nāytān/
Hän awun tähän tyl tiene/
Seon wissist Jumalan poika/
Jong tyghyö mahdoin käydhä aica/
Häänd awun andaja liene.
Laupius rauhan cans mahan langeis/
Jumalan pojan eteen cuin tarwe ängeis/
En ihminen hucas tääl haawa/
Säp Jumalan neuwon andaja lienet/
Ihmisen apuun neuwon tiennet/
Armon owi hänelle awa.
Hänen sydämens armoon aukeis/
Hänen suns coht rauhan tatk raukeis/
Aniet coht cuilla lupais/
Hän tiesi tiedhon ja taijn tawan/
Miuisti myös muodon ja löysi neuwon/
Cuing ihminen awun saisi/
Jos ihmist wiattoinda olis/
Ett wiatoin wikapään edhest cuolis.
Ihmist wiatainda ei löytty/
Nyn Jumalan poik idz wälimiehex
Annoi/ lupais tulla ihmisex/
Lunastuxen hinnan täyttä.
Idzens nöyryit/ Ijsuns wihan lacaut/
Hän synnist/ Helwetist meit wapaut/
Pijnans ja cuolemans cautta/
Josta Jumala meihin miellyi/
Meit lapsix otti/ eikenä kiellyi/
Händ Engelic kijttä taan cautta.
Olcon sius kijtos JEsu Christ/

Cuin meidhän cuorman cannoit wißist /
Ald cangiaudhomion meit sääßid /
Taiwan owen eteem awaisid.
Caikil päälles vscowaisil /
Iloon häsen meit pääsiid.

Ihmisen luondo turmeldu ön /
Adamin wian cautta
Synnin myrcky päällem perit on /
Cadhotuxen caick saatta /
Cuin tåst julki caickyn culki /
Christus cuitengin meit wapaht /
Andain surman meidhän turwan /
Näin autuus meillen tapaht.
Näcme Ewan pahoin petti /
Ett Jumalast on pois laugen /
Jost hän meidhän päällem jätti /
Cuoleman häisen sangen /
Sil tarwe suur kyl wadhei suur /
Ett Jumal Christuxen annoi /
Rackan poikans / armon aittans /
Cuin elämän meille caunoi.
Cuin se waiwainen wanha Adam /
Synnil meit cadhotti cansans:
Nyn Christus meidhän Wapahtajam /
Meil Jumalan armon ansaidz:
Cuin Adam meit cuoleman aiheit
Langemuxellans turmal:
Nyu JEsus tott meit ulwos ott /
Sield jälleens cuolemans woimal.
Ett Jumal poicans lahioi meillen /
Wihollisillens ilkeil /
Cuin ristis rippui meidhän tähdem /

Mänl taiwas ylös corkeil /
Jong tautta säästä cuolemast päästä /
Meit jos hänen päällens vscom /
Lunastajam / meidhän luojam /
Eng peljäne cuoleman tusca.
Hän tie / totus ja eläinä on /
Owi / walkius ja sana /
Isän ijancaickinen neuwo on /
Meil armost annet se sama /
Jong awun pääl / me mahdam tääl /
Juur iurwalisest luotta /
Ei kengän woi / paidz se cuin loi /
Meit pois hänen kädhestäns otta.
Se caucan Jumalast on wißist /
Autuudhest pois monin kerran /
Cuin turwa edzi ihmisest /
Hyljäin Christust meidhän Herram /
Turwa toista tuscas muista /
Paidz Christust cullaist ijan /
Cuin meit lunast / armost sulast /
Händ perkel peljättä pian.
Cuin Jumalahan luotta lujan /
Hän on paidz wahingon waara /
Se asu pääl callion cowan /
Perustos on hänel wahwa /
Kärsiä tusca / ahdistusta
Taita hän ja myös mahtä /
Turwa hänel tääl on Jesuxen pääl /
Cuin meit aina autta tahto.
Sydhämest sinuld sitä anon /
Sanas ettes muld pois ottais.

Sen jälken minä suurest janon/
Mull ettei syndi wahingot tuottais/
Cuin minus asu häjy hasui/
Mun turmule joca haarald/
Cuin tygös tule / sanas cuule,
Se siit jaap olla paidz waaret/
Sun sanas on mun jal wöillen/
Juur walwas pajstawa lyhty/
On se myös minun sydämellen
Yx kircas cointähti /
Jota on paidz pimeys caick/
Sepä juur Jumalan lahja
Walon cända heugen anda/
Myl cuin racasta sitä aina.

Wanhurscaudhest.

JUmala suurest hywydest/
Armons cans meitä edzi/
Synnist ja caikest pahudest
Christuxen werel pois pesi/
Ei ansiom täs mitän kelpa/
Ei ne ander anna weika/
Armoo me kärjätkäm hänelb.
Waick laki on wahwa ja hywä/
En ne händ taitan pitä/
Syndim liha wajoisi sywän/
Eick totel lakij mitän/
Sil Jumala päällemi wihastui/
Wuit piru sangen ihastui
Ett ricottin Jumalan mieli.
Hengi waari Jumalan laki/
Cuin sydämen lijeutta taita/
Eip mroin Jumal uole paki
Sen pääl/ cuin me madcan saatam/

Wun

Mutt ihminen on heicko ja liha/
Täynäns pahutta ja liha/
Henge wastan sotij pyytä.
Jos wiha sijs piti wäldettemän/
Ja kirous duomio päiwän/
Nijn laki myös piti täytettämän/
Ilman ester maan päällä
Sil Jumal osott siren woimans
Läwät tänne rackan poicans/
Antoi hänen ihmisex tul'a.
Hän lain edestäm täytti
Jol Isäns wihan coht lacaht/
Meidhän synnin hän myös peitti
Ja Helwetist meitä wapat/
Laßa tyghö nyt sano mahdam:
Edh sä meit sil duomit taidha/
Christus on sinus täytän.
Cost me näkin Christuxen löze
Vscom ja panem turwan/
Nijn synd cuin sydhämes suitze/
Näändy ja raukemurhan/
Näin Herran edhes hurscar tulem'/
Lakij myös mieleiäm cunlem/
Jaa pyydhäm händäpitä
Vscon cans tule pyhä Hengi/
Cuin uuten elämän wiepi/
Se saatta toisen mielen meihin/
Ja lihan himot pois repi/
Nijn hywät työt edhes wedhetän/
Endiset coht pojes heitetän/
Ne haisewat Jumalan edhes.

Vsco myös rackaudhen myötäns twop /
Cuin händ ylistä ja kijttä.
Se lähimäisel hywä suop
Ja händä autta pyytä /
Näin Jumalan laki täyteräu /
Ja weljein wica peitetän /
Cuin Christus idze käski.
Ei rackaus palcan tähden /
Mitän tee eli ereens ota /
Waan heitä caick Jumalan käten /
Cuinsen kyl edhes tuotta /
Hywätehdä aina pyydhä /
Jumal sanois laja ja pyhä /
Seu siuul aicanans costa.
Sentekesijs Jumal armostans /
Et me synnist tulleni / puhtax /
Se seisop myös hänes ainostans /
Et me näin luetan hurscax /
Ei meis ole muu cuin pahuus /
Jumalas on hywys ja autuus /
Oleon hänen ainoan kijtos.

Christuxen hywist töistä.

Nyt caick Christityt iloitcat /
Wahwat vscol ja mielel /
Ja aina Jumalast weisatcat /
Sekä sydhämel että kielel:
Sen suuren rackauden tähden /
Jong hän on osottanut meillen /
Hänen pyhän poikans cautta /
perkel mun oli saanut sahrans /
Ja tuonen nuoral solmust /
Synnil ja pahudel tahrais /

Hamast mun äitin cochdust /
Ja sijhen wasotti sywemän /
Sitä cuin mä elin enämän /
Suures olin minä tuscas.
Täsä nyt waiwas minun työni
Ei taitanut mitän autta /
Ei oma järki eli toimi
Woinut sijt uswos saata /
Nijt syndi mun saati huolewan /
Sil että mun piti cuoleman /
Ja helwetin wasoman caiket.
Sen näki Isä armoi täynäns /
Cuin asu ylhäl taiwas /
Känsi cohta caswon pyhäns
Mun päin / cuin olin waiwas /
Ja armaht caikest sydhämest /
Tahdoi mua myös autta hädhäst /
Ja pahan perkelen cahleist:
Sanoi sit rackali Pojallens:
Joudha pian heidhän aurens /
Cuin owat murhes mailmas /
Ja suures sangiures /
Pääst heitä synnist ja hädhäst /
Nijn myös sen ruman pirun kädhest /
Ja anna sun cansas elä.
Poica osott Isällens nöyryden /
Tuli maan pääl mun tyghön /
Ott puhast neidzest miehuden /
Ei tahton anda mua ylön /
Pani mun syndin idze päällens /
Saat mun Isän ystä wäx jällens /
Ja lepytti hänen wihans.
Au-

Annoi sitt werens woudhatetta/
Jol synnimme wos pyhki:
Ja pyhän cuinmins cuolcetta/
Jol tuonen cauwas nyhki/
Hän cuolleisans kärmen pään polki/
Ja sywän Helwetin owen sulki/
Taiwan meidhän eteem awais.

Mäni jällens Isäns majan/
Cuin täytänyyt oli tecons/
Siel tahto olla mun opetajan/
Ja lähetä pyhän Hengens/
Joca mua murhes lodhutta/
Jumalat myös tundeman totutta/
Ja wahwista totuuten aina.

Nyt pitä minun tietämän/
Hänen tecons ja menons/
Ja aina wahwast pitämän/
Hänen oppins ja neuwons/
Caick wllit yred myös carttaman/
Ja wäärät opetuxet wältämän/
Se oli hänen wijmeinen käskyns.

Isä siis suurest kijtäkäm/
Tämän armonsa tähden/
Ja händä aina ylistäkäm/
Että poicans annoi meidhän/
Joca meit päästä pirun rijdhast/
Synnist ja myös cuoleman kidhast/
Olcam siis iloisam aina.

JEsuxen nimestä.

KJitet olcon JEsuxen nimi/
Ja hywin lausut aina/
Sil se on satama/ ja niemi/ Cuin

Cuin meille rauhan laina/
Jozeppä hän sen todhisti/
Jumalan lapsix meit sowitti
Cuin vscom hänen Nimens pääl/
Ja rawitam pyhäl Hengel.
Polwensa caicki taidhuttawad/
Taiwahas ja maan päällä/
Helwetin woimad myös wapisewat/
Cosc JEsus mainitan täällä/
Ey ole yhtän muut nime/
Jost sielu autudhen ime/
Paidz JEsuxen nime pudhast/
Ja hänen sanans culiaist.
Ramattu meitä kästepi
Cunnioittaman tätä nime/
Sill se woimallans estäpi
Pirun juonet ja ihmet/
Ja nei cuin tuolluet owat/
JEsuxen nimeen wircowat/
Sen cautta caicki myös sairat/
Terweydhens jällens saawat.
Jumal nyl lupa autuudhen/
Cuin/ JEsust auxens huuta waat/
Ne myös löytäwät wahwudhen/
Joic hänen tyghöns turwawat/
Cosc hän duomiol tahto tulla/
Silloin cowut saadhan cuulla/
Jocaidzen pitä edhes käymän/
Työns jälken palcan wiemän.
Tämä wirsi nyt opetta
Cuing sielu hywäxens taita/,
JEsuxen nime manita/ Sitä

Sirå myôs cunnioita/
JEsus cudzutan lunastajax/
Ja caiken mailman Wapahtajax/
Hån synnit andex meil anda/
Ja armons caikil canda.

Jumalan sanan woimast ja ylôn cadzomisest.

NJloidcat nyt tåhån aican / Te cuin Christuxen tunnustat/ Ett hån sanans joca paikan Tahdhoi mailmas julista. Joca nyt sarnatan julkisest/ Pahin ja hywåin edhes / Se såma pyay ijancaickisest/ Ja tåyttå hånen mielens.

Adam cowacorwaisudhens tåhden / Olis tullut cadhotuxen / Mutt Jumal rohkaisi hånen / Ja annoi lupauxen / Jong hån piti sangen wahwan / Eik milstån epållyt sitå. Sill nuorten edhes ja wanhain / Sana ain wahwudens pitå.

Noe pyhå ja hurscas mies / Ei coscan ylônannut Jumalan sanan luot itzens Cuin hånel oli wannot/ Etei mailman pidhåis huckuman / aldoin kåsis ell wedhes / Ei HErran sana pidhå puuttuma/ Pienden ja suurten edhes.

Abram vscoi Jumalan sanan / Cuin hån sai hånelb tietå / Ja piti sen kyllå wahwan / waick ei hån ymmårtån sitå / Mitå Jumal ottapi ettens / Sen tåyttå hån lujast sangen Jumalan sana yttå totudens/ Ehk mitå wastan lange.

Loth myôs silloin pelastettin / Cosc Sodoman Jumal cadhotti/ Engeleid ulwos talutettin / Sil hån HErran pääl luotti. Jumal kyl wariele omans Ja cuoleman hådhås autta. Sil totisest owat hånen sanans/ Pyydhå autuax nijdhen cautta.

Dawid päämies jalo töisäns / Propheta' wahwa walallans / Jumalan sanaan luott idzens / Se myös täytettin ajallans. Sil ett tuli hänen sughuns Christus tänn mailman alas. Jumal murhen pitä puhestans / Sekä man pääl että taiwas.

Martast puhtasta Neidzest Syndyt sitt tähän mailman / Se euin sikis Pyhäst Hengest / JEsus Christus meidhän HErran. Prophetat ja pyhä kirioteus Caikis paikois osotta hänen / Jumalan sanas ombi totus / Nytt alat ijancaickisen.

Hän Isäns cans meit sowitti / Oman miehuudhens cautta / Oikian opin meil ilmoitti / Caick tahdhoi hywin laitta / Sinä siis seiso meidhän autuudhem / Ett me hänen päälläns turwam. Jumalan sana pitä wahwudhen / munt caicki raukewat turhan.

Kirjast ja pyhäin esimerkeist Saadhan nähdhäia eullla / Ettei se saa luopu Christuxest / Cuin tahto autuax tulla. Heittäkän pois omat ansions / Jotk ei sieln taidha autta / Cosc Jumal nijst sano duomions / Niin hucum nijdhen cautta.

Vseon cautta Christuxen pääl Jumal meit' autuax teke / Lain täytäm rackaudel / Jong lähimäisem näke. Näihin cahtes caicpalen solmellan / Cuco lakt ja Prophetat / Ensa toisin Jumalat palwellan / Turhan siel tehdän työtä.

Mutt se jonk on ylpiä ja suur / Cuin seiso tätä wastan / Hän Jumalan sanan walhex juur / Cudza cowan sitä lasta. Sill osotta oman pahudens / Eip se händä auta witän / Jumalan sana pitä wahwudens / waick hän sitä nauron yltä:

Perkel myös mailman isändä / Hän kiukus ymbär jnoxe /

jüre / Rijdhad ja sodhad lisändä/ Sana wasta joucons syöxä. Waan Jumal sylke ja naura / et he sitä pyytäwät estel / Hänen sanans cumming julk pauha/ Cathuin ja sutten keskel.

Ole sijs Christit hywäs toiwos/ älä hämmästy näistä / Jumal kyl woi autta jonckons / Ja caike hädhäst päästä. Sil Jumalan sana/ johons luotat On wahwemb/ cuin heicucan / Se tosin sull rau han tuotta Niin cuin HErra idze lupa.

Turwatcam sijs meitäm Jumalan/ Et armons meille soist. Ja olis meidhän turwanam / Eik sanans ottaist poist/ Hän on luwan nijtä autta/ Jotc cuulewat Christuxen sanan/ Ja hurscax pyytäwät sen cautta/ Olcon hänen kijtos aina.

OHErra sun pyhä sanas/ on unhotetux tullut/ Sicut olit suures waiwas/ Ett se nyt warios on ollut/ Sen sian jällens otettin Ihmisten käsky ja tuoni/ pyhä kiria uuhotettin/ Cuin totuudhen meille tuopi.

HErran sana on sielun ruoca/ Josta hän ra winnons saapi/ Joca sen sälken ei huoca Ei hän Taiwast mitän caapi/ HErra Christus cumnjar turhax/ sencaldaisen opin cudzu/ Joca tule sielun murhax/ Jonga peräs on cuoleman suidzu

Se rackennus mahan lykärän / Jota ei HErra säänyt/ Se maa myös ylös kynnetän / Jota ei ole hän käännyt. HErran sana lujan pysy/ Luottacam se pääl wahwast / Sen perän cukiu mahta kysy / Cuin tahto päästä waiwast.

Sijs kyttäkäm HErra aina / Sen suuren armons tähden / Jong hän meil alati laina / Ja pääl

päällem walla nähden. Hänen sanans kircast coitta/ Jos meidän ylidzem paista/ Wärän opin poses soitta/ Cuin monel wiel makiast maista.

Sijs walkendes waeldacam/ Että me elä sal sim HErran sana rakastacam/ Ei se meit tieldemma paidzi. Pimeydes pian combastutan/ Rumis myös syöstän pahoin Askeler hæ han astutan/ Jalcamyös loucatan wahoin.

Sitä me mahdam walitta/ Ja myös suuresti huolia/ Ett ihmiset wihawat walkiat/ ja pyytä wäkpymeydhes olla/ Murt HErra cuin cauwas loistat/ wali ja sokiat mielet/ pimeys meist erit je poista/ Cuin sydhämes wielä liene.

Waick taiwas ja maa coconans / Cato ja hucken wic / Sanas pysy cuitengin muotonans/ Ehk moni sen huckuwan luule/ Sen pääl minä idzen luotan / Eng sitä tekemäst lacka / Eng myös sijtä luowu suotta/ Ehk cuca wihans päällen nacka.

Jos minä nyt tälla muoto/ Tästä mailmast erin/ Taiwas on tosin minul coto/ Siel ilon wahwast perin. Sijs Herra kitän sen edhest/ Hän sanans kyllä pitä päästä minua caikest hädäst/ Armons myös minulle lyttä.

Mercucollem Isä sua/ Cuin murhes ja tuskis autat/ Wahwist wahwan uscoon mua Sun pyhän Henges cautta. Cosc mä jätän tämän luolan/ Josta ei hengis päästä/ An ilon cans silloin cuolla/ Ja Helwetist minua estä.

Wielä toisin.

SIn Pyhä Sanas O Jumal/ Pitkäld on pelsos

tös ollut / Siehen ast cuin jäl armos suomal / Me
ilmoitetux on tullut / wijmeis päiwin lopuld mailma
Kijtos olcon ain Herral / Ett sen saman jälleus sa
ma / Ja elänet olen sil ajal.

Se sana selkijäst sarnatan / Nytt ilmei caicken
Ähes / O HErra nidhen pääl armad ha / Cuin owa
wiel ymmeydhes / Ei tiedhä / eik woi kärsi sanaas
Käywät sywäld erhetyxen / Herra heitä käännä /
walais / Ettei hukuis cadhotuxeen.

Jos oikia Christit alla tahdot / Vscos oikias pyy-
dhä pysy / Caickein tans rackaus pitä mahda / Nan-
han perän edzi ja kysy / Christiwelies Christuxen
tähden / Kärsi / holho / auta tjan / Oikia omattunt
pidhä tähdel / Puhdas ja kärsiwä sydhän.

Jumal armos awul ainoal / semeildä tapahtu tä-
sa. Sithen welt sata saanas woimal / Hengellä hol-
hoja auta. Tyhmij walais tygös wäännä / Cuin ei
tiedhä sanas toiutt / Eik sitä wiel tunne / heitä kään-
nä / Cum kehuwat omaa hullut.

Herran sanaa wihap mailma / Sithen suot suuret
suuttu / elied / ilkiäd / juoned, ulmad / Sitä wastan
aina on cuulttu / Ei saa sana paidz Herran suomat
Cukista Cuningain kiucud / Ei Keisarin wallad /
swainodt tuimad / Sitä cadhotta woi / cuin ei
hucu.

Sill Jumalan sana ei yuattune / Sen Christus
todhex täyttä. Mea toisin ja taiwas huckune / Sa-
na ei catowan löytä / Se ijäisest ain on pysywä Pa-
kunein sydänden kiukux / Cuin ei sen tyghös miel py-
tä pyydhä / waan wastan seisowat suutux.

Herra sen täydhex todhex tienen / Händ edh ylö
kinn

anna tölke/ Cuin sanas suuren sekä pienen / Vscoll wahwal wahwan otta. HErra hädäs hänel apuole/ Et hucu / autuudhen tule. Anna autuudhest osalisna olla Armoilem Herra meit cnule.

Täydhes tiedhos isen tunnustan / Ett Christus on minun turwan/ Hän minun on werelläns lunastan / Ald cuoleman cauhtan surmon. Hän cuoleman kitas mun corjapi Andap autuan eron / Cuin sansans minul lapapi/ wie cuolemast elämän ilon.

OHErra Jumala taiwast / Me kyllä walitta mahdam / Ett mailma on cangia wastas/ cuin ajat nähdä taidam. Sinun sanas ylön cadzotan / Totus myös poies anhotetan/ walhton nyt wallan saanut.

Mailmas nyt edhes pidhetän petos ja ihmisten juttu / Totus myös jocaidzeld hyljätän / pyhän kirjan moni suutu/ Nyt näemmä sit edesäm/ Ett cowat ajat on kädhesäm / Joist Christus sanonut oli.

Se oikia Jumalan palwelus / On nauros ja pilcax käätty / wallan on saanut cawalus / Totus on walhex wäätty. Sijs HErran käsytäyttäkäm / Toinen toisem wiat peräkäm / Sil rackaus lajimäytä.

Wamse on toisin wuutetu / pirein petoxil ja juonil / Jumalan sanaon sundhittu walhen ja wilpin suonil. Me olim exywäiset lambat / Myrät / sokiat / kunroit / rambat / Sil etei meil paimend olut.

Me sinne tänne juoxelim / Eipä meit kengän catnut / perkel meit lauwmast pois cuockeli /

Emb

Emb me händ wäldtä taitet. Se cuin meit t
hän asti caldzi / Joddhat tien oitia paidzi
Nijnkuin me sitt erheyxen tielim.

Mutt kijtet ole JEsu Christ / Cuin armad
meidhän päälläm / Ja kirwotit meit pirun ju
ást/ Saatit myös oikial tielem / Woidzi nyt
meitä auta/ Sinun pyhän Sanas cautta /, Si
cawalan hengen juonist.

Sanas HErra aina wahwista/ Ja cunnia
idze wasta. Älä meit tykös pois ahdista/ Er
me sua mahdaisim lasta. Corja köyhä Chri
stitandas / Warjel ajns seuracundas / San
händä taiwan iloon.

Jumalan edhes murhettimisest meidhän elatuxestans.

V E O Jumal anna mikul armos.

JUmalan pääl panen turwan / Hän mun cuk
iman Huojeta tahto ja kaita. Murhes suru
händ auxhuudhan / Poicans turwal / Hän mua au
ta tuntta ja saarta. Jos awun cans wijpy / edes
na kijpen / Vscol / rucouxil / Cumming mua autt
eten laita.

Mun surun heitän HErran pääl / Ain elä
sääl / Hän murhen minust pitä tiene. Hän tarp
arwa / surun näke / kyl anda kaik Tarpet / lupau
sans luja liene. Hän armost aiwa jocapäiwä / Mi
runsast ruocki / Caick tarpet suopi / wuos wuod
rawiten edhes wiene.

Ei näkyn nälläs cuisan käynwän / Ruoca kerjäwä
Sen hurscan sikiät coscan ollen. Jumal omillen
ain edhes cadzop / Heit rawit tahtop / Cuin aina h
ne

nen turwins tullen Eläunut / länut / caick luodhat muut / Hän ruocki nätt, wiel enä meit / Hänel jacamatoind hywyt wiel ylöä kyllä.

Kijtän Jumalat minun HErran / Moninkerran / Ett murhen must tähän ast on pitän. Eläisän on mua hywin rawin / Turpet ain tarin / Cuin teke wiel en enä pyydhä mitän / Jumalattomax juur / rickaun / suru suur Saatta / ja ylpiäx / Cadhotta ijäx / Cuin ylöäijest racastetan sitä.

Cuin cuoleman cautt pois lähden täält / Rickans pois / jääp / Eik sillojn / eik muunas sijt apu liene. Waick cuing suur ricas jocun olis / cujtengin cuolis / Yx tie tääld catckij ulwos wiene. JEsus sanas saar. nal sielun rual / Elläicänan ruoki mua ain / Täst tu.sis ja cuolemas turwa olle.

Jumalan hywist töistä.

B. E. O HErra Jumala armolinen Isä.

Jumalat kijttä yli aica mahdain / cuin armost anda meille laupiat lahjans / Sielun rawinin meille on hän luonut / Tarpett caick luonut.

Ihmeisest ilmaan tähän meit on tuonut / Christuxen cansax Castep cautta coonut / Meit hänans saarnai rawidzepi aina / Synnit pois paina.

Hallidze meitä Hengeläns pyhäl / Wähwistäp watwois lohdutuxel lujal / Ett tujtis turwat hänen tygöns tienein / Jolo apu liene.

Meit pirun pauloist aina ulwos autta öin päiwin caidze Engeleinsä cautta / Wariele waarois / eteim ait sen surmat / Se piru juima.

Meit

Jumalan
Meit lapsiansa ruocki lahjolansa / On hä-
dås cansam aina awullansa / Suo häpiän al
wiholisem tulla / Meit carhas olla
Sijs täysi turwa HErran päälle pangam
Yldäisest awun / elatuxen anda / wie Wijmeis
täältä peräst tämän elon / Autuden iloon.
Kijttäkäm JEsust edhest näidhen lahjain
Rucoilcam wirkiäst / armollans ett corjais / Cos
wijmein täällä / hengen hädäs ollan / Sois au-
tuast cuolla.
Nijn olem oikein nautinet hänen lahjoins /
Tääl oller rickat / jälken hänen tahdons / Ettoi-
lem saanet ilon sijt taiwas / päässed pois wai-
wast.

VIII. Hää wirret.

JUmala cuin caickt loi Omaxi cunniaxens / Mie-
hen hän myös cuin edhes toi / Ja waimon hä-
nen turwaxens. Hän käski heit ydhes pysy / Cuin
weren ja lihan / Suosios toinen toistans kysy / Car-
tain tora ja wiha / Kijtos Jumalan
Jumal myös sanoi miehest: Ei taidha hän yxi-
näns olla / Otti sijs luunsen kyljest / Jong waimox
annoi tulla / Hywäst sit sinnast heitä / Sanoi sanal
tällä: Te mahdhat nyt enändä teitän / Ja caswat
maan päällä K. J.
Mies sijs pojes luopucan Isäst ia äitistäns / Wai-
mohons wahwast suostucan / Se on hänen lähimäi-
sens / Enwitta ja pehmeyt / He käskenäns kärsikän /
Mitä

Mitä Jumal on wahwax tehnyt/ Älken ercan särkekö K. J.

. Rucoilcam calkest sydhämest / Tämän paricunnan puolest et Jumal heit på ståts hädhäst / Ja pisun pahast juonest / Heitä myös alati auttais / Töisäns ja menoisans / Wijmein sitt taiwasen sattais JEsuxen Christu: en cans K. J.

V. C. Josei Herra rakenna huonehta.

Jumal asetti awios kåskyn Siköitten sittämyxi / Ainrackandes ynnä idz kesken / Toinens toisens awuxi. Sijn siktät cans caswattetaman / HErran tundon totuttaman / Jost Jumalan olcon kijtos

Ett cukin awios elä madais Puhtast paidz hauruun haluij / Ja huorutta wälttä taidhais Kieltyxcoicuxij walitut/ Niin awio säätyn on säätty/ Jol on ylöm pyhyten määtty Jost:

Awios kåskys myös idz aldans / On salaus sangen suuri / Niin Christus on Seuracundans cans / Cuin awion wäll on juuri. Cuin mies wain orjaacasta: Christus Seuracundans omista/ Jost Jesuxen olcon kijtos.

Synnin caut tuseax tuli pääll esn/ Monet murhexet ja waiwat/ Cutteng awiosäätyn täällä/ Ei taiduut cadhotta saadha. Sen Herra wahwast warjeli/ Caidz / kätki/ ,ain autteli/ Jost Jumalan olcon kijtos.

Awjos kåskyn laijn aina Jumal suur cunnias pitä. Sen pilcait alas paina / Cans caick cuin ricowat sitä. Huorintekiät / sala wuoteiset / Ja surumbaxt rangiaisep. Jost. Jum.

Awios

Awion onnen ain ajattele idz Isä Jumal T[...] wast / Tarpet anda ja warjele / Päästä murhest waiwast: Jos he tänd auxens huutawat / Hän tyghöns myös turwawat. Jost.

HErra armostas ain warjel Tätäkin paricunda waarast wahingost / cuin on tarjon / Aut asuix w[...] dacundas. An heidän awiolijttons / pitä wahw[...] sijn suostos sua kijtä / Jong Jumal suoccon / Amen.

V. E Autuas se enin pelkä HErra.

Autuas onni on / sol Jumala /
Waimon walidze tawoin taitawan
Cunnian cans caimon / Jumalisen
Rackan arman / aina vscolisen.

Se miehens mielen ilahutta /
Ilox ihanaxi murhen muutta /
Taloin turwa tawara wahwa /
HErrald suotu suur suotuis lahia.

Autuan onni on sil waimolla /
Jong Jumal anda hywäl huolla /
Rackal / lakial / Jumalisel /
Cunnial cuuluwal / toimelisel.

Se mies os turwa waimol wahwa /
Rackaan riemu / ilo aiwa /
Hoihouxen suotuis suoja /
Armost annettu lampias lahia.

Ett meil näin taidais tapathu /
Awion aicu että asundo /
Rietat riwot haurendet
Cauwas cartacam ja caick huorudet.

HErran pyhäs pelghos pysykäm /
Hänelo awion onne anocam /

Rncc

129

Rucouxell alat pyytäkäm/
Sitä sen suo meil saydha/ händ kijttäkäm.

V. c. Cuin kircast coin tähti coitta.

CUin Christus Seracundans racasta/ Aina armostans omasta/ Hallidze/ holhop/ auttaa: Seuracunda Christuxell cuulla/ Hänen alans idzens pitäwä/ Uscoin oina yltäns aina: Ynnä/ yxon/ Kuumillansa/ Christus Christicundans cansa. Se on salaus sangen suuri:

Nijn ylkä mahta morsiamellens/ Omal armall emännellens/ Ratk racas olla aina Holhoin händä/ omb omall ihanen/ Caunispa cans cuin cuckainen/ Riemust rackautt töynä. Miehell/ inuiston Emänd aina ihanainen/ armahainen/ Suotuis/ sijs oinen ilo olla.

Miehens ala idzens pitäwä/ Miehens mieldä myös noutawa/ Miehens cans waiwois wahwan. Käskenäns ahut ahkerat/ wiras wirjät/ töis taitawat/ Cunnias toinen toisens pitäin. Toinen toisens Heickoutta pyytän peittä cunnian cautta/ Ynnä yhtä iest candain.

Kärsiwäiset keskenäns ristas/ Ynnä yhdes elämäs uscos/ Pysyin HErran pyhäs peighos: Ett mies nämät tapahtu taidas/ Apun tähän arwitap Cawast/ HErran Hengen aurhuuhost/ HErran Hengi Sydhämet sito sowinnon siteell/ rackaun ikeell/ sen meil HErrasuu suocon.

V. c Jesusta tahdhon kijtä.

JOs Isä aserit armost/ Awios käskyn Algust/ Siunaisit miehest ja waimost/ Sikiät sikiämän jalost/

jalost / Sen warielet / autat aina / Mailman men mones / Eok anna alas paina / Ain pidät pyhäs n nos.

Nijllcuin nyt yhdistettin Sä ådhys perån awio Jumalanna armos ehtij Tuex / turwax / awux S raitius / rackaus / rauha / Ilon onne cohtans. S finullcunnia pauda / caick me tätä toiwotam.

JEsu idz awiosäädhyn / Häis Caanas caunist Puuttuis wedhen wijnax tehdhen / Awul ihmeist wuistit. Wiel wesi tee näillen wijnax Murhe wm tlox wähä wenyt tarpen täytter / Ain apus tuo tarjo

Rackaull sydhämet sido / Pyhdhas Hengi P hä Suo sufiot / so windot / ilo. Elos Pyhtas dh ä. Ynn kärsiwätsex tottu / Cauwan yhdhes Suo lohdhulinen loppu / Ann autuas ilo.

Divina providentia.

JOs Jumalan algust (ticdhen) Weidh Esiättins Ewan Adamill miehellens w nen / Heille siunauxens suowan. Ymmrad des elämän / Sikiötä sijn sijttämän. Cuta dhehti cohta cowan Hengi häijy pahan suow ilioidze sä Häähuone: Mies waimo on H rald yhten luotu / Häneldä sijhen siunaus suom Hän häähuonen onnen tuone.

Iulk Jumalan on hywä työ Cuin nytt w täsä teke ja suo. Michell waimons wiel ed cuo / Jote jo on ennen yhten luon. Racast puolisotas / Luotu lahjas HErrald otas / dy tähän sinun omas / Anta Christust näin juomast. Oiloidze.

Surun murhen / tuscan / waiwan / N

cuin awios eläwät / Salli Christus päällä käiwän. Mut jos he HErra pelkäwät / Vscost händ aurheuttawat Nijst on hän heit autta wa/ Wedhen wijnax tehdä suutta / Murhen myös ilox muutta. O iloidze:

Jumal juur hywä sinun suop / Ja morsiamellas täsä talos / Ylkä sinä idzes tähän luot / Ain armastas racastawos / Rackauden jäll cantane / Hedelmän arman andane / sen cans tauwitelane / Hänen heickouttans kärsine / o iloidze HErra teit hywäst siunatkon / Joita idz yhdistä nyon. Awun HErra te peljätkät / Ain awionna edest kijttäkätt / Caick me kilwan kijttäkäm Isä / Poica Henge pydhast / Awiosäätyns autta näin / Mariele ain armost sulast. O iloidze.

IX. Walitus wirret ynnä lohdhutusten cansa.

Synnin tunnost ja sen tunnustuxest.

WAlita waickiast mahdan Dawid Cuningan cans. Sen tosin tietä taidan / Mull Jumal on wihoisans Sen suottan woitin / Mun suurtein syndein tähden Jotc sain tein ja tähden / Händ usiast wijhoitin.

O Jumal idzen tunnustan Synneisex waiwaiser Sill tunnen minä minusan / Ei mitä muut olewax / Cuin jocatahold Täys lihan häijy himo / Cuin mailman perän kimmo / Ja myn pettä pahoin.

Ah armadha päällen Herra/ Mun Juma-
lani ja luojan. Syndi mun pettä monin kerran/
On pahutens paljan. O minun turwan/ wan-
iel pitun pauloist aina / Armos nyt Jumal
laina/ Tähän armon aican.

Älä an minun pois heitä/ Nyn minun pahu-
den cans / Sun sanas/ Cuin synnyn laitta Wäke-
wäl woimallans. O Herra Jumal/ Ann mun
wahwan sinus pysyy / Ettei kengän mua jysi
pois sinun siipeis ald.

O kircas JEsu Christe / Mun toiwon tu-
kiturwan / Sä Jumalan Caritza idze/ pois o-
tat syunin kuorman: Apuni tulwos Sinä tai-
dhad/ sen kyli tiedhän / Mun hälisen iloon wie-
dhä Jocun alhost ulos.

O hir... Hengipyhä/ Saat ja woit woi-
mallas/ Anda turs locuut hywä/ Cuin Christus
sanallans/ On opett / Händ tundeman op-
ta oikein / Caing panen turwan caiken / Suo e-
tan sijld hallitan.

V c. Sinän tyghös Herra tulen.

HErra caswos käännä puolem / Ett syndiäm tut-
tainem. Synnis siinet sondynet olen / Syn-
nis siit elänet aina. Oikian oppin ylön cadzoin/
Kijttättä nömät lahjois waskoin, Cans cangiat kä-
skyljäs olin.

Cat. us / cowalus wärät walat/ Rijta tora/ wiha
waino / Petos wäärys wäkiwalda Toinen toistans
wastan am on Aneus/ylpeis/ coirus corcus/ Prawius
juopumua / hecuma/ huorus/ Pilcat / pahat tawad
mies owat.

Sen

Senkähdhen widzat meit Jnmal Näljäll / kallill cowall aiall / Sodhall julmall / taudhill tuimall Eläinden: rutoll caujhall / tindüm / calain pois catomall / Tarwetten caickein puutumall / Caikel waiwall ja tuscall.

Synst olem oikein ansainet / Näin sangen suuret waiwat. Oikein Jumall meit rangaiset Synnistetten laata taida. Cuitengin cadumm caikel mielell / Sydämen kiwull / caikel wäell Sijhenmeit outta / o Jumal: Ettäs olet Jsäm / turwis tulem / Poicas Christuxen tähden / Cadzo hänen pijnans puolen / Älä rangais anslom jälken / Caule cummingin rucouxem / Än andex Jsä ruoxem / Poicas pyhän pijnan tähden.

Jtze wannot / ettes tahdho Synneisen cadhotusta / Mutt ett käännyis / elä mahdhais / Ah HErra walas muista / Cuin Poicas turwil tyghös tulle / Armos alla otta olen Lujast luwannut oled.

Sydhän suruinen sinull uhri on / Huocaus / rucous näytä / Huotom / huocauxem tyghös tulcon / Älä hyljäl canssas köyhä / Käänä widzas / huojen hätäm / Wähen waiwam armad päällen / Apun ehdi Christuxen tähdhen.

Ainas autid omias enneg / Päsit hädhäst wäkewäll kädhell Omas olem lapses lienem / Ostetut Poicas werell. Me tahdhom tapam parata / Jlkiät elämätäm ojeta. Cuin autat / sitt sua kijtem

2. Paral. 20. v. c. Wariel Jumal sinun sanas.

CVin häsä cowa käsis on /
Suur ahdhistus / tusca tarjon /
Engi idzest ni apua löyde /
Eug cujkan neuwo tähän tiete.

Seuraawan cocouxen/
Käänx cans nöyrän rucouxen/
Tyghös HErra tääs huutaman/
Hädhäsäm apux anoman.

Silmäm nostam ylös itcyll/
Edzin sydhämen catuwall kiwuill/
Syndein andex sainisa suuld/
Poicas turwill tyhlen tyghös.

Sens lupat laupiast caikille/
Cuin sen edhest sua rucoille/
JEsuxen poicas nimehen/
Cautta meidhän wälimiehen.

Ah armias Isä/ tyghös culjem/
Caikild ylön annetut olem/
Tusca tunge/ packo päällä/
Herrä HErra apuun täällä.

Poicas pyhän pyinan tähdhen/
Awa silmäs/ näe hätäm/
Callist corwas/ cuule huutom/
Edhi auxem/ hecum muutoin.

Älä soima synneiäm suuri/
Ann ne andex armost juuri/
Tule turwax/ nouse ylös/
Anna ahdhistuxest ulos.

Ett auretut sua kijttäisim/
Ilolla caikin sua ylistäisim/
Uscosas cans wahwistuisim/
Käskylles cuuliat olisim.

JEsusta tahdhon kijttä/ Cuin nuun sy
Idin cannoi/ Uscoll muan hänehen li
tä/ Cuin Castesa wannoin/ hänen Nimens ta
do

don canda/ Haman cuoleman ast. Semurhes lemon anda/ päästä mua hädhäst.

JEsu cuin mieles ricon Töill/ puhell/ ajaurill/ Mun werelläs wirutit wihdoin/ Holhomuasen turwill. Rucoilen pyhas cautta/ Etes olis mull wihainen/ Teimbän paljon pahutta/ Jota walitan waiwainen.

Synnisä olen synnyt/ Synnis äitin mun sai/ Synneistes elämäs kynni/ Rippunut offen ain an ander/ älä näit soima/ Sun armohos turwan/ Sinull siihen on woima. Auta ald synnin cuorman.

Nijn cauwan cuin mun mailmas Suot elä olla/ pyydhän sinuld itäni ilmas/ Ett syndin ahdais cuolla/ Se tapahtu pyhäs cautta/ a sen pyhän Hengen/ Cuin hän armollas utta/ Wdhistä sydhändän.

O JEsu Cointähti/ Cuin pimiäs walaiset/ Sä sturus apuni ehdhi Sydhändän rohwaise/ Sun sanas cautta kircan/ Mull lohdutus laina/ Suo eten tulis pälckan/ Jlo ust anna.

O JEsu Jsä oma/ Sua nöyräst rucoilen: le tykynän alinoman/ Sitt hywäs turwas en/ Anna armos mun sadha/ Coscan tääldä hdhen/ Eten helwettin caadu/ Suo taiwan nähdä.

Wielä tämä.

JEsu elämän HERra/ Tule minul turwar/ Tunnustan joca kerran/ Synneiser un curjar. Mun syndiän en taidha salat/

Cuin palion mua waiwa / yöd päiwät päälläni caiwa / Murenda mua alat.

JEsu ann armos saanen Täällä wiel eläisän / Et tyghös kändyä tainen / Ja parat idzjän / pahutta caiken hän palio tehnen tiedhän / Hälisyst elin / jong tähden Sydhämen on kipjäk.

Ristjän nu nä myös cannan Kyllyiön mielisest / Jong Jumal nimui pääll panne Sen tieräm mull takpellisex / Cusa minä turwan caiteng / Juur Jumalan sanan / Sijn lohdhutuxet löydhän parhain / waiwoisan lijoiteng.

Vico mull luiataina / päälles puhdhas JEsus / Caun cuolemas coria mua aina / Eten ercanis sinust. Sinun sanaas minä turwan / Coscwijnen täält lähden: Ota sieluni silloin tähdhei Taiwan iloon lujan.

TYghös HErra JEsu Christe / Ainuastans o[…] minun toiwon Toista turwa en tiedhä mistän[…] Tays turwa olet sinä waiwoin. Ei ijäs ihmist yh[…] tän ollut / Eik ketän mailman paidz sua tullat / Cuin mua waiwast woi pästä / Huudhan tästä Tyghös / HErra anna minua hädhästä.

Mun syndin sangen suuret owat / Sydhändän[…] waiwa ja soimap Poisota syndin ne haawat cowat[…] Cowan cuolemas woimail. Sanos suloisell Isäl[…]les / Etts maxoit welcant, werellas / nain pääsen poi[…] synnin paulost / Ja carkest waarast / Cuin sun sana[…] luja lupa wahwast.

Anna minulle awarast armostas / Se oikia Chri[…]stin u[…]o / Ett turwattun olisin awustas Waston[…] waiwoi ja tusca. Ann ensist racaska sinua / Nijn l[…]

hinu

himäistän / cuin minuan / wijmäisellän ole apun an
Munas myös aimijan / Pirun petos minust carkot
pois ijan.

Cunnia olcon Jumalall ainoall / Isälle meidhän suojall Christuxell cans Isän Pojall / Lunastajallem Herral. Sill pyhäll Hengell olcon myös / Cuin apun tulcon caikes töys / Ett taidhan tulla kellwoliser / Tåsä ajalisest Ja wijmäin ijancaickisest.

YX inhiminen synnis synneinen maanut / Oli änen yhdhen ylhäldä cuulla saanut / Cuin käski nosta / eik lohdhuttamast laanut / Walaisep walkiull cuin coin tåhti amull.

Hän sanoi: Cuca ön cuin mun herättäylös. Se wastais: olen saknais lähättett tyghös / Nous ylös synnist / rucoile Jumala pyynös / Käänny / alca lohtamu wirtä pydhös.

Hän sanoi: sydhän se surullinen ei woi laula Cosc waiwap händ cuoleman cuorma ja paula / Sitä juuri surkiun walittanet owat kaik cauwan / Jos HErra Christus / cuin Ramatut parhain arwa.

Se wastais: Ennen cuin synneinen tahto Käändyä / Ennättä Jumal händ tyghöns armollans wäändä. Autuas sielu / joll Jumal sno sanans ändä / Päälisex armons paistell walaise händä.

Nousi synneinen täst tuns idzens lewon saawan / Näki walkiun taiwast päällensä walaisewan / Suust sydhämest tais kijttä HErra sill haawa / änell neuräl ruwetten tällä tawall.

Armias Jumal armos auring anna paista /

Sen walkiull mua pois synnistä walaista / Sy dhändän lohdhut / sielustan pimeys poista / Tä, näpäs mua anna ystäwytes nosta.

Se armon auring Christus tuli työgäm tän, ne / Altist neidzest / Cuin ennustett oli ennen / Meit wapahtaman ald cadhotuxen wallan / Canssans saattaman Jumalan lapsix jällens.

Mun sydämen kyttä Jumalat mahta / Cuin ei sallis canwan mua synneisän maata / Miele, stän oli sydhämeni cahleis achtais / Sxhen ast cuin raisin synnistä laata.

Cosc syndi idzens tahto sisäll sieluni ängät / Nyt wapahtajatt Christust auxhuudhan sangen / Ettei annais syndin sywäld mua langet / Eik maista sitä Helwetin pijna cangiar.

Lihan ylpiäst wijsaudhest ja pelkämättömäst rohkiudhest / paidz ylidzen ja wastoin Jumalan sana.

Nx oikein giateld aiwoitus / Caikis on hywä toiwotus / Cuin neuwo pyhä Kirja: Mut Cuin otta eteens suotta / Pyytä tyhmä taitons näyttä / Se tecke työtä turha.

Maailmaisis menos on rämätost / Ettei kengen kieldä woisi. Tietä tämäk myös mahdhal Se aiwoitus wiel tyhmembon / Cuin Jumalan wastan seisoo aicoi / Jumal woiton woisaadha.

Sen Satan sai tietä ensin / Cuin alust oli Engel ylin / Kirckandes Jumalan edhes. Sitt hänsen hulluden löysi / Että wastan Jumalan nousi / Syöx cadhotuxen idzens.

Adam

Adam Ewa eswanhiman / Jlos olit caickein caunemas: Luojan sanaan suot suutuit. päällens pahat päiwät / wiscat toit / Cansans cuoleman all meitä sait / Jlo itcux meil muutuij.

Cott tämä tyhmä ylpeys on / Cuin Raamat sen sinul sano: Jumalan sanahan suuttu / Se opetta cuing sopi elä / Jos tehdä nijn tahdhot täällä / wijsautt ei sinuld puutu.

pharaho Cuningas cuuluisa / Joca julmast Jumalan Cansan waiwais / wihais ja wainoi / Seisoi HErran sana wastan. Jumal Händ cutitti cowasta pois meren pohjan painoi.

Gamaliell mies wijsas wanha / Sanoi se caick tule turhan / Jumalan sana pyytä estell / Sen pawall kyllä kiusat sai / Cosca Herra händä mahan löi / Damascun matcan retkell.

Mitäs teet? Mix ajatell mahda / Etes Jumalan sana cuulla tahdho / Jong tyghös lähättä armost / Etts auuax seu cautta tulisit / pidhät taan cuin jaaritus olisi Cawat ettei costa carwast:

Olet wijsoi kyllä wijsas / Tarwidzewan edh usco ijäs / Sitä Jumalan oikia oppij. Sen mielen piru sinull saatta / pyytä cansans cadhotuxen caata. pikan pijnan sinun porki.

Sinä musta mulda madhon ruoca / Cuin edh nijhin sanoin luota / Joita Jumal idze on puhun. Cungs wijmeisellas tahdot tulla / Cuin mailma on luopun sulda / Armon aica pois culun.

Maas macat ylös cuonos käätty / Ruumis

cong

cuing woimas on jäány? Sinä wihaisit Jumalan sana (wielmailmas olduas) cowan / Jotei Jumal kärsi cauwan. Cuollun cadzo olex jonak?

Sen ylöncadzoit cuin sinun loi / Ja woimallans caick ylidz woi. Et saa händ ensingän cartta / Häntyghöns cudzui kyllä sua / Pahoin pidhit häänen pilckana / Wihan widza edh saa wälitä.

Jumal julmast caick cadhotta / Cuin sans wastan seisatta / Noudhattain omij ninins. Jumalattomast jotca eläne / Heidhän hulluuns lopun saane / He heitetän helwetin uunin.

Sijs cohta caicki catucatt / Armon ajall ojenducat / Sallicat teitän ojet / Jdze Jumalan omist sanoist / Ottain nyt sydhämen jalost / HErra kijttäin ainijää.

Lihan ja Hengen rijdhast.

NYt tänn tuleat Christityt ja cuulcat / Cuing sielu ja ruumis rijtelewät / Mailmas tääl rijdhasa ain eläwät.

Ruumis sano: minä raidhis jalo / Mul meno myös hywä / kyll cauwtarjon / pyörin / en iloani pane paljon.

Sielu sanoi: Caste cuing anoi? Sijn synnist luopua pois wannoit / Jumalallen lupauxen sen annoit.

Ruumis wastais: en cwllä sua sais / Eng hecumat herculist heittä pois / Eick dantzeit pitoja myös olla paidz.

Sielu sano: Ricas mies jalo / hän hecumas ell

elitääl ylonpaljon / helwetin pinattawax pää' dyi pahoin.

Lausui liha: Ja joudun wihan/caick mail: mat racastawat ainhan / Tääll tawarat coco: wat caiken hän.

Ei raha auta / huoca hengi raucka: Cosca cuolema cokep meit ja löuckap / Ruumis rucka max mätäne touckain.

Sielu surewa sitt pyynen tulewa/ Syhen ast cuin ruumis on nousewa / Ninä itcus häises sitt kitizwät.

Ruumis rytele pelghost puhele: Minua sä murriset ja nuhtelet/ Ah aina surulisi juttelet.

Eten saa elä mield myödhen wielä/ Minuld mailmas hecuman pois kieällät / Cuing sopi elä ajaliset/ en tiedhä?

Sielu sano: Coht catumus tehwo/ Christuxen cuolemahan turwatcos / Mailman myös häijy meno hyljätkös.

HErran pelgos käytä ain elos/ Oikias uscos myös pysyncös / Näin cauhian cadhotuxen cartancos.

Nuori ehdin wiel paranost tehdä tääll/ Cuin elämähän suutun wanhall häl / Rupe mailma puuttuman niuld myös piald

Näings maxon tot/ sille cuin sen on huon: Ettö pahemman puolen ikäs hänell suot / Sit se: lin tietämätöin jos sen saat.

Catumus tehy kelpa / cuin se ehti Joco ta: pahtuis se cuoleman hetkel/ Cosca ruumist hengi rintupi retkel.

Sielu

Sielu soimas: Ei ole omas woimas / Cosca tahdom idz / parannosi tehdä toimes / Josei Jumal laina sijhen meill armons.

Cosc hän cudzu / silloin händ edzi / Aica parannoxen paranost silloin canda / Cosca armons Jumalan sijhen meil anda.

Cuolon ajall / catumus kyll cawal / Cuin kieli puhu woi sül suustans / Elk aju ajatella ansiuuttans.

Cuollon jälken panduon owi telken / Ei parannoxen paicka cusan cuulla Nijn itcun ȟan, caickisen tulisan.

Knumis raucka wastaten huoca : Nyt sinä murhell mua murtelet / Surull mun sydämeni cundelet.

O sinä Jumal / corwas tänne cumar / Au armollas mua parannoxen / pois synnist etten tulis cadohtuxen.

JEsus taiwast cadza mua waiwaist perkelen pauloist mua ulos auta / pijnas ja cuolemas cowan cautta.

Auc Hengi pyhä / lodhuttaja hywä / Mailman turha menoo wälttämän / Hänen hänij hecumatans hyljämän.

Sielu pucka : Sinä cummis rucka / Waiks cowin kyll mua aina luckat / Oikius minull / emmä puhu sull huckan.

Hengi ja liha / candawat wiha / Harhall meit liha ängä exymän / Hengi pitä lihan himot hillidzemän.

Auta Jumal meit wäältämän harhoi teit

Ansapelgosas käyttämän elon/ Nijn että tääld tulisin taiwan iloon.

Juopumuxest.

OHErra Jumala taiwast / Waickiasti wasliita mahdain / Täst ihmisten ilkiäst tawast/Cuin nyt ain nähdä saadhan. Ain kilwan juomus / täyttämys / On caickis wallan saanut/ Nuoris wanhois paidz eri ttämyst / On caick pahennoxen saanut.

Koitjutt tacasti moni nuinen/ Caick asiat hywin säättin / Nyt kilwan juoxis jocainen/ Wala ja idzens täyttä. pilcat/ panetell / irwitel/Reiettait riwoi myös naura/ Muutoin mailmas ei minän pidhell / Tai on hullun ajan aura.

Juopumus wijsan willidze / wallan wäkewäld pois otta / Lain ekiun häijyst häiritze/ Tawat hywät pois soitta. Ei se mitän säätyy cohes seiso/ Cuin juoma jouteld nouta / Taito toimi turmeld hänes on / Eik tarwetten töihin joudha.

Cansans caick pahat tawat tuop / Häpiän tiettän muun man menon / Cuin aina kilwoin juoma juop/ Idzens wie hullun elon/ Rijdhat saatta morian / murhat / Wahingot / waiwat nuriat/ Äkild omat surkiat surmat/ Sen näyttäwät esicuwat kuriat.

Noa näytti idzens juopumux / Jost poica oma händ pilckais Loth tuli wijnasi huocunux / Tyttäritäns häiyst häwäis. Herodes wieras pidhosans / Se succurudza pannain/

Wiodhatti weren wiattoman / Annoi pahan porton ainien:

Pidhos Ammon hengens annoi / äkild myös elost eroi / Cosc palwelia Simri pääl parcoi / Ja wallan häneld pois teloi. Godhanherra Holofernes woipa / Juoxin joi caickein nähden / Outo waimo häneld pään pois löi / Häpiä hänell häny tehtin.

Balsar Babylonian Cuningas suur / Riemuisna pidhos parhallans / Waldacundans / että hengens juur / Cadhotti pois pikimällans. Alexander äkild woitti / Raitin monda waldacunda / Cosc wijnall idzens upotti / pois toimi tuli ett muut monda.

Cambyses Keisar kyll corkia / Raitin rijkins hywin hallidz; Cohs cuin wijnail carais curcua / Waldans hän wärin wallidz. Weljens hän tappoi wiattoman / Sisarens häpiäll hän wäis / Sydhän werens waluod / homans / Näin händ juomus wetkäis:

Cuin wiran wirtys cocon wetä / Sen runsuus cohta culutta / Lainax ottaman waati hätä / Maild wijmäin pois culjetta. Cuin raitins wiriäst wiras käyp / Sijn caick hywin on sen wuori / Muut siellä coto kylmill jääp / Cusaina ollan juoxis.

Wesi taudhit / rumin tuscat / Rinnan ahdhistos / pään paco / pahat puscot / häny yskät / poskein rypyt ja jaco / Kätrein wäristys / caswoin cohistus / Hengen myös häny haju / Silmäin puna paha pullistus / Näit ylen juomisest hajo

Cosk

Cosc calu ja terweys juotu on / Nijn täyty
kirsämän käydhä / Taick warcais / josi nuoran
juodhutan / Ellei ery enen taldha. Nämät
widzat ajalset owat / Jos juomar ei parane wie-
lä / pijnat / kiwut hjåkset cowat / Hänell helwe-
tin tules liene.

Ricas mies joi tääll melkä / wijna / Pois pää-
sti häneld hywät päiwäns / Hän helwetis tääkä
pijna / Saa tulda / ulkikiwe päänäns / Se meh-
tecallis olut olla / Cuin rahaci woi mara / Sun
heiwetis täyty idzijät / olla / pijnas carkeras ki-
umasa.

Wana meit Christus cartaman / Ettei suur
juomus syömys Meis sydhänd pidhäis rasitta-
man / HErran päiwä pääleni rienyis äkild /
cuin paula linnun pääll / Nijn itcu häinen seu-
ra. Ojuomarcatt ajatel ennen tääll / Cuius tu-
let perkelen teurat.

O JEsu Christ meidän Herram / Auta meitä
henges awull / Käyttämän meidän elokerram
Kairistraiki caikill ahull Ann pahaa tapam ca-
tua / Eli aina tahdos jäl en Anna juopumutt
cartta rauhiat / Ett me sen pahudest selkem.

Antichristuxest.

JSä Jumalat kijttäkäm / Ja JEsust hänen
poicans / pyhä Henge myös ylistäkäm /
Täsi ia jocapaicas / Cunniall ja suurell nöy-
tyll / Caikesta sydämest / pyhän sanansa edest /
Jong annoi meille köyhill.

Minnen se tuli puhutux / Prophetain sunst
lujast / Ja cauwan sitten wijwytyx / Määrättyn

alcan ast/ Ett piti tuleman näljän/ Ei jälken ruumin ruan/ Mutt Jumalan sanan pyhän/ Sen oikian sieluncwän.

Yx susi suuri löyttin/ Ceskell lammas lauma Hän hirmuisest myös hajotti/ Lambat laiduimest aina/ Ei coscan idzens tainu täyttä/ Nyden kiescal ja werell/ Waan wäki wallall wäräál/ Julman wihansa näytti.

Se peto idzens istutti JEsuxen kirckon pyhän/ Ja oikian Jumalans unhotti Idzens teckeli sian/ Hän paimenet hucutta käski/ Cuin lambait laidhumeli toit/ Ja wallan saada aiwoi/ Caiken lauman keskell.

O tätä suurta surkiut/ Ylidz waiwaisen lauman/ Ettei kellä'än ollut rohkiut/ Jumalan sana puhuman/ Sen pahan pedhon pelgost/ Hän uhkais/ caikki käkeis/ Hän poiti/ tappoi ja säkeis/ Cuin wastai sit händ ehdhost.

Tämän nyt surkiuden ylidze / Taiwast armachti Jumal/ Ett julma susi näin wallidzi/ Juoneill/ petoxell tuimall. Jumal hengens tänn lähetti/ Oikiall tiellen ohjaman/ Ja pyhä tahtons opettaman / Meit tyghöns wedhätti.

Nyt on taci tapahtunut / Cuin cukin on tietä saanut/ Senikeen on Jumali pois ottanut / Armons meill andanut / Me olem jällens saanet/ Jumalan sanan puhtan Cuin salos on ollut cauwan / Wihan widzan all olem maannut.

Jumalan sana selkiät/ Cuin sielun terweys on/

on/ Että pyytä sisi ilkiä / Cuin wihans wiscanut on / Ett näke sanan sarnattawan. puhtast perustettawan/ Syn löytä idzens sidhottewan/ Ja häpiäns awaittawan.

O sinä kircas Christe / Juma'an poica taiwast / Sun olcon ain kijtos tästä / Ettäs meit päästit waiwast/ Näytid myös woiton tawan / Wastan Antichristust/ Ett soimittswans tunds wisust/ Iwonnes cans saawan haawan.

Wähetän sinun waldas / Sinä julma Antichrist/ Sun lahcos jo idze aldans / owat saanet wamman wisist/ Sill Christuxen suunn hengi/ Sua tappa ja säke/Että cansas lopun teke/ cuin mailman meno lange.

Caicki nämät näin tapahtuwan / Ratcki Ramattu meille sanoi / Sen waldacunnan lopun saawan/ Joca pitkäld pahutt jacoi/ Se on jo ilmei tullut/ Cuin cauwan kätkys maceis / Joca Jumalan sanan meid salais / Ja opet ewa hullut.

O sitä waiwaist tompelit / Cuin tätä ihmetelle/ waan mahdais wuodhatta kyynelit / Ett tottut sais tiedeitä / Tien oikian asata taiwas / Eik autuutt unhotta / Cuin uscottamat cadhotta / wiepi jäisen waiwan.

Jos oikein tahdot tietä / Wältta ihmisten opit pyydhä / Apostolit ja prophetat / Coco Ram..ttu pyhä : pitä sinull kyll tarjon / Jos tutkit nijt mieles liene / Cusas sa..man ..at ja niomeen / Sijo Jumal meil caikill armos.

O Ju-

GJumal caicki tinen / Cuin meit wastan olet armolinen / Kystän sydhämel ett änell / Sinä algust loit ihmisen / Ja soit Paradysin asua hänell.

Sanas hänen käskit pitä Pirun juonist ylidzkäwisiä / Jost caick synnin ala tulim / Ja kyllä curjax / Näin cadhotuxen culjim

Idz Jumal päällem armachti / Poicas tänne alaxem lähetit / Jongs pijnan cautta meit ostit / Helwetist estit / cuolemast päästit / Ja perkelen puusit costit.

Sun ol on kijtos Herra tarwast / Cuin meitä näin päståäit waiwast / Armost sengin soit meille tieton / Sanas sarnall ja opis aurall / Johon Henges meit wiekön.

Ramattu ennen sanoi tämän / Tain tiedon meild piti estämän / Antichristuxen wallan / Jong erhetyxill ja willityxill / piti oldama pimeyn alla.

Tämä tapahtunut näin on / Ett se peto mailman willin on Pois weti meit antuuden tiesdä / Armahti Jumal / sen löi sanal Tiet oikiat jol meit jällen wiettä.

Christe cuin meillen sen armos soit / Edhestäm suus Hengel pedhon tapoit Olcon sun siit kijtos caunis: Wiel nytkin sanall / Hengen miecall / Meil sotan händ wastan wahwist.

Suomen maan waiwoist.

V c. Cudzu Christus caick tyghön tulcat.

AH Isä Jumal / cuin asut taiwas / Cadzet meidhän päällem täsä waiwas Cuin surwses Suomesa liene. Wäkiwalda wallidze ja wääryys / waiwaisus / nälkä / suuri surkeus / Cuin caicki kylläsen tienem.

Nyt on meil suru suur täsä tuscas / Meidhän

turwan tule / O HErra hurscas / Armadha jo
hucuni pois perki / Alä muista meidhän pahu-
dhem pääll / Joll tämän olem kyll ansainet
tääll / Kärsitä / ja apum kerkiä.

Tunnusta tule meidän itcu suull / Etem cuu-
liaiset ole olle full / Mut synnis elänet aina.
Suun sanas olem häpiäll hyljännet / Eng paljo
sijt mitän pitnäet / Näitä caruisin / armos laina.

Sarnaitten oikeist opetuxist / Heidän myös
angarist / uhcauxist / Emmä taine parata mei-
täm Joist olem nyt cowan cuorman all / Cuin
on täsä surkias Suomen määll / Idzem wiham
widzan all heitäm.

Turha cunniat caick pyytäwät / Suurna
idzens itkiät pitäwät / Ylpeys suur sydhämes
maanne. Tyghöns ryöwyit rickaut tepwät /
waiwaisten wahingot uedzewät / Ahneus alas
caick caanne.

Turhä walci wannell ja kiroill / Kierrait
töit tehdä / ja puhei puhell / Ei häpiät ensingän
tietä. Joca mielin kielin ei olle taidha / Eik ulko-
cullaisitt pitä tiedhä / Ei minän mailmas pidet.

Nytlähin laijn lupnoiwat / wackyt oikiuder
wändelewät / Röyhild ohidz oikius käätän /
Cuijta huuto cuntu corkiuren / Waiwaisten
waitius surkiuten / Päälem Jumalan wiha
wäänn.

Se julma pharao jouckoinens / Israelin
cansta coconans / Orjulle w. Bisest wainoi / Jo-
ta julmut Jumal näki taiwast / Egyptin maata
curitt cowast / pahat meren pohian painoi.

Cujn

Cuin caatui se coskia Babylon / Caiken wallans cans jo perät pois on / Coreille caikille caiketex. Ahabin ryöwys murha marettin / Sikiöinäns surkiast tääldo teloitettin / Monen tuiman mielen maltex.

Christus cudzui Juuttait catumuxen Muännoit idzens cangiuxen / Tylyyt / tyrannit tehtin / wäkiwaldo / wääryys wallan sait / Rascan rangaistuxen päällens toit / Hirmusest he häwitettin.

He sodhall surkiall surettin / Ruttoll raskall / cadhotettin / Ja näljäll catkerall cuololl. Ätti näljssäns lapsens tappoi jasöi / Jost osa kiucudzeill tarjox jäi / Surkiast hucuit monell muodholl.

Cadz capinat ja sota suuri Suomen maal Tarwetten puuttumus packo pääll / Reng waiwat caick walitta woipi. Syndim suuret sijhen syyx löytän / Cuill aina idzem ilkiäst käytäm / Jumal wihans widzall lyöpi.

Jollem / pian parannost tehdä taidha / Meil wihaisemb widza wiziä waiwap / Ett cauhiast cadhotto caickia / Cuullaxes catumims cowa liene / Cuitengin sinnas sijhen rienna Ettäs wiha huojennaisit hallkiar.

Niniwes sarnast yhdhest Jonan / Parannoxen päin coht käännyt päänäns / Ja waiwa märätyt wäldit Meit manatan paljo ain parannoxen / Idzem annem pahemmin pahennoxen Eip carua ole meill maltti.

O sinä surkuinen Suomen maa / Cadz etti

sinun käy euin Sodoman Cuin Lothin lahidzemist lantti / Caick Jerusalemin kauhiat cuwat / Häwityxen muodhot niinkuin siinä owat. Josi olis cadhotusta paidzi.

Alä ann HErra huckua cadhotuxen / Ar mollas auta meit catumuxen / Ett olisimt ar mon lijros Cadzo poicas pyhän pijnan pääll / Meit waiwaisi waiwost wapadha tääll / Sijtä sull olcon ijät kijtos.

Perkelen / hänen jäsenittens ja mailman woimoisi / kiusauxist / ja muista tuskist.

GJumal anna minull armos / Apus ja neuwos / Muutoin minä epätoiwon langen. wiholiset mua kierrä ymbärildi / Caikeld cuvild / Sinust ercaneman mua ängä / Mailma mua wiha / oma myös liha / Synnis syndyn / pahudes yldyn / Jota HErra suren sürest fangen.

pahin wihamies paha hengi piru / Juonens cans wirckü / pahuttans palio pyytä jaca / Hän caunix kijdäwäx menons peittä Ja hywäx näyttä / Mailma myös mieldy / tunge taca. Muodhoill muamoill / pahoil juonill / Alat wäijy / Hengi häijy paulois mua pytämäst ei lacka.

Herra täld murhajald mua wariele / Sijpeis allsuojele / perca puhtax sydämen ja mielen. Jos edh huonehta ylös rakenna / Joz cocon hakene / Meidän toiwom totta turha liene. Se on myös wissi / o JEsu Christ / Joses armodha pääll / ollen tykönäin tääll / Me idzem häisen waiwan wienem,

O Her.

O HErra minua pyydä ottta / Armos cautta / Ole tykönän loppun asti aina : Nijn tahdon lujast kiusata päält / Mitän woin tääll / Jos muutoin minull henges lainat / Nijn uscon todhest / Christuxen puolest / Ettei mailma / eik liha eik pirun wiha / Taidha mua uscostas pois paina.

Waick coco mailman ja pirun woima / Tuiki tuima / Tahdois pahutans edes tuotta : Nijn on apu tykönäs ja turwa / Sä suurin / HErra / Kyl caicki woit ylidze woitta. Nijn käydhä tahdon oikiet tiet myödhen / Eng tottel yhtän / eht cuca olis hän / Christuxehen tahdhon sijzen luotta.

Päiwä sangen suruu täynäns tuelep / On läsnä ollen / Cakill jumalattomill huikia / Cuin uscones Christe pijnas päält / Eläisäns tääll / Cuiden coirut sinä tuotat julki / Nijnkuin rangaiset / Suuret / pienet / Helwettin näit cadhotat caick / Älä Herra tykös mua pois hylkä.

Sinun tyghös HErra Christe huudhan / Ann anien apuni keri / Ett olisin uscosa luian Eten sinust pois eri / Todhest turwan aina hywytees / Ja / sinun suuren armoos / hädhäsä hä mias / Kynit. Mua totutees / Coria mua siipeis suojan.

Wiel enä anon Herra sulda / Suutat minull anda sitä : Etten häpiän ait mahdhais tulla / Cuin wiholiseni pyytä. Anna mun olla toiwos wahwas / Kärsiwä olisin tuskis / Nijn murhes muuskin / Caikes kiusauxes waiwas / Cuin tääll tapahtu teidhais,

Auta että sydhämäst woisin/ Wiholisten ander anda/ Heil nijn aina hywää soisin/ Lewos oma Tieton canda. Ettän sua seurat mahdaisin/ Rackaus Sydähmehen lisä/ Taiwallinen Isä/ Tunnusta sua taidaisin/ Nijn alati Loppun asti.

Nijn suurt Susca älä ann tulla pääll/ Eik Ilonijn riemuist ratki/ Joco cuola tulis taick elä tääll/ Etten Uscostas catken/ Älä minun anna racasta/ Cuin mua sinust pois wedhäis/ Caickesa täs/ Ylitz caicken Mailmasa/ Ainot sua racasta pyhdän.

Tääll minä seison suures Sohdas/ piru pyytä mull tehdä Waiwaa/ Ja catzo parastans kyll cowast/ Halduns mua saadhaxens Toiwo/ Sill auta sinä minun Heickouttan/ Muutoin minä wissist langen/ Kyll cowin sangen/ Sinä minua lohdutta/ Sun Ramattu Turwax sano.

O Christicund Morsian puhdas/ Herä HErran Nimen/ Ja kijttä Christusta sun sulhas/ Cuin catzaht päälläs wäimein/ Ja annoi pyhät Sanans/ Sinun jällens saada/ Jong cautta tahto nijt alans/ Cuin uscowat hänen Watans/ Cuin sä nähdä taidat.

Mutt Piru mailman Päämies/ Cuin itzens ei sääsä/ Eij salli tottut tull edes/ Waan Walhen wallalens päästä. Eij anna hän yhdengen totutta/ Ja Jumalan Sanaa puhuu/ Hän käske Saarnajat hucutta/ ticat/ pollta ja uppotta/ Eik autt händ sekän huhu.

Hambaitans kyll kiristäwät/ Piru ja hänen ihanen ahcons/ Ja sua Christicund likistäwät/ Pyytähden eiden lahtons. Ole sä cuitengin wahwa/ Jumal sust

 mur-

Muthen pitä/ Cuca sitä nyhkäise/ ja waiwap/ Hänen silmäteräs se caiwap Idzep hän sano sitä.

Cadzos euing Jumal Juuttat Autti Egyptin Maald/ Pharaonin jouckoinens ypott/ Canssans päässt Weden ald. Jericho langeis Maahan/ Wastitorwen äänceen. Nijn Jumala Awun wahwan/ Nijden anda wiel saada/ Cuin eij suutu hänen.

Nijn myös ne Midianitit/ Jumalä canssa waiwais Sitä teit myös Amalechijtid/ Ett heanoit Apuna taiwast/ HErra heit cohta lupaist/ Gideonin cautta päässä/ Cosc Wäki sitt torweehen puhaist/ Coht Paconat leskenäns surmaisit/ Caxkymmend sata tuhat Miestä.

Muista cuing HErra Dawidin / Päästi Saulin kädest/ Hän tahdoi hänen surmat cummingin/ Waan hän pääs pois edest / Absolon myös oma Poica/ Taca ajoi Isäns/ Hän pyyt häud Maald ales sotta/ Nijn otta ja ylidze woitta / Mutt pahoin petti idzens.

Jumal myös opet sotiman / Wastan Jerobeam Joca sen Cuningan Abian/ Ahdisti ylen cowan. Cosc hän nyt suurest waadittin / Nijn HErraa rucoilit Juuttad/ Sitt Häpiän cansa paettin / Wihamiehij taca ajettin/ Lyötin wijsisata tuhatt.

HErra myös teppeleman totut / Sen Cuningan Assan Cosc Serah alans sorkuu / Tahdoi Jumalan Canssan/ HErra silloin auxi otettin/ Caickesa Sydhämist. Nijn Musta canssa woitettin / Tuhanen Tuhatt heist tapettin/ Ja Juuttat päästt Hädäst.

Cadzos cuin Jumal suojeli / Hiskiat Cuningast/ Jonga päälle päätäns wäändelt Sanherib Asyriast Cuin asett hänens wäkewäst/ Jerusalemin eteen/ Nijn Engel löi kyll winhiäst/ Monda Tuhatt sijtä Wäest/ Cuningas pääst pois paeten.

Cuy

Cuules cuinga HErra soti / Josaphatin Aican /
Cosc Ammon ja Moab otti asett h:ndä wastan /
Jumalan Canssa walitti / Apuu ylhäld pyysit / Niin
HErra sen niin sowitti / Ett toinen toisens lopetit / Ja
Juutat waxax pääsit.

Muista siis sin:kin aina: Cuing Jumal nijlle te-
ke Jotc pyytäwät alas paina / Sitä Christityt wäke.
Hän tahto sun myös warjel / Hiuxes on caick luett.
Ann Pirun händäns pyristell / Sanaan suas wah-
wast likistel / Niin sä olet hywin tuett.

O Sielun mix surct Mailman pääll /
Cuin on cuiteng catowat tääll /
Jumalahan suas turwa /
Hän tietä sinun tahtos sun cautta /
Caikes Hädäs / poicans cautta.

Etts Jumalan olet ja Isäxen tull /
Lapses tykän läsnä anna Apus oll /
Minä waiwan tääll kärsin.
En custan tääld Apu tiene /
Sinä aino apuu liener.

Eliall Corpit Ruoca toit /
Ja Lesken tykön Ruan händ ll soit /
Cuin Sahdett ej Taiwast tulint /
Colmen Ajaistain cuudhen cuucaun /
Häneft Murhen pidhit / annoit Awun.
pääsit händ Jesabelin wainost /
Ja Engelis cautt ruokeit händ jalost /
Cuin hänell wei Wettä / Leipää /
Joh: käwi pitkän matcan einet /
Neljäkymmendä Yöt ja päiwää.
Josep Egyptijn myytin Orjax /

Cusa wäkiwaldaa kärsi nuriast/
Juur Jumalisuns tähden/
Hänen Asians Jumal nyn lairi/
Maanherrax hänen wymein saatti.
Cosca Danielit ahdhistettin/
Ett Jalopeurain pesän heitettin/
Händ HErra eij vnhottan/
Hänen tygöns Engelins annoi/
Cuin Jalopeurain Kidan kijnpainoi.
Colmet nuorta tulisen Ilunijn/
Ja Babylonian palawan pädzijn/
palamahan paiscattin/
Tulen tuiman Woiman Engeleist/
HErra heit hädhest ihmeisest päästi.
Jonas Walascalan wadzas/
Hädhäs sangen oli ahtaas/
Yöt ja päiwää colme/
Händ Jumal sieldä ulwos autti/
Ett orens peto ja Maal saatti.
Weil wäkewä olet Jumal nyt/
Cuin yäisest olet pysynyt/
Sun tyghös turwan aina/
Sinä Auxeni tuscas tule/
Ole tykönän rucouxen cuule.
Mailman meno rickaus/hecuma/
Autuuten eij aut waan on catowa/
Mutt Christus yxinäns/
Autuudhen häisen meil ansaidz/
Hänel Kijtos olcon caikes Canssas.

W. e. O Jumal anna minull Armos.

HOllem woi Wastoinkäimist wälttä/ Waan wi-
han

han woitta Mailmald ja Päämiehild suotta: Nijn tiedhän/ tämä on minun Taiton / Turwata Aicon/ Minuan Jumalan Apuhun totta/ Sill tiedän toden tulepi ollen/ Jumal Woimall sangen tuimall Wiholist wastan sotan cohta.

Cadzo näin tahdonwastata syndi / Sen caicken työm/ Heitän Jumalan Haldun ja Huoman / Sillä että mailman Walda wahwan Pysy cauwan/ Puutsiman pitä ajaisen Wojman / Jumal auta Poicas cautta / Sydämän turwan ända lujan/ Hänen pitä woiton wäkewän tuoman.

Caick Mailma nurjn-käyppi wissist/ HErra JEsu Christ/ Ole awullas tykenän Tuscas/ Cadzo cuiteng Wastoinkäymisen pääll/ Cuin waiwa mua tääl/ Anna wahwan mua olla Vscos/ Että täytty täsä ajaises hädäsä/ Edhes käydä/ suo minun nähdä/ Ett Lohduttajan olis finun Sanas.

WAiwainen walitan waickiast/ Ett olen syndinen suur/ Waiwoill wäsytet yliaica/ Jo joutumall Muldan olen juur / En idzen woi Synnist pois pitä/ Jos ej Jumal Armollans auta / Suo Jumal wiel wähä mull Ikä/ Parat pyydhän Awus cautta.

Ehk meno on ain minull cowa/ Monet Murhet ja Tuscat tuimat/ Caikeld curild Kiusauxet owat/ Mun päällen juur puuttnmat Cuitengen epäel sentähden/ Sä Jumalan olet Tuskis Turwa / Tyghös Tuskis turwata tahdon/ Oleps Apu Waiwois wahwa.

Mua Pelgosus pyhäs pidhä / Käännä caick parharem/ Olem oudhot culcu wierat/ Anna Armos jota tarwidzem/ E eten ripuis catowas Cunnias/ Muus Mailman Menos turhas/ Cust Suutun sun Sanois

nois ja Sarnois/ Jost Jumal mua wariel waarniast
En Apuu löydä kärtten luguist/ Kirjoist/ Kon
steist caikist/ Wastan Waiwoi surij Surui/ Paidz
sua JEsu Christ. Sinä paras Läkär läkidzet/ Se
Sielu/ Ruumit rupet/ Meit idze loit/ Lunastit cai
kist/ Mun Elon hillidz holho/ hakidz.

Huudan tyghös Isä Jumal/ Poica/ Pyhä Hen
gi pyras/ Mua pelast peikold rumald / Wahingo
wariel waaras Ettän pesisin pois pahoist/ Mai
man ja Pirun Päuloist/ Christe mua Aukuuten aut
Pyhän Pijnas Woiman cautta.

Sydhämest muista mahdan/ Ain HErra
hywyttä/ Kyttä cuin parhain taidh
Händ Armons edestä/ Cuin sangen suri o
Autta mua muista ain/ Sijs hänen Kijtos ol
Nyt nijn Jäisin Aikon.

Cuin Mailma mua waiwap / perkel c
kiusa/ Syndi Sydhändän caiwap/ Cuol
cauhistap. Turwan tygös JEsu Christ/ N
kä wastan wissist/ Olet mun turkiturwan/ A
noa ain Autiajan.

Mun Tawaran/ Cunnian/ Crunun/ Christ
JEsu olet/ Caick mnut mitk minul ikäns on/
suhtes mitän ole. Sun tähdes/ jos tarwe
Hengen/ caick aldis olcon/ Sun Cunnias tu
nustoxex/ Enä weil olis ansios.

Syndin anu ander Jumal/ Nuorun
ni wiat/ poicas pyhän pijaan Ansiol/ Cai
pois unhott häär. Catcais Pinun paulat/
stä Juonet julmat. Isä armias Aux rienna/ O
ma Lapses lienen.

Es

Estä eten tekis coscan/ Cuin olis Tahtoas wastan/ Cust cowin tulisin Tuscan/ Jong Wi-holliseni sois/ Sytt hän ihastuis juur/Cust Kipu olis null suur/Ett ylöyis ylpäläx tästä/ Eik sitt pahuttans säästä.

Warjel mun Colun/ Cartanon/ Lapseni perhen puolisen/ Ole Esiwallan wartion/ Warjell/ hall ds holho. Murhelisij wirwot/ Sairait kiwuist kirwoit/ Wahingot/ waiat/wa-nell/ Mello cuin ain on tarjon.

Ann mun sadhasuotteis Loppu/ Cuin erik-täyrä tästi/ Tyghös silloin mua johtu/ Oles wij-mäis Höhäs/ Rimus Awun hawus/ Jumal ole awus/ Corja mua Taiwan Ilon/ Cans pyhäis cuin siellä on.

Ruttotaudist.

e W. c. Josen HErra auta meitä.

Alkäm pahaxe pango sitä/ Jos Isä meit Lapsians lyöne/ Ehkä cauhia Cuoleman kita/ Taudis caick Rutos liene/ Liene Widzat wiel wihaisemmat/ Nälkä on catkera Cuolema/ Pijna kiwuill kiduttain pitkäld.

Sota suuret pienet surettat/ Lapsett Äitius cohtu luotta Maan Kylmill caiken häwittä/ Ratelep/ tuli-paloll poltta Eij Oikiut cusan/ waan wäktiwalda/ Nyö-wys iten joca haralda/ O paremb on cohta cuolla

Ett siis sypst Synnin tähden/ Meit Isä omall kä-dellens piexä/ Kärsikäm ja tytykäm tähän/ Ettei Ki-piämän widzan all swärä. Hänen hywä Tahtons tä-mä olle/ Meidän tarpexen tai tulle/ Joll Parannoxen meit wäänne.

HErran Sauan Sarnat hyljämme/ Manauxet

pilckana pidhäm/ Wäryll cautta catowaist pyydäm-me/Armottomast waiwaisi waiwam. Eij ole meis oi-kiutt/eik Armoo/Eik Rackautt/waan Wiha ja Wai-no/Synnis eläm pelkemät aina.

Ettem idze puhattam ojena/ Eng ynsiät Sydän-däm nöyryt/ Nijn Isä curitoxel cohenda/Ettem Ca-doturen cahdu. Jos Isä Lapsians rangaisep/ Hy-wäx ota idze sen ansaizet Ki.ttä/kärsi Isän Widza.

Tunnustain sua syyppäxi/ Cumar HErran tahdeh-ala/Christus JEsus ota Turwaxi/Idzes hänen huo-mans ann alat/ Händ rucoel / Sacramentij nautid-ze/Hän tietä/ teke cuins tarwidzet / Joco suo eläell cuolla.

Paidz HErran Tahdot eij taida/Rutto ruet/Tau-tic n tappa/Jos Isäld enä ikää sull sitodan. Waick siu as caick caappap/ Eij cuiteng tiesäs sinuhun yh-dyys/ Eik Wahingot sijt sinuhun yhdyis / Ehk tuil-tu na tortuwa liene.

Eip waiwu warpuinengan/ Paidz HErran Tie-dot ja Tahdot/ Waipu wähemin Ihminengän Jota HErra alati warttiop/ Ehk Ihmisten edes cauhja ole/ Ruton cauhian cautta cuolla/ Sepä callis on Juma-lan Lapsill.

Nijn ikäns cuolleis/cuin ekäis/ HErran omat ai-na olem/ Joll Määrät hetki on mennä edes / Eij saa se cartta/ waan cuolen/ Woitox corghox cukin meist cuolle / Wiel Christus meil sittä eläin olle/ Mix me sijs Cuolemat pelkäm?

Täs Elämäs eij Ihmisell Ilo/Eik Waiwast päsin päiwä/Sijhen ast cuin elost on ero/Sit: luwattun Le-poon käydän/Ehk carwas ja catkera se liene/ Cuin su-

ruin

run meist suretta/meit winne / Waiwost ulos autan Iloon

Walmistacam meitäm Mielellämm / Täyty wihdoin cuningin cuolla / Waick cuing cauwas cowain tarkelem / Täyty edes tås taicka mualla / Wahwan wapan Wuoden woittanut on/ Synnist surus Waiwast påsynyt un/ Cuin cohta Christuxes cuolen.

Tec Catumus/walmist tuonelan/ Ain tähän Apun ano Isäld/Christus kijwut woiti Cuoleman/ Se pidä air Sydämäs sisäll. Cuin HErran Pijnon pääll turwa/ See tjät eij cuole/ eik saa surma/ Loppumatt Ilon Laps liene.

O JEsu Caswos käännä tän / Auxem ehdi Cuoleman Kiwuis/Pyhä Henges meit hollitcon ain Ettem Epäyxin liwuis. An kärsiä kärsiwäst Curitustas/ Ettem pois luowuis armostas / Sitt sinua tjät kijttäm.

W. c. Cosca Aican tullut on/

AH Isä päälem armada/ Wihas Widza meit Maahan casta/Ett äkild mänem ala Maan Syndin senmatcan saatta/ Etts omall Rådelläs meit pieräd/Nuoles meihin ambut ja syöxät/ Cuiteng lepy Christuxen tähden.

Kinnois Sydämen tykyttä kiwust/Sieluni on surkeut täynäns/ En löydä Lepoo/eng Lohdutust/Hengiän Murhe marenda päänäns/ Cuule Isä/yles herä HErra/Joses Auxem ehdi täll kerrall/Nyn peråt perki pois hucun.

Jo jalwoin Haudas seisonen / Cans cauhian Cuoleman kidhas/En Ihmist yhtän ole tykönän Cuin mua waiwast lohdutta taidhais. Ah Isä wahwoist mua Woimallas / Nyt minall ole-

 sur-

Turwax Awullas / Emb Apua muald custan liene.

Tås cuscas caicki mun tuttawat / Mua cauhistuwat / cuin kirot olisit / pois minust poickewat / caick Ystäwän / Ehk huudan heit / eip he cuulsi paetan / cuin taambat mun näkewät / Caswons caick minust peittäwät / Cuin haisewa löhkä heil olsin.

Caikelda Mailmald hyljät olen / Älä Isä sinä mua hyljä. Ann ander Syndin / Awux mie / Cuoleman Kiwux minuld kewenn / Sen carwas Cauhistus pois ota / piru cauwas pois carcota / Älä suo mua wihasas cuolla.

Armas Isä lepy Rucouxen / Tee täsä ihmeit / nyt mua auta / Turwan tygös / näe Huocauxen / Nijn lewi Nimes Cunnia sen cautta. Jos huckun / eip sun hywä sijtä / Cuolu Ruumis ei sua kijtä / Eläis sä kijtetän HErra.

O JEsu mun Wapahtajan / Omall Werellås minun ostit / Auta nyt uscolinen Auttajan / Poista pois wihaiset Paustit. Isäs Rådesthjouds ota / nuoli murux San surmajan tyghö cohta hwdha / Etei sun weljeäs murhais.

Cuiteng käykön Tahdhos jälken / En pane tähän Määrä ia påälle / Tiedhäps tott cumman tarwitaen / Elä eli pois cuolla täälda / Tott minall tapatup Tahdos peräs / Elän eli käyn Cuoleman eräs / Yx caick nyt olmas olen Christe

pyhä Hengi mua lohduta / Ja caickij cuin cuoleman pitä / Yscoan wahwist ja wahwista / Ann Ero aucuas / mon sitä; Ett Christus olis

ain

ain Sydhämesän / Hänen pyhäns menestö myn Mielesän / Sittän Godas seisonen lujan.

Christus minun oman / minäp hänen omans / pänäs Ansiot ej suotuil turhan / Idzen annan hänen huomans / Mix sijs pelken Cuoleman surmaa? Sieluni HErras iloidz wiel wähän / Hän autap Cuolemast Elämähän / Turwawi hänen tyghöns.

Cuolemast.

OIumal kuinen edes walitan / Sitä Tusca ja Murhet cuin taritan / Suurtein Syndein tähdhen / Cuin Nuorna tulit tehdyx / Jotc Towon cuitengin pesyx Christuxen pyhäll Werell.

Tuonen minä annettin pandix / Lykättin myös Mailman fangix / Nijn cuin Lammas luoton / Eij yxikän mua autta taidha / Josei HErra Hengens ann saada / Jong hän minull suocon.

Terwen en tainu tietä tätä / Cuing Mailma mua peräns wetä / Synnill surull olen saarttu / Cuin cala Werckon ja Nouttan / Josi Jumalan Sana Awun tuotta / Se sydämelleni Turwan saatta.

Walwon mä eli lepän / Christuxen cannan eteen / Minun Syndin suuret. O HErra auta minua / Etten me seuraisi Pirua / Cuin mua pytä Murhen.

Sill rucoilen HErra Christe / Tyghön sä sinuas pistä. Wijmäisell Hetkell. Ann mun silloin oll nijn Sodhas / Ettei wihamies mua cohdais / Eik sais pahall Neikel.

O Jumala minä annan / Haldus ja Huomas cannan / Sielun / Ruumin / nöyräst sun Pyhän Poicas cautta / mua Taiwan Ilon auta / Pidä ain murhe Köyhäst.

W. c. O HErra sun pyhä Sanas.

MItäs Jumal tahdot tapahtu tott / Sun Tahtos hywä on ijan / Heil armos Apus osotat coht / Cuin Uscosas pysywät lujan / Heit Hädäs aut / poicas pyynan caut / Heidän tyköns älä pois culje / He hutawat / tygös turwawat / Älä ikäns heit HErra hyljä.

Sinä mun Toiwon tukiturwan / Olet Elon / Ilon autuum. Ey mitän taida tapahtu turhan / Paidz tahdottas / Jong annan haldun / Sun Sanas sen todistanep / Ett lugusas owat Hiuscarwan / Meit wartioidzet / caicki caidzet / Wahwast aina tyghös turwan.

Mailmas olem culkiat wierat / Synnis ja surus aina. Cosc täyty wyjmein pois erait / Ja Silmät kyynni paina. Sielun sun suomas / Uscon huomaas / Händä Haldus silloin ota. Synnin Sota / Cuoleman ota / poista minust ja poissoita.

Rucoilen Jumal sinuld wielä / Cuin wyjmäiseld pirt mua kiusa / Erten sua silloin poiskiellä / Mutta pysysin lujan sinusa. HErra hywä / aut mua köyhä / pois sen pahan Hengen paulast / Cuin mua edzi joca Hetki / Sahdarens minua Wauloins.

Idze minull olet luwanun / Olla tykönän joca Hetkell / Sekä Tuscas / Hädäs ainjan / Ett wyjmäisell Hengen retkell / Juur oikia Tiet mua silloin wie / Nyn Ilon häisen sangen / Luotan sen päälle / en epäel / Sydämest weisan / Amen.

W. c. Sinun tygös HErra tulen /

OLe hywäs Turwas Christit / Christus on meit lunastan /

nastan/waick hän päällem panecristin/ Sen syystä olem ansan / Cuin julki tunnusta mahdam/ Cangius on meis/cuin nähdä sáadan/Eij yhtän wiatoind liene.

Haldus idzem aina ännam/ O Jumal racas Isäm/Älä meit coscan ylönanna/ Tääl olles wiel Eläisäm/ Tääl owat Murhet/Surut/Tuscat/ Cuoleman ast aina pahat puuscat/Sun tyköns Iloo toiwom.

Mahdam ajatella tämän pääll / Anda Isän Jumalam wallit / Hänen Engelins wartjam on tääll/ Tahto meitä wäriel ja hallit. Cuin Cana Pojansa corja/Sijpeins all/ota heit Warjon. Nijn Jumal meille myös teke.

Joco macam eli walwom/ HErran omat aina olem/ Castet olem Christuxen Ansion/ Hän autta meitä ollen. Cuolema Adamin caut tuli/ Christus meidän Apum oll Händ aina kijttä mahdam.

Jywä Hedelmät eij sane/Ennen cuin tule al Mullan/Nijn meidän Ruumin myös maane Mullax/tuhax täyty tulla/ Ennen cuin Kirckauten käyne/ Jong Christus walmistan liene/ Pijnans ja Cuolemans cautta.

Mix pelkäm ajalist Cuolema? Wihdoin tääld täytyy erij/ Christuxen tyghö oleman Mix catowat pynäm perij? Cuin Simeon cans lewos lähte tääld/ Synneins catu/uscopp Christuxen pääll/ Eij ole hänel mitän hätä.

Auta Jumal Pyhäll Hengelläs/ Kärsiwäst kärsimän Tuscam/ Poicas uscos meit pidelles/ Ettem hänest erkä coscan. Lähteisäm anna autuas ero/ Corja Sielun Taiwan Ilon/Ensa sua ijät kijtäm.

HOn Toiwon on häinen Jumalan pääll/

Cuin os Elon/apun ja turwan Se ajainen Cuo-
ema on tarjon mull tääl/ Ei kengän päse sen ali
ulman. Ei auta Cairo/ Tawara/ eik Walda/
Losi Cuolema/ cuin tali syty aldans Caick si-
walda pois/ Surren/ nöyrän/ Rickan/ Köyhän/
Caick Mailma tähän Apuu ei löydhä.

Ei auta täsi Wijsaus/ Miehuscan juur/ Ei
Cuningallinen woima/ Ei Nuorus ei Jalous/
pieni taick suur/ Caick caata tuoni tuick tanna/
Cung pääsi Nimrod ja Jesabel? Sanherib/
Salomon/ Samuel? Samson/ Antiochus/ Asael?
Tuoni rosaeli/ Caick elämäst ulos ajeli.

Dijna Neidzy Hiwrensa palmicoidz/ Rawi
coidzonen Caupungin carui/ Sijt Sichem pä-
mies händ äckeis himoidz/ Häwäis/ cohtsijt
Wahingon satrui. Pijcan weljet hänen tapoit
tästi työst/ Cans Caupungin caiken Mies Wäen
myös/ Sen töwäist? Näin Elon äkild jätti Caick
Cuolema petti/ Mitä jalous taick Nuoruus autti.

Joca istun astun taick mitän tääll teen/ Wai-
waisuttan ajattelen aina/ Synnis syndyn/ Elä-
ny caickein tieten/ Mailma suurt Surtu mull lai-
na/ Coco Ensius on Mailman meno/ Nyt iloid-
zen hyppän/ olen Näin petträwä on Mailmä elo.

Se on tarpelinen sit ullengin/ Ett Turwans
Jumalan pääl pane/ Händ hartast auxhuta ain
cuitengin/ Hänen pelgosans elä taine. Se Su-
rusans Lohdoturen sane/ Hänest Murheu Ju-
mal pitä/ händ auttane/ Muur Ylpiätt hän hä-
piään saattane/ pois cadhottane/ Caickein pääll
Jumala maane.

Luna

Lunastajani sinä HErra Christe/ Cuin Cuoleman alaspainat/ Ett ettei se Wahingor tekis mull mistän/ Wahwist usconi etta/ Cuin en custan Apua wzald tiene/ Silloin sä aino Apu mull lienet/ Cuoleman Kiwuil auxeni tienä/ Ett Ilon wiene/Armos silloin sinä minull suone.

Cosca Aicani tullut jo on/Ett erjän täältä ja lähden/Lunastajani JEsu silloin/ Warjele mua Armos tähden/Haldus annan Sielun Hengen Älä jätä mua ettei kengän/Mua erotta sinust saisi

Synnit scatt wat mua murhelisex Joita usiemb on cuin Meren sando/Jotk Sydhändän jull owat surulisex/Cuiteng en tahdo itzen anda Epäyxen/mutta muistan tääl/H Erra JEsu cowan Cuolemaus pääj/ Sijhen Turwan/se mua autta.

Sun Ruumis jäsen minä olen/Jdzens sijhen Sielunituriwa/Olen sinus/elän eli cuolen/ Omas aina olen HErra Jos minä cuolen/sinnhun cuolen/Elämän ijäisen minul tuonet/Jongs mull Cuolemallas osfit.

Ettäs Cuolluist nosnut oled / Sen tähden en jää minä Hautan/ Taiwas asiumas lohdutta todell/ Sä Cuoleman Pelgos woi autta / Cussas olet/ sinä mua wiener Ett ijäisest ain tykönäs lienen / Sijs iloisest tääld nyt lähden.

Mänen JEsu tääldä tyghös/ Oienan Käten ja Jalcan perät. Sit nijn macan lewosas myös Täst eij kengän rumistani herät/ Mutt sinä JEsu Jumalan Poica/ Cuin wiet mua Kirckautes cohta/ Nijn ijancaickisen Iloon.

Sen Elian Esimercki näytti/ Cuin eläwäld Taiwasen wietin/ Tääl Lohdutuxell meltä täyttä / Ett se

meil-

meildä wissist tietän/Tämän jälken Elämä om toinen/ Cuin se näwyi Eliast muinen/ Cuin Wuorell puhteli Christust.

Että Cuoleman hetki läsnä on/ HErra JEsu mua holho/ Wahwist minun Toiwon ja Uscou/ Apus cans tykönäni olwo. Lohdut mua Cuolemat wastan/ Sen Pelcoa minust pois estä/ Sun huomas idzeni annan.

Näin Mailmast lähte tahdon/ HErra sinun tygös tulla/ Ruumin Lewos Maas macawa on/ Sielun suo tykönäs olla/ Ruumin Duomiopäiwän nousewa on/ Sielun cans yhdistettäpä on/ Ynn oleman ijäises Ilos.

Wielä toisin.

Wissist JEsu Christ sen tiedän / Ett Wihdoin mun täält täyty cuolla Cosca/ mill muoto/ en tiedhä/ Eng tiedhä/ cusa/ tas taicka muolla/ne yxinäns sinä Christe tienet/ Hallusas sinostas liene/ Millinen Loppu mull olle.

Että pyhän Hengen cantta / Sydhämeni sinun hala/ Mua Cuoleman hetkes au'a/ Sen jälken Toiwoni pala. Sinä Synnist minun puhtax pesit/ Waldacundas Asujax mua säsit/ Sen minä uscon wahwast.

HErra JEsu suarucoilen/ pidä mua täsä uscos/ Enimän silloin cosca cuolen. Cans caikes Kiusauxes ja Tuscas/ Täsä Turwas ann mua pysyy lujan Etten sinust Luowu cunnan/ Cosca Sieluni Ruumist eri.

Cosca se tapahtune ollen/ Mull kewi ero Armostas anna/ Ett hywäll oikiall Taidolla/ Hengen sinun Haldus cannan/ Christilises oikias uscos

scos/Oikian omatiedon lewos/Täst Surkiudest tygös sit tulla.

Jos mun täält tahdot corjata/ Täsä taick muolla wieralla Maalla/ Walkiall/ wedell/ rawdall eroitte/ Taudill taick eitild Rutou alla: Armos awull tykönän olwo/ Pyhäil Hängellis mua holho/ Mun uscoan wahwax wahwist.

Jos Heickondest raitä tapahtu/ Ett alas idzeni näytän/ Jos jocu harha puhe jocahutu/ Taick toimettomast idzeni käytän: Ett se tapahtu paids minun Nieldän/ Etten woi taick taida hallit idziän/ Mull wiär elä sitä soima.

Ah JEsu/ anna Cuoleman Kiwuis/ Minull siwiä autas ero/ Ettei minun Sydämen liwuis/ Epätoiwon ja epeys kieron. Auta että Turwan Weres pääl/ Jongs edestän sallcit wuodatta tääl/ Sill Sydämeni silloin woitel.

Cuitengin en Määrä etees/ Mun Loppun muoto/ Aica ja paicka/ On caick hallusas on tietes/ Tahdos perän caickine lyt ät. Sen tiedät sä Elämän andaja/ Mull Elon autuan olet andawa/ Cuolen siis cusa/ cosc/ cuings tahdot.

Jos minä oikias täydes taidos / Juur coconan annan sun huomas / Cuolema on minnll Weitto waiwois / Sinä Elämä olet meil oma. Tiedän wissist/ wijmeis päiwän / Mun ruumin Maan Mullast ylös käywän/ Niin Elämähän Sanas Woimall.

W. c. Sun tygös HErra Christe huudan.

HJEsu Christe Jumalan Poica / Cuin cowan Cuolemas cautta / Cuolon cauhtunmeist pois soitai/

soittat/ Pijnas tähden mua autta/ Cosca Cuolemall kimpun käydän/Cuin ääni eij Corwis cuulu/Eik Kieli wot yuhu/ Eik Silmill sillen nähdä/ Eik Tieto mitän tehdhä.

Cosca Syndhein kiwust kiwistele/Aiu eij ajatella taidha/Caick Ihmisten Apu liwistele/Eik custan Turwa saada/ Silloin JEsu tyghön joudu/ Wijmäisell' u mua autta/Pois surkiudest saata. Cuolon Kieles mua nosdha Ann Kiwun lyheuyst saadha.

Minust pahat Henget pois estä/ Mull Lohdutus Henges laita Silloin Sieluni siteist päästä/ Corja caunisi sinun suojas/Ruumis myös maas anna lewät taas/ Rousendotans odhotta/ Toiwons osotta/ Ett tloo sinuld cuulla sais/ Duomion etehen tuldais.

Ole wastajan wijmäts Päiwän / Syndin Pijnas cautt peit / Suo mua Armost ilonkäywän / Pyhäis Seuran mua heitä. Sä sanot: Pälles cuin uscowa on/ Hän Cuolemast coht Elon käy Eik Duomion all näy Ehk ajaisest cuolewa on / Eij heitet Helwetin hautan.

Händ wapahdan wikewäll Kädhell/ Cuoleman cauhian Kiwhast/ Taiwan Ilon händ panen tähdhell/ N in pois pääsän händ wihast. JEsus Christus aut mua wisust/San Tuloos odottaman Uscoll Ja saaman Osa luwatust Ilost/ Sinne mua wie täld ulos:

NIin canwan cuin me eläm tääll/ Nijn aiste can aina sen pääll/ Ett Cuolema nouwtapi meitän/ Hän kyllä caickil tiettäwä on/ Won Aica ja Herki tiettämät oin on/ Hän rahto caick sangwien heittä. O JEsu/O JEsu/Ann wälttä harhoja teitä.

Cosc me wäzhin näit ajattelem/ Nijn Cuolema

tygän

tygän matele/ Ja pytä meit piruns nuorrun!
Senra nua/sanopi hän caickill: En tahdo mä
wijwyttä sill/ Sangix nä jocaidzen oran O JE-
su, O JEsu/pääll es me aina juoram.

Teewen ja wahwan ollesam tääll/ Mixeng
me muista Sielun pääll/ Cuin Synnin Cuorma
candaman pitä/Hywyt ja Calua pyrelem/ Ra-
han tähden paljon myös räyrelem/ Em autuutt
tahdo tietä. O Ihminen/O Ihminen/ Sielus
wijmein maxapi näitä.

Ruumis se Hautan heitetän/ Ja mysta Mul-
lall peitetän/ Näimb sa tälo er oteran. Lango
sitt tawarat ratelewat/ Suru Calua myös jake-
lewat/Cucon saaus unhoteran. O Ihminen/ O
Ihminen/Millä Sielu wirgotetan?

Sielu Duomion eteen wedetän/ Ja sangen
cowast peljätetän/ piru händä kiusa ja waari/
Työn perän silloin kysytän/ Jocs pahudhen
tähden pois lykitän/Nijs Itcu wallan saapi. O
Ihminen O Ihminen/Synnil sen matcan saatti.

Sentähen turwa Jumalan pääll/ Racasta
händä caikel wäel/ Se Sielulles saattapi Le-
won. Hänen Sanansa myös cuule/ Nijn edh
sijnän sitt tule/ Waan ijancaickisen Ilon. O
JEsu/O JEsu/ Älä meit anna ylön.

Röyhä ja Alastoind aura/ Nijt Cuollut py-
dä myös hautan/ Talut ne exner Tiellä/ Mur-
helisten caelelas lohdura/ Sairan tygö käymän
sijs tortura/ Näin Jumala meild ano täällä. O
Ihminen/ O Ihminen/Älä näitt cosan kellä.

Älkän nijdhen tähden myös karscatcan/

Myös

Mutt Christuxen päälle turwatcatcam/Cuin J. sans Wihan lacaht/ Hän sinun lunasti jällens/ pijnall ja omall Werellans. Ja Cuoleman Hädäs wapaht. O JEsu/ O JEsu/ Sun Armostas se tapaht.

Media vita.

HE cuin elam Maan päällä / Olemma Cuoleman Salwos/Keldä muald apuu saam meille/ täsä surkias Alhos/ Mutt sinuld HErra yxin ns/ Me mahdam itke kyll hartast / Ett me sun wihotin niju carwast. Pyhä HErra Jumal / Pyhä wäkewä Jumal/ Pyhä laupias Wapahtaja/Ja wahwa Auttaja/Ala ann meit caatu coscan/ Cuoleman/catkeran Tuscan/Armahd meidän päällem.

Me enin Synnild waiwatam / Mahdam suuresti huolla/ Händä aina myös caiwataam/ Cuin tahdoi edestäm cuolla. Sen Christus teki yxinäns / Hän otti päällens Cuoleman/ Jong alla meidän pitä oleman/Pyhä HErra Jumal/Pyhä rc. Älä anna myös meitä / Helwetin Tuleen heitettä / Armahd meidän päällem.

Me cuin häzyst meitäm käytäme/Ja aina Synnis eläm / Cuca Rietaudet peittäne? Cuin owat tullet päällem : Se Pyhä Heng yxinäns/ Synnit Sydämest pois pyhki/ Hywät halut sian lycki/ Pyhä HErra Jumal/Pyhä rc Alä meit pois cadota Eik Cuolon hautan wojota/ Armahd meidänspäällem.

Wielä toisin.

COco Mailma walittane/ Caickein täyty cuolla/Eij yhtän armiast löyttäne / Kang holho meidän puoldam? Taan Syndi yxinäns tehdä

tehdän teis/ Ett Cuolema owen etteem awais.
Sentähden mahdam huolla HErra Christe/
Armahd päällem/ Caick olem Adamin sikiät/
Synnill saastutetut ilkiäld/ HErRa armahd
päällem.

Käym keskell Cuolemat täällä/ Waick elos o-
lewan luullam/ Ej kengen elämät ann miellen/
Eik tahto Ainem cuulla/ Keng taita päästä tä-
stä Luolast? Eik kengen meist pääse Cuolost
Ennen cuin Tuhax tullam/ HErra Christe/
Armahd päällem/ Eik ole Itku surkia suur/
Sielu Kuumlst eri juur/ HErra armad päällem
Meitd Ystäwäm lange nähdän/ Meill esimer-
kix surkiax/ Sama Tiet täyty käydä meidhän/
Maistaman Cuolemat kuriat.
Cuin ikäns Köyhä/ niin Ricas/ Keskenäm o-
lem yhden caldaiset tås/ Tån täyty caickein
pyrckiä HErra Christe/ armahd päällem.
Mix eng me ajattele sen pääl: Keskel Cuolemat
seisom tääll/ HErra armadh päällem.

Mailma iloita mahta/ Jumal tahto anda E-
lon/ Hän on juur armias cohta/ Meit corja ty-
göns Ilon. Sen Christus yxinens tehnyt on/
Cuin Elämän eteem awan on/ Ett mahdaisim
häär elä/ Halleluja/ kijtos Luojan/ Ej ole Cuole-
ma tämä/ waan Uni/ paramax Sataman saam
cumming/ Hall.

Ej Sielu Cuolemat maista/ Tämän Elämän

pe-

perän Lakieß enä sit taista. Cuin sen teke nytt e, tän/ Ett Kuumis pitä mätänemän/ Cahdhen Adamin langeman / Sen Jumal andex annoi Herran/Halleluja e.l. Kummis Ilon cans nousewa on/ Hengens jällens saapa en/Apros luojan. Autuat lewos lewänewät/ Odottain HErran Tuloo/ He Sielun Ruumis cans tulewat / Ylös Taiwan Ilon. Mikä taine suurem Kienu oli? Cuin asua ain Taiwan Cortinll / Nähdä HErran kircksun Waloo/ Halleluja/E.l. Nahdam ain ajatell sen päälle/ Cuoleman cautt Elämän käym täld/Hal.

Ruumin Hautamisest ja Ylösnousemisest.

HAudhacame Ruumis tämä/
Vsco wahwa pitäkäme/
Hänen pitä ylös nouseman/
Ja HErran edes seisoman.
Maa on hän ja Maasta tehty/
Maahan hän jällens ehty/
Maast pitä hänen edhes tuleman/
Cosc Taiwan torwi rupe cuuluman.
Ruumis Maasa mätäne tääs/
Sielu HErra pyytä olla lääs/
Cuin hänen Hädhäst tahdoi autta/
Pojans cowan Cuoleman cautta.
Hänen Tuscans ja Syrunsa/
Owat nyt saanet Lopunsa/
Hän cannoi Christuxen Cuorman/
Carcais nyt Cuoleman Nuoran.
Sielu elä HErran Huomas/

Kuu-

Ruumis haudhatan sen suomez/
Onomiopäiwäiwän ylös nostetan/
Ja Taiwan cunniall kircastetan.
Me olem tääll Meros turhas/
Mutt hän on hywäsä Turwas/
On Cunnias/ eij misän piicas/
paista cuin Auringo kirkas.
Lewätkän hän wahwas Rauhas/
Mutt me cuin olem muonen cauhas/
pyytkäm aina walmit olla/
Tulep meidhängin wuoron cuolla.
Christus meidhän Lunastajam/
Ja Tuskis wahwa Lohdurtajam/
Ystohon meitä wahwistacon/
Ja Taiwan Iloon saattacon.

Jam mœsta qviesce qverela.

TE Christityt cuin catt nyt caicki/
Cuind tule käyttä teitän racki/
Cuin te teidän Cuolleitan hautatt/
Ylön paldinen Murhe eij auta.
Teidän Iecun te hillitä mahdat/
Toiwos olcat oikias ain wahwat/
Christus cuin nous Cuolemasta/
Cuoller ylös herättä Maasta.
Jotca erin owat oikias Uscos/
Eij ole ne misäkän Tuscas.
Eik hucu/ ne lewäwät hetker/
Meidän HErram Christuxen kätkys.
Se cuin Ruumis paidzi Henge on nyt/
Hänen hywäxens on Jumal suonut/
Jällen nousemaan paramban päänäns/
Kircasna ja cunniat täynäns.

Tä

Tämä Suru suur sarkia pois pangam/
Ey taa taine oll cauwar sangen/
Ennen cuin Hengi haluillens/
Oman Ruumisen tacx tule jällens.

Sen saman meil tiettäwär teke/
Hautain caunistoxet/ cuin näky
Ett me meidän Toiwom näin näytäm/
Cuollet Lewos lewäwän läytän.

Meidän Wihollisen on sen wallin/
Ett olem langen Synnin all nyn/
Jost Cuoleman cowan caucr tällens/
Täytty tulla Maan Mullax jällens.

Cuitengin älkän peljätkän kengän/
Tule tääll Maan Mullall Cunnia sangen/
Ruumis ylös käydä täst täyty
Joll/ Cunnian cumming Jumala näyttä.

Nyncuin me kylwem ja heitäm/
Maahan Siemen jywäi ja peitäm/
Eng pelkä sijn huckuwan nytä/
Sitt jäll enä Hedelmät nytäm.

Nyt myös Jumalan Sanast tiedäm/
Ruumis cuin tääll Maan powen wiedän/
Nouse kirckan kjlldäwän päännäns/
Hengelläns yhdhistet/ Ilo täynäns.

Wastan otta Waa Ruumist tätä/
Jong tähän toiwos laskein jätäm/
Bätke hywin cuin annet on Haldus/
Anna Lewosas lewätä aldis.

Hän Hengen Asuin Sia on ollut
Jumalald eläwäx siehen luotu/
Hänell suureman Cunnian wiel tehnyt on/
Omax Asumaxens pyhittän on.

Ketk

Näcke nyt / mitä paddu on tähdell /
Tule HErra / cuin sanoi todhell /
Hänen cuin uscop mun päällen /
Ylös herätän wijmeisnä päiwän.
Sun cuolles silloin i äli saanet /
Ylösnäwes caick cuin inaasa maanne /
Caick meit hän elämän wiene /
Cusa ilo ijänen liene.

Wijmeisest duomiost

V. C. JEsus ristin päälle rippui.

CHristus ja Apostolit aicanans / Mailman lopust owat oit omians / Mitkä merkit tapahtuman piti / Ihmisis ja luodnis / sanoit liki: Cuist näky joutuwan duomio päiwä.

JEsus annoi Ewangeliumins Mailmalle awux autuuten / Mut mailma nyt sichengin suutu / Ylön cadzo / uscost pois puutu / Näist näky jo joutu duomio päiwä.

Antichristuxen aicaa jo ilmei on / Sen HERRA suuns hengell tappa ain / Oikeit opettait he wainowat Wäärät nousewat cuin willizewät. R.

Mailma paha täynäns pahutta / wanhembitans wastan ynseyttä / Petost / walheet / wieckautta / Rijta / wiha / waino / wääryttä. R.

Muodotoind myös ynsiä ylpeytt / Watetten kuwatoind coreutt / Palio puoletoindakin prameut / Turhain tapain tyhiä cunniat. R.

Rickad tawaradt tyghöns repiwät / Wäkiwaldaa köyhät kätsiwät. Coreo corkia on köyhäin cuorma / Ahne odhotus waiwasten häwitys. R.

Wieras pidhoi yöt päiwät pidhellän / Määr

witall kilwan kilwoitellan / Yli aica juoximba juodan Hecumas ollan / huorudes maatan. N.

Raukeracans totus pois puuttu / Lupaus wala walhex myös muutta / Näist ei waroi idzensä mailma / Eik Jumalan sanall ojet anna. N.

Ewangeliumin opist öyckäwät Sill pahudens pyhäx peittäwät / Eip yxikän oppia ota / Julk Jumalat pilckawat joca aica. N.

Canssois capinat / sodhat suuttdmat / weren wuodatuxet wäsymät / Monet muutet / mulckauxet Waldacundain cukistuxet. N.

Ahdistuxen tähden epäilyxest / Caick Canssa cuiwettu pois / Sotsit ennen aicans pois olewan / Mullas maan alla macawan. N:

Mailman pahuden pääll cadzo / Armas auringo paistellans ei woi / Paistens pejttä mustäxi muuttu / Hala pääsin päiwä / meihin suuttu. N.

Cun idzens vsein werisex wetä / Tähdet pois putoella pyytäwät / Taiwan awut rajuista raukewat / Tuulet tuimat cauhiast myrskywät. N.

Maa järisecaswon cadhotta / Meret pauhain mulistuwat / wirroista calatkin catowat / Medzät wiliast pois pelettowät N.

Luodhut lopun perän hucawat / Pääsin päiwä ain odhottawat / Mailman pahudest pois pyytäin / wapar vahain orjudest ikäwötten N.

Joudhu jo tulemas JEsu Christ / Tee loppu mailman pahudest / Tule ioi duomota tekemän / Meit omias tyghös ottaman / Meille suo suotuis duomopäiwä

Silloin pahat pirun cans pijnaan / Helwetin tulehen

hen heitetän. Cusa kiwus hjäises parcuwat: Ahja-
ahjat orjaa oldam/ Oi olt angara se duomio päiwä.

Hywät HErran tygö temmatan/ Taiwan hjäi-
sen iloon autuan Änell alat heliäll he huutawat: Py-
hä/ Pyhä/ Pyhä HErra Jumal/ Christus suo suo-
luis duomio päiwä.

Dies iræ dies illa.

SAnoi petari: Duomio päiwän/ Wihanpäi-
wän/ waiwan päiwän/ Mailman ylös alai-
sin käywän. Hirmusimt silloin olewa/ Cosca
duomar on tulewa/ Caicki wisust duomidzewa.

Taiwan torwi änen anda/ Pauhinan hau-
dhoille canda/ Duomioll waati Caickiwalda/
Coco ilma wapisewa/ Cosca luotu on nousewa/
Cotist duomarit wastawa.

Kiriat edhes wedettänep/ Cuis owat suuret
ett pienett Mirkä ilmas tehdyt liene. Cosca duo-
mar on duomitzep/ Salaisas caicki ilmenep/
Maxamat ei mitän jääne.

Mitän turca silloin sanon? Keneldä myös
apu anon/ Cosc hurscas tuskin wapan on/ Cun-
nian cuningas suuri/ Synneisect autuax armost
suuriTeet sä/ sinun tulen turwis.

Armias JEsu muista tätte/ Mun tähten si-
nus annoit tetkei. Älä hucut mua sill heitel
Wiatoimbas wäsytettin/ Ristin päällä pingo-
tettin/ Minumbs tähten cuoletettin.

Caick cuin tulewat cander/ Duomar anna
innen ander/ Cuin lughun päiwä meill wal-
keis/ Wärisembä syypää parca/ Sydän wapise
yli arca/ Engä cungan saa täst caraar.

Wämeisest

Ryöwät catumuxen cannoi / Synnit andex an, da wannoit / Minull köyhäll toiwon annoit, Sydhämeni sinua halais / HErra armos pääl-len walais / Eren unnis cumas palais.

Lammas lammas mua pistä / wuohist pa-hoist pojes estä / Andain oikiall puolell olla, Syöstän häpiään siit kirotut / Helwetin tuleen hyljättyt / Cudzu mua cansa siunattuin.

Armos osott minull köyhäll / Rucouxel tur-wan nöyräll / Lopull tykönän olla pyydhä / Muista pyhän pänas päällen / Jostas armo-tehwö täällä Waiwaisel mul wicapäällen.

Ijancaickisest elämäst.

W. C Cuinka catt cointähti coitta.

TAen elämän peräst parembat / Toiwomme toisia tulewan / Cusa meidhän waiwam maxetan / Cans iloll itcum costetan. HErran omast suomast owat / Maa vsi / uudhet taiwat / Joisa owat Vscowaiset asuwaiset kijldäwäiset / Kirckat cuin auringon terä.

Colminaisuden caunin caswoin / Ilmeisest tjäti cadzoin / Cunnian cruunun cans candain / Nautitten tai-wan tawarat / Ei wihollisij / cuulu cusan Eik itcun / walitust / tuscaa. Eipä eipä Cuolemacan / taick tau-tican / ei waiwacan / Caick owat cadonnet cauwas.

Wapan waiwoist / wäkiwallDist / Synneist / su-ruist / caikist waiwoist / Paidz pelwot / lewos lujas / Rauhas ratki juur autuas / Rinnat rackaudest pala / Toinen toistans wastan alat. Taidot taiwan Tiedoll äytetän / mielet muutetan / ratk rawitan / Wiljall twijsaudell pyhäll.

Ollan

Ollan Engeliten elos/Alat autuitten ilos Ynnä ystäwitten seas/ Sucuin/ sisarilten seuras Weliein/ wanhenbain jou os/ Tuttuin / tundemattomain Tundemattomat Tuttux tulewat / caick pysywät Pyhäin perinnös/Jdz iäinen asumeis Jumal.

Asu hywydens/ pyhydens cansa/ Sielut ruumit iemull täyttä. Jlmei ormons alat näyttä/ Kielet owat kerkiät kijttämän/Heliäll äänell ylistämän/ HErran töit tunnustaman. Jlos ihanas wäsymätä lackamata loppumata / Suuttumat pauhinas pyhäs.

Taiwan Cuoris cumajawat / Wnin uut wirttä eisawat / Cumisewill curcuill laulawat. Monen yös müteaisill äänil/ Ynnä Engelein kiellil / Jumalat alat ylistäin. Eija/ Eija cans Engelein caickein yhäin / caick pauhawat / Pyhä / Pyhä Pyhä Jum.

Sen ijäisen elämän menoo / Reimuu runsast / i oo jalo / Ei osa suucan sano / Perät pois pubeckin uuttu / Nijhing cuin corwill on cuultu. Eik silmill le nähty näitä. Cusa cukin Ynnä i hten / caicki kijan JEsust kijtä / Jloll woiton wirttä weisain:

Ei taito täs taidha tietä / Eik ajatuxen wei astu / ik ole meill ilmoitettu. Wiel muita cuin on omilns Jumal / walmistan ... ...uttita cunniall / Neyminärjst ylidz käywät. Christe JEsu / Jdz ansaidzit äita / walmix meill walmistit / Suo tykönäs näit autit saisim / Amen

Mailman menon ja tapain turhudhest / wieckaudest ja pahudest.

Ihmisten elämän surkiudest / Se wijsas Salomon surna mies / Coco kirian kirioit-

 as

ka turhudest/Cuin toden kyll tees/ ett caick tur
hyj töit tekewät Jälken meno toinen tulle.

Caick mailma hecuman iloo edzi/ Täsä händ
läns pyytä Paradisii/ Tääl on itcun alho/ mur
hen medzä/ Cuin täst on wißi: Cosc edzitän ilo
le muutu murhex. Jälken meno/ etc.

Kyll työtä/ murhett mailmas liene/ Jota
wallitta suuret että pienet/ Cuin cukin täm
taita tietä Edestäns nädhä/ Tääll sota on/ w
wat/ taudit/ tuscat. Jälken.

Hatwa wijsautt wisust pyytä/ Seiso sen perä
yöt päiwät/ Mielicarwautt saa paidz lyyt
Ett pahoin käy caick/ Eik asetta woi asetetaw
Jälken.

Caick wijsaut ylöncadzowat/ Se houck
joucko ainoa on suur/ Cuin häijy hecumat tahto
wat/ Jota edziwät juur. Caick andain syw
salian käydhä. Jälken.

Moni rakenda cartanoit/ linnoi/ Jois aj
kele ain asuaxi/ Eik tiedä kenelle kimmo Asu
ßaxi/ Monen perinnön wieras omax otta jäl.

Nyt näem monen lyöwän mahan/ suure
[illegible] / Ain muutta mulcata s
den/ Se mailman juoru on/ He hypwäwät/ la
lawat, iloizewat, Jälken tohu toinen tulle.

Mieldens myöden he asettawat/ Tehne
kyllä wijsast luulewat/ Joist wijmein laitox
woittawat/ Häpiän tulewat/ Sen tietä saaw
sughud/ sikiäd. Jälken.

Sijn tyhmän toimens näyttäwät/ Ett pe
rill tawarat cocowat/ Nijt luulewat lapsillen
jätt

jättäwän.s Nöden nautit jaawan. Jotc pois tuh latan wähäll ajall. Jälken

Cuin mailmallist aina ajatellan Eletän oma tahdon perän / Lähte äkiid täyty täälda / Cuoleman erän / Edest pahan ja hywän palcan jaaman. Jälken tohu paha tulle.

Sijs neuwo tarpelinen liene / Tee mitä Jumal sanasans näytta / Händ pelkä / paranoxen tiennä / Näin suas käyttä / On cuoleman hetki tietämätöin. Jälken.

Cuin toisin teke / wärin mäne / Sen wahingo oma wijmein näyttä / Ett hullu leick se liene / Synnis ain elä / Cusi cuoleman cadhotus seurane / Siit tohu jo paha tullut on.

Rengä nautita mailmat tahto / Neuwitcan nijn / ett ajattele / ain Cuin homen cuolemaan pidäis cohta / Tääld eriman / Sill monen mailma pahoin pettä / Jälkens tohun pahan jättä.

HAilmäs mainittawat menot / Tuima tawat / ilkiät elot / Edes taisin caicki täyne / Cuin cukin waliita taine. Mailma hywij pahoin polke / pahoin suopa cunniahan kulkec.

Taiwan waldacunda ei edzitä / Jumalan sana ylöncadzotan / Jos jocu sen wastan otta / Sitt oma perastans odhotta / U'co idzens canistellen / Ehk Jumal / sydänd turkistelle.

Cukin käyttä sisuns jälken / Jumalat ei totteli / eik pelkä / Eik oikiut / eik ketän häpe / Miehdens myödhen myös caick teke / Cuin cadzo oma hywä / Ei yhteist tarwett holhot pyydä.

Pramiut puoletoinda pitäwät / Corjain tapain

pain wallas käywät / Heccunnen atalist edziwät / Rickaut tyhjäns repiwät. Laijn myös lahja lannidze / Ystäwyn että oikiun taridze.

Hywä toun asia hyljätän / Taito / cunnia tapas sylietän / Totuta ei woi kärsiä kengän / Eikä myös oikiut semmengän / Cuca neuwon hywän anda / pilcka nauru käyty sit canda.

Mailman muodoll wijsaxi laitetan / Cuin puhjens sin tänn wärä taita / Mielikseli cunniam canda. Todhen puhe wainon anda / Jocapaicas nyt pahoin käy / Ett caikis häijyt tawat näin näky.

Ettei Jumalätahto tehdä / Meildä / cuin sen saam kyllä nähdä / Sen tähden ey myös tääll taida / Jälken meidän miele käydä. Sill nurin caick edes takaisin on / cuin Jumal päälle armahtacon.

Aun mielestän mailman on camala / Jaca suru suot / turha työtä / Pettäwäistä menoo monell tawall. Muutell monell motid pahoin lyöttä. Wijmein wie wääräll tiel ja liuckall / Jos tahdom cain tawalla elä / Cuin racastam händä / cowin coht louckap Cosca corotta / cohta pettä.

Hän Ha[illegible] ylös nosti / Ett polwet caick cumarsit händä / Cuningan suuresi suosiost jalosti / Cuula caickein tähdonisen äändä / Coht meno muuttui / cowin käwi Hirsipuus / jota muill rakens ridax / Siijn rippuwan äkild idze näwyi / Mailma petti händ pahoin eräx.

Suur Sanherib / Abimelech ongara / Achab / Jesabel juondens caus. Achitophel ja muut suuret sangarit / Mailma nosti nijt ylös aldans. Nijn

Hold.

Holofernes sota HErra suur / Ain mield myödhen
luulit heil käywäns / Langeisit corkialda caicke owin
juur / Puutuit pian heild hywät päiwäns.

Ei yxixkän luotta mahda mailman pääl / Cuin kyll
moneld se tnrhan tehdän Hän äkild coht lange cuin
linckal jääl. Cuin kyll aina saadan se nähde / Tur.
watcan todest cukin Jumalahan / Pelgos pyhös py-
sykön aina / Waick waiwat sit mahta mailma paha /
Tusca tunge surt suuru laina.

Cuiteng Christus omains cans hädäs on / Heit
armolisest ulwos autta / Davidi Danielit mailma
on wainon / Israeli Pharaon cautta Ja Josephin /
Elian / Jeremian / Heit wapahti wainoitens kädest.
Nijn v; cowaisians wiel ainijan / Autta ahdistuxest
hädhäst.

Caickein pyhäin esicuwa osotta / Mailmas mei-
dän kärsimän pitä. Sen suruisen sydämen Jumal
otta / Vhrix otollisexi sitä. Cans catuwan mielen /
oikian vscon Cuule rucoxen / anda anien. Hän ha
lüsyesi yuö,ienda pääldäm tuscan / Taick tääld coria
jiätsen ilon.

O Jummal wahwist urholiset vscon / Curomani
woisin kewiäst canda / Täs elämäs suru suur on ja
tusca / Mailma iloo ei taita anda / Christe corja
mua tyghös tääld / Omas olen eläneli cuolen / Hen-
gelläs hallidze aina pyhäl Cansas ijät suo ilos olen.

Ruomin Antechristuxest.

Ruomi röyckiä cuing kätes käy nyt ? Cuing olet
elän tuiki tuiman / Caickein ylidz corkiast cor.
gottanut Sen pahan Paawin julki julman / Alas
fallan cans wäkiwallan / Asuiat maan pijrin päällä

Jocs

Joco oli pieni suur sinä wadheit jnur' Ikees ala käy-
män täällä.

Waldacunnat pääruhtinat / Sinä ylöncadzoit
caick sangen / Edh yhtän uulu täl tohtiwan/ Sun
waldas wastan änget Edes tult läst yx köyhä mies
täst/ Joll Jumalan sana oli suusa Sinun ruma Ru-
om soyxi sinne tuon Cuta käywän nijn edh lullusä.

Caick me sen kyllä tiedhäm todest / Cuin Raama-
tusta nähdä taidam/ Ett sinä epäjumalas puolest/
Meit syöxit suuren waiwan Jumalan sanast weit pois
monest / Meit ihmisten juttuin erän / Meitä hajotit/
pois wajotit Petostes pohjan perät.

Jumalan sian ja Christuxen Epäjumalan nostit
ilkiän/ Sen cauhian Antichristuxen / Cuin Raamattu
sanoi selkiäst Idz teki jalox mailman walox/ Idzens
pyhimäx cutzu annoi / Ja teki nijn / cuin kirjoitettin
Prophetain cautta ennen.

Cadz Jumalan edest sua palweldin / Sull pahall
Babylonian huoral/Cunniat palwelust palio tehtin
Cuin wäärän opin huorall Ymbärs kiedoit/ Cai
kijnni sidoit / Mailmaiset waldamiet/ wahwast wai
noit alas painoit/edh lohdutta ketän tienyt.

Nuori wanha/waimo ja mies / Sen tietämän
pitä sangen/ Että Jesabel ja Babylon myös/ O
nytt jo maahan langen. Cuin oli cunnias/ teki idz wi
sax wallidz ylpeydens wallas/ Jumalan käskyi wa
stan räyskyi Rauwen on idzealdans.

Jumalan julkinen pyhä sana Sull oli yscott Ju
malalda Sill ruockiwan Christuxen lauma /; Mai
mas hajonut awaralda Ett pyhäs pelgos oikias u
skos/ Tundisim Christuxen meidän HErran/ Ijät
pyh

pyhydes ja hurscandes / Händ palweltsijm eliaicam.

Nyt peljät on enä sua pahan tawaist / Ilkiät synnis syndynytä / Cum idz Jumalan Poica taiwast / Edhestäm cuoleman kärsinyitä / Sun hirmu sanois / pannan pannois / Wapisit waimot että miehet / Käskys pian Jumal annijan / Caick catoisit suuret pienet.

Hinnall synnin anet audelit / Oman wärän waldas perän Ketkä culda / raha sinull candelit / Ei ne synnis surnet eräån / Ei ijäs sinull suot / eik ännet muold / Sisus jälken täsä laita / Mutt sielun ewäl Jumalan sanal / Christuxen lambait caita

Meild Ramatun olet turmelut / Ja pimiäx jättänyt pahoin / caick olet pollttan ju surnellut Cuin wastas wasiata tahdoit / Nyt on Jumal armons suomall Ilmoittanut petoxes caicki / Cans sanan sarnans heicon laumans / Oikiall tiell ohjanut ratki.

Syndymätä on se ihminen wiel / Cuin juonet caick kirjoitta taita / Joit jouckons cans Paawi on ajatell / Pettäxens joca maan paicka / Monell muodoll / säätyins seuroill Cardinalein cawalil neuwoil / Munckein menoill / Nunnain eloill / Jesuitain Jumalatomain inomill.

Me rucoelem sua JEsu Christe pääst meitä pahan Paawin orjust / Cuin on se Antichristus wißist / Meit kerit sen eowast coiruft. O HERra Christ sä olet wißist / Cuin yxinäns woit meik autta / Synnist estä hädäst / pääst peinas ja cuolemas cautta.

Yxi caunis Psalmi / joca pitä weisattaman / costa sota nälkä eli Rutto saapuwilla ja käsis on.

P. I. C.

Nällän eli Ruton ajall.

OTa pois Jumal / päldäni julma wihas /
Aseta angar ja werinen widzas /
Ala pahutta costa ansion arwost /
Wan aiwan armost.

Jos sinä meitä / synnin syyn perästä /
Curitat cuka / woip edhesäs kestä /
Luodhut niin caicki löper hukas olle /
Ja perät cuolle.

Anna siis HErra / synnit andeix meillen /
Armos walitcon oikeuden puolen /
Sinun tapas om bisynist armon otta /
Cuiu pä älles luotta /

Mix sinä suttut / HErra luoisuuri / (juri/
Maan matoin pällem / nijn angarast
Mitä me olem / muot cuin mulda lika /
Täyn synnin wica.

Meit perisyndi pahuten täs painä /
Liha myös sotip Henge wastan aina /
Tätä siis heico / luondo luoja cadzel /
Coswol suloisell.

Sinun wihas waihel ia myös syndim swrten /
pane sun poicas / ristin naulat / murhe /
Crunu ia köydhet / keihäs / ruoko / ruoskat /
Cuolema tuskat.

Ala caunista käsialas heitä
Waan poicas pijnall / hänen wikans peitä
Jong sydhän weri / sekä kylki wesi /
Synnit pois pese.

Sitä meill laina / Isä Jumal taiwast /
Christuxen cauta / cuin meit päästi waiwast
Ynnylimäisen / Hengen cansa pyhän /
Jumalan yhden.

Wir

Christillisist taiwcist.

Cullainen A. B. C.

A Inoan Jumalan päälle turwa / Ihmisten apu on juuri turha / Jumalan sana on woimallinen / Waan mailma sangen petolinen.

B eanit nyt eläwät ilkiäst käytä sinä idzes siwiäst / cunnias pidä aina tallella / ja muista sitä myös ra castella.

C hristitt tätä ain ajattele / äläs sinä toista panet tele / lukidze kieles hambais taa / hywän tawan / sull iuur opetan.

D uomita carta parambatas / älä ylöncadzo huo- nombatas / pahan lopun ain ylpeys / saanut on sekä myös coreus.

E i sun pidä rickauttas Kerscaman rijstas tawa- ratas: Silrickaus Jumalalda tule / sijs lain sijt tar- widzewille.

F ortuna usein meit pettelle / cunnian idzes ain harjoittele / cosc culda ja rickaus sättäwät / cunnia ja siweys tallel jääwät.

G allaterein Canssa Apostoli / hywän tecoon aina neuwoili: Christus puhui rickast miehest / ja tois- ialdkoyhäst Lazaruxest.

H ywiä töitä ain muistele / hywä tehdä ain pyyt- tele / Kijttämätöin on aina wäärä / caickia wastan ilman määrä.

I dzes harjoita nuorudestas / työhön ja opptin iuur woimastas / se wanhaa ikääs caunistele / sull he- el män töistäs tuottele.

K ielell on olewanans ystäwä / waan sydämesäns jahoia juoni pitä / suullans kyll suloisest puhuttele / waan petost myrcky ajattele,

L ange tygös nyöräkäymisys / taick toistald / wa
skoinkäymisys / älä sinä silloin huikendele / ja älä
myös palio pelkäile.

M ielestäs wiha pois luowuuta / toimehen sinu
totuta ei pikaisus menesty asioisa / joist catu mie
wymäin lopusa.

N euwo ja oppi ota hywäxi / se sinulle tule kijtoxe
xi / sijs opetajas ain cunnioita / tyhmydest sinua
luowuta.

O ikius ja wahwus edesäs pidä coscas tutkit jä
jestäns sijs cuuldele tarcast caipausta / molemma
puoler juur wisusti.

P ois eroita idzestäs ylpeys / sill caicki häwäi
coreus / joca idzens alenda se yletän / sijs harjoita si
uas nöyryyten.

Q uing sinus käyttä nän wielä pitä / surullist w
stan / cuule sitä / murhet älä hänelle lisäile / wa
rascast cuorma kewendele

R äyktiä idzestäns myös cuulcon / oppican / w
ammax myös tulcon joca idzestäns ylönpalio pit
caick häwäise ja naura sitä.

S euraja pyydä olla hywäin / alati cansa m
siwäin / wahingolisij aina wältele / cuin alati mu
juonittele.

T oisen wahinkost älä ilotdze / sill onni sinun c
as leikidze / toisinans sinä ylösnostetan / toisin
nur alas lasketan.

U siast idzes älä rijtan / rickauden tähden anna
ha / cuin synnill ja wäärydell cogotan / se suru
murhell haascatan.

W oi mitä nyt wielä walitan / coreist myös
misist kirjoitan: Sen caltaiset aina ylön anna
uloisten seuran idzes wanno. X ei

X erxes luotti woimans päälle / ei se hywäx tullut hänelle / hän tuli omildans petetyx / lyötin wijmein heild cuolliax.

Y lidzen caickia cappalita / pelk' ja racasta Jumalata / tee caicky nijtä lähimmäisellesi / joitas toiwot myös idzelles.

Zacharian wirsi weisatcam / Jumalat myös ylhäld julistacam / joca tehnyt on hywin totisest Kijtos hänell ijancaickisest.

HErra Christe sinua kijtäm / Lapses elatus laumas / Edest runsautens lijton / Josta ain olem saamas / Caickinaisen rumin tarpen / Werhon elatuxen parhan / Laupeudestas hamast. ij.

Ett me näin rawitut olem / Rickaudes lexhiotst / Kytoxella tygös tulem / Röyrästi sydämmen poxhiest / Nyt aina ja joka kerran / sinä olet Jumala HErram / Ainoa lunastaiam. ij.

Caickia hywä meil annat / Laupias JEsu Christ / Moninaiset lachiat kannat / Sieluss rumiss wißist / Terweyden rauhanonnen / hywän tegon muun monen Sinull olkon kijtos nijst. ij.

Pyhän henges armo lainna / Ja anna meis asuu / Usko sydämmin paina Karkot häint hasut / Suo meille täßä elos / Ja sijttä taiwan ilos / Ijancaikista lepo ij.

Allring' idzens nyt pois sulke / Päiwä myös eh tolle kulke / Yö syngiä sit tule sian / Cuin cancotta walun pian.

Sua Isä corkeudes / Poicas cautt' kijtän nöyrydes / Että mua tänäpän waarast / Warjellut olot armiast.

Ettei cuoleman cauhistos / Sattun / elick' muut ahdistos / Eik' julma wihamiehem sathan / Synnijn / häpijn ole saattan.

Sull' olcon ijät ylistöst O hywä Isä Herra myös/ Jos rickonut olen wastas/ Anna ne andex armo-stas.

Siil' cuk' O Jumal' se liene/ Cuin synnistäns puhtax tienne? Mun syndin tunnustan sinul' / Älä käy cansan oikiul.

Mun syndin tunnustan sinull'/ Ja cadun sydäm-men kiwull' / Cadz huocauxin : Ja eij syndin / O laupias HErra ja pyhin.

Wariel myös Engeleis cautta / Tän yön ettei tu-cahutais / Synnill murhell taick häpiäl / Cuin kierd-meit kyll lewiäld.

Wie wijmein surusi ia pilcast Anna cadzel auring kirkast / Niin syndämmest sua kijtäisem / Sekä ny ett ijancaickiseen.

Sä Caickiwaldias / Sinä se totinen luoja Anna meille ruumihin / ja caickinaiset sielu tarpet.

O JEsu Christ Jumalan Poica / Ja synnis ihmisten turwa/ Wapada meitä synnistä/ja cuolema wahwista totisen uscoon.

O pyhä Hengi lohduttaja / Hallidze Christi cu das / Puhdista meidän sydämen / Ja Pyhittä si sinuu Jumaludes asumasiax.

Isä / Poica ja pyhä Hengi / Yxi totinen Jum la / Armada sinuas meidän päällem / Ja aura m tä / jajohdata taiwa ilon.

Cunnia olcon Isälle / Pojalle ja pyhälle Heng le Nijncuin ollut on algusta / Ja nyt ja aina/ ijancaickisest / Amen.

JEsu Christe wiatoin / Joca myös olet nuh toin / Synnist sinä meitä / päästit / Joze cu meitä säästit.

Sun catkeran piinas tähden / Cuul armollisest ruckouxen / Cosca minun pitä cuoleman / Täälda myös pojes ercaneman.

Cosca ei selitä silmän / Ei myös cuule minun corwan / Eik kieli suusan käändele / Sydänd kiwust kiwistele

Coscjärki toimi pois tule / Apu minuld caick puuttuile / Silloin sinä JEsu Christe / Mun turwan aina olet wißist.

Auta siis mua hädäsä / warjel myös idze cuolemasa / Pahat henget pois soittelle / Mua hengelläs suojelle.

Cosc sielu ruumist ercane / Ja sinun tygös pakene / Silloin ota händä huomas / Duomio päiwän olcon omas.

Ylösnousemus onnellinen / Suo JEsu meille armollinen / Älä syndi silloin muistele / Armostas andex anelen.

Nijncuin sinä olet sanonut / Puheisas tosin wannonut / Totisest / totisest sanon / Näillä sanoilla / myös wannon.

Joca mun sanani kätke / Tahto myös wältä pahat retket / Händä minä tahdon autta / Ja Isäni cans sowitta.

Ei hän myös tule duomioll / Ehk erröitetän tääld cuolloll / Mutt cuoltuans taiwan ilon tule / Riemun myös ijäisen culke.

Jonga meill suocon armallisest / Isä Jumala laupiallisest / Ett tulisim ilo sian / Riemuidzeman taiwas pian.

Yxi surullinen Weisu.

MUn sieluni jälken nyt pian / Tult käsky sangen orastas / Cuin hänen tääld ilo sian / Tahto wiedä täst

tä täst tuskast / Courat owat on cuolemall/ Ne sielun ruumist otta / Tääld ystäwist sangen äkist / Pois täyty luopua cohta.

Ajaall jolle min ajattele / Tule meill tuoni wieraax/ Ei hän torwella soittele/ Cosk meittä tahto teuraax/ Nuolet cowat ammut owat/ Cuin caicki maahan caata / Wanha ja nuor / pieni ja suur/ Ei nijtä wälttä taida.

Ruumini tääll mullaxi tule / Sywäll sysätän sandaan/ Caick eläwät sitä sure Quin mailman pyri canda/ Ett synnillän näin ylidzen/ Olen cuoleman tuottan/ Waan sieluni on wienyt iloon/ JEsus jong olen luottan.

Gabriel Engel ottanut/ Sen iloll ombi wastaan/ Murhen iloxi muutanut / Pirun pauloist pelastan/ Mutt ruumis täälo / tämän maan päälo / Tallelle pannan rauhan/ Jong ylidze moni suure / Ja itcu wirttä laulaa.

Alasti minä mailmahan/ Olen ja murhell syndyn/ Tänne sysätty waiwahan / Niincuin yxi lindu lendon/ Tuskat cowat waiwan owat/ Tääll minua sansangen raskast/ Nyt cuolema / waati minua / Tääld caiken maiman marcall.

Riemust en paljo tietännyt / Eläisäni täsä ilmas/ Sill itcull olen syndynyt/ Murhell elänyt mailmas/ Nyt wijmei eld cuolema äkild / Tungi mull idzens wierax / Se sieluni coht ruumistani ott / Löi minun maahan martaax.

Ei cuolemasta yxikän / Wapahta minua taitan/ Miehen lapsen eik ystäwän / Sill tullut oli ja aican/ Ett cuolema minun cowan/ Sellmeis sitellä sitkeill/ Ilman armot woiman pois ott / Ei auta ehkän itken.

Tunnen

Yxi surullinen Weisu.

Tunnen todesi ett kyll åkist/ Nyt glasin on ulwos juosnut/ Seu cauhian retiun nyt tegin/ Josi ei kengän ole pääsnyt/ Kylmän macan tääl/ paarin pääll/ Pois erisi eluu ruumisi/ En murhet sill eng itcua tied/ Pääsin wihamiehisi julmisi.

Alas päin on pääni caatunut/ Mullax ja tuhwax tullu/ Ruumiin on peräti maatunut/ Cuin en tääll oliskan ollut/ Wijmein sywäll minä maan sisäll Syöstän madoilta syötä/ Näin nyt jätän mailman tämän/ Eick paljo panna myötän

HErran haldun annan sinun/ Minun puolisan racas/ Ett enää tääll näe minuu/ Sywäl maasa minä macaan/ Nyt sinusta eron otan Jätän sinun HErran rauhan/ Älä murhen tääld mun thäten/ Ann sinuas saata hautaan.

Emanuel cuin mun lunastan/ On itäisesi cuolon waiwast/ Hän sielun on nyt omistan/ Panut sen tallell taiwas. Siel on ilo jota sanoo/ Ei taito eik toimi taida/ Johon pääsin pirun kästst/ Ja osain oikian jaindan.

Nyt myös sinun armas poicaisen/ Täytyypi tänne jättä/ Sinun annan haldun JEsuxen/ Cuin ei tahdo sua pettä/ Hän kyll surun pitä sinust/ Murhes ilori muutta/ Hengi pyhä woimal hywäl/ Sull lohdutuxen tuotta.

Raskast murhen suas waiwata/ Älä muu tähtens anna/ Sill Engelild sielunt caimatan/ Ja tallell ilohon pannaan/ Pyhäin paris taiwan Salls/ Olen ilosa sunres/ Murhen lacan/ eteen awat / o n Engelitten Cuori

Yhteis st teidän Jumalan / Käsijn annan ja rauhan/ Welsen/ Langou ja Sucun oman/ En tääll wijwy

wijwyh sill cauwan/ Mä käsä nes olen matcamies/ HErra JEsu minua auta / Sieluni pääst caikest hädäst / Weres ja pijnas cautta.

Caick ystäwäni rackahat/ Hywä pötä teill sanonn/ Ei sureman tarwit raskahast / Ylidze minun eron/ Tiedän todest ett iloisest / Jäll toinen toiseu löydän/ Taiwan ilos pyhäin elos / Riemuitten HERRan pöydäll.

Joo nyt lackan pois laulamast/ Sill langen om bi äänen / Kijtos Jumalallen taiwahast / Sanocan caick jälkin jäänet Hän wainoist meit wapahta/ aepij pois edestäm paulat / Händ caicki pyhät ylistäwät/ Ja Alleluja laulä / Amen.

Historia Jerusalemin häwityxest.

HIstoria on tosin idzestäns / Cootu coco on järistäns/ Jerusalemin lopust. Judalaisten myös paatumast / ja caickein maahan catumast/ Joit heil ennustett hopust / Prophetait ei he totellet Christust ei palio hywäillet / Joca heit kyynelein cansa/ Catumahan neuwoi ja wäänsi.

Inze sijs HErra monda wuot / Tunnustähdet heill edes tuott / Ain armojans tarjten heille. Ett olisit oikein käändynet/ ja ei pahudesans nään dynet waan tullet totuden tielle: Händä idze ylistämän Christust julki julistaman / Waan he näit wihaisit wanoit / Sill combisinit cowin waiwoin.

Cosca lähästyi suuri tusc / Joca nähtin euin Amkijc Monilaisten merckein cautta, Judalaiset juu julkisest

ulkisest / Cestusta wastan waldamiest / Keskenäns canan nostit / Jonga he poies carrotit / Pijleill perän myös tarcotit / Wijsi tuhatt Cestuxen Knihti / Paetes silloin hacatin ricki.

Cosca Nero tämän tietä sai / Ett tehty oli murha toi / ja Keisarin Laki lastett / Sanoj hän Sotamiehillens / Tulkeill puhuja kielillens / Nyt olen minä sitan hastett / Vespasianus joudo / Syriasta sielä wäke tuo / Judalaisest sodan alca / Mut heidän pitä saaman palcan.

Judalaiset menit Ascalon / Kehuit / tääldä me woiten tuom / Ja calun caikett pallon. Joill poistam me pois puolestam / Wiholisest estäm huonestam / Ehk nuing he olisit wahwat / Mutt ei sield mönda palainut / Eik hewoisten päälle carainnut / Wijs kymmend tuhatta siellä / Tapettin lyötin tiellä.

Vespasianus woimastans / Galilean kiirutti cohdastans / Sillä siellä oli paljo Wäke. Polki ja murhais monda miest / Waimot ja lapset audoi piest / Wielä sijttekin cuolemans näki / Wijsi kymmend tuhat Judalaist / Ilman yhtäkän muucalaist / Ilman myös waimiot ja lapsit / Joit he jalwoist kiwen kropseit.

Ei nuort eik wanha armahdet / Ee yhtän lasta carwahdett / Sill se oli surkia leickt. Cuus tuhatt nuora miestä sitt / Lähetettin Achajan nijt / Yhtä nienpä caiwaman poicki. Colme kymmend tuhatt myttin pois / Jotc olit orjana suuris töis / Wijs tuhat cuin näki hätäns / Cadotit heidän oma kätens.

Cuin Ryöwärit tämän tietä sait / Ett Galileas oli tehty näit / Jerusalemin cocoisit heitäns / Siellä

P he

he cauwaiti murhaisit / Ja toinen toisens surmai
Wäităin omia päitäns. Weri stell wuoti lackam
Ei pääsnyt monda hackamat/Caick Canssa oli su
waiwas / Ett ryöwärit ryöwäis ja pauhais.
Jumalan Templi sowaistin / Pappein pääst hu
köhwaistin / Werta oli Templi käynäns. Carikyn
menö tuhatt Herrast miest / Josephus tunnusta jo
ties / Ett tulit pois päiwildä pääänäns. Sill oli hä
hädän pääll / Monda waiwa heit waiwais steit / W
holinen wihainen edes / Capina / nälkä Caupung
kädes.
Sitt Sädarenit sanoit näin / Olcam miehet kää
häkäm päin / Lyökämme lujasti wastan. Vespasianu
tarckä mies / Heit wastan cohta neuwon ties / Ett
päästäriyt yhtäkän lasta. Colmkymmenö tuhatt
Mahan löi / Caxi tuhat fangixi pois wei / Loput jotc
joutunet käsijn / Vpotit heidäns wirtoin ja wesijn.
Titus se kylly sotamiés / Taiten se tarcan neuwo
ties / Cuing Jerusalemin sulki / Wallit hän wahw
wäkenäns / Grawit myös catwatt ymbärius / Ett h
kä nähtin julki. Näljäll heit aiwoi ahdista / Ja sie
neuwons wahwista / Ett heidän sijnä kijni nappai
Ja jocaidzen hengen tappais.
Cosca he näin olit scankatut / Ja caikilda haaroi
faagatut / Nälkä sijt iuudui wierax / Ei ollut mitä
ensingän / Yhtä leiwän pala semmengän / Taick
muuta tehtäwä teurax. Ei ollut wara Wanhem
mal / lapsell leipä anda anowall / Sitä cuin taitnu
syödä / Mutt täydyi lasta anowat lyödä.
Nälkä heit waati huiskiman / Ja joca nurcka
naiskiman / Ei pidetty lucku eli telke. He söit sitä cu
cauhista / Ja caicki carwat pöyhistä / Cuin oli om
jäl

jälki Hätä on ollut hetll sängen suur / Tämä on toinen toist juur / Ett monda söit nijtä oiki / Joita he jalwoillans polki.

O sitä waiwa waikiat / Ja itcu wierttä haikiat / Cuin sildä waimolda kuultin / Joca oman lapsens cuoljari löi / Ja sijtä cohta puolen söi / Cuin wanhax eläwäx luultin. Mutta sotawäeld toinen puol / Jonga jälken hän sutrest huol / Häneld ryöwättin ja wiettin / Cohta myös makiast syötin.

Ananias selkiäst / Ett saata tuhatt ruumista / Hän on silmillans nähnyt. Wijsitoistakymmend tuhat / jotca Titus aicoi murhata / Mutta ennen nälkään näänyit / Toist ei sijn saatu armahta / Eik cuollut haatan carwahta / Jdzestäns oli cungin työtä / Yli päiwä sekä yötä.

Jotca taas Caupungist carcoist Tituxen leirein pakoistt / Fangiuten heittäin heitäns / Tuhatt siellä sitt yhten yön / Sanottin he owat culdans syön / Ja tahtowat nytt sen peittä / Halaistin caicki cahtia / Huowit cuin olit wartiana: Nijn edzittin cuulda ja raha / Nijden waiwaisten ihmisten mahan.

Sata tuhat myös poies wei / Ja rutto tauti mahan löi / Am ajal sedzeman wijcon. Cahdexan kymmend tuhat wiel sitt / Myös rutto taut mahan lit / Jotc hyljäisit Jumalan lijton Sijtt cohta Caupungi woitettin / Ja sanoma kellot soitetin / caick ylös alaisin kaattin / Templi myös maahan lyötin

Alexandrin sitt lähetettin / Cuin Caria edell ajettin / Seidzemen toistakymmend tuhatt / Caxikymmend tuhatt cannettin / Jalopeurain luolan annettin / Ja muiden petoin murhat Yhdestä ainoast pen ningist / Coimkymmend annettin Judalaist / Et

Christus oli heilda halpa/ Sill maxetin tämä cauppat/
Nyt on täs lyhykäisest cuulla saat/ Cuing Jerusalem on maahan lyöt/ Judalaiset julmast cuollet/
Mix ei he sana totellet/ Opetuxia wastan otellet/ Eik jumalast mitän huollet. Niin Jumala wieläkin costelle/ Jos et sinä händä tottelle/ Kyllä hän wiel Tituxen löytä/ Joca costa sinull pahoja töitä.

Sill oppi hywä Christit täs/ Pydä Jumalan Sana olla läs/ äiä händ pidä halpan/ Cosca näin hacattu wijnapun/ Orilla täytetty Suden suu/ Cadz ettei Jumal anna sua salpan/ Joca olet ennen pacan oll/ äsken wedett Christuxen tiell/ Sill pydä händ seurat aina/ Nijn taiwan meill jällens laina/ Amen.

Ehto Wirsi.

Päiwä tykön pois culke/ Yö syngiä sian jää. Jumalan olcon julki/ Kijtos cuinnia nyt. Joca meit tänäpän kätki/ Ettei meill pahoin käyn/ Rucoilcam wielä nytkin /:/: Armons sois edespäin.

Tämän mailman meno/ On caikil catowainen/ Ainuastans HErran armo/ On ijät pysywäinen/ Jumalan idzens turwan/ ei hän mua ylönann/ Eikä myös laske turhan /:/: Walck mailmas wihatan.

Sunhaldus idzens annan/ Täll surkiall eloll/ Ihminen werrax paman/ Ratk cuckaisen kedoll/ Cuin huomeneldain warhain/ Caunist kyll cucoistu/ Ehton sitt rauke turhan/:/: Cuin heinä lacastu.

Ander ann racas HErra/ Syndin ja ricoxen/ Jotca tein monin kerran/ Suld armo rucoilen/ Jos sinä sijs tahdot sotmat/ Syndin ja wääryden/ Cungan sijt mahdan turwat/:/: Cuoleman tiedän ansaitzen.

Armos lain HErra hurscas/ Poicas caut Christuxen

tuxen / Tee minua synnist puhtax / Ann Henges turwixen / Joca mua johdataist / Tien oikian ojennais / Niin etten horjadaist / :/: Eng armoias olis paidz.

Sielun ruumin cuins luonut / Cans caiken tawaran / Jotcas mull olet suonut / Taloni myös añan / Sun käsijs / haldus / huomas / Warjel ne wahingost. Corja mua wijmäin suojas / :/: Cosc erjän täst laxost.

Christus Kärsei meidäin edestäm.

W. C. Auta minua Jumalani.

O Ihminen muistele Syndeis pääl Jonz tähden Jumalan Poica tääl / Syndyi mailman mieher / Puhtast neitzest miehuden ott / Se Poicans synnit Mailman tuott / Hän tuli meill wälimieher : Cuollet herätti haudoista : Sairat paransi taudista : Syndisil armons andoi : Hengens ristin pääl candoi.

Cosca pääsiäis Juhla läheni / JEsus Jourkolleus puheli / Ja tulewit asioit ennust : Nyt ihmisen Poica petetän / Ja cuoleman tuscaan heitetän : Judas sijn pahudens tunnust. Simonin huones Jesuxen Pyri Wattuo woitel Narduxel : Se JEsuxen kyll Kelpais / Waick Judas händ cowin pilckais.

Judas päämiehillen sanoi / Petoxen paicka heild noi / Coht hopia Penningit otti. JEsus opetuslaistens cans / Söi pääsiäis Lamban tawallans / Pali hywä meilli tuotti / Sijn Pyhänechtollisens asett / Ja pijnaans muistaman opet Sitt rackaudens merkix / Pesi ialat omillens wijmeix.

Sield Öljy mäeli matkusti Rucoilemon kyll wisusti / Käsk opetuslastens hartast, Heistä edes käwi tähän / Murhest surust wapis sydän / Isäns cu-

collis

coill caiwast: Ota Jsä tämä Calcki pois Minuld; jos sun tahtos sen nijn sois / Sitt Opetuslapstans etzi / Ne murhest macawan löysi.

Heil sanoi mixi nytt macat / Jo aica on cuin tie tä saatt / Ett ihmisen Poica watwatan / Syndisten käsijn annetan / Ja wäärin päälle cannetan / Judas sen on nijn laittan: Wielä hänen puhuisans / Judas läheistyi Jouckons cans / Joill oli sanonut se tietkät / Kenen suuta annan se wiekät.

Cosk JEsus caicki asiat ties / Mitä hänel tapahdui sijnä ties / Mielel rohkial edes astui / Kysyi / Ketä te etzittä? JEsust Nazarenust sanoit he / Ja caicki maahun caaduit: Judas annoi JEsuxen suut / Mutt hänen kijnni otit muut / Pietar yhdeld Corwan hackais / JEsus sen parans ja wastais:

Eij tappeleman tarwita / Sill Isä on minul walmistan / Calckin jong juoda tahdon / Mut Joucko johdat JEsuxen / Pappein päämiesten huonesen / Siel Kärsei pilcka palion. Pietari seurasi jälies / Ja mestaritans colmast kiels / Caiphas todistoxia etzi / Ja JEsust hukuttamyst.

Caiphas kyllpalion Kyseli / Mut JEsus oli äneti / Caiphas händ wannotti wielä / Caut Jumalan sua wannotan / Ettäs totuden tunnustat / Jos Jumalan Poica lienet? JEsus sanoi se on tosi / Minä olen Mailman Duomari. Caiphas rewäis waattens ricki / Sanoi nyt te cuulitte caicki;

Nytt te hänen pilckans cuulitta Mitä täst jasiast luuletta? He sanoit hän cuolla mahta. He sylit hänen silmillens / Löit händä poskeen nyrkillens / Peitit hänen caswons cohta / Häpiällä Kysyit häneld näin

Arwa

...kwa cuca sinua lön? Warhain aamull he hänen / ...lettanhoit Pilatuxen käsin.

Judas pahatekons catui / Ja papeill rahan jäl...ins wei / Tunnusti pahasti tehnens / Wiatoind wer... pettäisäns / Cohta samasa murhesans / Heitti ...enningis Templin jällens / Ja hirtti itzens nuoral... / Mutt papit sillä rahalla / Ostit wäri pellon muul...ox / Jong oudoill asetit haudoix.

Päämiehen edes seisoisans / Pappein Joucko ...alhettens cans / JEsust pyydit alas paina / Hä... ...teldä Keisarild weron / Sano / ett hän Jumalan Poica on / Cansa hän wiettele aina. Pilatus Ky...syt JEsust monest / Mutt wastaust ei saanut todest: Sield hän Herodexel wietin / Joid ennen hän nähdä ...pyyttin.

Herodes pilckais JEsuxen / Walkiall capull hä...wäis hänen / Lähet hänen Raastupaan jällens / ...Juuttait Pilatus sanoi sitt / Miehes täß ei ole sur...nan syyt / Hänen sis päästän tälläns; Waan mie...n notitex causallen / Lupaist päästä wallalens / Bar...aban eli Jesuxen cohta: JEsust anoit caicki pois ...tta.

Päämies JEsuxen ruoskitta / Sitt Purpural ...nnoi puetta Ja tappura cruunul pilcatta / Ruoco ...tehen cannettin / Ja polwil eteen langettin / Cu...artain Cuningax pilcall: Pilatus ulos wei JEsu...n / Sanoi / nytt te näettä ihmisen / Cuin on jo ...erisex waiwat / Jo te nytt tytyä mahdat.

He huusit suurell änell cacick / Ota pois / ristiin nau...tai / Jos Keysarin ystäwä lienet / Duomiostol Pilatus sit / Pesi kätens / annoi nijn Wallalens

Barrabam

Barraban heille. Mutt JEsus omis waatteisans
Wietin pois ristin naulitta / Itz cannoi ristins sellä/
Simon händ autti myös tiellä.
Palion wäkesitt seurias cans / Mutt waimot it-
kit hartahast! Joit JEsus sanoden neuwoi; Älkät
mun ylitzen itkekö / Wan armahtacat itziän / Jotk
langei suuren waiwan / Sillä ne päiwät owat tulewa/
Ett itze cukin on sanowa / Autuat hedelmättömät lie-
ne / Jotk ei mitän lapsist tienne!
Cosca he tulit Golgatan / Cax Ryöwärit JEsu-
xen cans / Ristin naulittin siellä / JEsus wihamie-
stens edest / Rucoili taiwallista Isäns / An heill
andex Isä wielä Heidän synns / sijn Kirjoitettin /
Ja moneld ylös luettin / Tämä on JEsus Nazare-
nus / Juudasten Cuningas cuuluis.
Cosca JEsus ristinnaulittin / Hänen waattens coh-
ta jaettin / Mutt hamest heitettin arpa: Äitillens
JEsus sanoi myös / Ota Johannes cohta tygös /
Hän kyll sun tarpes arwa / Johannes pidä händ
cunnias / Sinun oman äitis sias. Mutt cansa j
päämiehet händä / Pilcaisit ja wändelit päätäns.
Hänens Jumalan poiax sanoi / Ja ei nytt itzi
äns autta woi / Sitä Ryöwäri hänell soimais: To
men sanoi JEsuxel näin / O HErra catzo minun päin
Coskas tulet sinun Woimas; JEsus hänen sama
päiwän / Wannoi cansans ilon käywän / Coht
pimeys maan pääl wetkäis / Cuudest nijn yhdexän
den hetken.
Mun Jumalan huusi JEsus sijn / Mixis minu
ylenannoit nijn / He sanoit / Eliast hän cutzu / JE
sus sanoi / minä janon / Sen jälcken caick jo täyt

on / Ey sillen mitän puutu. Wijmein Jsäns tygö sanoi / Hengens wastan otta annoi / Coht sit pääns alas painoi / Ja Hengens ylen annoi.

Maan järistös rapahdui suur / Esirippu ja calliot halketsit juur / Cuollet ylösnousit haudoist / Päämies thmettä nähdesäns / Jumalan pojax sanoi iimesäns / Se cuin oli cuoleman paulois. Ryöwärten reidet ricottin. Mutt JEsus cuollun cohdattin / Keihällä awattin kylki / Jost wuot weri ja wesi julki.

Joseph JEsuxen ruumihin / Alas otti echton ia lijnoihin / Kärei sen haudataxens / Sijn Nicodemus tuli coht / Sata naula woidet myötäns ott / Ruumist sill woidelaxens / Uten hautaan sen panit sitt / Kiwen owelle wierititt / Menit nijn cotians sieldä / Mutt waimot catzelit pääldä.

Haudalle pandin wartiat / Mutt JEsus aamull walkial / Ylesnousi Colmanden päiwän. Laitti meille caicki hywäx / Tehden meit hänelle pyhäx / Jolohon sisälle käymän / Hän cuoleman ylitze woitt / Helwetin woiman poies soit / Jost kijtos weisatcan hänel / Tääl ja ijancaickisest Amen.

Wirten lucu/ cuin täsä kirjas löytän.

A.

Alkäm pahaxem pango 14
Alwos sinä pahaxes pang/ 1[illegible]
Adam Ewa algust syndit 117
Ah Isä Jumal cuin asut 13[illegible]
Ah Is[illegible] päällen armahda 144
Ah Jumal cuin edes tais. 24
Ainoan Jumalan cork. 80
Ainoan Jumalan päälle 158
Ain waisatcam Herrall/ 30
Alleluja iloil luall/ 35
Armada päällem Jum. 19
Armon lijton Engel / 115
Auring ldzens nyt pois sul. 170
Autua mua Jumalani tosä 22
Autuan onni / ou Juma: 128
Autuas autta köyhä wai. 54
Autuas se cuin ei kä[illegible]skele. 6
Autuas se cuin pelkä HErra 35
Autuas se cuin pelkä HErra 38

C.

Caickein luondo cappalten 75
Caicki Christityt iloitcam 89
Caick cuin Christusa cunnioitit 114
Coco Mailma wallittane/ 150
Cosca aicani tullut jo on 147
Cosca murhe ja waiwa päälenkäy 35
Christe Mailman wapahtaja 115
Christe päiwä on kädesäs 73
Christe paiste kircas pät. 73
Christe sinä apum edhi 78
Christieund Christuxel Kihlatu 49
Christus alas astui taiw. 89

Christus astui ylös tai. 100
Christus caridza pyhä 103
Christus cuoleman kiwus 9
Christus ia Apostolit 152
Christus Jumalan Poica 95
Christus käskisanans sarnata 68
Christus nous ylös uolema handast 105
Christus oppians ilmoitteman 109
Christus cuin cuoletettin 104
Christus cuin edestäm 107
Christus taiwas ylös 100
Christus wastan wihollis. 33
Christuxen Pijna muistae. 97
Cudzu Christus caick tyghön tulcat / 43
Cuin Christus seoracunnans racasta / 12[illegible]
Cuin h[illegible]tä cowa käsis on / 130
Cuin JEsus k[illegible] wi hahten 42
Cuin JEsus wuorell kirk. 44
Cuin kirckas coin t[illegible]hti 16
Cunnioitcam Christust cuningast / 87

E.

Ellei cartanotta ja taloit. 3[illegible]
Engel ilm[illegible]styi taiwast / 9[illegible]
Engel paimeni puhui sanoill näill / 9[illegible]
Esaijall Prophetall tapah. 8[illegible]

H.

H[illegible]dds huudan ia edzin 2[illegible]
Haudhatcame ruumus 15[illegible]
Herodes häiyn elkinen / [illegible]
Herra aicanan rauha [illegible]
Herra caswos k[illegible] nä 1[illegible]
Herra c[illegible]n[illegible]as perittäwäs 2[illegible]
Herra Christus tuli Jor. 6[illegible]

Christus astui ylös tai. 100
Christus caridza pyhä 103
Christus cuoleman kiwus 9
Christus ia Apostolit 152
Christus Jumalan Poica 95
Christus käskisanans sarnata 68
Christus nous ylös cuolema handast 105
Christus oppians ilmoitteman 109
Christus cuin cuoletettin 104
Christus cuin edestäm 107
Christus taiwas ylös 100
Christus wastan wihollis. 33
Christuxen Pijna muisiac 97
Cudzu Christus caick tyghön tulcat / 43
Cuin Christus seoracundans racasta/ 123
Cuin hätä cowa käsis on / 130
Cuin JEsus kawi hahten 42
Cuin JEsus wuorell kirk. 44
Cuin kirckast coin töhti 16
Cunnioitcam Christust cuningast/ 87
E.
Ellei cartanotta ja taloit. 37
Engel ilmestyi taiwast / 91
Engel paimeni puhui sanoill näill/ 90
Esaiall Prophetall tapah. 83
H.
Hädäs huudan ia edzin 25
Handhatcame ruumus 151
Herodes häiyn elkinen / 51
Herra aicanan rauha 84
Herra caswos käänd 130
Herra consas perittäwäs 26
Herra Christus tuli Jor, 67

HErra cuca sinun majasas/ 8
Herra Jumal asuwa 60
Herran Hengi ilman 109
Herr cuin armolinen 27
Herra sinä minun tutkij tienet 40
Historia on toisin 171
Herra Chr. sinua kijtän 159

J

Joz Isä asetit armost / 128
Joz Jumalan algust tiedhen 129
Ihmisen luondo turmel. 119
Ihmisen elämän surkind 154
Iloitcam päästä is juhlast 104
Iloitcam sijs caicki / 93
Iloitcat nyt tähän aican 123
Isä Jumal waldias 80
Iloidze Christicund syd. 87
In dulci jubilo 92
Ilon cans weisatcam / 92
Jumal aut minä caicais. 96
JEsus ristin pääll ripui 98
JEsus cuolluis ollesans 102
JEsus Christus yhrix 105
JEsus Christus wißist 106
JEsus nous cuolluist ylös 106
Iloisest Jesuxel kijtost 107
JEsus Christus sielun 107
JEsu meidän lunastuxen 107
JEsus Isäns tahdon täytti 108
JEsus tääld woiton cun. 109
Isä Jumala taiwast 112
Jumala swresi hywydest 120
Jumalan pääl panen 126

Lauluja nytt laskecam

M.

Minun sielun suuresti ylistäpi Herra
Minun sielnu surest kijttä
Mix kiucus sanowat pac.
Mitä silloin taita puuttu
Meidän linnam on Jumal taiwast
Mix kerskat wäkewä sang.
Mun sielunl jälken nyt pian
Minun sielun kijtä HErra Monisti kerain
Minun sielun kijtä Herra
Moni awioskäskyä laitta
Me uskom yhden Jum. pääl
Me uskom pääl yhden Jum.
Meidän Isäm sua rucoil.
Mun Jumalan sua kijtän
Meil taiwan corki cun.
Mielen mixi suret mail.
Mitäs Jumal tahdot tapahtu tott
Mun toiwon hjatten
Me cuin eläm maan
Mailmas mainitamat
Mun mielestän mailma

N.

Nijn JEsus puhui wert
Nijn swrest Jumaal armahtan on
Nämät ne kymmenen kä.
Nyt näemme sen siunatun päiwän
Nyt Herra ylistäkäm
Nijncuin Herra caickein
Nytt caick Christityt
Nytt tänn tulcat Christityt ja culkat
Nijn sauwan cuin me el..m tääl

O.

O Jumala sinua me kijt. 4
O Jumal sinua kijtem 5
O Herra Jumala taiwast olet 28
O Herra Jumal armollinen 65
O sinä meidän Isäm ylhäl taiwast 66
O Christityt iloitcam 70
O caickein Cappalden luoja 73
O Jumal sun hywyttäs 76
O laupias Isä Herra Jum. 81
O Herra caickiwaldias 84
O Jesu Christ cuin luon. 95
O Ihminen muistele Synt. 173
O JEsu Cuningas olet 99
O Ihminen ajatel aina 101
O HErra Jumal taiwast me kijtäm 112
O Herra Jumala cuin kaicki 115
O Herra cuin asutt taiw 115
O HErra sun pyhäs..nas / 124
O HErra Jumala taiwast / Me kyllä 125
O JEsu elämän HErra 131
O HErra Jumala taiwast waiktast 135
O Jumal ijancaickinen / 138
O Jumal anna m..ull 139
O Christicund morsian 140
O Jumal kenen edes wal 145
O JEsu Christe wiatoin 172
O JEsu Christe Jumal. 148
Olcon Herra sull laupias 8
Ole armollinen minull Jum. 20
Ole hywäs turwas Ch. 146
Ole kijtet Isä Jumala 82
Ole kijtet JEsu Christ 88

Jumalate kyttä yli aica 126
Jumala cuca caicki loi. 127
Jumal asetti awios käsk. 127
Jesusta cahdon kijttä 131
Isä Jumalat kijttäkäm 136
Joilem wot wastoin käy 142
Jumal on meidän wäkewä 18
Jumal päällem armah. 22
Jumal seiso Jumalaten 27
Joca corkeiman turwis 29
Josei Herra auta meitä 36
Josei Herra rakenna huonetta 37
Jerusalem pyhä Caupung 48
Jumal on wedett miehen 54
Isä caickiwaldias 172
Isä meidän ylhäll taiwas 64
JEsus Christus lunastaja 69
Jumalan säädyn perästä 72
Jesuxen nimen waellamme 77
Isä haldia maan taiwan 78
Jumal taiwast Isä hywä 79

K.

Kijtetty olcon HErra Israelin Jumala 2
Kijtet ole Israelin Jumala 3
Kylwäjä siemenens meni kylwämän 52
Kijtekäm Herra Jumald 69
Kehu kielen muista miel. 69
Kijtän sua Isä Jumal 72
Kijtett ole Herra cuin 76
Kijtet olcon Jesuxen nimi 122
Kitäkäm Herra cui on hywä sau 77

L.

Laske nyt Herra sinun Pal. 3

Lauluja nytt laskecam 98

M.

Minun sielun suuresti ylistäpi Herra 1
Minun sielnu surest kijttä 2
Mix kiucus sanowat pac. 6
Mitä silloin taita puutta 11
Meidän linnam on Jumal taiwast 17
Mix kerskat wakewä sang. 21
Mun sieluni jälken nyt pian 173
Minun sielun kijtä HErra Monin kerain 31
Minun sielun kijtä Herra 32
Moni awioskäskyä laiteta 58
Me uscom yhden Jum. pääl 62
Me uscom pääl yhden Jum. 63
Meidän Isäm sua rucoil. 65
Mun Jumalan sua kijtän 74
Meiltaiwan corki cun. 92
Mielen mixi suret mail. 141
Mitäs Jumal tahdot tapahtu tott 146
Mun toiwon tjainen 146
Me cuin eläm maan 150
Mailmas mainitawat 155
Mun wielestän mailma 156

N.

Nijn JEsus puhui wert 56
Nijn swrest Jumaal armahtan on 59
Nämät ne kymmenen kä. 59
Nyt näemme sen siunatun päiwän 72
Nyt Herra ylistäkäm 76
Nijncuin Herra caickein 96
Nytt caick Christityt 121
Nytt tänn tulcat Christityt sa culkat 134
Nijn cauwan cuin me eläm tääl 149

HErra cuca sinun majasas/ 8
Herra Jumal asuwa 60
Herran Hengi ilmas 109
Herr cuin armolinen 27
Herra sinä minun tutkij tienes 40
Historia on to sin 17
Herra Chr. sinua kijtän 159

I.

Jodz Isä asetit armost/ 12
Jodz Jumalan algust tiedhen 13
Ihmisen luondo turmel. 11
Ihmisen elämän surkius 154
Iloitcam päässt is jubiast 10.
Iloitcam sijs caicki/ 9
Iloitcat nyt tähän aican 12
Isä Jumal waldias 8
Iloidze Christikund syd. 8
In dulci jubilo 9
Ilon cans weisatcam/ 9
Jumal aut minä caitais. 9
JEsus ristin pääll riput 9
JEsus cuolluis ollesans 10
JEsus Christus yhrix 10
JEsus Christus wissist 10
JEsus nous cuolluist ylös 10
Iloisest Jesuxel kijtost 10
JEsus Christus sielun 10
JEsu meidän lunastuxen 10
JEsus Isäns tahdon täytti 10
JEsus tääld woiton cun. 10
Isä Jumala taiwast 11
Jumala swrest hywydest 12
Jumalan pääl panen 12

Jumalate kyttä yli aica 126
Jumala cuca caicki loi. 127
Jumal asetti awios käsk. 127
Jesusta cahdon kijttä 131
Isä Jumalat kijttäkäm 136
Joilem woi waskoin käy 142
Jumal on meidän wäkewä 18
Jumal pä' llem armah. 22
Jumal seiso Jumalaten 27
Joca corkeiman turwis 29
Josei Herra auta meitä 36
Josei Herra rakenna huonetta 37
Jerusalem pyhä Caupung 42
Jumal on wedett miehen 54
Isä caickiwaldias 172
Isä meidän ylhäll taiwas 64
JEsus Christus lunastaja 69
Jumalan säädyn perästä 72
Jesuxen nimen waellamme 77
Isä h...ia maan taiwan 78
Ju... ...st Isä hywä 79

K.

Kijtetty olcon HErra Israelin Jumala 2
Kijtet ole Israelin Jumala 3
Kylwäjä siemenens meni kylwämän 52
Kijtekäm Herra Jumalo 69
Kehu kielen muista miel. 69
Kijt...n sua Isä Jumal 72
Kijtett ole Herra cuin 76
Kijtet olcon Jesuxen nimi 122
Kit...käm Herra cui on hywä ian 77

L.

Laske nyt Herra sinun Pal. 3

O.

O Jumala sinua me kijt. 4
O Jumal sinua kijtem 5
O Herra Jumala taiwast olet 28
O Herra Jumal armollinen 65
O sinä meidän Isäm ylhäl taiwast 66
O Christityt iloitcam 70
O caickein Cappalden luoja 73
O Jumal sun hywyttäs 76
O laupias Isä Herra Jum. 81
O Herra caickiwaldias 84
O Jesu Christ cuin luon. 95
O Ihminen muistele Syn. 173
O JEsu Cuningas olet 99
O Ihminen ajatel aina 101
O HErra Jumal taiwast me kijtäm 112
O Herra Jumala cuin kaicki 113
O Herra cuin asutt taiw. 115
O HErra sun pyhä sanas / 124
O HErra Jumala taiwast / Me kyllä 125
O JEsu elämän HErra 131
O HErra Jumala taiwast waikiast 135
O Jumal ijancaickinen / 138
O Jumal anna minull 139
O Christicund morsian 140
O Jumal kenen edes wal, 145
O JEsu Christe totatoin 172
O JEsu Christe Jumal. 148
Olcon Herra sull laupias 8
Ole armolinen minull Jum. 20
Ole hywäs turwas Ch. 146
Ole kijtet Isä Jumala 82
Ole kijtet JEsu Christ 88
Oletta te mykät nän ratki/ 21

O puhada Jumalan car. 83
O pyhä Hengi tule nyt tän 81
O pyhä Hengi tule tänn/ 111
O sinä meidän Isäm ylh. 1 5
Ota pois Jumal/ 153

P.

Päälles minä Herra 12
Päästäis päiwä pitäkäm 104
Päästäis pyhän päästin 103
Päästä nyt Herra palwel. 4
Päiwä tygöm pois culke 174
Paidz miehet miehen Jumalan 93
Puer natus in Bethleh. 94
Pyhä Christi und iloidze / 88
Pyhä on Isä Jumala 83

R.

Rouhas ratki tääld nyt 4
Ratk riemuitta me mah. 91
Riemuitcan ma taiwas 114
Riemut me mahdam 86
Ruomi röyckiä cuing 156

S.

Sanoi Herra asua taiwas 34
Sanoi Petar duomio 153
Seuracunda iloidze / 85
Se cuin tahto Christitt 61
Se cuin tahto outuas olla 62
Sinun tygös Herra 78
Siit on meill iloinen aica 89
Sun pyhä sanas o Jum. 124
Sun tygös Herra Christe 140
Suo meillen rauha Herra 84
Suullans tyhwät kyll 7
Suun sädämän/ sielun kitäkem 41

O pyhäda Jumalan car. 3
O pyhä Hengi tule nyt tän 8
O pyhä Hengi tule tänn/ 11
I sinä meidän Isäm ylh. 17
Ota pois Jumal/ 15

P.

Päälles winä Herra 1
Pääsi[illegible]s päiwä pitäkäm 10
Päästäis pyh[illegible]n pä[illegible]sin 10
Päästä nyt Herra palwel. 4
Päiwä tygöm pois culke 17
Paidz [illegible] tehet n tehen Jumalan 9
Puer natus in Bethleh. 9
Pyhä Christi und iloidze / 8
Pyhä on Isä Jumal. 8

R.

Rauhas ratki tääld nyt 4
Ratk riemuitta me mah. 9
Riemuitcan wa taiwas 11
Riemut me mahdam 8
Ruomi röyckiä cuing 15

S.

Sanoi Herra asua taiwas 3
Sanoi Petar duomio 15
Seuraeunda iloidze / 8
Se cuin tahto Christite 6
Se cuin tahto autuas olla 6
Sinun tygös Herra 3
Siit on meill iloinen aica 8
Sun pyhä sanas o Jum. 12
Sun tygös Herra Christe 14
Suo meillen rauha Herra 8
Suullans tyhwät kyll 8
Suun sädämän/ sielun kitäkem

Sydämes muista mahd 14[?]

T.

Taan elämän perä var. 154
Tääl ajall autuall ylist. 83
Tänn HErra corwas 75
Taiwan waldacunda on 47
Tapahtui täälä 88
Te Christelyt cultat nytt 151
Te Christity ylös heräck. 50
Tule luoja lohduttatja 111
Tule pyhä Hengi Herra 111
Tule pyhä Hengi luoja 111
Tule toiwottu turwa 85
Tygös HErra J. Christ. 132
Tygös Jum. ikäwöid. 11

W

Waiwainen walitan 142
Waltta waickiast mahdan 129
Wariel Jumal sinun 82
Weisatcam nyt rickast 56
Weisatcam sydämen 77
Weisan yhdest corkiast 15
Wißist JEsu Christ sen 148
Woi meikä köyhi synn. 100

Y.

Yipeys on wica sangen 53
Ynnä yxi yhteys 39
Yx cuningas tahdot luucu laske 46
Yx inhiminen synnis 132
Yx lapsi synnyi Bethl. 95
Yx oikein ajateld aiw. 133
Yx ricas mies wäkewä 48
Yö hirmuinen nytt häm. 71
Yö on nytt meild edhes 71

Sydämes muista mahd 141

T.

Taan elämän perä var. 154
Tääl ajali autuall ylist. 83
Tänn HErra cortwas 75
Tätwän waldacunda on 47
Tapahtui täällä 88
Te Christelyt cuttat nytt 151
Te Christityt ylös h rätk. 50
Tule luoja lohduttatja 111
Tule pyhä Hengi Herra 111
Tule pyhä Hengi luoja 111
Tule toiwottu turwa 85
Tygös HErra J. Christ. 132
Tygös Jum. ikäwöid. 11

W

Waiwainen walitan 142
Walita waickiast mahdan 129
Wariel Jumal sinun 82
Weisatcam nyt rickast 56
Weisatcam sydämen 77
Weisan yhdest corkiast 15
Wißist JEsu Christ sen 148
Woi meitä köyhi synn. 100

Y.

Yipeys on wica sangen 53
Ynnä yxi yhteys 39
Yx cuningas tahdoi luucu laske 46
Yx inhiminen synnis 132
Yx lapsi synnyi Bethl. 95
Yx oikein ajateld aiw. 133
Yx ricas mies wäkewä 48
Yö hirmuinen nytt häm. 71
Yö on nyt meild edhes 71

Evangeliumit ja Epistolat/

Cuin Suomes cunakin Sunnun taina/ Juhlana eli Pyhäpäiwänä coco Ajastajas luetan.

Nyt myös Collecta, Graduale ja Rucous cuhungin Ewangeliumin sowitettu.

Nyt ahkerasti cadzotut ja P. Biblian jälken ojetut.

Präntätty Stockholmis/
M:r Thomas Bergmannin Kirjanstoian weiwal ja culutuxel.

Anno 1683.

Mich. 6. v. 8.

Se on sinulle sanottu ihminen mikä hywä on / ja mitä HERr sinulda waati / nimittäin / ett kätket Jumalan Sanan / harjoitat rackautta / ja olet nö rä sinun Jumalas edes.

Rom. 1. v. 16.

En minä häpe Christuxen Ev geliumita / joca on Juma wäki / idzecullengin uscowai autuudexi.

Ensimäisnä Sunnuntaina Adventis.

Collecta.

Lähesty HErra Jumala meitä sinun woimallas / ja tule cuulemar meidän rucoustam / että me sinun warjeluxes ja lunastuxes cautta caickinaisista meidän syndein waaroista ja wahingoista armolisest pelastettaisin ja wartellaisin. Sinun Poicas Jesuxen Christuxen meidän HErran cautta / joca sinun cansas Pyhän Hengen yhteydes elä ja hallidze ijancaickisest ijancaickisen / Amen.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apostoli Romarein tygö / Cap 13.

RAckat weljet / että me sencaltaista tiedämme / nimittäin aian / että nyt on aica unesta nosta (sillä meidän autuudem on nyt lähembänä cuin silloin cosca me uscoimma) yö on culunut / ja päiwä on tullut / sentähden hyljätkäm pimeyden työt / ja puketam meitäm walkeuden sotaaseilla. Waeldacam soweliast nijncuin päiwällä / ey ylönsyömises eikä ylönjuomises / ei cammois eikä haureudes / ei rijdas ja cateudes. Waan puke-

cat teidän päälen / HErra JEsus Christu
Ja holhotcat ruumistan / waan ei haureute
Ihmisen luondo turmeldu on / 134.
Woi meitä köyhiä synneisit / 113.

Evangeliumin kirjoitta P. Matth.
Evangel. Cap. 21.

SIihen aican cuin he lähestyit Jeru salemita / ja tulit Bethphagen Oli mäen tygö / lähetti JEsus caxi Op tuslastans / sanoden heille: Mengät kylä joca on teidän edesän / ja te löydätte cohta A sintamman sidottuna / ja warsan hänen ca sans / päästäkätte ja tuocat minulle. Ja jo jocu teille jotakin sano / niin sanocat: HE ra niitä tarwidze / ja cohta hän laske heidä Mutta nämät tapahduit caicki / että täyt täisin / cuin sanottu oli Prophetan cautta / i ca sanoi: Sanocat Zionin Tyttärelle: Ca zo / sinun Cuningas tule sinulle siwiä / istu Asintamman päällä / ja ikenalaisen As warsan päällä. Opetuslapset menit ja te niincuin JEsus heille oli käskenyt / ja talu hänen tygöns Asintamman ja warsan. J panit niiden päällä heidän waattens / ja ist tit hänen niiden päälle. Niin monda caus haj

hajotti waattens tielle. Ja muutamat car- seit oxia puista / ja hajotit tielle. Mutta Canssa / joca edellä käwi / ja jotca senraisit / huusit sanoden: Hosianna Dawidin Poial- le / kijtetty olcon se joca tule HErran Ni- meen / Hosianna corkiudes.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä / se on cohtulinen / että me häncaickisest sinua kijtäm / cunnioitam ja ylistäm / ettäs armolisest meille wiheljäisille ihmisille / jotca synnin tähden cuoleman ja perkelen wallan ala joutunet olimma / olet sinun poicas asettan... Cuningaxi / joca on wanhurscas wapahtaja ja cuolemallans meitä meidän synneistäm ... lasti. Me rucoilemma sinua / ettäs armolisest Pyhän Henges cautta meitä walaisisit ja hallidzisit / ettäme idzem tämän wanhurscan Cuningan alapidäisim / engä meitäm hänen köyhydestäns ja yxikertaisudestans nijncuin mailma / pahennais / waan wahwan uscalluxen cautta hänen päällens / saisim hancaickisen autuuden / Amen.

II. Sunnuntaina Adwentis.

Collecta.

HErätä HERRA Jumala meidän sydämem sinun ainokaises teitä walmistaman / että me hänen tulemisens cautta / puhtalla mielellä sinua

A iij

palwelisim. Sinun Poicas JEsuxen Christuxen meidän HErran cautta / etc.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apostoli Romarein tygö / Cap. 15.

RAckat weljet, mitä ennen kirjoitettu on / se on meille opixi kirjoitettu / että meillä kärsimisen ja Ramattuin lohdutoxen cautta toiwo olis. Mutta kärsimisen ja lohdutoxen Jumala / andacon että te keskenän yximieliset olisitta / Jesuxen Christuxen perän / että te yximielisest yhdestä suusta kijtäisitte Jumalata / ja meidän HERRan JEsuxen Christuxen Isä. Sentähden corjatcat toinen toistan / nijncuin Christuskin on meitä Jumalan cunniaxi corjannut.

Mutta minä sanon / JEsus Christus on ollut ympärins leickauxen palwelia / Jumalan totuden tähden / wahwistaman sitä lupausta cuin Isille tapahtunut oli. Mutta että pacanat laupiuden edestä Jumalata kijttäisit / nijncuin kirjotettu on: sentähden kijtän minä sinua pacanain seas / ja weisan sinun Nimees. Ja taas hän sano: Iloitca pacanat hänen Canssans cansa. Ja taas Kijttäket HERRA caicki pacanat / ja caicki Canssa ylistäkän händä. Ja taas sano Esaias / sen pitä oleman Jessen juuren / joca on nouseva pacanoita hallidzeman / jonga pääll pakanat toiwoman pitä. Mutta toiwo

Juma

Jumala täyttäkön teitä caikella riemulla ja rauhalla / uscosa / että teillä pyhän Hengen woiman cautta täydelinen toiwo olis.

Nijncauwan cuin me elämä tääl / pag. 170.

Evangeljumin / kirjoitta P. Lucas Evangelista / Cap. 21.

SIihen aican sanoi JEsus Opetuslapsillens: Ja merkit pitä oleman Auringos / ja Cuus / ja Tähdeis. Ja maasa Canssalla ahdistus / epäillyxen tähden Ja meri ja allot pitä pauhaman. Ja ihmiset maasa pitä cuiwettuman pelgon tähden / ja odottamisen tähden / nijtä cuin maan piirin päälle tulewat: sille taiwan woimat pitä lijcutettaman. Ja silloin heidän pitä näkemän Ihmisen Pojan tulewan pilwis / suurell woimalla ja cunnialla. Mutta cosca nämät rupewat tapahtuman / nijn cadzocat / ja nostacat päänne ylös; Sillä teidän lunasiuxenne silloin lähesty.

Ja hän sanoi heille wertauxen: Cadzocat ficunapuita / ja caickia puita / cosca ne puhkewat / nijn te idze nijstä näette ja ymmärrätte / että Suwi on läsnä. Nijn myös te / cosca te näette nämät tapahtuwan / sijtä tiet-

kät/ että Jumlan waldacunda on läsnä.
Totisest sanon minä teille: Ei tämän sucu-
cunnan pidä ennen huckuman/ cuin nämä
caicki tapahtuwat/ Taiwas ja Maa on huc-
kuwa/waan minun Sanani ei pidä huckan-
duman.

Mutta cawahtacat teitän/ ettei teidän
sydämen coscan rascauteta syömisest ja juo-
misest/ ja elatuxen murhest/ ja se päiwä tul-
äkist teidän päällen: Sillä hän tule niin/
cuin paula caickein ylidze/ jotca coco maan
päällä asuwat. Niin olcat nyt aina walpat/
ja rucoilcat/ että te mahdolliset olisitta cai-
kia/ näitä wälttämän/ jotca tapahtuman pi-
sä/ ja seisoman Ihmisen Poican edes.

Rucous.

HErra Jumala taiwallinen Isä/ sinä jo-
sinun poicas cautta olet ilmoittanut
cuinga taiwas ja maa huckus/ meidän cuol-
let cwmin wircowat/ ja me caicki Duom-
olle tulemma: Me rucollem sinua/ ettäs ta-
doisit meitä pyhän Henges cautta sinun Sa-
nasas ja oikias uscos pitää/ / synnist armoi-
sest warjella/ ja caickinaisis Kiusauxis lo-
dutta/ etten me meidän sydändäm ylönpa-
disudella/ ja tämän elämen murhella rascau-
tais/ waan olisim aina raitit walwoman ja
ruco-

rucoilemman / että me sinun poicas tulemista / turwaten sinun armoihis iloisella sydämellä odotaisim / ja hänen cauttans ijancaickisen elämän tulisim / Amen.

III: Sunnuntaina Adwentis.

Collecta.

Me rucoilemma sinua O HERra Jumala / että sowitaisit corwas meidän rucouxeem / ja walaisisit sinun armollas meidän mielem pimeyden. Sinä joca elät ja hallidzet / ynnä Pojan ja Pyhän Hengen yhteydes / ijancaickisest ijancaickiseen / Amen.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apost. 1. Corinth. lyg. 4.

Nijn pitä meitä ihmisen pitämän Christuxen palwelijana ja Jumalan salaisuden haldiana: Ainoastans se haidioilda edzitän / että he löyttäisin uscollisixi. Mutta wähän minä sijtä totteleen / että minä teildä duomitan / eli inhimilliseldä päiwäldä. En minä idzekän duomidze minuani. En minä tiedä mitän cansani / mutta en minä sentähden wanhurscas ole / waan HERRA on se joca minun duomidze. Sentähden älkät duomitco ennen aica / sijhenasti cuin HERra tule / joca sengin walkeuten saatta cuin pimeydes peitetty on / ja julgista sydänden aiwoituxet / ja silloin cukin saa cunnian Jumalalda.

Av Sano

Sanoi HErra astuwa taiwas / pag. 37.
Kijtett olkon JEsuxen nimi / pag. 138.

Evangel. kirjoitta P. Matth.
Ewangelista / Cap. 11.

SIihen aican / cosca Johannes / joca silloin fangeuxes oli / cuuli Christuxen työt / lähetti hän caxi Opetus lastans kysymän häneldä: Oletcos se tulewa / eli pitäkö meidän toista odottaman? Nijn JEsus wastais / ja sanoi heille: Mengät ja sanocat Johannexelle / ne cuin te cuuletta ja näettä. Sokiat saawat näköns / onduwat käywät / spitaliset puhdistetan / ja cuuroit cuulewat / cuollet ylösherätetän / ja köyhille saarnatan Evangelium. Ja autuas on se joca ei pahene minusta.

Cosca he menit pois / rupeis JEsus sanoman Johannexest Canssalle: mitä te läxitte corpeen cadzoman? ruocoto / joca tuulelda häilytetän? Taicka mitä te läxitte cadzoman? Ihmistäkö / waatettuna pehmeillä waatteilla? Cadzo / jotca pehmeitä candawat / ne owat Cuningasten huoneisa. Taicka mitä te läxittä cadzoman? Prophetaco? Totisest sanon minä teille: tämä on jalombi

cuin

cuin Propheta: sillä tämä on se josta kirjoitettu on: Cadzo / minä lähetän minun Engelini sinun caswos eteen / joca on walmistapa sinun ties sinun etees.

Rucous.

O HErra Jumala taiwalinen Isä joca sinun poicas meidän HErran JEsuxen Christuxen / olet andanut ihmisexi tulla / ia sentähden tähän mailman lähettänyt / että hän meitä wiheliäisiä ihmisiä / synnist ja cuolemast wapahdais ja nijn ijancaickisest autuaxi saatais Me rucoilem sinua / meidän sydändem pyhällä Hengelläs nijn hallidzeman / että me ylidzen caickia sinun pyhä Sanas racaistaisim / ja caickinaista pahutta wältäisim; löyttäisin myös sijtä joucosta / jotca ei sinun Pojas JEsuxesta Christuxesta idzäns pahenna / waan hänen cauttans autuaxi tulewat / Amen.

IV. Sunnuntaina Adwentis.]

Collecta.

Cähene meitä HErra Jumala sinua woimallas ja tule suurella awulla meitä holhoman / että me sinun armos awun ja laupiuden cautta nijtä saisimme nautita cuin synnit estäwät. Sinun Poicas JEsuxen Christuxen / etc.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apos[tali] Philipperein tygö / Cap. 4.

Nackat weliet / iloitcat aina HERrasa / ja taas minä sanon: Iloitcat. Olcon teidän siweyden caikille ihmisille tiettäwä. HERran läsnä älkät murhetico / waan olcon teidän anomuxen caikias asiois Jumalalle tiettäwä / caikella rucouxella / pyytämisellä ja kijtoxella. Ja Jumalan rauha / joca caiken ymmärryxen ylidzekäy / warjelcon teidän sydämen ja taiton / Christuxes JEsuxes.

HErra CHristus tuli Jordanil / pag. 78.
CHristus Jumalan Poica / pag. 307.

Evangeliumin kirjoitta P. Johannes Evangel. Cap. 1.

Nätämä on Johannexen todistus / cosca Judalaiset lähetit Jerusalemist Papit ja Lewitat / kysymän häneldä: Cucas olet? Ja hän todisti / ja ei kieldänyt. Ja hän todisti / sanoden: En minä ole Christus. Niin he kysyit hänelle; Cucast sijs? Oletcos Elias? Hän sanoi? En. Olectos Propheta? Hän wastais: En. Niin he sanoit hänelle: Cucastas sijs olet? että me andaisimme nijlle wastauxen / jotca meidän lähe-

nit.

tit. Mitäs sanot idzestäs? Hän sanoi: Minä olen hwtawan äni corwes/ walmistacat HERRAN tietä/ nijncuin Esaias Propheta sanoi.

Ja jotca lähetetyt olit/ olit Phariseuxet. Ja he kysyit hänelle/ ja sanoit: Mixi siis sinä castat/ jos et sinä ole CHristus/ eikä Elias/ eikä Propheta? Johannes wastais heitä/ ja sanoi: Minä castan wedellä/ mutta teidän keskellän on/ jota et te tunne. Hän on se joca minun jälkeni tule/ joca minun edelläni kin on ollut/ jonga kengän rihmoia en minä ole kelwolinen pääståmän. Nämät tapahduit Bethabaras/ sillä puolella Jordanin/ cusa Johannes castoi.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä/ se on oikein ja cohtullinen/ että me sinua kijtem ja ylistäm/ ettäs sen autuaxi tekewäisen Casten Sacramentin/ pyhän Johannes Castajan cautta ensin asetit/ ja meitä myös sijhen saatit/ josa sinä meille/ sinun Poicas JEsuxen Christuxen tähden/ syndein anderi saamisen / Pyhän Hengen ja ijancaickisen elämän luwannut olet: Me rucoilemma sinua/ pidä meitä wahtwas uscalluxes sinun armoos ja laupiutes/ etten me tästä sinun lupauxestas ikä-

näns epäilis / waan sillä caickinaisis kiusauxis meitäm lohdutaisim. Ja annan meille Pyhä Henges / että me aina wåltäisim syndiä / ja sijnä puhtandes / cuin me Castes olemma saanet / pysywäiset olisim: Eli jos me langem / engä taida inhimilisen heickouden tähden pysywäiset olla / etten me nijn synnildä woitetuxi tule / waan wilpittömällä catumuxella meitäm parannaisim / ja sinun armostas ja lupauxestas idziäm lohdutaisim / ja nijn ijancaickisesti autuaxi tulisim / Amen.

Joulu Päiwänä.

Collecta.

GHErra Jumala / joca mailman sinun Poicas JEsuxen Christuxen ruumillisella syndymisellä / ilahuttanut ja lohduttanut olet / me rucoilemma sinua nöyrästi / että niincuin me täsä mailmas / hänen pyhästä syndymästäns iloizemma / mahdaisim myös hänen tulemisesans wijmeleiselle duomiolle wapaat olla. Sinun rackan / etc.

Epistola on kirjoitettu Ebreerein tygö / Cap. 1.

MOnicahdat / ja monella muoto Isille / prophetain cautta / mutta näinä wijmmeisinä päiwinä on hän meille puhunut poicansa cautta. Jonga hän on caickein perillisexi pannut / ja on hänen cauttans mailman tehnyt.

Joca

Joca / että hän on hänen cunnians kirckaus / ja hänen olemuxens juuricauwa / ja canda caicki sanans woimalla / ja on idzncauttans meidän syndimme puhdistuxen tehnyt / ja istu Majestetin oikialla puolella / corkiuxisa / on tullut nijn paljo parammaxi Engeleitä / että hän ylimmäisemmän nimen on heidän suhtens perinyt.

Sillä / kenelle hän on coscan Engeleistä sanonut: Sinä olet minun Poican / tänäpän minä sinun synnytin? Ja taas: Minä olen hänen Isäns / ja hän on minun Poican. Ja taas: Cosca hän tuo esicoisen mailmaan / sano hän: Händä pitä caicki Jumalan Engelit cumartaman. Mutta Engeleistä hän sano: Hän tecke Engelins hengixi / ja hänen palweliains tulenleimauxexi. Mutta Pojallens: Jumala / sinun istuimes pysy ijancaickisest ijancaickiseen: Sinun Waldacunnas waldicka on oikeuden waldicka. Sinä racastit wanhurscautta / ja wihaisit wääryttä / sentähden on sinun / O Jumala / sinun Jumalas woidellut ilo öljyllä / enä cuin sinun osawelijes.

Ja sinä HERra olet algusta maan perustanut / ja taiwat owat sinun käsialas. Ne catowat / mutta sinä pysyt; Ja he caicki wanhenewat nijncuin waate / ja nijncuin puqun sinä heitä muuttelet / ja he muuttuwat. Mutta sinä cohdallans pysyt / ja ei sinun ajastaicas puutu.

Caicki

Caicki Christityt iloitcat/ pag 99.
Siit on meil iloinen aica/ pag 100.

Evangeljumin kirjoitta P. Johannes Evangel. Cap. 1.

ALgusa oli Sana/ ja se Sana oli Jumalan tykönä/ ja Jumala oli se Sana: Tämä oli alguja Jumalan tykönä. Caicki owat sen cautta tehdyt ja ilman sitä ei ole mitän tehty/ joca tehty on. Hänes oli Elämä/ ja Elämä oli ihmisten Walkeus/ ja se Walkeus pimeydes paista/ jota ei pimeydet käsittänet.

Yxi mies oli lähetetty Jumalalda/ jonga nimi oli Johannes. Se tuli sijtä walkeudesta todistaman/ että caicki vscoisit hänen cauttans. Ei hän ollut se Walkeus/ mutta hän oli lähetety Walkeudesta todistaman. Se oli totinen Walkues/ joca walista caicki ihmiset/ jotca mailman tulewat. Se oli mailmas/ ja mailma on hänen cauttans tehty/ ja ei mailma händä tundenut.

Hän tuli omillens ja ei hänen omans händä wastan ottanet. Mutta caikille nijlle jotca hänen wastan otit andoi hän woiman Jumalan lapsixi tulla/ jotca vscowat hänen nimens

nimens pääle. Jotca ei werest eikä lihan tahdost / ei myös mieden tahdost / mutta Jumalast syndynet owat.

Ja Sana tuli lihaxi / ja asui meidän seasam / ja me näimme hänen cunnians niincuin ainoan Pojan cunnian Isäst / täynäns armo ja ja tottuta.

Rucous.

OLE kijtäm sinua HERra Jumala taiwailnen Isä / sinun suuren armos ja laupiudes edest / että sinä sinun ainocaisen Poicas olet tähen mailman lähettänyt ja meidän hänen cauttans synnist ja ijancaickisest cuolemast armolisest pelastanut. Me rucoilemma sinua / walaise meidän sydämen pyhän Henges cautta että me sencaltaisen sinun armos edest sinulle kijtoliset olisim / ja sillä meidän caickinaisis kiusauxis ja ahdistuxis lohdutaisim / ja nijn sinun Poicas Jesuxen CHristuxen meidän HERRan cautta autuaxi tulisim / Amen.

Nämät seurawaiset sanat kirjoitta Esaias Propheta / Cap. 9.

CAnsa joca pimeydes waelsi / näki suuren walkeuden / ja jotca asuit pimiäsä maasa / nijden ylidze se kirckasti paisto. Sinä lisät Cansia / ja et sentähden ilo lisä / mutta sinun edesäs iloitan / nijncuin elonsi

aicana iloitan / nijncuin saalin jaosa iloitan sillä sinä olet heidän cuormans iken / heidän olkans widzan / ja heidän watians sauwa särkenyt / nijncuin Midianin aican. Sillä caicki sota ja meteli / ja werisét waattet pitä poltettaman / ja tulella culutettaman. Sillä meille on lapsi syndynyt / ja poica on meille annettu / jonga hartioilla Herraus on / ja hänen nimens cudzutan: Ihmelinen / Neuwo / Wäkewä / Jumala / ijancaickinen Isä / Rauhan päämies. Että hänen Herrandens on suuri olewa / ja ei rauhalle loppua / Dawidin istuimelle ja hänen Waldacunnallens / Walmistaman sitä ja wahwistaman duomiolla ja wanhurscaudella / hamast nyt nijn ijancaickisuteen. Nämä H. Jumalan Zebaothin kijwaus on tekewä.

Evangeliumin kirjoitta P. Lucas Evangelista / Cap. 2.

NIinä päiwinä käwi yxi käsky Keisarilda Augustuxelda / että caicki mailma piti werolliseri laskettaman. Ja tämä weron laskemus oli ensimäinen / joca tapahdui silloin cosca Kyrenius oli Maanherra Syrias. Ja cukin meni Caupungihins andaman idziäns arwatta. Nijn myös Joseph Galileast / Nazarethin Caupungist ylösmi

lösmeni Judean / Dawidin Caupungin joca cudzutan Bethlehem: sillä hän oli Dawidin huonest ja sugust / andaman idzens arwatta / Marian hänen kihlatun Emändäns cansa / joca rascas oli.

Nijn taphadui heidän siellä ollesans / että synnyttämisen päiwät tulit täytetyxi. Ja hän synnytti Pojan hänän esicoisens ja capaloidzi hänen / ja pani seimeen / ettei heille ollut sia majas.

Ja paimenet walwoit siinä paickacunnas pellolla heidän laumans / ja wartioidzit yöllä heidän Carjans. Ja cadzo / HErran Engeli seisoi heidän tykönäns / ja HERran kirckaus walais heitä / että he suurest peljästyit. Ja Engeli sanoi heille: älkät peljätkö / sillä cadzo / minä ilmoitan teille suuren ilon / joca tulewa on caikelle Canssalle; teille on tänäpän syndynyt Wapahtaja / HERRA CHristus Dawidin Caupungis. Ja tämä on teille merkixi: Te löydätte lapsen capaloittuna seimes. Ja Engelin cansa oli suuri taiwalisen sotawäen joucko / jotca kijtit Jumalata / ja sanoit: Cunnia oleon Juma-

lalle

lalle corkiudes / ia maasa rauha / ja ihmisill[e]
hywä tahto.

Ja tapahdui / että Engelit menit heidän
tyköns taiwasen. Niin paimenet puhuit ke[s]
skenäns: Käykämme Bethlehemin / ia cad[ot]
zocam sitä cuin tapahtunut on / jonga HEr[-]
ra meille ilmoitti. Ja he tulit kijruhtain /
ia löysit Marian / ja Josephin / niin myös
lapsen / joca macais seimes. Cosca he tä[-]
män nähnet olit / iulistit he sen sanoman cuin
heille tästä lapsesta sanottu oli. Ja caicki
jotca sen cuulit / ihmettelit niitä puheita /
cuin heille paimenilda sanottut oli. Mutta
Maria kätki caicki nämät sanat / tutkistel[-]
len hänen sydämesäns. Ja paimenet palai[-]
sit ylistäin ia cunnioittain Jumalatta / caikista
cuin he cuullet ia nähnet olit / niincuin heill[e]
sanottu oli.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä / joca si[-]
nun pyhäin Engelites cautta / sinun
Poicas JEsuxen CHristuxen / köyhille pa[i-]
menille kedolla ilmoittanut olet / kickdänyt
heitä pelkemäst / ja käskenyt iloita / että Lu[-]
nastaia Christus syndynyt oli. Me rucoi[-]
lemma sinua / ettäs pyhän Henges cauttai[-]
stäisi[-]

ståisit calckinaisen pelgon meidån sydåmi-
ståm/ja meitå oikialla/ totisella ja yancaicki-
sella ilolla ilahutaisit. Ja jos me tåsä mailmas
olemma ylöncadzotut/ wiheljäset/ radolliset
ja saattamattomat/ että me cuitengin HER-
ran Christuxen meiden Wapahtajam pidäi-
simme/ joca meidän tähden on ihmisex tullut/
auttaman meitä caikest pahast/ ja yancaickist
autuutta meille saattaman/ Amen.

Lähimmäisnä Sunnuntaina Joulust.

Collecta.

CAickiwaldias ijancaickinen Jumala/ tawoi-
ta meidän työm sinun mieles jälken/ että me
sinun rackan Poicas cautta aina hywisä töisä li-
sännyisim/ jolle ynnä sinun ja Pyhän Hengen yh-
teydes/ olcon kijtos ja cunnia ijancaickisesta ijan-
caickiseen/ Amen.

Epistolon kirjoitta P. Pawali Apost. Galaterin tygö/ Cap. 4.

RAckat weljet/ nijn cauwan cuin perilli-
nen on lapsi/ ei ole hänen ja palweljan
wälillä eroitusta/ waicka hän on caicken ta-
waran Herra/ waan hän on Esimiesten ja
Haldiain hallus/ haman Isäldä määrättyn
aican asti. Nijn myös me/ cosca me olim-
ma lapset/ nijn me olimma waaditut ulco-
naisten säätyin ala. Mutta cosca ajca oli
täytetty/ lähetti Jumala poicans syndynen
waimosta/ lain alaisexi tehdyn/ että hän ne
joca

joita lain alaiset olit / lunastais. Että n
hänen lapsixens luetaisin. Mutta että
oletta lapset / lähetti Jumala poicans H
gen teidän sydämihin / joca huuta: Abba / r
cas Isä. Nyn ei sillen ole orja / waan lapsi.
Mutta jos lapsi a / nyn he owat Jumalan pe
illiset Christuxen cautta.

Caicki Christityt iloitcat / pag. 17.

Evangeliumin kirjoitta P. Lucas Evangelista / Cap. 2.

JA Joseph ja hänen Äitins ihmetteli
niitä cuin hänestä sanottin. Ja Si
meon siunais heitä / ja sanoi Marjall
hänen Äitillens: Cadzo / tämä on pand
langemisexi ja nousemisexi monelle Israelis
ja merkixi / jota wastan sanotan. Ja sinun
gin sielus läpidze pitä miecan käymän / et
monen sydämen ajatuxet ilmoitettaisin.

Ja Hanna Prophetissa Phanuelin t
tär / Asserin sugusta / oli joutunut pitkäll
ijälle / ja oli elännyt miehens cansa seidzemä
ajastaica hänen neidzydestäns. Ja oli l
skenä lähes neljä yhdexättäkymmendä aj
staica / ja ei lähtenyt Templist palwelema
Jumalata / paastoisa ja rucouxisa yötä
päiwä. Ja tämä tuli myös sillä hetkel
siihe

siihen / ja cunnioidzi HErra / ja puhui hänestä caikille / cuin wapautta Jerusalemis odotit.

Ja sijtte cuin he olit caicki tehnet HERran lain jälken / pallaisit he Galilean heidän Caupungins Nazarethijn. Mutta lapsi casiwoi ja wahwistui henges / ja täytettin wijsaudella / ja Jumalan armo oli hänen cansans.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä / joca pyhän Simeonin cautta ennustannt olet / cuinga Christus sinun Poicas langemisexi ja ylösnousemisexi monelle Israelis asetettu oli. Me rucoilemma sinua / walaise meidän sydämem sinun pyhän Henges cautta / että me sinun Poicas JEsuxen Christuxen oikein tundisim / ja meitän caickinaises tuscas ja ahdistuxes hänen tygöns pidäisim / hänesä ylösnousisim / ja en tämen suruttoman mailman cansa meitäm häneen louckais / waan caickinaises waiwas ja kiusauxes cuin Sanan ja Tunnustoxen tähden meidän päällem tulla taidais / miehulliset olisim / että se nijn tapahtu / ettei ne jotca sinun Sanaas wainowat / ole sinun Waldacundas lapset / mutta ne jotca sen vscowat ja sijnä rippuwat / ypäilemät ijancaickisest autuaxi tulewat / Amen.

Uden

Uden Wuoden Päiwänä.

Collecta.

HErra Jnmala / joca sinun Poicas meidä tähtem lain oriuden ala annoit / ja että hä ruumisans ymberins leicattin. Anna meille armos että meidän syndämän caikista synnin himoista ja haluista ymbärins leicatuxi ja puhdistetuxi tulis Sinun rackan Poicas / etc.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apost. Tituxen tygö / Cap. 3.

MJnun rackani / sijtte cuin Jumalan meidän Wapahtajam hywyys ja rackaus ihmisille ilmestyi / ei wanhurscauden töiden cautta / cuin me tehnet olimma: Waan hänen laupiudens cautta hän meidän autuaxi teki vden syndymisen peson / ja pyhän Hengen vdistoxen cautta. Jonga hän meidän päälle JEsuxen Christuxen meidän Wapahtajan cautta / runsast wuodattanut on / että me hänen armons cautta wanhurscaxi tulisim ijancaickisen elämän perillisexi / toiwon jälken

Jloitcam siis caicki / 105.
Kijtest olcon JEsuxen Nimi / 138.

Evangeliumin kirjoitta P. Lucas Evangel. Cap. 2.

SJihen aican / cosca cahdexan päiwä culunut oli / että lapsi piti ymbärins lei

(...)eicattaman / cudzuttin hänen Nimens JEsus. Joca nijn oli Engelildä io ennen cudzuttu / cuin hän sikis Äitins cohdusa.

Rucous.

HErrä kijtäm sinua O HErra Jumala taiwallinen Isä / sinun isälisen armos edest / että sinuas meidhän waiwaisten syndisten päällem armahtanut / ja sinun poicas (...)ain alaisexi andanut olet / että hän hänen (...)äydelisen cuuliaisudens cautta / sinun wihas (...)settanut / ja meitä cuuliaisuteen saattanut olis. Me rucoilemma sinua että pyhän Henges cautta nijn walaisisit meidän sydämen / että me sencaltaisella hänen cuuliaisudellans / syndiä ja paha oma tundo wastan meitäm lohdutaisim / ja sinun Pyhän Henges awun cautta olisim sinulle cuuliaiset lapset / ja wijmein (...)ancaickisen autuuden Christuxen cautta per(...)imme / Amen.

Lähimmäisnä Sunnuntaina Uden Wuoden Päiwäst.

Collecta.

HErra Jumala / joca olet sinun tygös hawtawaistes turwa / cuule armolisest meidän rucouxem ja ettei ihmisen heickous paidzi sinua mitän woi / auta sijs armollas / että me sinun käskylsälken tekesimme ja eläisimme / ja sinulle sekä sanoilla että töillä kelpaisimme. Sinun rackas Poicas / etc.

EItäkö te tiedä / että me caicki / jotca olem ma JEsuxes Christuxes / castetut / m olemma hänen cuolemahans castetut. Nijn me olemma sijs hänen cansans haudatut C sten cautta cuolemahan / että nijncuin Chri stus on cuolleista Isän cunnian cautta ylös herätetty / nijn pitä meidängin vdes elämä waeldaman. Sillä jos me hänen cansans o lemma istutetut yhdencaltaiseen cuolemaan nijn me myös tulemma yhdencaltaisexi ylös nousemisesa; Tieten / että meidän wanh ihminen on ristinnaulittu hänen cansans / ja syndinen [illegible] pitä turmeldaman / etten me tästedes syndiä palwelis. Sillä se joca cuollu on / hänen on synnistä wanhurscaxi tehty.

Mutta jos me olemma Christuxen can se cuollet / nijn me vscomma / että me saam ma myös / elä hänen cansans: Ja tiedämme ettei Christus / joca cuolleista ylösherätett on / sillen cuole / eikä cuolema saa tästede hänen päällens walda. Sillä se cuin hä cuollut on / sen hän widhoin cuoli synnille awaan se cuin hän elä / sen hän elä Jumala lle. Nijn myös te / sixi tekin teitän pitäkät että olletta cuollet synnille / mutta eläte Ju malalle / JEsuxen CHRIstuxen meidä HERramme cautta.

HErra Christus tuli Jordanill / pag. 78.

Evangel. Cap. 3.

SIlloin tuli JEsus Galileast Jordanijn / Johannexen tygö / castetta häneldä. Mutta Johannes kielsi häneldä / sanoden: Minä tarwidzen sinulda castetta / ja sinä tulet minun tygöni? Nijn wastais JEsus / ja sanoi hänelle: Salli nyt / sillä näin meidän sopi caicke wanhurscautta täyttä. Ja hän sallei hänen. Cosca JEsus castettu oli / astui hän cohta ylös wedestä / ja cadzo / taiwat aukenit hänelle / ja Johannes näki Jumalan Hengen tulewan alas / nijncuin mettisen / ja tulewan hänen pällens. Ja cadzo / äni taiwast sanoi: Tämä on minun racas Poican / johonga minä mielistyn.

Rucous.

HERRA Jumala taiwalinen Isä / joca sinus nijn armolisest / ynnä pyhän Hengen cansa / sinun racan Poicas Casten tykönä / joca caiken mailman syndein tähden cuoli / ilmoittanut olet / ja meitä hänen tygöns omalla Jumalisella lohdutuxellas neuwonut / että me häneldä ja hänen cauttans syn-

dein anderi saamisen ja caickinaisen armo saamme. Me rucoilemma sinua / pidä meitä aina sijnä toiwos; Ja että me sinun Poicas esicuwan ja käskyn jälken olemma myös castetut / nijn wahwista pyhän Henges cautta meidän uscom / ja autta meitä armollisest ijancaickisen elämän perillisexi / Amen.

Loppiaisna.

Collecta.

GHErra Jumala / joca tämän päiwän päälle tähden cautta johdatit pacanat sinun ainocaisen Poicas JEsuxen Christuxen tygö. Anna meille armojas / että mekin / jotca nyt uscon cautta sinun tunnemme / taiwahis sinun Herraudes kirckaudes cadzella saisimme Sinun racan / etc.

Nämät seurawaiset sanat kirjoitta Esaias Propheta / Cap. 60.

NOuse / ole kirkas / sillä sinun walkiudes tule / ja HErran cunnia coitta sinun ylidzes. Sillä cadco / pimeys peittä maan ja syngeys Canssan / mutta HErra coitta sinun päälles / ja hänen cunnians pitä sinun ylidzes nähtämän. Ja pacanat pitä waeldaman sinun walkeudesas / Ja cuningat sinun paistesas / cuin sinun ylidzes coitta. Nosta silmäs / cadzo ymbärilles / caicki nämät cocotut tulewat sinulle. Sinun poicas tulewat caucka / ja sinun tyttäres kylkein wieres c...

wa...

waretan. Silloin sinä saat ilos nähdä / ja pacahdat / sinun sydämes ihmettelle / ja lewittä hänens / cosca se suuri paljous meren tykönä hänens käändä sinun tygös / ja pacanain woima tule sinulle. Sillä Camelein paljous on peittäwä sinun / ne nopsat Medianin ja Ephan Camelit. Caicki tulewat Sabast / Culda ja pyhäsauwa he tuowat / ja he ilmoittawat HErran kijtoxen.

Caicki Christityt iloitcat / 19.
Puer natus in Bethlehem, 195

Evangeliumin kirjoitta P. Matth. Evangel. Cap. 2.

COsca siis JEsus syndynyt oli Bethlehemis Judan maalla / Cuningas Herodexen aican / cadzo / silloin tulit Tietäjät idästä Jerusalemijn / ia sanoit: Cusa on se äsken syndynyt Judalaisten Cuningas? Me näimmä hänen Tähdens idäsä / ia tulimma händä cumartaman.

Cosca Cuningas Herodes sen cuuli / hämmästyi hän / ia caicki Jerusalem hänen cansans. Ja cocois cacki ylimmäiset Papit / ia Kirianoppenet Canssan seas / ia kyseli cusa Christuxen syndymän piti. Ja he sanoit hänelle; Bethlehemis Judan maalla:

la: Sillä nijn on Prophetailda kirjoitettu. Ja/ sinä Bethlehem Judan maasa/ et sinä ole suingan wähin Judan Päämiehtinasten seas; Sillä sinusta on tulewa se Ruhtinas/ jonga minun Canssani Israeli pitä hallitzeman.

Silloin cudzui Herodes Tietäjät sala/ ja tutkisteli wisust heildä/ millä ajalla Tähti ilmestyi. Ja lähetti heidän Betlehemijn/ ja sanoi: Mengät sinne ja kysykät wisust lapsesta: Ja coscate löydätte/ nijn ilmoittacat minullengin/ että minäkin tulisin ja cumarraisin händä. Cosca he olit Cuningan cuullet/ menit he matcans. Ja cadzo/ Tähti/ jonga he olit nähnet Idäs/ käwi heidän edellens/ nijncauwan cuin hän edellä käyden seisatti sen paican pääller josa lapsi oli. Cosca he Tähden näit/ ihastuit he sangen suurella ilolla/ ja menit huonesen/ löysit lapsen Äitins Marian cansa/ maahan langeisit ja cumarsit händä/ awasit tawarans ja lahjoitit hänelle Culda/ Pyhä sauwa ja Mirrhamita. Ja Jumala kielsi heitä unes Herrodexen tygö paliamast. Ja he menit toista tietä omalle maallens.

Rucous;

HErra Jumala taiwallinen Isä / joca si-
nun pyhän sanas sen oikian Tähden / ja
pyhän lapsucaisen JEsuxen Christuxen wil-
pittämän näyttäjän / olet andanut meille pai-
sta. Me rucoilemma sinua / anna pyhä Hen-
ges meidän sydämihim / että me sen walkeu-
des waellaisim / ja sen cautta hancaickisen en-
tuuden saisim / nijn että me / nijncuin nä'näs
Tietäjät sitä tähtiä seuraisimme / engä jongun
tuscan ja ahdistuxen meitäm sijtä eroitta sal-
les / waan caikest sydämest sijnä poicaises JE-
suxes Christuxes rippuisim / joca ainoa on
meidän Wapahtajam? Ja että me nijn täällä
ajalisest eläisim että sinun käyhä Christicun-
dos sen cautta enäryxi / ja sinun poicas JEsus
Christus palweluxi tulis / Amen.

Ensimäisnä Sunnuntaina Loppiaisest.

Collecta.

OVule lauplast / O HERRA Jumala sinun
Canssas nöyrät rucouxet: että he tiedäisit
mitä tehtämen pidäis / ja ne sijtte idze työllä täyt-
täisit Sinun Poicas JEsuxen Christuxen / etc.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apost. Romarein tygö / Cap. 12.

NYön neuwon minä teitä / rackat welict /
Jumalan laupiuden cautta / että te an-

 naisitte

naisitte teidän ruuminne / eläwäxi / pyhäxi ja Jumalalle otolisexi uhrixi joca on teiden toimelinen Jumalan palweluxenne. Ja älket sowittaco teitän tämän mailman muodon jälken / waan muuttacat teitän teidän mielen udistuxen cautta / etta te coettelisitta / mikä Jumalan / hywä / otollinen ja täydellinen tahto olis.

Sillä minä sanon / sitä armosta cuin minulle annettu on / jocaidzelle teistä ; Ettei yxiken idzestäns enämbi pidäis / cuin hänen tule pitä / waan pitäken cohulisest idzestäns / senjälken cuin Jumala on cullengin uscon mitan jacanut. Sillä nijncuin meillä on yhdes ruumis monda jäsendä / mutta ei caikilla jäsenillä ole yhteinen wirca : Nijn mekin olemma monda yxi ruumis Christuxes ; Mutta keskenän olemma me toinen toisemme jäsenet.

Christus Jumalan Poica / pag. 107.

Ewangeliumin kirjoitta P. Lucas Evangelista / Cap. 2.

SJhen aican cuin JEsus jo cahdentoista kymmenen ajastaian wanha oli / menit he Jerusalemin juhlapäiwän tawan jälken: Ja cuin ne päiwät olit culunet / palisit he cotians / ja Poicainen JESUS jäi Jerusalemin / jota ei hänen / Wan-

Wanhemmans huomanet/ waan luulit hänen olewan seuras. Ja he käwit yhden päiwäcunnan/ ja edzeit händä langoins ia tuttawains seas. Ja cuin ei he händä löytänet palaisit he Jerusalemin händä edzimän. Ja tapahdui colmannen päiwän perästä/ että he löysit hänen istuwan Templis/ opettaiain keskellä/ cuuldelewan heitä ja kyselewän heille. Ja caicki jotca hänen cuulit/ hämmästyit hänen ymmärrystäns ia wastaustans.

Ja cuin he hänen näit/ niin he ihmettelit: ia hänen Äitins sanoi hänelle: Poican/ mixis meille näin teit? Cadzo/ sinun isäs ia minä/ olemma murehtien edzinet sinua. Ja hän sanoi heille: Mitästä te minua edzitte: Ettekö tiennet/ että minun pitä niisä oleman/ jotca minun isäni owat? Ja ei he ymmertänet sitä sana cuin hän heille sanoi. Ja hän meni alas heidän cansans/ ia tuli Nazarethijn/ ia oli heille alammainen Mutta hänen Äitins kätki caicki nämet sanat sydämehens. Ja JESUS menestyi wijsaudes ia ijäs/ ia armos/ Jumalan ia ihmisten edesä.

 Rucous

Rucous.

HERra Jumala taiwalinen Isä / sinä joca sinun armostas ja sinnaurestas minulle lapsia ja perhettä suonut olet / minä rucoilen sinua / anna minulle sencaltainen sydän / että minä olisin heille hywäxi esicuwaxi / engä sanoillä taicka töillä heitä pahennais / waan wiriäst harjoitaisin Jumalan Sanas: Anna myös heille pyhä Henges / että sencaltainen Siemen cannais heisä hywän hedelmän / ja ne sinulle kunnioxexi ja cunniaxi / muille hyödytyxexi ja parannoxexi / ja ei kellengän pahenoxexi elä mahdaisit / Amen.

Toisna Sunnuntaina Loppiaisest.

Collecta.

CAickiwaldias ijancaickinen Jumala / joca sekä taiwalliset että mailmaliset menot hallidzet / cuule laupiast sinun Canssas rucouxet / ja meille meidän elinaicanan sinun rauhas laina Sinun Poicas JEsuxen / etc.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apost Romarein tygö / Cap. 12.

RAckat weljet / meillä owat moninaiset lahjat sijtä armosta cuin meille annettu on. Jos jollakin on prophetia / nijn olcon uscon cansa yhteinen. Jos jollakin on jocu wirca / nijn pitäkän warastans waarin. Jos ios opetta / nijn ottacan opetuxestans waa-

rin.

xin. Jos jocu neuwo/ pitäkän nouwostans waarin. Jos jocu andz/ nijn andacan yxikertaisudes. Jos jocu hallidze/ nijn pitäkän sitä murhen. Jos jocu armahta/ nijn tehkän sen ilolla.

Olcon rackaus wilpitöin Wihatcat paha/ ja kijnnrippucat hywäsä. Weliellinen rackaus olcon syndämelinen teidän kesken. Ennättäkät toinen toisen cunniatta tekemäs. Elkät olco hitaat töisänne. Olcat palawat Hengesä Sowittacat teitän ajan jälken. Olcat toiwosa iloiset. Kärsiwäiset murhesa. Olcat alati rucouxisa. Jacacat oman pyhäin tarpexi Ottacat meilellen huonesen. Siunatcat wainollisian. Siunatcat ja älkät sadatelco. Iloitcat iloisten cansa. Ja itkekät itkewäisten cansa. Olcat keskenän yximieliset. Älkät pyrkö corkeita/ waan pitäkät teitän alimmaisten caldaisna.

Moni Awioskäsky laitta/ pag 63.
Autuas se cuin pelkä HErra/ pag. 42.

Evangeliumin kirjoitta P. Johan.

Evangel. Cap. 2.

JA colmandena päiwänä olit Häät Galilean Canas/ ja JEsuxen Äiti oli siellä. Niin JEsus ja hänen Opetuslapsens cudzuttin myös häihin. Ja cosca wijna puuttui/ sanoi JEsuxen Äiti hä-

nelle: Ei heillä ole wijna. JEsus sanoi hänelle: Waimo / mitä minun on sinun cansas? Ei minun aican ole wielä tullut. Hänen Äitins sanoi palwelioille: Mitä hän teille sano / se tehkät. Nijn siellä olle cuusi kiwistä wesiastiat panduna / Judalaisten puhdistamisen tawan jälken / ja cukin weti caxi elj colme mitta:

Nijn JEsus sanoi heille: Täyttäkät wesiastiat wedellä. Ja he täytit ne ylön täyten. Ja hän sanoi heille: Pangat nyt sisälle / ja wiekät edes käywälle. Ja he weit. Mutta cosca edes käypä maisti sitä wijna / joca wesi ollut oli / eikä tiennyt custa se tuli / mutta palweliat tiesit / jotca weden ammunsit: Cutzui Edes käypä Yliän / ja sanoi hänelle: Jocainen anda ensist hywä wijna / ja cuin juowutan / nijn sitte huonombata / sinä kätkit hywän wijnan tähänasti. Tämä on ensimäinen tuunnustähti / jonga JEsus teki Galilean Canas / ja ilmoitti cunniansa Ja hänen Opetuslapsens uscoit hänen päällens.

Rucous.

MInä kyhtän sinua HErra! Jumala caiwalinen Isä / ettäs minulle Armos

andanut olet ja minun sijhen Pyhän Awioskästyn säätyn tulla suonut / ja sijnä minun synnistä warjellut / Minä rucoilen sinua / anna sinun pyhä Henges / joca minua sijnä warjeleja hallidze / että minä soweliast ja hywäs suosios eläisin minun puolisani cansa / engä yhtän tilaitan eli wihan annais / että me / jos en me sijttekän saa olla paidzi kiusausta / mahdaisim aina ymmärtä sinun armolisen apus ja siunauxes / caswataisim meidän lapsem sinun mieles sälken / eläisim caikes jumalisudes toinen toisenme cansa / ja wijmäin sinun Poicas JEsuxen Christuxen cautta ijancaickisen autuuden saisim / Amen.

Colmandena Sunnuntaina / Loppiasest.

Collecta.

OCaickiwaldias ijancaickinen Jumala / cadzo armolisest meidän heickouttam ja ojenna sinun Herraudes oikia käsi meitä auttaman. Sinun Poicas JEsuxen Christuxen / etc.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apostoli Romarein tygö / Cap. 12.

RAckat weljet / älkät idziän ylön wijsana pitäkö. Älket paha pahalla costaco Ahkeroicat sitä cuin cunnialinen on jocaidzen edes. Jos mahdolinen on ja nijn palion cuin teisä on / nijn pitäkät rauha caickein ih-

misten cansa. Alketidze costaco / minun rackani / waan andacat Jumalan wihan sia sada. Sillä kirjoitettu on: Minun on costo / minä tahdon eosta sano HErra.

Jos sinun wiholises iso / nijn syötä händä / ja jos hän jano / nijn juota händä. Coscas tämän teet / nijn sinä tuliset hijlet hänen pääns päälle cocoot. Alä anna sinuas woitetta pahalda / waan woita sinä paha hywällä.

Cudzu Christus caick tygön tulcat / pag. 47.
Kijtet olcon JEsuxen nimi / pag. 138.

Evangel. kirjoitta P. Matth. Evangelista / Cap. 8.

SJihen aican / cosca JEsus astui alas wuorelda / seurais händä palio Cansa. Ja cadzo / nijn tuli yxi Spitalinen mies / cumarsi händä / ja sanoi: HErra jos sinä tahdot / nijn sinä woit minun puhdista. Nijn JEsus oiensi kätens / ja rupeis häneen / sanoden: Minä tahdon / ole puhdas. Ja hän puhdistettin cohta Spitalista. Ja JEsus sanoi hänelle: Cadzo / ettes kellengän sano / mutta mene ja näytä idzes Papille / ja uhra lahjas ionga Moses on heille käskenyt todistoxexi.

Mutta cosca JEsus meni Capernaumijn /

niijn / tuli yxi Päämies hänen tygöns / ia rucoilli händä / sanoden: HErra / minun palwelian sairasta cotona halwatuna / ia cowin waiwatan. Nijn JEsus sanoi hänelle. Minä tulen ia parannan hänen. Päämies wastais / ia sanoi: HErra / en ole minä mahdollinen / että sinä tulet minun cattoni ala waan sano ainoastans sana / nijn minun palwelian parane. Sillä minä olen myös ihminen toisen wallan alla / ia minun allani on sotamiehiä: Ja minä sanon tälle: Mene; ia hän mene. Ja toiselle: Tule; ia hän tule. Ja minun palweliallenin: Tee tämä; ia hän teke.

Cosca JEsus tämän cuuli / ihmetteli hän / ia sanoi niille / jotca händä seuraisit: totisest sanon minä teille en ole minä löynnyt jencaltaista usco Israelis. Mutta minä sanon teille: Monda tulewat idäst ia lännest / ia pitä Abrahamin / Isaachin ia Jacobin canssa Taiwan waldacunnas istuman Mutta waldacunnan lapset heitetän ulconaisen pimeyteen siellä pitä oleman itcu ia hammasten kiristys. Ja JEsus sanoi Päämiehelle; Mene / ia nijncuins uscot / nijn sinunle ta-

le tapahtucon. Ja sillä hetkellä parani hänen palwelians.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä / joca sinun erinomaisest rackaudestas ja laupiudestas olet meille sinun Poicas suonut / andain hänen tulla ihmisexi / ja meidän tähten ristin päällä cuolla Anna Pyhä Henges meidän sydämihin / että me caikis turwaisim hänen / ja lujast uscoisim meillem hänen cauttans syndein andexi saamisen tapahtuwan ja ijancaickisen elämän saapam / nijncuin tämä päämies täsä uscoi. Se taisi autta hänen sairasta palweliatans yhdellä sanalla / jonga Sana meillä on: Joca usco minun päälleni / ei hänen pidä cuolemata näkemän ijancaickisest. Anna sijs racas taiwalinen Isä armos / että me sen wahwalla uscolla aina ja liijatengin meidän wijmeisellä hetkelläm käsittäisim / ja sijnä turwalisest kijnirippuisim / Amen.

Neljändenä Sunnuntaina.

Loppiaisest.

Collecta.

CAickiwaldias Jumala / sinä joca tiedät / etten me nijn monesa ja suuresa waarasa / inhimillisen heckouden tähden / taida seisowaiset olla / wahwista meitä sielun ja ruumin puolesta / että mecaicki ne cuin meitä syndein tähden waiwawat /

wät sinun awullas miehullisest woitaisimme. Sinun rackan Poicas / etc.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apostoli Romarein tygö / Cap. 13.

Rackat weljet / älket kellengen welgollisetolco / waan ainoastans että te toinen toistanne racastatt: Sillc joca toista racasta / se on täyttänyt lain. Sentähden: se cuin sanottu on: Älä huorintee: Älä tapa: Älä warasta: Älä wäärätodistust sano: Älä himoidze / Ja muut sencaltaiset käskyt / ne tähän sanaan suljetan: Sinun pitä racastaman lähimmäistäs nijncuin idziäskin. Ei rackaus tee lähimmäisällä mitän paha / sentähden on Rackaus lain täyttämys.

Cuin JEsus astui hahtehen / pag 46.
Jos ei HErra auta meitä / pag. 39.

Evangeliumin kirjoitta P. Matth. Evangelista / Cap. 8.

Siihen aican cuin JEsus oli hahtehen astunut / seuraisit händä hänen Opetuslapsens. Ja cadzo suuri ilma nousi merellä / nijn että haaxi aalloilda peitettin / ja hän macais. Nijn tulit Opetuslapset ja häritit hänen / ja sanoit: HErra auta meitä / me hucumme. Nijn hän sanoi heille: Te hickouscoiset / mitä te pälkät? Hän nousi ja asetti

aseitt tuulen ja meren. Ja tuli suuri tywe, nexi. Niin ihmiset ihmittelit / sanoden: Millinen tämä on? Sillä tuulet ja meri owat myös hänelle cuulliaiset.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä / sinä jocka sinun isälisest ja hywäst neuwostas / pidät sinun lapses täsä mailmas ristin alla / ja annat wastoin käymisen heidän päällens tulla / glaspainain syndiä / enändäin vscoa ja harjoittain rucouxen. Me rucoilemma sinua / ettäs sinuas armahdaisit meidän päällem / tuskis ja wastoinkäymisis meidän rucouxem cuulisit ja armolisest meille apua lainaisit että me tundisim sinun armos ja isälisen apus / ja sinua sinun pyhäis cansa ijancaickisest kijttäisim ja ylistäisim / Sinä joca olet yxi ainoa ja caickiwaldias Jumala sinun poicas ja pyhän Hengen cansa / Amen.

Wijdendenä Sunnuntaina Loppiaisest.

Collecta.

HErra Jumala / warjele sinun Canssas / sinun puuttumattoman lauptudes cautta / että ne jotca ainoastans sijhen taiwaliseen Toiwoon turwawat / sinun woimallas aina warjellaisin. Sinun rackan Poicas / etc.

Epist.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apost. Colosserin tygö / Cap. 3.

NIin pukecat siis teitän / rackat weljet / nijncuin Jumalan walitut / pyhät ja rackat / sydämelises laupiudes / ystäwydes / nöyrydes / hiljaisudes jo kärsimises. Ja kärsikät toinen toistan: Ja andexi andacat toinen toisellen jos jollakin on cannetta toista wastan. Nijncuin Christus teille on andexi andanut / nijn myös tekin tehkät. Mutta ennen caickia / pukecat päällenne rackaus / joca on täydellisyden side. Ja Jumalan rauha hallitcon teidän sydämisän / johonga te cudzutut oletta / yhten ruumisen. Ja olcat kijtolliset. Asucon Jumalan sana runsast teisä / caikella wijsaudella. Opettacat ja neuwocat teitän keskenän Psalmeilla ja Kijtos wirsillä / ja Hengellisillä lauluilla / weisaten armon cautta HErralle / teidän sydämisenne. Ja caicki mitä te teette puhella elityöllä / nijn tehkät caiki HErran JEsuxen Nimeen / ja kijttäkät Jumalata ja Isä / hänen cauttans.

O HErra sun pyhä sanas / pag 130.

Evangeliumin kirjoitta P. Matth. Evangel. Cap. 13.

SIehen aican / sanoi JEsus hänen Opetuslapsillens / tämän Wertuxen: Taiwan waldacunda on ihmisen wertainen /

raisen/joca kylwi hywän siemenen peldons. Mutta ihmisten maates/ tuli hänen wihollisens/ ja kylwi Ohdackeita Nisuin secaan/ ja meni pois. Cosca Oras rupeis caswaman/ ja hedelmöidzemän/ niin näyit myös Ohdacket. Silloin tulit Perhenisännän palweliat/ ja sanoit hänelle: HErra/ etkös hywä siemendä kylwänyt peldos/ custa sijs sihen on Ohdacket tullet? Niin hän sanoi heille: Wihollinen sen teki. Sanoit palweliat hänelle: Tahdotcos että me menemme ja rewimme ne pois? Mutta hän sanoi: En sillä cosca te Ohdacket rewitte pois/ niin te myös temmatte Nisut pois. Sallicat caswa molemmat elon aican asti: Ja elon ajalla sanon minä elomiehille: Coottacat ensin Ohdacket/ ja sitocat heite lyhteisin/ poldetta: Muuta Nisut coottacat minun aittani.

Rucous.

HErra/ me kijtäm sinua HErra Jumala taiwallinen Isä/ ettäs hywän siemenen/ sinun pyhän Sanas meidän syndämihim kylwänyt olet/ ja rucoilemma sinua/ ettäs pyhän Henges cautta tekisit sen Siemenen meisä eläwäisexi ja hedelmälisexi; Ja warjele meitä silde pahalda wiholiselda/ että

hän

hän ohdackeit secaan kylwä sajs. Warjele meitä suruttomudest / pidä sinun pelgosas ja auta caickinaisis kiusauxis / sijhenasti cuin me täydelisest autuaxi tulemma / Amen.

Cuudendena Sunnuntaina loppiaisest.

Collecta.

HERra Jumala / warjele sinun Canssas / ja anna Pyhä Nimes aina cunnioitetuxi tulla / että me sinulle otolliset olisimma / ja saisimma sinulda sekä rummillisia että hengellisiä lahjoja. Sinun rackan Poicas JEsuxen Christuxen / etc.

Epistola on nijncuin Wijmmeissäkin Sunnuntaina.

Tulcat tänn caick sano Jumalan /

Evangelium nijncuin Matthiuxen Päiwänä Paastos.

Rucous.

HERRA Jumala taiwalinen Isä / joca sinus sinun poicas JEsuxen Christuxen cautta ilmoittanut olet / me rucoilemma sinua / pidä meitä sinun pyhäsä sanasas loppun asti / etten me seura nijden wijlasten ja toimelisten pahendawaista esicuwa mailmasa: Waan että me caickinaisis wastoinkäymisis ja ahdistoxis / cuin sinun sanas tähden meidän päällem tulla taita / turwalisest idzem

idzens sihen lohdutoxen luotaisim/ etc. sin
olet meille lahjoittanut ja andanut omaisude
sinun poicas JEsuxen Christuxen / tahdo
myös meitä pitää lapsinas / ja suoda ijancai
kisen autuuden / Amen.

Sunnuntaina Septuagesima.

Collecta.

HErra Jummala / cuule armollisest sinun Can
sas rucouxes / että me / jotca ansiosta meidä
syndeim tähden waiwatan / sinun Nimes cunni
an tähden laupialisest / wapahdetuxi tulisimma
Sinun Poicas / etc.

Epistolan Kirjoitta P. Pawali Apost. Corinth. tygö / 1. Cor. 9.

RAckat weljet / ettäkö te tiedä / että ne / jotca
kijstasa juoxewat / caicki toisin juoxewat
mutta yxi palcan ennättä? Juoscat sijs nijn
että te käsitäsitte. Mutta jocainen cuin kil
woittele / caikista hän idzens wältä. Ne toisin
sitäwarten / etää he catowaisen Crunun saisit;
Mutta me / että me ijancaickisen saisimma.
Mutta en minä nijn juoxe / cuin tietämättömän
puolen; Ja en minä nijn kilwoittele / cuin tul
da pieräin. Waan minä curitan ruumistani
ja alaspainan sitä / etten minä muille saarnais
ja idze hyliättäwäxi tulisin.

En minä tahdo sitä teildä / rackat weliet
salata / että meidän Isäm owat caicki pilwen
alla

alla olet / caicki owat he meren läpidze waeldä-
net. Ja caicki Mosexelda castetut pilwäsä ja
meresä. Ja owat caicki yhtäläistä hengellistä
ruoca syönet. Ja owat myös caicki yhtäläistä
hengellistä juoma juonet. Sillä he joit sijtä
hengelisestä calliosta / joca heitä seurais / joca
callio on Christus. Mutta ei heistä monda
ollet Jumalalle otolliset: Sillä he maahan
lyötin corwesa.

Taiwan Waldacunda on wedet / pag. 51.
Jumala suurest hywydest / pag. 135.

Evangeliumin kirjoitta P. Matth. Evangel. Cap. 20.

SIihen aican sanoi JEsus Opetuslapsillens / tämän Wertauxen: Taiwan waldacunda on perhenisännän wertainen / joca warahin huomeneldain läxi ulos / palckaman työwäke wijnamäkeens. Ja cuin hän oli sopinut työmiestens cansa määrätyst päiwäpalcast / lähetti hän heidän wijnamäkens. Ja hän meni ulos liki colmannella hetkellä / näki hän muita seisowan turulla joutilasna / ja sanoi heille: Mengät myös te minun Wijnamäkeni / Ja mitä cohtullinen on / nijn minä annan teille. Nijn he menet sinne. Ja taas hän meni ulos liki cun-

deij-

dennella ja yhdexännellä hetkellä / ja teki myös nijn. Mutta yhdellätoistakymmenellä hetkellä läxi hän ulos / ja löysi muita joutilasna seisomast / ja sanoi heille: Mixi te täsä caiken päiwän joutilasna seisotte? He wastaisit: Ei ole kengän meitä palcannut. Hän sanoi heille: Mengät te myös minun Wijnamäkeni / ja mitä cohtuus on sen pitä teidän saaman.

Cosca ehto tuli / sanoi Wijnamäen Isändä Perhens haldialle: Cudzu työwäki / ja maxa heidän palckans / ruweten wijmeisest ensimäisijn asti. Ja cuin ne tulit / jotca liki yhdellä toistakymmenellä hetkellä tullet olit / ja sait cukin päiwäpalcan. Cosca ensimäiset tulit / luulit he enämmän saawans. Ja he myös sait cukin päiwäpalkan. Ja cuin he sait / napisit he Perhenisändätä wastan / ja sanoit: Nämät wijmeisit olit ainoastans yhden hetken työsä / ja sinä teit heidän meidän werraxem / jotca olemma candanet päiwän cuorman ja helten.

Nijn hän wastais yhdelle heistä / ja sanoi: ystäwän en tee minä sinulle wäärytta: etkös

sopi-

sopinut minun cansani määrätyst palcast? Ota se cuin sinun tule/ ja mene matcas? minä tahdon myös tälle wimmeiselle anda nijncuin sinulengin. Wai engö minä saa tehdä minun caluftani mitä minä tahdon? taicka cadzotcos sentähden carsast että minä hywä olen? Nijn wijmeiset tulewat ensimäisixi/ ja ensimäiset wijmeisixi. Sillä monda owat cudzutut/ mutta harwat walitut.

Rucous.

OHErra Jumala taiwallinen Isä/ joca sinun Pyhän Sanas cautta olet meidän sinun Wijnamäkees cudzunut/ me rucoilemma sinua/ anna Pyhä Henges meidän sydämijn/ että me sinun Wijnamäesäs vscolisest työtä tekisim/ sinun sanastas ja tahdostas aina ahkeroidzisim / ja caiken meidän toiwom asetaisim sinun armohis / cuins meille sinun Poicas JEsuxen Christuxen cautta walmistanut olet ja nijn ijancaickisen autuuden saisim/ Amen.

Sunnuntaina Sexagesimæ.

Collecta.

OHErra Jumala taiwallinen Isä/ sinä näet etten me meidän omijm töihim vscalla/ suo sijs armollisest/ että me caicki wastoin käymiset/ sinun rackan Poicas armollisen awun cautta kärsimises woitta woisimma. Sinä joca elät ja hallidzet ijancaickisest ijancaickiseen.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apost. Corinth tygö/ 2 Cor. 11.

RAckat weljät te kärsitte mielellän tyhmiä että te idze wijsat oletta. Te kärsittä jos jocu teitä repele/ jos jocu teidän ylidzenne idzens corgotta/ jos jocu teitä lyö caswoille. Sen minä sanon häwäistyxen tähden/ nijncuin me heicot olisimma. Mihingä jocu vscalda (minä puhun tyhmydes) siehen minä myös vscallan. He owat Ebrerit/ minä myös. He owat Israelitit/ minä myös. He owat Abrahamin

 siemen/

siemen / minä myös. He owat Christuxen palweliat
(minä puhun tyhmäst)palio enämin minä olen. Mi-
nä olen enämän työtä tehnyt. Minä olen enämän
haawoia kärsinyt. Minä olen vseimmin fangina
ollut. Vsein olen cuoleman hädäs ollut. Judalaisilda
olen minä widesti näliäkymendä haawa sanut/ yhtä
wailla Colmasti olen widzoilla piesty. Olin wih-
doin kiwitetty Colmasti olen minä tullut haap-
rickohon. Yösen ja Päiwän olin minä meren sywy-
des. Minä olen vsein waeldanut. Minä olen ollu
weden hädäsä. Hädäsä ryöwärein keskellä. Hädäsä
Judalaisten keskellä. Hädäsä pacanain keskellä.
Hädäsä Caupungeisa. Hädäsä corwesa. Hädäsä
merellä. Hädäsä wiecasten weliäin seas. Työsä ja
tuscas. Suuresa walwomises. Isomises ja janos.
Paliosa paastosa. Wilusa ja alaistomudesa.

Ilman nijtä cuin muutoin tapahtuwat / nimit-
täin/ että minua jocapäiwä walwatan / ja pidän
surun caickista seuracunnista. Cuca on heicko/ ja
minä myös heicoxi tule? Cuca pahoitetan/ ia
minä pala? Että minun pitä nyt idziäni kerskel-
man/ uhn minä kerscan idziäni minun heicko-
destan. Jumalan ja meidän HERRan JEsu-
xen Christuxen Isä/ joca olcon ylistetty ijancaickisest
tietä etten minä walehtele.

Kylwäjä siemenens meni kylwämän/ pag. 51.
O HErra sun Pyhä Sanas / pag. 135.

Evangeliumin / kirjoitta p. Lucas Evangelista / Cap. 8.

CJehen aican/ cosca palio Canssa cocoon nu-
kariensit jocaidzest Caupungist hänen tygöns
sanoi hän wertauxen: Kylwäjä meni vlos siemen-
täns kylwämän/ ia cuin hän kylwi/ langeisit mu-
tamat/ tien oheen ja se talattin/ ja taiwan linnu-

sält sen. Ja muutamat langeisit kiwistöhön/ ja cosca ne tulit ylös/ cuiwetuit ne ettei ollut märkyttä. Ja muutamat langeisit oriantapuroihin/ ja oriantapurat ynnä ylöskäwit/ ja tucahutit ne. Ja muutamat langeisit hywän maahan/ ja ne tulit ylös/ ja teit satakertaisen hedelmän. Cosca hän tämän sanoi/ huusi hän jolla on corwat cuulla/ se cuulcan.

Nijn hänen Opetuslapsens kysyit hänelle/ sanoden: Mikä olis tämä wertaus? Hän sanoi: Teille on annettu tuta Jumalan Waldacunnan salautta/ mutta muille wertausten cautta/ ettei heidän sitä pidäis näkemän/ waika he näkisit: Eikä ymmärtämän waickat he cuulisit.

Tämä on se Wertaus: Siemen on Jumalan sana. Mutta jotca tien oheen langeisit/ owat ne/ jotca cuulewat/ sijtte tule Perkele/ ja otta sanan heidän sydämistäns/ ettei he uscois ja wapaxi tulis. Mutta jotca kiwistöhön/ owat ne/ cosca he cuulewat/ ottawat he sanan iloll wastan/ ja ei heillä ole jurta/ hetkeri he uscowat/ ja kiusauxen ajalla pois langewat. Mutta jotca oriantap puroihin langewat owat ne/ jotca cuulewat/ ja pois menewät/ ja tucahutetan surusta/ rickaudest ja elämän hecumasta/ eikä canna hedelmätä. Mutta jotca hywän maahan owat ne/ jotca sanan cuulewat/ ja kätkewät hywällä ja toimellisella sydämellä/ ja saattawat hedelmän kärsimises.

Rucous.

ME kijtäm sinua HErra Jumala taiwallinen Isä/ että Pyhän sanas sinun Poicas JEsuxen Christuxen cautta meidän secaam kylwänyt olet/ ja rucoilem sinua/ että Pyhän Henges cautta nijn walaisisit meidän sydämän/ että me tätä sinun Sanas ahkerast cuulisim/ hywällä sydämellä käckisim ja kärsimises hedelmän cannaisim/ engä annais synnille i-

enämmin: Dawidin Poica / ärmahda nua. Nijn JEsus seisatti / ja käski hän talutta tygöns. Ja cuin hän läheni / kysy hän hänelle / ja sanoi: Mitäs tahdot / et minun pitä sinulle tekemän? Hän sanoi: H ra / että minä näkisin. Ja JEsus sanoi h nelle: Ole näkewä / sinun uscos autti sin Ja hän sai cohta näköns / ja seurais händ ja cunnioidzi Jumalata. Ja caicki Ca cuin sen näit / kijtit Jumalata.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä / sinä joca sin Poicas Jesuxen Christuxen cautta olet aw nut sokian miehen silmät / ia andanut nähdä walk den. Me waiwaiset syndisest rucoilemma sinua / ett Pyhän Sanas cautta walaisisit meidän sokian sy mem / että me sinun Poicas JEsuxen Christu cautta / joca meidän tähtem ristin päälle cuolett ja meidän syndeim edest maxon tehnyt on / sinun sein tundisim / ia caickinaisis waiwois ja kiusau sinun ainoan armolista apuas anoisim / ja si laupiudes jälken lohdulisella rucouxella edzisim nijn lohdutoxen ia turwan / Perkelettä / syndi cuolemata wastan löydäisim / Amen.

1. Sunnuntaina Paastos Quadragesim

Collecta.

OVO HErra Jumala / että mailman meno nun pyhän säändös jälken asetettaisin / j nun Seuracundas sais iloita lewolisest Jumalud Sinun Poicas Jesuxen. C

Corinth. tygö / 2. Cor. 6.

NAckat weliet / me neuwomme teitä nijn cuin Apulaisia / ettet te Jumalan Armo huckan ottais: sillä hän sano: minä olen otolkella aialla sinua cuullut / ia olen sinua auttanut päiwänä auttanut. Cadzo / nyt on otollinen aica / cadzo / nyt on autuuden päiwä. Älkäm kellengän josacusa pahennosta andaco / ettei meidän wircam laitetais: Waan osottacam meitäm caickisa asioisa / nijncuin Jumalan palweliat. Suuresa kärsimisesä / wainoisa / hädisä / suruisa / hosumisesa / fangiuxisa / capinoisa / töisä / walwomisisa / paastoisa / puhtaselämäs / taidosa / pitkämielisydesä / suloisudes / pyhäsä Hengesä / wilpittömäsä rackaudesa / totuuden sanoisa / Jumalan wäesä / wanhurscauden sotaasetten cautta / oikialla kädellä ia wasemalla / cunnian cautta ia pilcan / panettelemisen ia kijtoxen cautta. Nijncuin wietteliät / ia cuitengin wagat: Nijncuin tundemattomat / ia cuitengin tutut? Nijncuin cuolewaiset / ia cadzo / me elämme. Nijncuin rangaistut / ia ei cuitengan tapetut: nijncuin murhelliset / ia cuitengin aina iloiset: nijncuin köyhät ia cuitengin monda hyödyttäwäiset: Nijncuin ne joilla ei mitän ole / ia joiden cuitengin caicki omat owat.

Joca Corckeiman turwis istupi / pag. 26.
Meidän linnam on Jumala taiwast / pag. 17.

Evangeliumin kirjoitta P. Matth.

Evangelista / Cap. 4.

SIlloin wietin JEsus Hengeldä Corpeen/kiusatta Perkeleldä. Ja cosca hän oli paastonnut / neliäkymmendä päiwä / ja neliäkymmendä yötä / niin hän isois. Ja kiusaia tuli hänen tygöns / ia sanoi: Jos sinä olet Jumalan Poica / niin sano / että nämät kiwet leiwixi tulewat. Mutta hän wastais / ja sanoi: Kirioitettu on / ei ihminen elä ainoastans leiwäst / mutta jocaidzest sanast cuin Jumalan suusta lähte.

Silloin otti Perkele hänen Pyhän Caupungin / ia asetti hänen Templin hariallel / ja sanoi henelle: ios sinä olet Jumalan Poica / niin laske sinus ales päin: Sillä kirioitettu on / hän anda käskyn Engeleillens sinusta / ja he käsissäns candawat sinun / ettes ioscus jalcas kiwen loucka. Niin JEsus sanoi hänelle: Taas on kirioitettu / ei sinun pidä kiusaman sinun HErras Jumalatas.

Taas wei hänen Perkele sangen corkial wuorelle / ia osotti hänelle caicki mailman Waldacunnat / ja niiden cunnian / ia sanoi hänelle: nämät caicki minä annan sinulle / jos sinä langet maahan / ia cumarrat minua. Niin sanoi JEsus hänelle: Mene pois Sa-
tha-

than: sillä kirjoitettu on/ sinun HErras Jumalatas pitä sinun cumartaman / ia händä ainoat palwelemā. Silloin jätti häne Perkeleia cadzo Engelit tulit / ia palwelit händä.

Rucous.

OHErra rucoilemma sinua HErra Jumala caikkiwaltiaen Isä / että meidän pahin wihamiehen Perkele nijncuin kiliuwa Leion aina ymbärins käy / ja edzi ketä hän sais niellä että sinä sinun Poicas JEsuxen Christuxen cähden / ynnä Pyhän Hengen cansa olisit meille awullinen / ja sinun Pyhän Sanas cautta wahwistaisit meidän sydämen / ettei meidän wiholisen meitä woitais / waan me olisim aina sinun armos warjon alla / ja sinun tykönas ijancaickises autuudes elä saisim / Amen.

II. Sunnuntaina Paastos *Reminiscere*

Collecta.

OHErra Jumala / sinä näet / etten me idze meistäm mihingän kelwolliset ole hallidze sijs meitä hengen ja ruumin puolesta / että rumis olis caikilda nijldä warieldu / cuin wahingoliset owat sasydän caikista pahoista haluista puhdistetuxi tulis. Sinun Poicas Jesuxen / etc.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apost. Thessaloniserein tygö / 1. Thess. 4.

Wielä / rackat weliet / rucoilemme me teitä / ja neuwomme HERRas JEsuxes nijncuin te meildä cuulket oletta / cuinga teidän waeldaman ja Jumalalle kelpaman pitä / että te täydelisemmäxi tulisitta: Sillä te tiedätte

 ne

me käskyt / jotca me HErran JEsuxen cautta teille annoimma. Sillä se on Jumalan tahto / teidän pyhydenne / että te hworuta wäldätte / ja että jocainen pidäis hänen astians pyhydes ja cunnias. Ei himoin halauxis / nijncuin pacanat / jotca ei Jumalasta mitän tiedä. Ja ettei yxikän sorrais eikä pettäis weliens josacusa asias: Sillä idze HErra on caickein näiden costaja / cuin me teille sanonet ia todistanet olemma: Sillä ei Jumala ole meitä cudzunut saastaisuteen / waan pyhyteen

Sun tygös HErra Christe huudan / pag. 139

Sinun tygös HErra tulen / pag. 38.

Evangeliumin kirjoitta P. Matth. Evangelista / Cap. 15.

SIlloin läxi Jesus sieldä / ia tuli Tyrin ia Zidonin maan ären: Ja cadzo / Cananean waimo / ioca nijstä maan äristä oli tullut huusi händä sanoden: Herra Dawidin Poica / armahda minun pääleni / minun tyttären waiwatan hirmuisest perkeleldä. Mutta ei hän sanacan händä wastannut. Nijn hänen Opetuslapsens tulit / ia rucoilit händä sanoden: Eroita händä sinustas / sillä hän huuta meidän jälkem. Nijn hän wastaten sanoi: en ole minä lähetetty / waan cadonnetten lammasten tygö Israelin huonesta. Mutta se tuli / ia cumarsi händä / sanoden:

HE

HErra / auta minua. Nijn hän wastaten sanoi: Ei ole sowelias / otta lasten leipä ja heittä penicoille. Niin se wastais: totta Herra / syöwät cuitengin penicatkin niistä muruista / jotca heidän Herrains pöydäldä putowat. Silloin JEsus wastaten sanoi hänelle: O Waimo / suuri on sinun uscos / tapahtucon sinulle nijncuin sinä tahdot / ja hänen tyttärens tuli sillä hetkellä terwexi.

Rucous.

HE rucoilemma sinua HErra Jumala taiwallinen Isä / ettäs Pyhän Henges cautta wahwistaisit meidän sydämen / että me wahwas uscos ja toiwos / turwaisim sinun armoos ja laupiutees ia waicka meidän aina meidän omatundom / syndeim ia kelwottomuden tähden / tulis kyllä peliätä / me mahdam cuitengin / nijncuin Cananean Waimo / turwata sinun armoihis / ia caickinaisis kiusauxis ja waiwois sinulda apua ia lohdutusta anoa / Jesuxen Christuxen meidän HErran cautta / Amen.

III. Sunnuntaina Paastos / Oculi.

Collecta.

HCaickiwaldias Jumala / me rucoillema sinua / ettäs armolisest meitä cuulat / ja sinun woimallisen kätes meitä warteleman ojennaitsit. Sinun Poicas etc.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apost.

Epheserein tygö / Cap. 5

NIin olcat sijs / tackat weliet / Jumalan

Ciij seurg-

Cosca riettás hengi láhte ihmisest/ nijn h
waelda carkeita packoia/ edzi lepo / ia ei lö
dá: Nijn hán sano: Miná palaian min
huoneseni/ josta miná láxin. Ja cuin h
sinne tule/ löytá hán sen luudilla lacaistuxi
caunistetuxi. Silloin hán mene ja otta ca
sans seidzemán muuta pahembata henge
cuin he sinne tulewat/ asuwat he siellá/
sen ihmisen wijmeiset tulewat/ pahemma
cuin ensimáiset.

Ja tapahdui / cosca hán náitá sanoi: co
gotti yxi waimo Canssan seast ánens/ ia s
noi: autuas on se cohtu/ joca sinun candan
on/ia ne nisát/ joitas imit. Nijn hán sanoi
Autuat owat ne jotca cuulewat Jumala
Sanan / ia kátkewát sen.

Rucous

HErra Jumala taiwalinen Isá/ siná joca sinu
Poicas meidán HErran JEsuxen Christu
annoit sentáhden ihmisexi tulla/ että hán Perkel
wallan tyhiáxi tekis/ ja meitá waiwaisia ihmis
sildá pahalda wiholiselda wartelis/ Sentáhden m
kijtámme sinua sencaltaisen sinun armolisen apu
edest/ ja rucoilemma meitám caickinaises kiusaux
holhoman ja Pyhállá Hengelläs armolisest sinu
Sanasas ja pelgosas pitámän / että me sildá paha
da wiholiselda pelastetuxi/ ja sinun Poicas caut
ijancaickisest autuaxi tulisim/ Amen.

Puol

Collecta.

Auta meitä / Caickiwaldias Jumala / että me / jotca meidän syndeimme tähden waiwatan / sinun laupiudes armolla lohdutetuxi tulisim. Sinun Poicas etc.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apost. Galaterin tygö / Cap. 4:

Nackat weliet / kirjoitettu on: Abrahamilla oli caxi poica / yxi oli palcka waimosta ja toinen wapaasta. Mutta joca palckawaimosta oli / se oli lihasta syndynyt / ja joca wapaast oli / se lupauxen cautta syndynyt oli. Nämät sanat jotakin merkidzewät / ja owat ne caxi Testamenti / yxi Sinain wuoresta / joca orjuteen synnyttä / joca on Agar: Sillä Sinain wuori Arabias Agarixi cudzutan / ja ulottu hamaan Jerusalemin / joca nyt on / ja on lastens cansa oriana. Mutta se Jerusalem joca ylhäldä on / on wapa / hän on caickein meidän Äitim: Sillä kirjoitettu on / iloidze sinä lapsitoin joca et synnytä / pacahda ja huuda sinä joca et rascas ole: Sillä yxinäisellä on palio enämbi lapsia / cuin sillä jolla mies on. Mutta me (rackat weliet) olemma laupauxen lapset / Isaachin jälken. Ja nijncuin se joca silloin lihan jälken syndynyt oli / wainois sitä joca Hengen jälken syndynyt oli: nijn se nytkin tapahtu. Mutta mitä Ramattu sano? Aja palckawaimo poikinens ulos: Sillä ei palckawaimon poian pidä perimän wapaanpojan cansa. Nijn me siis olemma / en palcawaimon pojat / waan wapaan,

Mielen

Mielen mix furet mailman / pag. 141.
O Ihminen ajatell aina / pag. 100.
Jumalan päälle panen turwan / pag. 125.

Evangeliumin kirjoitta P. Johannes Evangelista / Cap. 6.

SIehen aican meni JEsus Galilean meren ylidze / jocka on Tyberian Caupungin tykönä. Ja händä seurais palio cansa / että he näit hänen merckins cuin hän teki sairaisa. Niin JEsus meni ylös wuorelle / ja istui siellä Opetuslastens cansa. Ja lähestyi Judalaisten Pääsiäis juhlapäiwä. Cosca Jesus nosti silmäns / ja näki tulewan palio Caussa tygöns / sanoi hän Philippuxelle: custa me ostamma leipiä näidän syödä? Mutta sen hän sanoi kiusaten händä: sillä hän tiesi mitä hän tekewä oli. Wastais Philippus händä: Cahden sadan Penningin leiwät ei täydyis heille / että cukin wähängin sais. Sanoi yxi hänen Opetuslapsistans hänelle / Andreas Simon Petarin weli: Täsä on yxi nuorucainen / jolla on wijsi ohraista leipä ja caxi cala / waan mitä ne owat näin palio[lle]? Mutta JEsus sanoi: Asettacat Cansa atrioidzeman / ja siinä paicas oli palio ruoho. Niin atrioidzi lähes wijsi tuhatta

miestä. Ja JEsus otti leiwät / kijtti ja andoi Opetuslapsille / mutta Opetuslapset jagoit atrioidzewille / nijn myös caloista nijn palio cuin hän tahdoi.

Cosca he rawitut olit / sanoi hän Opetuslapsillens: Cootcat murut cuin jäit / ettei ne huckuis. Nijn he cocoisit / ja täytit caxitoistakymmendä Coria muruilla / wijdestä ohraisesta leiwästä jotca nijldä lijaxi olit cuin atrioidzit. Cosca ne ihmiset sen merkin näit cuin JEsus teki / sanoit he: Tämä on totisest se Propheta / joca mailman tulewa oli. Cosca JEsus ymmärsi että he tahdoit tulla ja tehdä hänen Cuningaxi / lymy hän taas wuorella yxinäns.

Rucous.

O HERra Jumala taiwallinen Isä / sinä joca sinun Poicas cautta corwesa wijsituhatta miestä / ilman waimoita ja lapsita / wijdellä leiwällä ja cahdella calalla runsasti ruwinnut olet: Meruoilemma sinua / että sinä armollisest sinun siunauxellas myös meitä lähestyisit / ja warjelisit ahneudest / ja tämän elämän ylönpaldisest murhest / että me ensist ja ennen caickia sinun waldacunda ja wanhurscautas edzisim / ja nijn caickis / cuin me sielun ja ruumin puolest tarwidzem / sinulda autuxi tulisim / JEsuxen Christuxen meidän Herran cautta / Amen.

V. Sunnuntaina Paastos / Judica.

NE rucoiliemm sinua Caickiwaldias Jumala Hettäs armolisest holhoisit sinun Seuracun das ia händä sekä ruumin että sielun puolest hallit. Sinun Poicas / etc.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Aposto Ebreerein tygö / Cap. 9.

NAckat weliet / Christus on tullut tulewaisten tawarain ylimmeisexi papixi / suremman ja täydelisemmän Majan cautta / joca ei käsillä tehty ole / se on / joca ei näin ole rakettu / eikä Cauristen taicka Wasickain weren cautta / waan hän on oman werens cautta mennyt pyhän / ja ijancaickisen lunastuxen löynnyt: Sillä jos Härkäin ja Cauristen weri ja pryscotettu Lehmän tuhca / pyhittä saastaiset lihallisesen puhtauteen: Cuinga palio enämmin Christuxen weri / joca idzens ilman caicki wiata ijancaickisen Hengen cautta Jumalalle uhrannut on / puhdistaxens meidän omatunnom Cuolewaisista töistä / / eläwätä Jumalata palwelemas? Ja sentähden on hän myös Uden Testamendin wälimies / että ne jotca cudzutut owat / sen luwatun ijancaickisen perimisen saisit / että hänen cuolemans sijnä wälilläkäwi / jocaon nijstä ylidzekäymisist lunastuxexi tapahtunut / cuin endisen Testamendin alla olit.

O HErra Jumala taiwast / Me kyllä / pag.
O HErra Jumala taiwast / me kijtäm / 136.

Evangeliumin kirjoitta P. Johannes Evang. Cap. 8.

Sill

Silloin sanoi Jesus Judalaisille: Cuca teistä nuhtele minua synnin tähden? Jos minä sanon teille totuuden/ mixet te vsco minua? Joca on Jumalast/ hän cuule Jumalan sanan/ sentähden et te cuule/ ettet te Jumalast ole. Nijn wastaisit Judalaiset/ ia sanoit hänelle. Engös me oikein sano? Sinä olet Samaritani/ ia sinulla on Perkele. Jesus wastais/ ia sanoi: Ei minulla ole Perkele/ waan minä cunnioidzen minun Isän/ ia te häwäisitte minua/ en minä edzi oma cunniani/ yxi on joca sitä kysy ia duomidze. Totisest/ totisest sanon minä teille: joca kätke minun sanani/ ei hänen pidä näkemän cuolemata ijancaickisesta. Judalaiset sanoit hänelle: Nyt me ymmärsim että sinulla on Perkele: Abraham on cuollut/ ia Prophetat ja sinä sanot: Joca kätke minun sanani/ ei hänen pidä maistaman cuolemat ijancaickisest. Oletcos suurembi cuin meidän Isäm Abraham/ joca cuollut on? Prophetat owat myös cuollet/ mixi sinä idzes teet? JEsus wastais: jos minä idziäni cunnioidzen/ nijn ei minun cunniani ole mitän/ mutta minun Isän cunnoidze minua/ jonga te teidän Jumalaxenne sanotta

joca

jota ette tunne/ mutta minä tunnen hänen. Ja jos minä sanoisin etten minä händä tundis/ nijn minä olisin wahleelia cuin tekin/ mutta minä tunnen hänen ja kätken hänen sanans. Abraham teidän Isän iloidzi/ nähdäxen minun päiwäni hän näki sen ja ihastui: Judalaiset sanoit hänelle: Et sinä ole wielä wijdenkymmenen aiastaian wanha/ ja sinä olet nähnyt Abrahamin? JEsus sanoi heille: Totisest/ totisest sano minä teille/ ennencuin Abraham olican/ olen minä. Nijn he poimit kiwiä lasketaxens händä. Mutta JEsus lymyi ja läxi Templist.

Rucous.

HErra Jumala taiwallinen Isä/ sinun racas Poicas meidän Wapahtajan JEsus CHristus sano: Joca kätke minun sanani/ ei hänen pidä näkemän cuolemat ijancaickisest me rucoilem sinua/ anna Pyhä Hengens meidän sydämihin/ joilles Pyhän Sanas olet cuulla suonut/ että me meidän sen wastan ottaisim/ siehen meitäm aina luottaisim/ ja idze cuolemangin hetkellä turwaisim. Amen.

Palmu Sunnuntaina.

Collecta.

CAickiwaldias ijancaickinen Jumala joca sinun racastan Poicas JEsuxen CHRistuxen meidän Wapahtajam/ annoit miehuden otta päällens/ ja ristin

ristin ale käydä / meille caikille nöyröden esicuwaxi; suo armollisest / että me caikisa / cuin sinä meidän päällem annat tulla / olisim kärsiwäiset / ja sinun pyhälle tahdolles cuuliaiset. Sinun Poicas / etc.

Epistolan kirioitta P. Pawali Apost. Philipperein tygö / Cap. 2.

Racat weljet / cuilakin olcon se ajatus / cuin Christuxella JEsuxella oli / joca / waicka hän oli Jumalan muodos / ei lukenus saalixi Jumalan muotoinen olla / waan alensi idzens / otti orjan muodon päällens / ja tuli muiden ihmisten wertaisexi / ja löyttin menoisa nijncuin ihminen. Nöyryytti idzens / ja oli cuoleman saacka cuuliainen / ja ristin cuoleman asti. Semähden on myös Jumala hänen corgottanut / ja andanut hänelle Nimen / joca caickia nimiä suurin on: Että JEsuxen Nimeen pitä caicki polwet heidäns cumartaman / jotca taiwasa ja maan päällä / ja maan alla owat / ja caicki kielet pitä tunnustaman / että JEsus Christus on HErra / Isän Jumalan cunniaxi.

JEsus Christus lunastajam / pag. 68.

Kijtet olcon JEsuxen Nimi / pag. 121.

Evangeliumin sias luetan HErran Ehtollisest / 1. Cor. 11.

Minä olen sen HErralda saanut / jonga minä teille annoin: sillä Herra JEsus sinä yönä jona hän petettin / otti leiwän / kijtti / murssi ja sanoi: Ottacat syökät / tämä on minun ruumin / joca teidän edestän murretan

tetan / se tehkätte minun muistoxeni. Nii
myös Calkin ehtollisen jälken ja sanoi: Tämä
Calcki on Usi Testamenti minun weresäni
se tehkät / niin vsein cuin te juotta / minun
muistoxeni. Sillä niin vsein cuin te syöt
tästä leiwästä / ia juotta tästä Calkista / pi
teidän Herran cuoleman julistaman / sijhen
sti cuin hän tule: Mutta joca kelwottoma
syö tästä leiwästä / ia juo HErran Calkist
se on wicapä HErran ruumiseen ia weree
Niin coetelcan ihminen idziäns / ia sitte syö
kän tästä leiwästä / ia juocan tästä Calkista
Sillä joca syö taicka juo kelwottomast / hä
syö ia juo Duomion idzellens / ettei hän He
ran ruumista eroita.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä / sinä joca sin
rachan Poicas JEsuxen Christuxen cautta w
enistit köyhälle Christicunnalles täsä mailmas y
den pyhän Ehtolisen ia lohdulisen Sacramentin
josa hänen pyhä Ruumins ia callis Werens leiw
ia wijnan alla syndein andexi saamisexi nauti
taetan / me rucoilemma sinua hallidze meidän sy
men pyhällä hengelläs / että me tämän Sacram
tin pyhää korkeutta ia corkeuden pyhyttä aina
kistelisim / oikian ymmärryxen sijtä käsitäisim /
mielellä vsein sitä nautidzisim: Että me näin
tettut mailman lapsista / tämän Ehtolisen mahd

tom

omissa wieraista / meitäm aina tämän pyhän pöy-
dän hercuilla wirwotaisim / ia sen cautta ijancaicki-
suuteen käsitäisim / Amen.

Pitkänä Perjantaina.

Collecta.

HErra Jumala taiwalinen Isä / joca et sinun
isälisest armostas ole sinun ainocaista Poicas
säästänyt / waan olet hänen ristin cuolemaan
meidän tähtem andanut / me rucoilemma sinua / an-
na sinun pyhä Henges meidän sydämihim / että me
ncaltaisella armolla meitäm lohdutaisim / kärsedes
indiä cartaisim / ia nijtä / cuins meidän päällem
anet / kärsiwälisest kärsisim / ia nijn hänen caut-
ns ynnä sinun cansas ijancaickisen elämän saisim /
Amen.

Epistola / njineuin Palmu Sunnun-
tainakin.

Christuxen pijna muistacam / pag. 87

Evangeljumin / kirjoitta P. Lucas
Evangel. Cap. 23.

NIin wietin myös hänen cansans caxi
muuta Pahantekiätä surmatta. Ja
inhe siehen paican tulit / joca pääkalloin pal-
xi cudzutan / sijnä he hänen ristinnaulidzit
nepahantekiät hänen cansans / yhden oi-
alle / ia toisen wasemalle puolelle. Nijn sa-
oi JEsus: Isä / anna heillen anderi: Sillä
he tiedä mitä he tekewät. Ja hee jagoit hä-
en waattens / ia heitit nijstä arpa. Ja Cans-

sa

sa seisot ja cadzeli / ja Päämiehet pilckaisi
händä heidän cansans / sanoit: Muita hä
wapahti / mutta wapahtacan nyt idzens jo
hän on CHRistus Jumalan walittu. J
huowit myös pilckaisit händä menit ja coc
tit hänelle etickata / sanoden: Jos sinä ol
Judalaisten Cuningas / niin wapahda id
sinus. Oli myös hänestä päällekirjoitus
Grecan / Latinan ja Hebrean bookstawei
kirjoitettu: Tämä on Judalaisten Cuninga

Nijn yxi pahantekijst / jotca myös ripuste
olit pilckais händä / ja sanoi: jos sinä ol
Christus niin waphada sinus ja meitä. Mu
ta toinen wastais / ja nuhteli händä / sanode
Ja et toisin sinäkän Jumalata pelkä / et
olet yhdes cadotuxes; Ja tosin / me olem
ma oikein sijnä: Sillä me saamme meid
töidem ansion jälken / mutta ei tämä mit
paha tehnyt. Ja sanoi Jesuxelle: HErr
muista minua / coscas tulet waldacunda
Nijn Jesus sanoi hänelle. Totisest sa
minä sinulle: Tänäpän pitä sinun olem
minun cansani Paradijsis.

Rucous.

HErra Jumala taiwallinen ja wanhurscas I
sinä joca meille sinun Poicas lahjoittanut

hänen tauttans meitä. Perkelen waldacunnast ja ijancaickisest cuolemast pelastanut ollet. Me rucoilemma sinua / nijncuin sinun Poicas JEsus Christus meidängin edestäm rucoillut on / että meitä warjelisit sinun Sanasas / sen cansa caickinaises kiusauxes ja ahdistoxes lohdutaisit / ja mitäme sinua wastan rickonet olemma / armolisest andexi andaisit: Sinun myös Pyhän Henges cautta meitä pyhittäisit ja autuaxi saattaisit / että me tiedäisim sinun meidän Isäxem / ja ijancaickisest sinun laupiutas ylistäisim ja kijttäisim / Amen.

Pääsiäisnä.

Collecta.

OCaickiwaldias ijancaickinen Jumala / joca tällä ajalla Mosexen cautta sinun Canssas Egyptin maalda johhatit / ja käskit heidän joca wuosi Pääsiäis juhla pitä / ja syödä Pääsiäis lamban. Nijn saata myös meitä / O taiwalinen Isä / sijtä hengelisestä Egyptistä ulos / että mekin osallisexi tulisimme sijtä Pääsiäis lambasta / cuin on sinun rackas Poicas JEsus CHristus meidän HErram / joca elä ja hallidze ynnä sinun cansas Pyhän Hengen yhteydes / yxi totinen Jumala / ijancaickisest ijancaickisen Amen.

Epistolan kirioitta P. Pawali Apost.

1. Corinth. 5.

RAckat weljet / peratcat sentähden se wanha taikina / että te tulisitta uudexi taikinaxi / nijncuin te myös happamattomat oletta. Sillä meillä on myös pääsiäis lammas / joca on Christus / meidän edestämme uhrattu. Sentähden

tähdën pitkäm meidäm Pääsiäisem / ei w
has haparuxes / eikä pahuden ja wääryden
patuxes / waan puhtauden ja totuden hap
mattomasa taikinas.

JEsus Christus yhrix meille pag.105.
Christus cuin cuoletettin / pag.104

Evangeliumin kirjoitta P. Marcu

Evangel. Cap.16.

SJihen aican / cosca Sabbathi culu
oli / osti Maria Magdalena / ja M
Jacobi / ja Salome / hywän hainlijsia w
teita / woidellaxens händä. Ja tulit haud
le / ensimäisnä Sabbathin päiwänä / sang
warhain Auringon coittais. Ja puhuit
sienäns Cuca meille wierittä kiwen haud
owelda? Ja cuin he cadzoit / näit he kiw
wieritetyxi / jonga oli sangen suuri. Ja
he elit hautan menet / näit he yhden nuoru
sen istuwan oikialla puolella / joca oli wa
tettu pitkillä walkeilla watteilla / ja he h
styit. Mutta hän sanoi heille: Älkät hä
mästykö / te edzittä JEsusta Nazarenu
joca ristinaulittu oli / hän ylösnousi ei
ole tääll / cadzo sia cuhunga he hänen pa
Mutta mengät ja sanocat hänen Opetusl
sillens / ja Petarille: Että hän käy teiden e
hän Galilean / siellä te hänen näettä / niin

hän sanoi teille. Ja he menit nopiast vlos / ja pakenit haudalda: sillä wapistus ja hymmästys oli heidän päällens tullut / ei he myös kellengän mitän sanonet / sillä he pelkäisit.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä / sinä joca sinun Poicas meidän syndeim tähden vlos andanut / ja meidän wanhurscaudem tähden ylösherättänyt olet. Me rucoilemma sinua / anna meille Pyhä Henges / sen cautta meitä hallidze / wahwas vscos sinun päälles pidä / caikist synneist wariele / ja tämän elämän peräst ijancaickisen autuuten ylösherätä / Amen.

Toisna Pääsiäisen päiwänä.

Collecta.

GCaickiwaldias Jumala / joca sinun ainocaisen Poicas Jesuxen Christuxen annoit saada woiton cuoleman ylidze / ja awata meille ijancaickisen elämän tien / sus armolisest / että me lujasti hänen päällens vscoisimme / nijn ijancaickisen cuoleman wälttäisimme ja hänen cansas ijancaickisest eläisimme Sinun Poicas / etc.

Epistolan kirioitta P. Lucas Apostlein tegois / Cap. 10.

NIin Petari awais suuns / ja sanoi, nyt minä todexi löydän / ettei Jumala cadzo ihmisen muoto / waan caikisa Canssoisa / joca händä pelkä ja teke wanhurscautta se on Jumalalle otollinen. Kyllä te tiedätte sen saarnan jonga Jumala Israelin lapsille lähetti ja julisti rauhan Jesuxen Christuxen cautta (joca

caike

caickein HErran on) josta saarnasta on sanom
cuulunut ymbärins caicken Judean / ensin a
iettin Galileast (sen casten jälken josta Joha
nes sarnais) cuinga Jumala oli woidell
JEsuxen Nazarethist pyhällä Hengellä
woimalla / joca waelsi ymbärins / teki hyw
ja paransi caicki jotca perkeleldä waiwattin
Sillä Jumala oli hänen cansans. Ja me olem
me caickein nijden todistaiat/cuin hän Judea
maacunnas ja Jerusalemis teki. Sen owa
he tappanet / ja ripustit puuhun / jonga Jum
la herätti colmandena päiwänä / ja ilmotti h
nen / ei caikelle Canssalle / waan meille / Jo
Jumala oli ennen todistajaxi walinnut / m
jotca söimme ja joimme hänen cansans / sijt
cuin hän nousi cuolluista. Ja hän käski mei
Canssalle saarnaman ja todistaman / että hä
on se joca Jumalalda on säätty eläwitten
cuolluitten duomarixi. Hänestä caicki Pr
phetat todistawat / että jocainen cuin usco h
nenpäällens pitä hänen Nimens cautta syn
nit andexi annettaman.

Evangeliumin kirjoitta P. Lucas Evangelista / Cap. 24.

SInä Päiwänä / menit caxi heistä yht
kylään / joca oli Jerusalemist ennde
kymmenen macomitan pääsä / Emaus n
meldä. Ja puhuit keskenäs caikista nijst
cuin tapahtunut oli. Ja tapahdui heidä
puhuisans ja tutkistellesans keskenäns / et

JEsu

JEsus idze heitä läheslyi/ ia matcusti heidän cansans. Mutta heidän silmäns pidettin/ ettei he händä tundenet. Nijn hän sanoi heille. Mitkä puhet ne owat cuin te pidätte keskenän käydesän / ia oletta murhelliset? Nijn Cleophas nimeldä wastais / ia sanoi hänelle: Oletcos ainoa muucalainen Jerusalemis / joca et tiedä mitä siellä näinä päiwinä tapahtui? Hän sanoi heille: Mitä? He sanoit hänelle: Sijtä JEsuxesta Nazarenuxesta/ joca oli wäkewä Propheta töisä ia sanoisa / Jumalan ia caiken Canssan edes. Cuinga meidän ylimmäiset Papit ia Päämiehet ylönannoit hänen cuoleman cadotuxen/ ia ristinnaulidzit hänen: mutta me luulimma hänen sixi/ joca Israelin piti lunastaman. Ja sijtte on jo colmas päiwä tänäpän cuin nämät tapahduit. Owat myös muutamat waimot meistä peliättänet / jotca warahin amulla tulit haudalle / ia cuin ei he löytänet hänen ruumistans / tulit he ia sanoit / että he Engelingin näyn nähnet olit/ jotca sanoit hänen eläwän. Ja muutamat meistä menit haudalle / ia löysit nijncuin waimot olit sanonet / mutta ei he händä löynnet.

D Ja

Ja hän sanoi heille: O te tompelit ja
tat sydämest vscoman nijtä caickia / cu
Prophetat puhunet owat. Eikö Christu
pitänyt näitä kärsimän / ia hänen cunnia
sisälle käymän? Ja hän rupeis Mosexest
caikist Prophetaist / ia selitti heille caicki
oituxet / cuin hänestä sanotut olit. Ja he lä
syit Kylä / iohonga he menit / ia hän teei
hänens edemmä käymän. Ja he waa
händä / ia sanoit: Ole meidän cansam: S
Ehto joutu / ia päiwä on laskenut / ia hän m
ni oleman heidän cansans. Ja se tapahd
cosca hän atrioidzi heidän cansans / otti h
leiwän / kijtti / mursi ia andoi heille. Niin h
dän silmäns aukenit / ia he tunsit hänen.
hän catois heidän edestäns. Ja he sanoi
skenäns: Eikö meidän sydämen meisä p
nut / cosca hän tiellä meitä puhutteli / ia se
meille kirioituxet? Ja he nousit sillä heti
tapalaisit Jerusalemijn / ia löysit ne yxitoi
kymmendä coosa / ja ne jotca nijden c
olit / Jotca sanoit: HErra on totisest y
nosnut / ia ilmandui Simonille. Ja he i
lit heille mitä tiellä tapahtunut oli / ja cu
hän heildä oli tuttu leiwän murtamisest.

Ruc

HErra Jumala taiwalinen Isä / sinä joca annoit sinun Poicas JEsuxen Christuxen nijllee cahdelle Opetuslapselle Emauxen tiellä ilmoitetuxi tulla/me rucoilemma sinua / sinun Pyhän Sanas ja Pyhän Henges cautta / walaiseman meidän sydämen / että me olisim wahwat ja pysywäiset vscosa vscolisest sinun sanasas rippuisim / sitä mielelläm puhuisim ja ahkerast tutkisim; Ja jos meidän Christuxen Esicuwan jälken / täsä mailmas paljon pitä kärsimän / että me silloin meitäm sinun sanallas lohdutta taidaisim / ja sen mielesäm pidäisim / sijhenasti cuin me sinun Poicas cautta / tämän elämän peräst ijancaickisen elämän herätetyxi tulemma / Amen.

Colmandena Pääsiäisen Päiwänä.

Epistolan kirjoitta P. Lucas Apostolein tegois / Cap. 13.

SIlloin sanoi Pawali Judalaisille: Miehet / rackat weljet / Abrahamin sugun lapset / ja muut Jumalata pelkäwäiset / teille on tämä autuuden puhe lähetetty. Sillä Jerusalemin asuwaiset ja heidän ylimmäisens / ettei he händä tundenet / eikä Prophetain änitä / joita cunnakin Sabbathina luetan: Owat he nämät heidän duomioillans täyttänet. Ja waicka ei he yhtän cuoleman syytä hänes löynet / anoit he cuitengin Pilatuxelda händä tappaxens. Ja cuin he caicki olit täyttänet / mitä hänestä kirjoitettu oli / otit he hänen puun pääldä / ja panit hautan. Mutta Jumala herätti

hänen cuolluista. Ja hän on nyldä nähty mo
da päiwä / jotca hänen cansans Galileast J
rusalemin mennet olit / jotca owat hänen to
staians Canssan edes. Ja me ilmoitamme my
teille sen lupauxen / cuin meidän Isillen
luwattin / jonga Jumala on meille heidän la
sillens täyttänyt / syynä että hän heràtti Jesure

Evangeliumin / kirjoitta P. Lucas Evangelista / Cap. 24

COsca he näistä puhuit / seisoi JEsus h
dän keskelläns / ja sanoi heille: Rauha
con teille. Nijn he hämmästyit / ia pelkäis
ja luulit Hengen näkewäns. Ja hän san
heille: Mitä te pelkätte? Ja mixi sencalta
aiatuxet tulewat teidän sydämeen? Cadz
cat minun käsiänk ja jalcoiani että minä id
olen / ruwetcat minun / ja cadzocat: Sillä
hengellä ole liha eikä luita / niincuin tee nä
tä minulla olewan. Ja cuin hän nämät san
nut oli / osotti hän heille kätens ia jalcans
Mutta cosca ei he wieläkän usconet / ilo
tähden / waan ihmettelit / sanoi hän heill
Ongo teillä täsä mitän syötäwätä? Ja he
nit hänen eteens cappalen paistettua cala /
wähän kimalaisen hunaiata. Ja hän otti s
ja söi heidän nähtens. Nijn hän sanoi heill
Nämät owat ne sanat / cuin minä puhu
teill

teille costa minä wielä teidän cansanne olin: sillä caicki pitä täytettämän mitä kirioitettu on minusta Mosexen lais / Prophetais ja Psalmeis. Silloin hän awais heidän ymmärryxens / kirjoituxia ymmärtämen / ja sanoi heille: Niin on kirjoitettu / ja näin tuli Christuxen kärsiä / ja ylösnosta cuolluista colmandena päiwänä / ia että hänen Nimeens piti parannosta saarnattaman ia synnein andexi andamusta / caikis Canssois / rupeten Jerusalemist.

Rucous.

HErra JEsu Christe / me rucoilemma sinua / ios jocu suru / murhe / pelco ja wapistos meidän päällän tulis / niincuin sinun Opetus lastes / että meille awulinen olisitia meitä isälisest lohdutaisit / niincuin sinä heitä heidän murhesans lohdutit / sanoden: Rauha olcon teille: Anna niin meillengin se todellinen lohdutaia / Pyhä Hengi. Me uscom totisest / että sillä lihalla / ja niillä luilla / cuis hautangin pandin / ylösnosnut olet / ia nyt istut Jumalan oikialla kädellä wartielemas meitä / ja me pääsem myös sinun awullas sinne / tällä meidän lihallam ja werellän / ja sinun kircastetun ruumis caldaisexi tulem. Tämä meille sito laupias HErra JEsu Christe sinun pijnas / cuolemas ja ylös nousemises tähden / Amen.

Melicändenä Pääsiäis Päiwänä.

Epist.

Epistolan kirioitta P. Lucas Apostolein tegos Cap. 3.

SAnoi petari Judalaisille: Te Israelin miehet / Abrahamin / ia Isaachin ia Jacobin Jumala / meidän Isäim Jumala / on hänen poicans JEsuxen kircastanut / jonga te ylönannoitte ia kielsitte pilatuxen edes / coska hän duomizi / että hän piti päästettämän. Mutta te kielsitte sen pyhän ia hurscan / ia anoitte teillenne murhamiestä annetta. Mutta elämän pääruhtinan te tapoitte sen on Jumala cuolleista herättänyt / jonga todistaiat me olemma. Ja sen vscon cautta hänen Nimens päälle / on hän tämän päälle jonga te näettä ia tunnetta / hänen Nimens wahwistanut. Ja sen vsco hänen cauttans / on tälle andanut hänen terwaydens / caickein teidän nähtenne. Nyt rackat weliet minä tiedän että te sen tyhmyde[ss]ä tehnet oletta nijncuin teidän ylimmäisen[ne]kin. Mutta Jumala / joca caickein prophetains suun cautta oli ennustanut / että Christuxen piti kärsimän / sen hän näin nyt täytti. Nijn tehkät parannus / ia palaitcai / että teidän syndinne pois pyhitäisin / ia silloin wirwottamisen aiat tulisit HErran caswon eteen / cosca hän sen teille lähettä / josta nyt ennen saarnattan / JEsuxen Christuxen.

Evangeliumin kirioitta P. Johannes Evangelista / Cap. 21.

SItte ilmoitti Jesus taas idzens Tyberian mere tykönä / ia hän ilmoitti idzens

näin: Simon Petari ia Thomas/ioca Caxois
seri cudzutan/ olit ynnä ia Nathanael/ ioca
oli Galilean Canast/ ia Zebedeuxen poiat/
ia caxi muuta hänen Opetuslapsistans. Sa-
noi Simon Petari heille: Minä menen ca-
laan: Ne sanoit hänelle: Me menemme can-
sas: Nijnhe menit ia astuit cohta wenhesen/
ia ei he sinä yönä mitän saanet. Mutta cos-
ca io amu oli/ seisoi JEsus rannalla/ mutta
ei Opetuslapset tiennet että se oli JEsus.
Sanoi JEsus heille: Lapset/ ongo teillä mi-
tän syötäwätä? He wastaisit händä. Ei. Hän
sanoi heille: Laskecat werckonne oikialle puo-
le wenhetä/ nijn te löydätte. Nijnhe laskit
ia tuli nijn palio caloia/ ettei he woinet wetä.
Nijn sanoi se Opetuslapsi/ ioca JEsus racas-
ti/ Petarille: HErra se on. Cosca Simon
Petari sen cuuli/ että se oli HErra/ wyötti
hän hamen ymbärillens: Sillä hän oli ala-
sti/ ia heitti idzens meren. Mutta muut
Opetuslapset tulit wenhellä: Sillä ei he ollet
caucana maalda/ waan lähes caxi sata kynä-
rätä/ ia wedit werckoia caloinens. Cosca
he olit maalle tullet/ näit he hijlet/ ia calat
nijden päällä/ ia leiwän. JEsus sanoi heille:

 tuocat

tuocat tánne nÿstá caloista (nin te nyt saitte.
Simon Petari meni ia weti werkot maalle/
táynnáns suuria caloia/ sata ia colme cuudet-
takymmendá. Ja waicka nÿtá nÿn mondo
oli/ ei cuitengan werckot rewennet. JEsus
sanoi heille: tulcat rualle: mutta ei yxikán O-
petus lapsista vscaldanut hándá kysyá/ cucas
olet? Sillá he tiesit sen olewan Herran. Nÿn
JEsus tuli/ otti leiwán ia andoi heille/ nÿn
myös calan. Támá on colmas kerta/ cuin
JEsus Opetuslapsillens ilmestyi/ sitte cuin
hán oli ylös nosnut cuolleista.

Rucous.

OHErra JEsu Christe/ joca jálken ylösnousemises cuolleista/ sinus ilmoitit Opetuslapsilles/ Tyberian meren tykönä/ sijnä suures calansalijs: Me rucoilemma sinua/ ettäs meitä myös ja meidän työsäm/ cuin me sinun tahtos jálken teemme/ siunaisit: Ja anna meille Pyhä Henges meltä walaiseman ia hallidzeman/ että me aina pidäisim sinun keskys/ oppisim myös sinun tundeman/ nijncuin Opetuslapsesskin/ sinun ihmeistäs ia hywistä töistäs/ olisim sinulle nijden edest kijtolisest/ ia en mingän kiusauxen eli ahdistuxen meitäm sinust eroitta salleis/ Amen.

I. Sunnuntaina Pääsiäisest.

Collecta.

CAina meille Isä/ Caickiwaldias Jumala/ armos/ ettäme/ jotca nyt iloisest Pääsiäis juhla
pitäm

pitänet olenima / sinun armos awulla meidän eläwän parannaisim. Sinun Poicas / etc.

Epistolan kirioitta P. Johannes
Apostoli / 1. Johan. 5.

Ninun rackani / caicki mitä Jumalasta syndynyt on / se woitta mailman / ia meidän vscom on se woitto / joca mailman woitti Cuca sijs on joca woitta mailman / mutta se joca vsco että JEsus on Jumalan poica? Tämä on se joca wedellä ia werellä tule JEsus Christus / ei ainoastans wedellä / waan wedellä ia werellä. Ja hengi todista / että hengi totuus on: Sillä colme todistawat taiwasa / Isä / Sana ia pyhä Hengi / ia ne colme yxi owat. Ja colme todistawat maan päällä Hengi / Wesi ia Weri / ia ne colme yxi owat. Jos me ihmisten todistuxen otamme / nijn on Jumalan todistus suurembi: Sillä tämä on Jumalan todistus / jolla hän poiastans todisti. Joca vsco Jumalan poian päälle / hänellä on todistus idzesäns.

JEsus Christus yhtix meisse / pag. 105.

Evangeliumin kirjoitta P. Johannes
Evangel. Cap. 20.

Ehtä sen Sabbathin ehtona / cosca owet jo sulietut olit / josa Opetuslapset cogos olit Judalaisten pelgon tähden / tuli JEsus / ia seisoi heidän keskellens / ia sanoi: Rauha olcon teille. Ja cuin hän sen sanonut oli / osotti hän heille kätens ia kylkens: Nijn

Opetuslapset ihastuit että he näit Herran.
Ja JEsus taas sanoi: Rauha olkon teille:
Nijncuin isä minun lähetti / nijn minä myös
lähetän teidän. Ja cuin hän nämät sa-
nonut oli / puhalsi hän heidän päällens / ia sa-
noi heille: Ottacat Pyhä Hengi / joille te
synnit andexi annatte nijlle ne andexi anne-
tā: ia joille te ne pidätte / nijlle ne owat pidetyt.
Mutta Thomas yxi cahdestatoistakym-
menest joca caxoisexi cudzutan / ei ollut hei-
dän cansans / cosca JEsus tuli. Nijn muut
Opetuslapset sanoit hänelle: Me näimme
HErran. Mutta hän sanoi heille: Ellen mi-
nä näe hänen käsisäns naulain reikä / ia pistä
sormeani naulain siaan / ia pane kättäni hä-
nen kylkeens / en minä vsco. Ja cahdexan
päiwän perästä / olit Opetuslapset taas siellä
ia Thomas heidän cansans. Nijn JEsus
tuli / cuin owet suljetut olit / ia seisoi heidän
keskelläns / ia sanoi: Rauha olcon teille. Sit-
te sanoi hän Thomaxelle: Pistä sormes tän-
ne / ia cadzo minun käsiäni: Ja ojenna kätes
kätes / ia pistä minun kylkeeni / ia älä ole epäu-
scoinen / waan vscowainen. Thomas wastais
ia sanoi hänelle; Minun HErran / ia minun
Juma-

Jumalan. JEsus sanoi hänelle: Ettäs näit minun Thomas / nijn sinä vscoit / autuat owat ne jotca ei näe ja cuitengin vscowat. Teki myös Jesus monda mutta merckiä Opetuslastens nähden / jotca ei tässä kirias ole kirjoitetut! Mutta nämät owat kirjoitetut / että te vscoisitta / että Jesus on Christus Jumalan Poica / ia että te saatte elämän vscon cautta / hänen Nimeens.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä / me kijtäm sinua / sinun sanomattoman armos edestä / että sinun Poicas / meidän HErran Christuxen / sen pyhän ia lohdulisen Evangeliumin / ia ne pyhät Sacramentit meille lohdutoxexi lähettänyt olet / että me nijsä löydäm syndein andexi saamisen. Me rucoilem sinua / anna Pyhä Henges meidän sydämihim / että me taidaisim vscoa sinun Pyhän Sanas / ia pyhäin Sacramenteis cautta aina vscos wahwistuisim / Amen.

III. Sunnuntaina Päästäisest.

Collecta.

OJumala Caickiwaldias / joca sinun Poicas näyrydellä caatunen mailman jällens cohendanut olet / anna vscolistes ijancaickinen ilo: ja nijncuin sinä olet heitä ijancaickisest cadotuxest pelastanut / nijn anna myös heidän saada ijancaickinen elämä taiwahis Sinun Rackan poicas JEsuxen Christuxen / etc.

RAckat weliet / Christus kärsei meidän edestäm / ia jätti meille cuwan / että teidän pitä hänen askeleitans noudattaman. Joca ei yhtän syndiä tehnyt / eikä yhten petosta ole hänen suusans löytty. Joca ei kironnut coscahända kirottin / ei vhgannut coscahän kärsei / mutta andoi hänelle coston / joca oikein duomidze. Joca meidän syndimme idze vhrais omas ruumisans / puun päällä / että me synneistä pois cuollet / eläisimme wanhurscaudelle. Jonga hawain cautta te oletta terwexi tullet. Sillä te olitta nijncuin exywäiset lambat: Waan nyt te oletta palainnet / teidän sielunne paimenen ia pispan tygö:

Isä Jumalat kijtäkäm / pag. 136.
Mikä silloin taita puutu / pag. 10.

Evangelium in kirjoitta P. Johannes Evangel. Cap. 10.

SIihen aican sanoi JEsus Judalaisille: Minä olen hywä paimen / hywä paimen anda Hengens lammasten edest. Mutta palcolinen / joca ei ole paimen / eikä lambat ole hänen omans / coscahän näke Suden tulewan / nijn hän jättä lambat / ia pakene / ia susi raatele ia haasca lambat: Mutta palcollinen pakene: Sillä hän on palcolinen eikä tottelle lambaista. Minä olen hywä paimen

paimen / joca tunnen lambani / ia minä tu-
tan myös lambaildani: Nijncuin Isä mi-
nun tunde / nijn tunnen minä myös Isän ia
minä panen hengeni lammastten edestä. Ja
minulla on myös muita lambaita / jotca ei
ole tästä lammas huonesta: ne tahdon minä
myös tänne saatta / ja hee saawat cuulla mi-
nun äneni. Ja nijn pitä olemman yxi lam-
mas huone / ia yxi paimen.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä joca sinun Isä-
lisest hywydestäs olet meitä waiwasta ihmistä
muistanut ia sinun Poicas meidän paimenexen aset-
tanut / ettei hän meitä ainoastans pyhällä Sanal-
lans rawidzis / mutta myös synnist / cuolemast ia
perkelest warielis. Me rucoilemma sinua / anna meil-
le Pyhä Henges / että nijncuin tämä paimen tunde
meidän / ia meistä murhen pitä / että me myös mah-
daisim caickinaisis ahdistuxis hänen tuta / meitäm
hänen tygöns pitää / kaikest sydämest hänen ändäns
noudatta ia wijmäin hänen cauttans ijancaickisen
autuuden periä / Amen.

III. Sunnuntaina Päästäisest.

Collecta.

OJumala Caickiwaldias / joca sinun totuudes
walkiudella / exywäiset oikialle tielle saatat /
anna kaikille Christityille armos / hyljämän pahā-
sa noudattamman hywä; Sinun Poicas / etc.

Epist-

RAckat weliet / minä neuwon teitä nijncuin Oudoia / ia muucalaisia wältäkät lihallisia himoia / jotca sotiwat sielua wastan. Ja pitäkät hywä menno pacanain seas / että ne jotca teitä panettelewat / nijncuin pahointekijtä / tundisit teidän hywistä töistän / ia kijttäisit Jumalata sinä päiwänä iona hän etsiskele ...

Sentähden olcat alammaiset caikille ihmisille / ia säädyille / HErran tähden / olisco se Cuningalle / nijncuin ylimmäiselle / taicka päämiehille / nijncuin / nijlle / jotca häneldä lähetetyt owat / pahoin tekijlle rangaistoxexi / ia hurscaille kijtoxexi: Sillä se on Jumalan tahto / että te hywällä työllä tukidzetta hullein ia ryhmäin ihmisten suun. Nijncuin wapaat / ia ei nijn että se wapaus olis nijncuin pahuden peitos / waan nijncuin Jumalan palweliat. Olcat cunnialiset jocaista wastan. Racastacat weljiä peljätkät Jumalata / cunnioitacat Cuningasta.

Te palweliat / olcat alammaiset caikella pelgolla teidän Isännillen ei ainoastans hywille ia siwiöille / waan myös tuimille. Sillä se on armo jos jocu omantundons tähden Jumalan tygö waiwa kärsi ia syyttömäst kärsi. Sillä mikä kijtos se on / jos te pahain tecoinne tähden piestän / ia kärsitte? Mutta cosca te hywin teette / ia cuitengin waiwatan ia te sen kärsitte / nijn se on armo Jumalan edes.

Sun tygös HErra Christe huudan pag. 139.
O Jumal anna minull armos / pag. 139.

Sijehen aican/ sanoi Jesus Opetuslapsillens: Wähän aian peräst et te näe minua/ ia taas wähän aian peräst te näettä minun: Sillä minä menen Isäni tygö. Niin muutamat hänen Opetuslapsistans puhuit keskenäns: Mitä se on cuin hän sano meille? Wähän aian peräst et te näe minua / ia taas wähän aian pärest te näettä minun: Ja että minä menen Isäni tygö. Niin he sanoit: Mitä se on cuin hän sano/ wähän aian peräst? Emme tiedä mitä hän puhu. Niin Jesus ymmärsi että he tahdoit kysyä hänelle. Ja sanoi heille: Te kysytte keskenän / että minä sanoin: Wähän aian peräst et te näe minua/ ia taas wähän aian peräst te näettä minun. Totisest / totisest sanon minä teille: Teidän pitä itkemän ia parcuman / mutta mailma iloidze: Te tuletta murhellisexi / mutta teidän murhen käätän ilox. Cosca Waimo synnyttä/ niin hänellä on kipu: Sillä hänen hetkens tuli. Mutta cosca hän on lapsen synnyttänyt / niin ei hän muista enä waiwans/ waan iloidze sydämexi ihmisen mailman.

Niin

Nijn teillä on myös nyt murhe/ mutta minä tahdon teitä jällens nähdä/ ia teidän sydämen on iloidzewa/ ia eikenengän pidä teidän iloan teildä pois ottaman.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä sinä joca sinun isälisest hywäst tahdostas/ sinun lapsias täsä mailmas curitat/ että he sinun Poicas caldaiset seki kärsimises että cunnias olisit/ me rucolemma sinua/ lohdutta meitä Pyhällä Hengelläs meidän kiusauxisam ia waiwoisam/ etten me epäilis/ waan turwaisim luiast sinun Poicas lupauxen ia lohdutuxen/ ni mittäin/ että suru pysy ainoastans wähän aian/ ia sijtte seura ijancaickinen ilo/ että me nijn tämän tolwon cautta caickinaisen wastoin käymisen kärsiwälisest woitaisimme/ JEsuxen Christuxen cautta/ Amen.

IV. Sunnuntaina Päästäisest.

Collecta.

OJumala Caickiwaldias/ joca nijn vscowaisten sydämet hallidzet että he yximielisest olla taitawat/ onna hetlle armos/ että heillä olis hywä suosio sinun käskyhis/ ia wahua toiwo sinun lupauxis; Että myös me jotca täsä häälywäises mailmas waellam/ meidän sydämesäm aina taiwallisia aiattelisimme Sinun racan Poicas JEsuxen Christ. etc.

Epistolan kirioitta P. Jacob Apostoli/ Cap. 1.

RAckat weliet/ caickinainen hywä ando/ ia caickinainen täydellinen lahia tule ylhäldä walkeuden Isäldä/ jonga tykönä ei ole walkeuden

teuden ia pimeyden muuttosta / eikä waihetu-
sta. Hän on meidän synnyttänyt hänen tah-
tons jälken totuuden sanalla / että me vtiset hä-
nen luondocappalistans olisimma. Sentäh-
den / racat welieni / olcon jocainen ihminen
nopia cuulemahan / mutta hidas puhuman / ia hi-
das wihan: Sillä ei ihmisen wiha tee mitän
Jumalan edes sitä cuin oikein on. Sentähden
pangat pois caickinainen saastaisus ia caicki-
nainen pahuus / ia ottacat sana siweydellä wa-
stan / joca teisä istutettu on / ia woi teidän sielun
autuaxi saatta.

Jumala suurest hywydest / pag. 119.

Evangeliumin kirjoitta P. Johannes Evangelista / Cap. 16.

SJehen aican sanoi JEsus hänen Ope-
tuslapsillens; Mutta nyt minä menen
sen tygö joca minun lähetti / ia ei teistä minulle
kengän kysy: Cungas menet? Waan että
minä olen tämän teille sanonut / nijn murhe
täyttä teidän sydämen. Cuitengin sanon
minä teille totuuden: Se on teille tarpelli-
nen / että minä poismenen: Sillä ellen minä
poismene / nijn ei lohduttaja tule teidän ty-
gön. Mutta jos minä poismenen / nijn mi-
nä hänen teille lähetän. Ja cosca hän tule /
nijn hän nuhtele mailma / synnin tähden / ia
wanhurscauden tähden / ia duomion tähden.
Syn-

Synnin tähden tosin: Ettei he vsco minun pääleni. Mutta wanhurscauden tähden/ että minä menen Isäni tygö/ ia ette te minua sillen näe. Mutta duomion tähden/ että tämän mailman Päämies on io duomittu.

Minulla olis wielä palio sanomist/ mutta ette woi nyt canda. Waan cosca totuden Hengi tule/ hän iohdatta teitä caicken totuteen: Sillä ei hän puhu idzestäns/ waan mitä hän cuule/ sitä hän puhu/ ia tulewaiset hän teille ilmoitta. Hän on minua cunnioittawa: Sillä hän otta minun omastani/ ia ilmoitta teille.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä ioca sinun Poicas cautta olet luwanuut Pyhän Hengen/ ia sanonut/ että hänen mailma synnin/ wanhurscauden ia duomion tähden nuhteleman pitä/ me rucoilemma sinua walaise meidän sydämen/ että me tunnustaisim meidhän syndim/ ia vscon cautta Christuxen päälle ijancaickisen wanhurscauden saisim/ tunnustaisimme myös catkis meidän waiwoisam ia kiusauxisam sijhen ainoan ia oikian lohdutuxen nimittäin/ että Christus on Perkelen/ cuoleman ia caicken HErra/ ia tahto armolisest meitä caickesta pahasta autta/ ia ijancaickisen autuuden anda/ Amen.

V. Sunnuntaina Pääsiäisest.

Collecta.

O Jumala / sinä joca se olet / jolda caickinainen hywys tule / anna sinun palweljoilles armos / ajattelemaan sitä cuin soweljas olis; Ja laina woimas täyttäwän sitä myös tegoillans Sinun rackan Poicas JEsuxen Christuxen cautta / Amen.

Epistolan kirjoitta P. Jacob Apostoli / Cap. 1.

Racat weljet / olcat myös sanan tekiät / ja ei ainoastans cuuliat / pettäin teitän. Sillä jos jocu on sanan cuulia / ja ei tekiä / hän on miehen caltainen / joca rumillisen caswons peilis curkistele: Ja sijtte cuin hän idzens curkistellut on / nijn hän mene pois / ja unhotta mingämoinen hän oli. Mutta joca cadzo wapauden täydelliseen lakijn / ja pysy / ja ei ole unhottawa cuulia / waan tekiä / se tule hänen tegoissans autuaxi.

Mutta jos jocu teistä näky Jumalinen olewan / ja ei suista kieldäns / waan wiettele sydämens / sen Jumalan palwelus on turha. Se on Isälle ja Jumalalle saastatoin Jumalan palwelus: Edziä Orwoja ja Leskejä heidän murheisans / ja idzens saastatoinna mailmasta pitä.

Isä meidän ylhäll taiwas / pag. 64.
Sun tygös H. Christe huudan / pag. 139.

Evangeliumin kirjoitta P. Johannes Evangelista / Cap. 16.

SIihen aican / sanoi JEsus Opetuslapsillens: Totisest / totisest sanon minä teille: Mitä ikänäns te anotta Isäldä minun Nimeni / nijn hän anda teille. Et te

ole

ole mitän minun Nimeni tähän asti anonet
rucoilcat/ nijn te satte/ että teidän ilon oli
täydellinen. Näitä olen minä teille puhun
tapauxis/ mutta aica tule/ etten minä sill
puhu teille tapauxis/mutta julkisest ilmoita
teille minun Isästäni. Sinä päiwänä pi
teidän rucoleman minun nimeni. Ja en mi
nä sano teille/ että minä rucoilen Isä teidä
tähten: Sillä Isä racasta idze teitä/ että t
minua racastitte/ia uscoitta minun Jumala
sta lähtenen. Minä läxin Isästä/ ia tuli
mailman: Taas minä jätän mailman/ j
menen Isäni tygö.

Sanoit hänen Opetuslapsens hänell
Cadzo nyt sinä julkisest puhut/ ia et yhten ta
paust sano. Nyt me tiedämme sinun caiki
tietäwän/ eikä tarwita että jocu sinulle kys
sen tähden me uscomme sinun Jumalast
lähtenen. JEsus wastais heitä: Nyt te
scotte/cadzo/aica lähesty/ia io tuli/ että joc
nen hajotetan erinäns/ ia minun te yxinä
jätätte. En minä cuitengan yxinäni ole: Si
Isä on minun cansani. Näitä olen minä te
le puhunut/ että teille minus rauha olis
Mailmas on teillä tusca/ mutta olcat hyw
turwas/ minä woitin mailman.

Ku

HERra Jumala taiwalinen Isä / sinä joca sinun Poicas cautta olet luwanut caicki meille anda / cuin me sinulda hänen Nimens anomme / Me rucoilemma sinua / pidä meitä sinun Sanasas / anna meille Pyhä Henges / joca meitä hallidzis sinun tahtos jälken elämän / wariele meitä Perkelen wallast estä meidän seastam wäärä oppi ja turha Jumalan palwelus / warjele meitä caikest pahast sekä sielun että ruumin puolest / anna meille sinun siunaukes ja rauhas / että me caikis sinun armolisen apus tundisim / ja nijn sekä täälle että taiwas ijancaickisest sinua meidän armolista Isäam ylistäisim ja kijttäisim JEsuxen Christuxen meidän / etc. Amen.

Hela Torstaina.

Collecta.

SVo meille / O Caickiwaldias Jumala / että me jotca sinun ainocaisen Poicas JEsuxen Christuxen meidän Wapahtaiam / tänäpän taiwasen astunen uscomme / alati myös meidän sydämellam / hänen tykönäns taiwahis asuisim. Sinun rackan Poicas JEsuxen Christuxen / etc.

Epistolan kirjoitta P. Lucas Apostlein tegois / Cap. 1

ENsen olen minä / Teophile / puhunut caikista nijstä cuin Jesus rupeis sekä tekemän että opettaman / haman sihen päiwän asti jona hän ylösotettin sijtte cuin hän Apostoleille / jotca hän walinnut oli / Pyhän Hengen cautta oli käskyn andanut. Joillehan myös kärsimisens jälken / oli idzens eläwäxi osottanut moninaisella

ia opettamisella / ia näytteli heille hänens / n
jäkymmendäpäiwä / ia puhui heille Juma[lan]
Waldacunnasta. Ja cuin hän heidän oli co[co]
nut / kielsi hän heitä lähtemäst Jerusalemi[st]
waan että he Isän lupausta odotaisit / josta
oletta / sanoi hän / cuullet minulda: Sillä J[o-]
hannes tosin casti wedellä / mutta te cast[e-]
tan pyhällä Hengellä / ei monen päiwän per[äst].
Cosca he sijs coconduneet olit / kysyit he[i]
heldä sanoden: HErra / nytkös Israelin w[al-]
dacunnan rakennat? Hän sanoi heille: Ei
dän tule tietä aica eli hetke / jotca Isä on hä[nen]
woimaans pannut. Waan teidän pitä saa[man]
pyhän Hengen woiman / joca on tulewa t[ei-]
dän päällenne. Ja teidän pitä minun todist[a-]
iani oleman / ei ainoastans Jerusalemis / mu[tta]
myös coco Judeas ia Samarias / ia sijtte m[aail-]
man ären.
Ja cuin hän nämät sanonut oli / otettin h[än]
ylös heidän nähdens / ia pilwi wei hänen y[lös]
heidän silmäins edestä. Ja cuin he cadz[oit]
taiwasen hänen mennesäns / cadzo / nijn he[il-]
le kyönäns seisoi caxi miestä walkeisa waatte[is]
jotca sanoit: Te Galilean miehet / mitä te se[isot]
ta ia catzotta taiwasen? Tämä JEsus joca t[ei-]
dä otettin taiwasen / on nijn tulewa / cuin te
nen taiwasen menewängin näitte.
Nyt caicki Christityt iloitcat / pag. 120.
Meidän linnan on Jumal taiwast pag. [..]
Evangeliumin kirjoitta P. Marc[us]
Evangelista / Cap. 16
Sijhen aican / cosca ne yxitoistakymm[enen]

pä ettioidzit ilmestyi JEsus / ia soimais hei-
dän epäuscoans / ia heidän sydämens can-
giutta / ettei he vsconet nijtä jotca hänen näh-
net olit ylös nosnexi: Ja sanoi heille: Men-
gät caicken mailman / ia saarnacat Evan-
gelium caikille luodnille. Joca usco ja caste-
tan / se tule autuaxi / mutta joca ei vsco / se ca-
dotetan. Mutta nämät owat ne merkit / jotca
nijtä noudattawat cuin vscowat: Minun ni-
meni cautta pitä heidän Perkelet vlos aia-
man / usilla kielillä puhuman / kärmet pois
aiaman / ia jos he jotakin myrcky juowat /
niin ei heille mitän wahingoitze. Sairasten
päälle pitä heidän kätens paneman ia ne
paranewat. Ja HERra / sijtte cuin hän oli
heille puhunut / otettin ylös taiwasen / ia istui
Jumalan oikialla kädellä. Mutta he menit /
ia saarnaisit jocapaicas / iä HErra waicutti
heidän cansans / ia wahwisti sanan / nouta-
waisten merkein cautta.

Rucous.

O JEsu Christe / sinä Caickiwaldian Jumalan a-
noa Poica / joca et sillen täsä mailmas köyhy-
des ole / waan istut Isän Jumalan oikiallä kädellä /
ia olet caickein cappalden HErra: Me rucoilemma
sinua / lähetä meille Pyhä Henges / anna meille v-
scolisia opettaita wariele sinun / Pyhä Sanas / hil-
lidze

lidze Perkelen ia caickeln tylyys / ia pidä sinun wa-
dacundas täsä mailmas woimasans / siehenasti cu-
caickt wiholliset sinun jalcais astinlaudaxi asetetu
tulewat / ia me sinun cauttas synnin / cuoleman i
Perkelen Woitaisimme / Amen.

VI. Sunnuntaina Pääsiäisest:

Collecta.

Caickiwaldias ijancaickinen Jumala / ann
meille armos / että meillä olis aina luja tahto
ia oikia rackaus sinun tygös / sinua caikest sydäme
ia woimast / totises wanhurscaudes palwella. S
nun Poicas JEsuxen / etc.

Epistolan kirjoitta P. Petari Apost.

1. Pet. 4.

Rackat weljet / olcat raitit ia walpaat ru
coileman / mutta ennen caickia pitäkät p
lawa rackaus: Sillä rackaus peittä paljo ric
kita. Olcat wierasten holhoiat keskenän / n
pisematta. Ja palwelcat toinen toistan / joca
nen sillä lahialla cuin hän saanut on / nijncuin
hywät moninaisen Jumalan armon Huonen
haldiat. Ja jos jocu puhu / hän puhucan nijn
cuin Jumalan sanoja. Jos jollakin on joc
wirca hän tehkän nijncuin sijtä woimasta / jo
ga Jumala anda. Että Jumala caikisa JE
suxen Christuxen cautta cunnioitetaisin. Joll
olcon cunnia ia walda ijancaickisest ijancaick
seen / Amen.

Meidän linnam on Jumal taiwast / pag. 17.
Pälles minä HErra vscallan / pag. 12

Evangeliumin kirjoitta P. Johannes

Evangel. Cap. 15. & 16.

Si

Sitten aican/ sanoi JEsus Opetuslapsillens: Cosca Lohdutta ia tule/ jonga minä teille Isäldä lähetän/ totuuden Hengi/ joca Isästä vlos käy/ se on minusta todistawa. Ja te oletta myös todistaiat: Sillä te oletta algusta minun cansani ollet.

Näitä olen minä puhunut teille/ ettet te pahenis. He panewat teitä pannaan. Ja aica tule/ että joca teidän tappa/ se luule tehnens Jumalalle palweluxen. Ja näitä he tekewät teidän/ ettei he tunne Isä eikä minua. Waan minä sanon näitä teille/ että cosca se aica tule/ nijn muistaisit että minä sen teille sanonut olen. En minä ole näitä teille algusta sanonut: Sillä minä olin teidän cansan.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä/ me kijtämme sinua/ että sinä Pyhän Henges cautta meitä nun racan Poicas JEsuxen Christuxen/ meidän HErran tunnustoxen eudzunut olet/ ja rucoilemma sinua ettei mailma sencaltaista tunnustosta kärsi/ waan sentähden waino meitä että meillä turwalisen vscalluxen etten me ristissä ja waiwoisa ymmärisest meitäm pahennais/ waan olisim lujat sinun todistuxesas ja löyttäisim aina sijnä seuras cuin sinua ia sinun Poicas oikein tunde/ ja nijn ijancaickisest autuaxi tulisim/ JEsuxen Christuxen meidän HErran cautta/ Amen.

E He-

Collecta.

OHErra Jumala joca tänäpän sinun uscolisti sydämet Pyhän Hengen walistuxella opetti anna meidängin sen Hengen cautta ymmertä se cu ikia on että me hänen lohdutuxestans aina ilo dzisim. Sinun Poicas JEsuxen Christuxen m dän HErran cautta joca ynnä sinun cansas / P hän Hengen yhteydes / elä ja hallidze yxi totinen J mala / ijancaickisest ijancaickisen / Amen.

Epistolan kirjoitta P. Lucas Apostolein tegois / Cap. 2.

JA cuin wijdes kymmenes päiwä täyt tin / olit he caicki yximielisest cogosa. J humaus tapahdui äkist taiwast nijncuin suu tuulispää olis tullut / ja täytti huonen / cusa olit istumas. Ja heille näyit wijlestellyt k let nijncuin tuliset / ja istuit cungin heidän pä lens. Ja he täytettin caicki pyhällä Hengel ja rupeisit puhuman muilla kielillä / sen jälke cuin Hengi andoi heidän puhua.

Nijn Jerusalemis asui Judalaisia / Ju lata pelkäwäisiä miehiä / caickinaisesta Can sta / cuin taiwan alla on. Ja cosca tämä äni pauhdui / nijn cocoondui suuri Canssan paljo ja hämmästyit: Sillä cukin cuuli nijden pu wan heidän kielillens. Ja he tyhmistyit ca ja ihmettelit keskenäns / sanoden: Cadzo c nämät caicki / jotca puhuwat / ole Galilealai Ja cuinga me cukin cuulemma heidän pu wan meidän kielilläm / josa me syndynet ol

ma parthit ja Medit / ja Elamitit / ja Mes
potamian asutwaiset / ia Judeas / ja Capadoci
as / Pontos ia Asias phrygias ja pamphilias
Egyptis ja Libian maan rajoilla / liki Kyreni
ja muucalaiset Romista / Judaliset ja vdet Ju
dalaiset / Cretit ja Arabit. Me cuulemma he
idän puhuwan meidän kielillam / Jumala
suuria tecoia. Nijn he caicki tyhmistyit / j
ihmettelit keskenens / sanoden: Mitäs luule
tämän olewan? Waan muut nauroit heitä ja
sanoit: He owat täynäns makiata wijna.

Tule Pyhä Hengeli luoja / pag. 110.

Evangeliumin kirjoitta P. Johannes Ewangel. Cap. 14.

SJehen aican sanoi JEsus Opetuslapsillens: Joca minua racasta / se pitä minun sanani / ja minun Isäni racasta händä / ja me tulemma hänen tygöns / ja asumma hänen tykönäns. Mutta joca ei minua racasta / ei se minun sanojan kätke. Ja ne sanat cuin te cuuletta / ei ole minun / waan Isän / joca minun lähetti. Näitä olen minä teille puhunut / ollesani teidän canssan. Mutta lohduttaia Pyhä Hengi / jonga Isä on lähettäwä minun Nimeeni / opetta teille caicki / ja muistutta myös teille caicki cuin minä teille sanonut olen. Rauhan minä jätän teille / minun rauhani minä annan teille: en minä

 apna

anna teille niincuin mailma anda. Älkön teidän sydämen wawahtaco / älkät myös peljästykö. Te cuulitta minun sanowan: Minä menen pois / ia tulen taas teidän tygön. Jos te minua racastaisitte / niin te tosin iloidzisitte / että minä sanoin: Minä menen Isäni tygö: Sillä Isä on surembi minua. Ja tämän minä sanon teille ennen cuin se tapahtu / että te uscoisitte / cosca se tapahtunut on.

En minä tästedes puhu palio teidän cansan: Sillä tämän mailman Päämies tule / jonga ei ole mitän minus. Mutta että mailma ymmärräis minun Isä racastawan / ia niincuin Isä minulle käski / niin minä myös teen.

Rucous.

HERra JEsu Christe / Isän Caickiwaldian ainoa Poica / me rucoilemma sinua / anna meille sinun Pyhän Sanas cautta / sinun Pyhä Henges / joca meitä sinun pyhä tahtoas tekemän walaisis / caickinaisis kiusauxis ia wastoinkäymysis lohdutais ia sinun totutees meitä satais / että me olisim pysywäiset uscosa / wahwistuisim rackaudes ia caickinaisissa hywisä töisä / ia yhden turwalisen toiwon cautta sinun apuus / cuins meille cuolemallas ansaidzit / saisim ijancaickisen / autuudē / sinä joca hallidzet Isän ia Pyhän Hengen cansa ijancaickisesti Amen.

Epistolan kirjoitta P. Lucas Apostlein tegois / Cap. 10.

JA petari sanoi Corneliuxelle / ia nijlle jotca / hänen cansans olit: HErra käski meidän Canssalle saarnaman / ia todistaman että hän on se joca Jumalalda on säätty eläwitten ja cuolluitten duomarixi. Hänestä caicki prophetat todistawat / että jocainen cuin usco hänen päällens / pitä hänen nimens cautta synnis andexi annettaman.

Cosca petari wielä näitä puhui / langeis pyhä Hengi caickein nijden päälle / jotca puhen cuulit. Nijn ne usco waiset ymbärins leicatut / jotca petarin cansa tullet olit / hämmästyit / että pacanaingin päällä pyhän Hengen lahia wuodatettin: Sillä he cuulit heidän kielille puhuwan ia Jumalata ylistäwän. Nijn petari sanoi: Taitaco jocu kieldä näitä / jotca owat nijn pyhän Hengen sannet cuin mekin / wedellä castamasta? Ja hän andoi heidän castaa Herran Nimeen.

Näin suuresti Jumal armahtan on / pag. 58
Nyt caicki Christityt iloitcat / pag 120
Jumala suuresti hywydest / pag. 1:0.

Evangeliumin kirjoitta P. Johannes Evangel. Cap. 3.

NIjhen aican / sanoi JESus Nicodemuxelle: Nijn on Jumala mailma racastanut / että hän andoi hänen ainoan

Poicans / että jocainen joca vsco hänen pääl-
lens / ei pidä huckuman / mutta ijancaickisen
elämän samaan. Sillä ei Jumala lähettä-
nyt Poicans mailman / duomidzeman mail-
ma / mutta että mailman piti hänen cauttans
wapahdettaman. Joca hänen päällens vsco
ei händä duomita: mutta joca ei vsco / jo se
on duomittu / sillä ei hän vsconut Jumalan
ainoan Poian nimen päälle. Mutta tämä
on duomio: Walkeus tuli Mailman / ja ih-
miset racastit enämmin pimeyttä cuin walke-
utta: sillä heidän työns olit pahat. Sillä jo-
cainen joca paha teke / hän wiha Walkeutta /
eikä tule Walkeuten / ettei hänen työtäns pi-
däis laitettaman. Mutta joca totuden teke /
hän tule walkeuten / että hänen työns nähdäi-
sin: ne owat Jumalas tehdyt.

Rucous.

OHErra Jumala taiwainen Isä / sinä joca si-
nun Isälisest rackaudestas meidän waiwaisten
syndisten tygöm / lähetit meille sinun Poicas /
että me hänen pällens vscoisim / ia hänen cauttans
autuaxi tulisim / me rucoilemma sinua / anna Pi-
hä Henges meidän sydämihim / että me loppun asti
lencaltaises vscos pysywäiset olisim ia autuaxi tu-
lisim / Jesuxen Christuxen meidän Herran cautta / A.

III. Helunsain Päiwänä.

Epi-

Epistolan kirjoitta P. Lucas Apostolein tegos / Cap. 8.

COsca Apostolit cuulit Jerusalemis / Samarian Jumalan Sanan wastanottanen / lähetit he heidän tygöns Petarin ja Johannexen / Coscahe sinne alas tulit / rucoilit he nijden edest / että he olisit saanet pyhän Hengen sillä ei hän ollut wielä yhdengän nijden päälle alas langennut: waan olit ainoastans JEsuxen Christuxen Nimeen castetut. Nijnhe panit kätens heidän päällens ja he sait pyhän hengen

Evangeljumin kirioitta P. Johannes Evangel. Cap. 10.

SIihen aican / sanoi JEsus Judalaisille: Totisest / totisest sanon minä teille: joca ei owesta mene Lammas huonesen / waan mualda / hän on waras ja ryöwäri. Mutta joca owesta mene / hän on lammasten paimen. Sillen owen wartia awaia / ja lambat cuulewat hänen änens. Ja omia lambaitans cudzu hän nimeldäns / ja wie heidän vlos. Ja cuin hän omat lambans vlospäästä / käy hän heiden edelläns / lambat seurawat händä: sillä he tundewat hänen änens. Mutta ei he muucalaista jeura / waan pakenewat händä: sillä ei he tunne muucalaisen ändä. Tämän tapauxen sanoi JEsus heille; mutta ei he sitä ymmärtänet / cuin hän heille sanoi.

Nijn JEsus sanoi taas heille: Totisest/ totisest sanon minä teille: Minä olen lammasten owi. Caicki jotca minun edelläni owat ollet/ owat warcat ja ryöwärit ia ei lambat cuulet heitä minä olen owi/ joca minun cauttani sisällemene/ hän tule wapaxi/ ia mene sisälle ia ulos/ ia löytä laituimen. Ei waras tule muuta cuin warastaman/ ia tappaman/ ja cadottaman: waan minä tulin/ että heillä piti elämä oleman/ ia yldäkyllä oleman.

Rucous.

OHErra JEsu Christe/ sinä joca olet owi lammas huonesen/ cuin on sinun pyhä Seuracundas, Sinua me nöyrästi rucoilemma/ andaman meille sen Ylimmäisen Pyhän Hengen/ että hän awais meille sinun Pyhän Sanas totisen tundemisen owen/ saatais meitä Lammashuonesen/ cusa me sinua ia sinun hywät työs oikein tundeman oppisim. Mutta wartele meitä warcailda/ ryöwäreildä ia Sielun murhailda/ jotca sinun wähän laumas/ nijncuin raatelewaiset Sudet cauhiasti wiettelewät/ hajottawat ia häridzewät/ anna meille armos että me aina sinun änes cuulisim ia sinua seuraisim/ että meillä sinun cauttas elämä ia yldäkyllä olis/ ia ijancaickisen aututeen pääsisim/ Amen.

IV. Heluntain Päiwänä.

Epistolan kirjoitta P. Lucas Apostolein tegois/ Cap. 5.

JA Apostoliten cautta tehtin monda ihmettä

täläishmettä Cansan seas. Jahe olit caickiyxi-mieliset Salomonin Esihuonesa. Mutta ei nijstä muista vscaldanut yxikän idzens anda hei-dän secans / waan Canssapiti palio heistä. Ja joucko enäni michistä ja waimoista / jotca HErran päälle vscoit. Ja cannoit sairaita catuil-le / ia panit nijtä wuotelle ia paarille / että Petarin tulles ainoastans hänen warions jonguni heistä olis warionut. Ja tuli myös suur joucko cocoon lähimmäisistä Caupungeista Jerusalemin / ia toit sairaita / ia saastaisisda hengildä rijwatuita / jotca caicki parattijn.

Ilolteat nyt tähän aican / pag. 122.

Evangeliumin kirjoitta P. Johannes Evangel. Cap. 6.

SIjhen aican sanoi JEsus Judalaisille: Ei taida kengän minun tygöni tulla / elli Isä joca minun lähetti / wedä händä / ia minä herätän hänen wijmeisnä päiwänä. Se on Prophetais kirjoitettu: Heidän pitä caicki Jumalalda opetetuxi tuleman. Sentähden iocainen cuin sen on Isäldä cuullut ia oppenut / hän tule minun tygöni. Ei nijn että jocu on Isän nähnyt / waan joca on Jumalast / se on Isän nähnyt.

Totisest / totisest sanon minä teille: Joca vsco minun päällem / hänellä on ijancaickinen elämä. Minä olen elämän leipä. Te-

hän Isänne söit Manna corwes / ja cuolit Tämä on se leipä / joca tuli Taiwast alas / ja joca siitä syö / ei hänen pidä cuoleman. Minä olen se eläwä leipä / joca tuli Taiwast alas / se cuin tästä leiwästä syö / hän elä ijancaickisest. Ja se leipä jonga minä annan / on minun lihan / jonga minun pitä andaman mailman elämän edestä.

Rucous.

HEkijtäm sinua HErra Jumala taiwalinen Isä / että sen totisen elämän leiwän / meidän HErran JEsuxen Christuxen / tänne meidän tygöm lähettänyt / että me hänen päällens uscoisim ja nijn ijancaickisest autuaxi tulisim. Ja rucoilemma sinua nöyrästi / etten me meidän suuren heickouden tähden ilman sinuta taida hänen tygöns tulla / että meitä walaisisit Pyhällä Hengelläs / hänen cauttans / ja Sanan / meitä tygös wedäisit / ja meidän uscoam nijden Pyhäin Sacramentein cautta wahwistaisit / että me wijmeisnä Päiwänä ijancaickisen elämän herätetyxi tulisim / Jesuxen Christuxen meidän Herran cautta / Amen.

Pyhän Colminaisuden Päiwänä.

Collecta.

HEaickiwaldias ijancaickinen Jumala / joca meille sinun köyhille palwelioilles olet andanut en uscon / että me taidamme tunnusta / sinun oleman Personais puolesta totisen Colminaisuden / ja

cuiten

cuitengin Jumalises olemises yhden / me rucoilemma sinua / että me sen vston cautta olisim caikista nijstä warjellut cuin / meille wahingoliset olla taitaisit. Sinun rackan Poicas JEsuxen Christuxen meidän HERRan cautta / joca ynnä sinun cansas Pyhän Hengen yhteydes elä ia hallidze yxi totinen Jumala / ijancaickisest ijancaickisen / Amen.

Epistolan kirioitta P. Pawali Apost. Romarein tygö / Cap. 11.

OSitä Jumalan rickauden / wijsauden ia tunnon syw yttä: Cuinga tutkimattomat owat hänen Duomions / ia käsittämättömät hänen tiens (Cuca on Herran mielen tiennyt Eli / kuca on hänen Neuwonandaians ollut Eli / cuca on hänelle ennen jotakin andanut / jota hänelle pidäis jällens maxettaman ? Sillä hänestä / ia hänen canttans / ia hänesä / owat caicki: Jolle olcon cunnia / ijancaickisest / A.

O lanpias Isä HErra Jummala / pag. 810.
HErra Christus tuli Jordanill. pag. 6.

Evangeliumin kirjoitta P. Johannes Ewangel Cap. 3.

SJehen aican / oli / yxi Mies Phariseuxist / Nicodemus nimeldä / Judalaisten ylimmäinen. Se tuli yöllä Jesuxen tygö / ja sanoi hänelle: Mestari / me tiedämme / että sinä olet Jumalast Opettajari tullut: Sillä ei taida kengän nijtä tunnus tähtiä tehdä / cuin sinä teet / jollei Jumala ole hänen can-

Evi sans

sans. JEsus wastais/ ia sanoi hänelle: To-
tisest/ totisest sanon minä sinulle: Ellei jocu
wastudest syny/ ei hän taida Jumalan Wal-
dacunda nähdä. Nicodemus sanoi hänelle:
Cuinga taita ihminen wanhana syndy/ tai-
taco hän Äitins cohtuun jällens mennä/ ia
syndyä? JEsus wastais. Totisest/ totisest sa-
non minä sinulle: Ellei jocu synny wedest ia
Hengest/ ei hän taida Jumalan Waldacun-
dan tulla. Mitä lihast syndynyt on/ se on liha
Ja mitä Hengest syndynyt on/ se on Hengi.
Älä ihmettele/ että minä sanoin sinulle. Tei-
dän pitä vdest syndymän. Tuulipuhalda cusa
hän tahto/ ia sinä cuulet hänen huminans/ ia et
tiedä custa hän tule taicka cuhunga hän mene:
Nijn on jocainen cuin hengest syndynyt on.

Nicodemus sanoi hänelle: Cuinga se tai-
ta tapahtua? JEsus wastais/ ia sanoi hä-
nelle: Oletcos Mestari Israelis/ ia et näitä
tiedä? Totisest/ totisest sanon minä sinulle:
Me puhumme mitä me tiedämme/ ia todi-
stamme mitä me näimmä/ ia et te ota wastan
meidän todistustam. Jos minä maalisia
teille sanoin/ ia et te vsco cuinga te vscoisitta
jos minä taiwallisia teille sanoisin: Ei astu

kengän

teidän ylös taiwasen / waan joca taiwast alas astui / ihmisen Poica / joca on taiwas. Ja nijncuin Moses ylönsi kärmän corwes: Nijn myös ihmisen Poica yletän / että jocainen cuin usco hänen pääliens / ei pidä huckumah / mutta ijancaickisen elämän saaman.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä / me waiwaiset syndiset tunnustam / ettei meisä ole mitän hywää / ia että meidän pidäis / nijn paljo cuin meihin tulee cuoleman synnis / ja ijancaickisest cadotettamã: Sillä / mitä lihasta syndynyt on / se on liha ia ei taida taiwan Waldacundan tulla. Mutta me ru oilemma sinua ole meille armolinen ia laupias ia lähettä Pyhä Henges / sinun Poicas JEsuxen Christuxen tähden / meidän sydämihin ia te meitä usixi ihmisixi että me totisest uscoisim syndein andexi saamisen / cuin meille castes Christuxen cautta luwattu on / ia rackaudes meiden lähimmäisem tygö / nijn myös caickinaisis Christilisis awuis päiwä päiwäldä wanhuisisim / ia ijancaickisen autuuden periä saisim / A.

I. Sunnuntaina Colminaisuden Päiwästä.

Collecta.

OJumala Caickiwaldias / joca olet nijden wäkewys / joca sinun turwawat / cuule armollisest meidän rucouxem: Sillä paidzi sinuata ei inhimillinen heickous woi mitän / anna meille armos / tehdäxem sinun käskys; Ja että me sinulle sekä ajatuxilla että töillä kelpaisim, Sinun Poicas / etc.

Evij. Ep.

Epistolan kirjoitta P. Johannes Apostoli / 1. Johan 4.

MInun Rackani / Jumala on rackaus / ja joca rackaudes pysy / hän pysy Jumalas / ja Jumala hänesä. Sijnä on rackaus meisä täydellinen / että meille olis turwa duomiopäiwänä: Sillä nijncuin hän on / nijn olemma me myös täsä mailmasa. Ei pelco ole rackaudes / waan täydelinen rackaus aja pois pelgon Silläpelgolla on waiwa. Mutta joca pelkä / ei hän ole täydelinen rackaudesa.

Racastacam händä: Sillä hän racasti meitä ensin. Jos jocu sano: Minä racastan Jumalata / ja wihawelians / hän on walhetelia. Sillä joca ei racasta weliens / jonga hän näke / cuinga hän taita Jumalata racasta / jota ei hän näe? Ja tämä käsky on meillä häneldä: Joca Jumalata racasta / hänen pitä myös weliens racastamen.

Weisatcam nyt rickast miehest / pag. 56.
Rijn cauwan cuin me eläm täsll / pag: 109.

Ewangeliumin kirjoitta P. Lucas Ewangelista / Cap. 16.

SJehen aican / sanoi Jesus Pharisenxille: Oli yxi ricas mies / joca waatetti hänens purpuralla / ja calleilla lijnawaatteilla / ja eli jocapäiwä ilos herculisest. Oli myös kerjäjä / nimeldä Lazarus / joca macais hänen porttins edes / täynnäns paisumita; Ja pyysi rawita nijstä muruista / jotca rickan mie-

miehen pöydäldä putoisit. Mutta coirat
ullit / ja nuolit hänen paisumans. Nijn ta-
pahdui että kerjäjä cuoli / wietin Engeleildä
Abrahamin helmaan: Cuoli myös ricas / ia
haudattin. Cosca hän helwetis waiwas oli /
nosti hän silmäns / ja näki Abrahamin taam-
bana / ia Lazaruxen hänen helmasans / huusi
hän / ia sanoi: Isä Abraham / armada mi-
nun päälleni / ja lähetä Lazarus castaman sor-
mens pää weteen / että hän jähdytäis minun
kieleni: Sillä minä waiwatan täsä liekisä.
Nijn sanoi Abraham: Poican / muista ettäs
sait hywä eläisäs / ia Lazarus sitä wastan pa-
ha. Mutta nyt hän lohdutetan / ia sinä wai-
watan. Ja paidzi caickia näitä on meidän
ja teidän wälillän suuri juopa kijnnitetty / et-
täne / jotca tahtowat täältä sinne teidän ty-
gönne mennä / eihe woi / eikä sieldä tännekän
tulla. Nijn hän sanoi: Minä rucoilen sijs
sinua Isä / ettäs lähetät hänen minun Isäni
taloon: Sillä minulla on wijsi weljä / todi-
staman heille / ettei hekän tulis tähän waiwan
paican. Sanoi hänelle Abraham: Heillä on
Moses ia Prophetat / cuulcan nijtä. Mutta
hän sanoi: Ei Isä Abraham / jos jocu cuol-
luista

...istamenis heidän tygöns / nijn he parannos en tekisit. Hän sanoi hänelle? Ellei he Mosest ja Prophetaita cuule nijn ei he myös usko / jos jocu cuolluista ylös nousis.

Rucous.

HE rucoilem sinua HERra Jumala caikkivaltias Isä / sinun Pyhän Hengen cautta meidän sydämen walaiseman / etten me sinun Sanas ... tijncuin ricas mies / ilman hedelmätä cuulis / ia että me niin tämän ajalisen hywyden käyttäisim / etten me sen cautta sitä ijancaickista unhotais / waan mie... meidän warom perästt waiwasta autaisim / ja ylpeyttä ia ylönpalduutta cartaisim / en epäilis sinun armostas ia laupiudestas / jos jocu ahdistus / uscä ia waiwa päälle tulis waan caicki sinun armollas kärsiwältisest woittaisim / JEsuxen CHristuxen cautta / Amen.

II. Sunnuntaina Colminaisuden Päiwästä.

Collecta.

HERra Jumala / anna meille armos / että me pelkäisim / ia racastaisim sinun pyhä Nimes: Sillä sinä hallidzet meitä lackamat / ia sinun rackauden wahwuten kijnnität. Sinun rackan Poicas JEsuxen / etc.

Epistolan kirioitta P. Johannes Apost. 1. Johan. 3.

ÄLkät ihmetelkö / minun welieni / jos mailma teitä wiha. Me tiedämme / että me olemma cuolemasta elämän sijrtyt: Sillä me ra-

castamme weljämme: Joca ei weliens racasta/se pysy cuolemasa; Jocainen cuin weliens wiha/ hän on murhaja: Ja te tiedätte ettei murhajas ole iancaickinen elämä pysywä.

Sijtä me tunsimme rackauden/ että hän on Hengens meidän edestäm pannut/ nijn pitä meidän myös weljemme edestä meidän Hengen paneman. Mutta jos jollakin on tämän mailman hywyttä/ ja näkis weliens tarwidzewan ia sulke sydämens häneldä/ cuingast Jumalan rackaus pysy hänesä? Lapsucaiseni/ älkäm racastaco sanalla eli kielellä/ waan työllä ia totudella.

Yxi ricas Mies wäkewä työs / pag. 47.

Mikä silloin taita puuttu / pag. 10.

Evangeliumin kirjoitta P. Lucas Evangelista / Cap. 14.

JEhen aican sanoi JEsus tämän wertauxen: Yxi ihminen oli walmistanut suuren Ehtolisen / ia cudzui monda. Ja lähetti palwelians Ehtolisen hetkellä/ sanoman cudzutuille? Tulcat / sillä caicki owat walmistetut. Ja he rupeisit järjestäns caicki heitäns estelemän. Ensimäinen sanoi: Minä ostin pellon / ia minun pitä menemän sitä cadzoman/ minä rucoilen sinua/ sano minun esteni. Toinen sanoi: Minä ostin wijsi paria härkiä/ ia menen nijtä coettelemaan/ minä rucoilen sinua sano minun esten. Colmas sanoi

noi

noi: Minä olen Emännän nainut/ia en tai-
da sentähden tulla. Ja palwelia palais / ja
sanoi caicki nämät Herrallens. Nijn per-
henisändä wihastui / ia sanoi palweljallens:
Mene nopiast Caupungin catuille ia cujille/
ja saata tänne waiwaiset ja sairat / ondurwat/
ja sokiat. Ja palwelia sanoi: HErra/minä
olen tehnyt / nijncuins käskit / ia wielä nytsia
on. HErra sanoi palwelialle: Mene maan-
teille ia aidoille / ja waadi heitä tuleman/ että
minun huoneni täytetäisin. Mutta minä sa-
non teille: Ettei yxikän nijstä miehistä / cuin
cudzuttin / pidä maistaman minun Ehtolli-
stani.

Rucous.

HErra Jumala caikkiwaldinen Isä/me kijtäm sinua/
ettäs meidän sinun armoos / joca on ijancaicki-
nen elämä / sinun Pyhän Sanas cautta cudzunut
olet ia rucoilemma sinua / Pyhällä Hengelläs wa-
laiseman meidän sydämen / etten me huckan sinun
Sanas cuulis waan oikein sinun Ehtollisellas mei-
täm käyttäisim / engä mingän catowaisen cappalen
sijtä idzläm estä salleis / Amen.

III. Sunnuntaina Colminaisu-
den Päiwästä.

Collecta.

HErra Jumala / caiken nijden warjelus / jot-
ca luottawat / ilman sinuta ei ole mitän kel-
woill-

wollista / että pyhyttä / lewitä sinun laupiudes dän päällem / hallidze ia johdata meitä / että me n. täsä nykyises menos waellaisim / etten me ijancaickista cadotais. Sinun Poicas / etc.

Epistolan kirioitta P. Petari Apost. 1. Pet. 5.

NOiun rackahan / nöyryttäkät teitän Jumalan wäkewän käden ala / että hän teitä aiallans corgotais / caicki teidän murhenne pangat hänen päällens: Sillä hän pitä murhen teistä. Olcat raitit ia walwocat: Sillä teidän wihollisen perkele ymbärinskäy / nijncuin kiljuwa Leion / ia edzi kenen hän nielis. Sitä te wastan seisocat / wahwat uscosa. Ja tietkät / että ne waiwat tapahtuwat teidän Weljillengin mailmasa.

Mutta Jumala / jolda caicki armo tule / joca meitä on cudzunut ijancaickiseen cunniahans / Christuxes JEsuxes / teitä / joca wähän aica kärsitte / walmista / wahwista ia perusta. Sille olcon cunnia ia walda ijancaickisest ijancaickisen / Amen.

Jumal on wedet miehen werrax / pag. 53.
Minun sielun kijtä HErra / pag. 31.

Evangeliumin kirioitta P. Lucas Evangelista / Cap. 15.

SIehen aican tulit JEsuxen tygö caicki Publicanit ia syndiset / cuuleman händä. Nijn Phariseuxet ia Kirianoppenet napisit / ia sanoit: Tämä syndisiä wastanotta / ia

ia syö heidän cansans. Nijn hän sanoi heille tämän Wertauxen / sanoden: Cuca on teistä seihminen / jolla on sata lammasta / ia jos hän yhdengin nijstä cadotta / eikö hän jätä yhdexenkymmendä ia yhdexän corpeen / ia mene sen jälken / joca cadonnut on / sijhenasti että hän sen löytä? Ia cuin hän sen löytä / nijn hän pane sen olallens / iloiten. Ia cosca hän tule cotians / nijn hän cocon cudzu ystäwäns ia kyläns miehet / ia sano heille: Iloitcat minun cansani / sillä minä löysin minun lambani / joca cadonnut oli. Minä sanon teille: Nijn myös ilo pitä oleman Taiwas yhdest syndisest / joca hänens paranda / enämmin cuin yhdexästkymmenest ia yhdexest hurscast / jotca ei parannosta tarwidze.

Taicka cuca Waimo on / jolla on kymmenen penningitä / jos hän yhdengin nijstä cadotta / eikö hän sytytä kynttilätä / ia lacaise huonehta / ia edzi wisusti nijncauwan cuin hän sen löytä. Ia cosca hän sen löytä nyt on cocon cudzu hän ystäwäns ia Kyläns waimot / ia sano: Iloitcat minun cansani / sillä minä löysin penningini / jonga minä cadotin. Nijn myös sanon minä teille / pitä ilo oleman

man Jumalan Engeleillä yhdest syndisest/ joca hänens paranda.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä / me olem caickt sen pahembi / n ijncuin exywäiset lambat / ia oikialda tieldä / Perkeleldä / ja meidän lihaldam pois wietellyt ia hauckutellut / Me rucoilem cuitengin ettäs olisit meille armoilinen / ia caicki meidän syndim sinun Poicas JEsuxen Christuxen tähden / andext andoisit / walaise myös meidän sydämen sinun Pyhällä Hengelläs / sinun Sanasas meitä lujana pysymän / ja että me catumuxen ia parannuxen cautta / oikias uscos aina loppun asti saisim olla lammas huones / nijn ijancaickisen / autuuden wijmein tulisim / Amen.

IV. Sunnuntaina Colminaisuden Päiwästä.

Collecta.

ANna meille / O HErra Jumala / moillmalinen meno rauhallinen olla / että sinun Christillinen Seuracundas rauhallises Jumalisudes iloidzis. Sinun rackan Poicas / etc.

Epistolan kirioitta P. Pawali Apost. Romarein kygö / Cap. 8

RAckat weliet / sixi minä sen pidän / ettei tämän nykyisen aian waiwat / ole sen cunniin werta / cuin meille ilmoitetan: Sillä ikäwä Luondocappalden ikäwöidzemys odotta Jumalan lasten ilmoitusta. Että Luondocappalet owat turmeluxen alennetut / wastoin o-

ma

ma tahtoans / waan hänen tahtans / joca ne laandanut on toiwoxi. Sillä Luondo cappal pitä myös turmeluxen orjudesta wapaxi tul man Jumalan lasten cunnialisen wapauteen. Sillä me tiedämme / että jocainen luondocap pale huoca ia ikäwöidze aina tähänasti / m dän cansam. Mutta ei ainoastans ne / waan myös me / joilla hengen vdistus on huocam me idzellem / sitä lasten walidsemista / ja od tamme meidän ruumistem lunastusta.

Se cuin tahto Christitt olla / pag. 61.
Mix kersakat wäkewä sangar/pag. 20.

Ewangeliumin kirjoitta P. Lucas Ewangel. Cap. 6.

SJehen aican / sanoi JEsus hänen O petus lapsillens. Olcat laupiat niincu teidän Isängin laupias on. Älkät duomi co / ettei teitä duomitais: Älkät sadatelco / e tei teitä sadatellais: Andexi andacat / ni teillengin andexi annetan. Andacat niin te le annetan. Hywän mitan / likistetyn / su tun / ja ylidze wuotawan he andawat teid helmanne: Sillä juuri sillä mitalla / jolla mittatte / pitä muutkin teille mittaman.

Ja hän sanoi heille Wertauxen: Tai co sokia toista sokiata talutta? Eikö he m lemmat hautaan lange? Ei ole Opetus la parambi Mestaritans mutta cosca Ope

lapsi on nijneuin hänen Mestarins / niin hän on täydellinen. Wai euingas raiscan näet weliäs silmäs / mutta et hawaidze malca o- mas silmäsäs? Eli euingas taidat sanoa welielles? Welien pidä / minä otan raiscan silmästäs / ja et näe malca omas silmäsäs? Sinä vlcocullattu / otta ensin malca omast silmästäs / ja cadzo sijtte / jos taidat otta raiscan welies silmästä.

Rucous.

OHErra Jummala taiwalinen Isä / sinä joca olet laupias / ja Christuxen cautta meille luwannut / ettes meitä duomita eikä cadotta tahdo / waan ar- mollisest meidän syndim andexi andä ja caickinaiset tarpet runsasti suoda / Me rucoilemma sinua / tee sencaldainen totwo / sinun armos ja laupiudes päälle / Pyhän Hengen cautta / wahuax ja wilpit- tömäx meidän syndämisäm ? ja anna myös että me sitä sama meidän lähimäisemgin tekisim / en händä duomidzis engä taitamattomudes nuhtelis / waan mielelläm hänelle caicki hänen nuhtees andexi andai- sim: Duomidzisim myös idze meitäm / ja sinun pel- gosas aina Christillist elämät pidäisim / Amen.

V. Sunnuntaina Colminaisu- den Päiwästä.

Collecta.

OJumala / joca nijlle / jotca sinua racastawat / olet walmistanut sanomattoman rickauden / wuodata meidän syndämihim sinun rackaudes halu-

että

että me sinua / ylidzen caickia cappalita / racastaisim-ma / ia käsitäisim sinun pyhät lupauxes / jotca caiken ihmisten halun woittawat Sinun Poicas / etc.

Epistolan kirioitta P. Petari Apost.

1 Pet. 3.

Minun rackani / olcat caicki yximieliset / ynnäkärsiwäiset / pitäin weliellistä rackautta kestenän / lauplat / ystäwäliset / ei costain paha pahalla / eikä kirouxella kirousta / waan paremmin siunatcat / tieten että te oletta cutzutut siunausta perimän. Sillä / joca elä tah- ja hywiä päiwiä nähdä / hän hillitkän kielens paha puhumast / ia huulens petoxesta. Hän wältäkän paha / ia tehkän hywä. Hän edzikän rauha / ia noudattacan sitä: Sillä HErran silmät owat wanhurscasten päälle / ia hänen corwans heidän rucouxisans: Mutta Herran caswo on pahantekiäin päälle.

Ja cuca wahingoitta / jos te hywä pyydätte? Ja / jos te wielä oikeudengin tähden kärsisitte / nijn te cuitengin autuat oletta. Mutta älkät peliätkö heidän waarimistans / älkät myös heitä hämmästykö: Mutta pyhittäkät HErra Jumala teidän sydämisän.

Mikä silloin taita puuttu / pag. 10.

Evangeliumin kirjoitta P. Lucas Evangelista / Cap. 5.

Nijn tapahdui / cosca Canssa tungi hänen tygöns / cuuleman Jumalan Sana / että hän seisoi Genezarethin meren ty-

könä

gönä. Ja näki caxiwenhettä olewan meren
tykönä / joista calamiehet olit lähtenet / ia pe-
sit heidän werckoians. Niin hän meni yhten
wenhesen / joca oli Simonin / ia käski hänen
wähä maasta vloslaske: ia hän istui wenhes
ia opetti Canssa. Ja cuin hän lackais puhu-
mast / sanoi hän Simonille: Wie sywälle ia
heittäkät werckon apaialle. Ja Simon wa-
staten sanoi hänelle: Mestari / me olemma
caiken yön työtä tehnet / ia en mitän saanet /
mutta sinun käskystäs minä cuitengin heitän
vlos werckon. Ja cuin he sen teit / suljt he
suuren calain paliouden / ia heidän werckons
repeisit. Ja he wijttaisit cumpanillens / jotca
olit toises wenhes / tuleman ia auttaman hei-
täns. Ja he tulit / ia täytit molemmat wen-
het / niin että he rupeisit wajoman.

Cosca Simon Petari sen näki / langeis
hän JEsuxen polwein tygö sanoden: HEr-
ra / mene pois minun tyköni / sillä minä olen
syndinen ihminen: Sillä hämmästys oli hä-
nen käsittänyt / ia caicki jotca hänen cansans
olit / calan saalin tähden / jonga he saanet o-
lit. Niin myös Jacobin ia Johannexen /
Zebedeuxen poiat / jotca olit Simonin cum-

F panit

panit. Ja Jesus sanoi Simonille. Ala pelkä tästedes sinä saat ihmisiä. Ja he wedit wen hens maalle / ia ylönannoit caicki / ia seurai sit händä.

Rucous.

HErra Jesu Christe / eläwän Jumalan Poica joca meille olet andanut sinun Pyhän Sanas ia meitä caickinaisella ruumilisella siunauxella la poittanut: Me tunnustam idzem caickin nijhin kelw komaxi / ia caickia pahaa ansainnen: Mutta rucoilemma sinua / wariele meitä suruttomudest ylpeydest / paranna meidän sielun haawat / ia an onni ia menestys meidän wirasam / että me sin sauttas ruumillisest ia Hengellisest autetut ia wari lut olisimma / Amen.

VI. Sunnuntaina Colminaisuden päiwästä.

Collecta.

OH Autuuden Jumala / joldo caicki hywyys wuodata rackaudes meidän sydämihin / ia meille usco / pitäin meitä tallella se hywyys cu meile andanut olet Sinun Poicas / etc.

Epistolan kirioitta P. Pawali Apost Romarein tygö / Cap. 6.

Cadzo Ensimäisnä Sunnuntaina Vdest Wuodest.

Jumala suurest hywydest / pag. 119.

Evangeliumin kirioitta P. Matth Evangel. Cap. 5.

Si

SJehen aican sanoi JEsus Opetuslapsillens: Ellei teidän wanhurscaudenne ole palio enämbi cuin Kirianoppenuitten ia Pharisensten / niin et te tule taiwan waldacundan. Te cuulitta mitä sanottu oli wanhoille: Ei sinun pidä tappaman: Mutta jocainen joca tappa / hänen pitä duomiohon wicapää oleman. Waan minä sanon teille: Että jocainen joca wihastu weliällens / hänen pitä duomiohon wicapää oleman. Ja jocainen cuin sano weliällens Racha / hänen pitä neuwon ala wicapää oleman. Ja jocainen joca sano: Sinä Tyhmä / hänen pitä helwetin tuleen wicapää oleman. Jos sinä uhrat lahias Altarille / ia siellä muistat / että weliälläs on jotakin sinua wastan / nijn jätä lahjas Altarin eteen / ia mene ensin sopiman welies canssa / ia tule sitte lahias uhraman. Sowi nopiast rijtawelies cansa / coscas wielä hänen cansans tiellä olet / ettei rijtaweliäs sinua annaioscus duomarille ia duomari anda sinun palwelialle / ia sinä heitetän tornijn. Totisest sanon minä sinulle: Et sinä pääse sieldä vlos sijhenasti cuins maxat wijmmeisen ropoin.

Rucous.

Evangell ja Epistl

1687.

K B i n Kople.

SJehen aican sanoi JEsus Opetuslapsillens: Ellei teidän wanhurscaudenne ole palio enämbi cuin Kirianoppenuitten ja Phariseusten / niin et te tule taiwan waldacundan. Te cuulitta mitä sanottu oli wanhoille: Ei sinun pidä tappaman: Mutta jocainen joca tappa / hänen pitä duomioihin wicapää oleman. Waan minä sanon teille / Että jocainen joca wihastu weliällens / hänen pitä duomiohon wicapää oleman. Mutta jocainen cuin sano weliällens Racha / hän pitä neuwon ala wicapää oleman. Ja jocainen joca sano: Sinä Tyhmä / hänen pitä helwetin tuleen wicapää oleman. Jos sinä uhrat lahias Altarille / ia siellä muistat / että weliälläs on jotakin sinua wastan / nijn jätä lahjas Altarin eteen / ia mene ensin sopimaan welies canssa / ia tule sitte lahias uhraman. Sowi nopiast rijtawelies canssa / coscas wielä hänen cansans tiellä olet / ettei rijtaweliäs sinua anna joscus duomarille ia duomari andaa sinun palwelialle / ia sinä heitetän tornijn. Totisest sanon minä sinulle: Et sinä pääse sieldä vlos sijhenasti cuins maxat wijmeisen ropoin.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä / me tunnustamme / että me olemma / sen pahembi / waiwaiset syndiset / ia ettei meise / ole mitänhywä / sillä meidän sydämen / liham ia werem / on synnin cautta saaiseri ioutunut / engä saa ikänäns sildä pahalda imolda täällä wapaat olla. Sentähden racas Isä / me rucoilemma sinua / ettäs meille anderi andaisit encaltaiset synnit / ia meidän sydämen Pyhän Hengescautta puhdistaisit / että meillä olis himo ia racaus sinun Sanaas / että me sen jälken eläisim / ia JEsuxen Christuxen cautta sinun armosas tjancaiciseft pysyisim / Amen.

VII. Sunnuntaina Colminaisuden Päiwästä.

Collecta.

OHErra Jumala / ionga asetuxest ia säännöst ei mitän puutu / sinua me nöyräst rucoilemma / ota meildä caicki wahingoliset pois / ia caicki tarpelliset meille laina. Sinun rackan Poicas / etc.

Epistolan kirioitta P. Pawali Apost. Romarein tygö / Cap 6.

RAckat weliet / minä puhun näistä ihmisten tawalla / teidän lihallisen heicoudenne tähden. Nyt niin te ennen annoitta teidän jäsenen saastaisutta ia wäärytta palweleman / yhdestä wäärydestä nijn toiseen / nijn andacat myös nyt teidän jäsenen wanhurscauden palweluxeen / että te pyhäri tulisitta. Sillä cosca te olitta synnin palweliat / nijn te olitta taambana wanhurscaudesta ; mitä hedelmätä teidän silloin nijstä oli / cuin te nyt häpettä!

Sillä

K B:n kpl.
1683:n
Evangel- ja
Epistolat-

HErra Jumala taiwalinen Isä / me tunnustame / että me olemma / sen pahembi / waivaiset syndiset / ia ettei meise / ole mitänhywä / sillä meidän sydämen / liham ia werem / on synnin cautta s[...] staiseri ioutunut / engä saa ikänäns sildä pahast himolda täällä wapaat olla. Sentähden racas I[...] me rucoilemma sinua / että meille andexi and[...] sencaltaiset synnit / ia meidän sydämen Pyhän H[...] ges cautta puhdistaisit / että meillä olis himo ia [...] kaus sinun Sanaas / että me sen jälken eläisim [...] JEsuxen Christuxen cautta sinun armosas ijanc[...] kisest pysyisim / Amen.

VII. Sunnuntaina Colminaisuden Päiwästä.

Collecta.

OHErra Jumala / jonga asetuxest ia säät[...] ei mitän puutu / sinua me nöyräst rucoilemm[...] ota meildä caicki wahingoliset pois / ia caicki ta[...] liset meille laina. Sinun rackan Poicas / etc.

Epistolan kirioitta P. Pawali Apost. Romarein tygö / Cap 6.

RAckat weliet / minä puhun näistä i[...] sten tawalla / teidän lihallisen heicou[...] ne tähden. Nijncuin te ennen annoitta [...] dän jäsenen saastaisutta ia wäärytta pal[...] man / yhdestä wäärydestä nijn toiseen / nij[...] dacat myös nyt teidän jäsenen wanhurscau[...] palweluxeen / että te pyhäxi tulisitta. S[...] costa te olitta synnin palweliat / nijn te o[...] taambana wanhurscaudesta ; mitä hedelm[...] teidän silloin nijstä oli / cuin te nyt häp[...]

S

Sillä sencaltaisten loppu on cuolema. Mutta että te nyt oletta synnistä wapaat / ia oletta Jumalan palweliari tullet / nijn teillä on teidän hedelmänne / että te pyhäxi tuletta / mutta lopuxi ijancaickinen elämä: Sillä cuolema on synnin palcka / mutta ijancaickinen elämä on Jumalan lahia / JEsuxes Christuxes meidän HErrasamme.

O ihminen aiattel aina / pag. 110.
Jumala kijttä yli aica mahdan / pag. 129.

Evangeliumin kirioitta P. Marcus

Evangel. Cap. 8.

NIinä päiwänä / cosca sangen palio Canssa oli / eikä ollut heillä mitän syömist / cudzui JEsus Opetuslapset tygöns / ia sanoi heille: Minä armahdan Canssa: Sillä he owat io colme päiwä wijpynet minun tykönäni ia ei ole heillä mitän syömist / ia ios minä päästän heidän minun tyköni cotians syömätä / nijn he waipuwat tielle: Sillä muutamat olit heistä cauca tullet. Wastaisit händä Opetuslapset: Custa joku woi näitä rawita leiwillä täsä erämaas? Ja hän kysyi heille: Mondaco leipä teillä on? He Sanoit: Seidzemen. Ja hän käski Canssan istua atrioidzeman maan päälle. Ja hän otti ne seidzemen leipä / cuin hän kijttänyt oli mu si ia andoi Opetuslastens / ia he panit Canssan

Fiij eteen

teen. Ja heillä oli myös wähä calaisita/
ia hän kyytti / ia käski ne myös panda eteen.
Niin he söit/ ia rawittin. Ja he corjaisit täh-
et cuin iäänet olit / seidzemän coria murnia.
Ja niitä cuin söit / oli liki neliä tuhatta. Ja
hän päästi heidän.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä / joca sinun Pol-
cas cautta / corwesa / neliä tuhatta / miestä/
ilman waimoita/ ia lapsia seidzemellä leiwällä ia har-
poilla calaisilla runsasti ruockinut olet: me rucoilem-
ma sinua/ meidängin tykönäm aina sinun siunauxes
cansa oleman ia warieleman meitä ahneudest ia tä-
män elämän ylönpaltisest murhest / että me ensist ia
ennen caickia sinun Waldacundas ia Wanhurscaudes
etzisim ia niin caickis/cuin me sielun ta ruumin
puolest tarwidzem / sinulda autetuxi tulisim / JE-
suxen Christuxen meidän Herran cautta/Amen.

Christuxen Kircastamisest.

Collecta on nyncuin edellisnäkin
Synnuntaina.

Epistolan kirioitta P. Petari
Apostoli/ 2. Pet. 1.

RAckat weliet / embä me ole cawalita iut-
tuia noudatellet / teille tiettäwäxi tehde-
sän meidän HErran JEsuxen Christuxen
woima ia tulemista. Waan me olemma /
jotze nähnet hänen cunnians / cosca hän Isäldä
Jumalalda sai cunnian ia ylistyxen änen caut-
ta/joca hänelle näin sildä wäkewäldä HErran-
del-

oldda kapahdoi? Tämä on minun racas Poican / johon minä mielistyn. Ja tämän änen me cuulimma Taiwast / coscame pyhällä wuorella hänen cansans olimma.

Christus Jumalan Poica / pag. 95.
Sanoi Herra asuwa taiwas / pag. 33.

Evangeliumin kirioitta P. Matth. Evangelista / Cap. 17.

SJehen aican / otti JEsus Petarin / Jacobin ia Johannexen hänen weliens / ia wei heidän erinäns corkialle wuorelle / ia kircastettin heidän edesäns. Ja hänen caswons paisti nijncuin Auringo / ia hänen wattens tulit walkiaxi nijncuin walkeus. Ja cadzo heille ilmestyit Moses ia Elias / ia puhuit hänen cansans. Nijn sanoi Petari JEsuxelle: HErra / meidän on täsä hywä olla / ios sinä tahdot / nijn me teeme tähän colme maia / sinulle yhden / Mosexelle yhden ia Eliaxelle yhden. Wielä hänen puhuisans / cadzo! walkia pilwi ymbärciwarjois heidän. Ja cadzo / änipilwest sanoi: tämä on minun racas Poican / johonga minä mielistyn / cuulcat händä. Ja cuin Opetuslapset sen cuulit / langeisit he caswoillens / ia peljästyit sangen cowin. Ja Jesus tuli / ia rupeis heihin / ia sanoi: noscat ia älkät peliätkö. Cosca he sil-

mäns nosit/ niin ei he ketän nähnet mutta JEsuxen yxinäns.

Rucous.

OHErra JEsu Christe/ joca sinun siunatun ruumis kircastamisella / sillä Pyhällä wuorella / tahdoit anda meidän tietä/ sekä sinun suuren woimas ia cunnias ihmisen luonon puolesta/ niin myös meidän ruumisten kirckauden tulewaisesa elämäsä/ että me siellä/ nijncuin Moses ia Elias näyit sinun tykönäs kirckaudes / paistain nijncuin tähdet hancaickisest / ia sinun kircastetun Ruumis ia Engelein caldaisexi tulem. Me rucoilemma sinua nöyrästi/ anna meille armoias / että me aina sitä aiattelisim / ia sillä meitäin caickinaises murhes lohdutaisim/ A.

VIII. Sunnuntaina Colminaisuden Päiwästä.

Collecta.

OHErra Jumala / anna meille armos / että me nijtä taidaisim aiatella ia tehdä cuin so weliat ia oikiat olisit / eläisimme myös aina sinun pyhän tahtos jälken Sinun rackan Poicas / etc.

Epistolan kirioitta P. Pawali Apost. Romarein tygö / Cap. 8.

RAckat weliet / nijn en me nyt ole welcapäät lihalle / että me lihan jälken eläisimme: sillä jos te lihan jälken eläte / nijn te cuoletta: mutta jos te lihan tegot Hengen cautta cuoletatte / nijn te saate elä. Sillä caicki jotca Jumalan Hengellä waicutetan / ne owat Jumalan lapset. Sillä et te ole saanet oriuden Henge / että teidän wielä pidäis pelkämän: mutta

matta te oletta saanet walittuin lasten Hengen josa me huudamme: Abba racas Isä. Se Hengi/ todista meidän hengellemme / että me olemme Jumalan lapset. Jos me olemme lapset/ nijn me olemme myös perilliset nimittäin / Jumalan perilliset/ ja Christuxen cansa perilliset.

Oh HErra J: taiwast/me kyllä/pag. 125.
Isä Jumalat kijttäkäm/ pag. 155.

Evangeliumin kirjoitta P. Matth.

Evangel. Cap. 7.

Sijhen aican/ sanoi JEsus Opetuslapsillens: Cawahtacat teitän wäärista Prophetaista/ jotca teidän tygön lammasten waatteilla tulewat: mutta sisäldä he owat raatelewaiset sudet. Heidän hedelmistäns / te tunnetta heidän. Hakeco jocu Wijnarjoia Orjantappuroist? Taicka ficunita ohdackeista: Nijn jocainen hywä Puuca / swa hywät hedelmät / mutta mädänny Puuhu häijyt hedelmät. Hywä Puu ei taida häijyiä hedelmitä caswa/ eikä mädänny Puu hywiä hedelmitä. Jocainen puu cuin ei caswa hywä hedelmät/ hacatan pois ja tuleen heitetän. Sentähden tuttat heitä hedelmistäns. Ei jocainen cuin sano minulle: HErra/HErra/ pitä tuleman Taiwan Walda

tundan / mutta joca teke minun Isäni tahdon / cuin on Taiwais.

Rucous.

ME kijtäm sinua HErra Jumala taiwallinen Isä / caikest meidän sydämestän / ettäs meitä olet sinun Pyhän Sanas tundon andanut tulla: Me rucoilemma sinua / ettäs myös armollisest meitä sijnä pidäisit / wielä cuolemangin hetkellä / ia wariele meitä nickia vscollisia saarnaita jotca sinun Sanaas saarnawat / caikest pahennoxest ia waarast / anna myös heille pitkä ikä: Mutta rangaise ia pois ota caicki ne jotca uscottomast sinun Sanasas palwelewat / ia idzens siweixi lambaixi teeskelewät / mutta owat kuitengin raatelewaiset Sudet / näildä warjele sinun Pyhä Christicundas / Sinun Poicas Jesuxen / etc.

IX. Sunnuntaina Colminaisuden Päiwästä.

Collecta.

HErra Jumala / awa sinun laupiat corwas / sinun palweltais rucouxijn / andaman heille / iotca he rucoilewat / suo myös armos / että he rucoilit sitä cuin sinu mieles jälken olis. Sinun rackan / etc.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apost. Corinth. tygö / 1. Cor. 10.

RAckat weljet tämä on meille Esicuwax ia tapahtunut / etten me paha himoidzis / nijncuin he himoidzit. Älkät olco epäjumalan palweliat / nijncuin heistä muutamat olit. Nijncuin kirjoitettu on: Canssa istui syömän ia juoman / ia nousit mässämän. Älkäm me huorin tehkö / nijncuin muutamat idzens heistä

huo-

huoruudella saastutit / ia langesit yhtenä päi-
wänä / colme colmattakymmendä tuhatta.
Älkämme Christusta kiusatco / nijncuin muu-
tamat heistä händä kiusaisit / ia surmatti
kärmeildä. Älkät napisco nijncuin muutamat
heistä napisit ia messatrin cadottajalda.

Caicki sencaltaiset tulit heidän cohtans
Esicuwaxi / mutta se on kirioitettu meille ca-
tamisexi / joidenga päälle mailman loput tu-
let owat. Sentähden joca luule seisowans/
cadzocan ettei hän lange. Eipä yxikän kiusaus
ole teitä käsittänyt / waan inhimillinen. Mut
Jumala on waka / joca ei salli teitä kiusatta
ylidze teidän woiman / waan hän teke kiusa-
uxest lopun / että sen woisitta kärsiä.

Herra euca siin majasas / pag. 7.
Nijn JEsus puhui wertauxill/ 55.

Evangeliumin kirioitta P. Lucas Evangel. Cap. 6.

SJehen aican/ sanoi JEsus Opetuslap-
sillens tämän wertauxen: Olixi rica
Mies / jolla oli Huonenhaldia / ia hänen ede-
säns cannettin / että hän oli hucuttanut hä-
nen hywydens. Ja hän cudzui hänen / ia
sanoi hänelle / Mixi minä sinusta sen cuu-
len? Tee lucu hallitus wirastas: Sillä et sinä
sa tästedes hallita. Nijn Huonenhaldia
sanoi idzelläns: Mitä minä teen? Sillä
minun Herran otta pois minulda wiran/ en

ninä woi caiwa/ häpen minä kerjätä. Minä tiedän mitä minä teen: Cosca minä wiralda poispannan nijn he coriawat minun heidän huonesens.

Ja hän cudzui tygöns caicki Herrans welgolliset/ ia sanoi ensimäiselle: Cuinga paljo sinä olet minun Herralleni welca? Se sanoi: Sata tynneritä öljyä. Hän sanoi hänelle. Ota kirjas ia istu pian/ ia kirjoita wijsikymmendä. Sijtte hän sanoi toiselle: Paljoco sinä olet welca? Hän sanoi: Sata punda Nisuja. Hän sanoi hänelle: Ota kirias/ ja kirioita cahdexankymmendä. Ja Herra kijtti/ sitä wäärä huonenhaldiata/ että hän toimellisest teki. Sillä tämän mailman Lapset owat toimellisemmat/ cuin walkeuden Lapset/ heidän suguisans. Ja minä myös sanon teille: tehkät teillen ystäwitä wäärästä Mammonasta/ että cosca te tarwidzetta/ nijn he coriawat teitä ijancaickisijn majohin.

Rucous.

HErra Jumala taiwallinen Isä/ joca meitä runsasti siunannut/ ja meille meidän jocapäiwäisen leipäm yldäkylläisest andanut olet/ Me rucoilemma sinua/ warjele meitä ahneudest/ ia kehoita meidän sydämen/ mielellämme sinun siunauxestas köyhiä

hiä tarwidzepia auttaman / että me olisim sinun lahjais vscolliset jacajat / ettei weildä puutuis hancaic kiesi cosca me tästä wirasta pois pannan / ja meidän sinun duomios eteen tuleman pitä / Amen.

X. Sunnuntaina Colminaisuden Päiwästä.

Collecta.

OJumala / sinä joca sinun woimas osotat / armahtamata ja andexi andaman / nijtä cuin ricottu on / anna wieläkin sinun laupiudes runsast paista meidän päällem / että me sijtä tajwallisest hywydest osallisexi tulisim. Sinun racan Poicas JEsuxen Christuxen meidän HErran cautta / Amen.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apost. Corinth. tygö. 1. Cor. 12.

RAckat weljät / te tiedätte / että te oletta pacanat ollet / ja käynetmyckäin epäjumalden tygö / nijncuin te wiedyt olitta. Sentähden teen minä teille tiettäwäxi / ettei yxikän / joca Jumalan Hengen cautta puhu / JEsusta kiroile. Ja ei yxikän taida JEsusta cudzua Herraxi / waan pyhän Hengen cautta.

Lahjat owat moninaiset / mutta yxi on Hengi. Ja wirgat owat moninaiset / mutta yxi on HErra. Ja woimat owat moninaiset mutta yxi on Jumala joca caikisa caickinaiset waicutta. Mutta Hengen lahjat osottawat heidäns jocaidzes yhteisexi tarpexi. Sillä yhdelle annetan Hengen cautta puhua wijsaudesta: Toiselle annetan puhua tiedosta / sen yhden Hengen cautta: Toiselle vsco / sijtä yhdestä Hengestä: Toi-

Toiselle lahiat terw..ri tehdä/ sijnä yhdes Hen-
ges: Toiselle ihmelisiä töitä tehdä. Toiselle
prophetia: Toiselle henget eroitta. Toiselle
moninaiset kieler. Toiselle moninaisten kielden
selitys. Jotca caicki se yxi hengi waicutta/ ja
cain cullengin omans/ nijncuin hän tahto.

O HErra sun pyhä Sanas/ pag. 115.
Jerusalem pyhä Caupung/ pag. 41.
Historia on tosin idzestäns/ Hier. Hist. Finc.

Evangeliumin kirjoitta P. Lucas Evangelista / Cap. 19.

Sijhen aican/ cosca JEsus lähestyi Je-
rusalemita/ cadzoi hän hänen pääällens/
itki händä/ ia sanoi: Jos sinäkin tiedäisit/
nijns aiattelisit tosin tällä sinun ajallas/ mitä
sinun rauhas sopis. Mutta nyt owat ne kät-
ketyt sinun silmäis edestä. Sillä ne päiwät
pitä tuleman sinun ylidzes/ että sinun wihol-
lises ... sinun/ ia pijrittäwät sinun:
Ja ahdistawat sinun jocaculmalda/ ia maa-
han tasoittawat sinun/ ia sinun lapses jotca
sinus owat/ ia ei jätä sinus kiwe kiwen päälle/
ettes edzickos aica tunnut.

Ja hän meni Templijn/ rupeis ajaman ui-
kos ostaita ia myypiä/ sanoden: Kirjoitettu
on: Minun huonen on rucoushuone/ mut-
ta te oletta sen tehnet ryöwäritten luolaxi. Ja
hän opetti jocapäiwä Templis. Ru-

Rucous.

CAickiwaldias iancaickinen Jumala/ joca sinun Sanas ia sinun Poicas JEsuxen Christuxen Pyhän Hengen cautta meille ilmoittanut olet/ Me rucoilemma sinua walaise meidän sydämen / että me wilpittömäst sen wastan otaisimme/ ia en sitä ylöncadzo engä hyljä/ nijncuin sinun Canssas ne vscottomat Judalaiset teit / että me sinun pelgosas eläisim/ päiwä päiwäldä vscos wahwistuisim / ia iancaickisen autuuden saisim / JEsuxen Christuxen meidän HErran cautta / Amen.

XI. Sunnuntaina Colminaisuden Päiwästä.

Collecta.

OCaickiwaldias iancaickinen Jumala / jonga laupius on paljo suurembi nijden ansiota ia halua / jotca sinua rucoilewat/ wuodata sinun armos meidän päällem / ia andexi anna meidän ricoxem. Sinun Poicas JEsuxen / 2c.

Epistolan kirjoitta P. Pawali Apost. Corinth. tygö / 1. Cor. 15.

RAckat weljät / minä teen teille tiettäwäxi sen Ewangeliumin/ cuin minä teille ilmoitin / jonga te ottanet oletta / josa te myös pysytte / jonga cautta te autuaxi tuletta/ cuinga minä sen teille olen ilmoittanut / jos te sen oletta pitänet/ ellei nijn ole / että te huckan oletta vsconet. Sillä minä olen sen algusta teille andanut jonga minä myös saanut olen / että Christus on cuollut meidän syndeimme tähden / Ramattuin jälken, Ja että hän oli haudattu / ia ylösnousi

nousi colmendena/ päiwänä/ Ramattuin jälken. Ja että hän nähtin Cephaxelda/ ja sitte nijldä cahdeldo toistakymmeneldä. Sen jälken hän nähtin ysiammalda cuin wijdeldä sadalda weljäldä yhdellä haawalla/ joista monda wielä eläwät nijtta muutamat owat nuckunet. Sitälähin nähtin hän Jacobilda/ ja sen jälken caikilda Apostoleilda. Wijmeiseldä caickein jälkin/ on hän minulda nähty/ nijncuin keskensynnyneldä. Sillä minä olen caickein huonoin Apostolitten seas/ engä ole kelwollinen Apostoliri cudzutta/ että minä olen Seuracunda wainonut. Mutta Jumalan armosta minä olen se cuin minä olen/ ja hänen armons ei ole minun cohtani tyhjä ollut.

Jumala suurest hywydest/ pag. 119.

HErra cuca sun majasas/ pag. 7.

Evangeliumin kirjoitta P. Lucas

Evangel, Cap. 18

SIjhen aican/ sanoi JEsus muutamille/ jotca idzepäällens uscalsit/ että heolit hurscat/ ja muita ylön cadzoit/ tämän wertauxen: Caxi ihmistä menit Templin rucoileman/ yxi Phariseus ja toinen Publicani. Phariseus seisoi ja rucoili näin idzellens: Minä kijtän sinua Jumala/ etten minä ole nijncuin muut ihmiset/ Ryöwäri/ Wäärät/ Huorintekiä/ taicka nijncuin tämä Publicani. Cahdesti wijckos minä paaston/ ja an-

nan

nan kymmenexet caikista cuin minulla on. Ja Publicani seisoi taambana/eikä tahtonut silmiäns nosta taiwasen päin / mutta löi rindoins / ia sanoi: Jumala armada minun syndisen päällen. Minä sanon teille: Tämä meni cotians hurscambana cuin toinen: Sillä iocainen cuin idzens ylöndä/hän alettan/ia ioca hänens alenda / se ylötän.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä/me rucoilemma sinua nöyrästi / ettäs Pyhän Henges cautta meitä hallidzisit/etten me meidän syndeiän vnhoda/ engä suruttomaxi tule/waan teemmä oikian catumuxen/ paraten meidän elämän/ ia sencansa meitäm lohdutam / että sinä sinun Poicas JEsuxen Christuxen tähden olet meille armollinen/ annat meidän syndim andexi / ia meitä hänen cauttans ijancaickisen autuuten saatat / Amen.

XII. Sunnuntaina Colminaisuden Päiwästä.

Collecta.

O Caickiwaldias ia laupias Jumala jonga armosta sinun vscollises sinua otolisest palwelewat sito armollisest / että me ilman estetä sen saisim cuins meille luwannut olet. Sinun racan Poicas/rc.

Epistolan kirioitta P. Pawali Apost. Corinth. tygö / 2. Cor. 3.

Nackat welier sencaltainen vscallus on meillä Christuxen cautta Jumalan tygö/

eb

ei nijn että me olemma idze meistäm soweliat
jotakin ajatteleman / nijncuin idze meistäm /
waan jos me olemma johongun soweljat / nijn
on se Jumalalda. Joca meitä soweljaxi tehnyt
on / wden Testamentin wirca pitämän / ei
bookstawin / waan Hengen: Sillä bookstawi
cuoletta / waan Hengi teke eläxi.

Mutta jos sillä wiralla joca bookstawin
cautta cuoletta / ia kiwijn Caiuettu oli / oli sen-
caltainen kirckaus / nijn ettei Israelin lapset
kainnet cadzoa Mosexen caswoihin / hänen cas-
wons kirckauden tähden / joca cuitengin cato.
Mixei sijs palio enämmin sillä wirgalla / joca
Hengen anda / pidäis kirckaus oleman: Sillä /
jos wiralla / joca cadotuxest saarna / kirckaus
oli / palio enämmin sillä wiralla / joca wan-
hurscaudest saarna / on ylönpaldinen kirckaus.
Sillä se toinen / joca kirckastettu oli / ei oleen-
singän kirckaudexi luettapa / sen ylönpaldisen
kirckauden suhten. Sentähden jos sillä oli
kirckaus joca cato / palio enämmin on sillä kirc-
kaus joca pysy.

Että meillä sencaltainen toiwo on / nijn me
puhumme rohkiast / ia en mee tee nijncuin Mo-
ses joca caswoillens peitten pani / ettei Israelin
lapset tainnet sen loppucadzo joca cato / waan
heidän taitons oli paadurettu. Sillä haman
tähän päiwän asti / pysy se peite ottamata cosca
wanha Testamentiä luetan / joca Christuxes
lackai Mutta haman tähän päiwän asti / cosca
Mosest luetan / rippu se peite heidän sydämens
edelä. Mutta cosca he palaiawat HErran

pu-

puoleen / nijn peite pois otetan? Sillä HE on Hengi. Mutta cusa HErran Hengi on, siinä on wapaus. Mutta me cadzelemma HErran kirckautta / nijncuin Speilisä / awoimella caswolla / ia me muuteran sijhen cuwaan / kirckaudesta nijn kirckauten nijncuin HErran Hengestä.

O Jumal anna minull armos / pag. 139.

Evangeliumin kiriotta P. Marcus Evangelista / Cap. 7.

SIehen aican / costa JEsus läxi Tyrin ia Sidonin maan äristä / tuli hän Galilean meren tygö / kymmenen Caupungin maan ärten keskitze. Ja he toit hänen tygöns Cuuroin / joca myös myckä oli / ia he rucoilit händä paneman kätens hänen pällens. Ja hän otti hänen erinäns Canssasta / ia pisti sormens hänen corwijns / sylki ia rupeis hänen kielens / cadzahtain taiwasen / huokais / ia sanoi hänelle: Hephetah / se on / aukene. Ja cohta aukenit hänen corwans ia hänē kielens sidepääsi wailallens / ia puhui selkiäst. Ja hän haasti heidän kellengän sanomast Mutta jota enämmin hän haasti / sitä enämmin he ilmoitit. Ja he suurest ihmettelit / sanoden: Hywästi hän caicki teki / cuuroit hän teki cuuleman / ia mykät puhuman.

Rucous

CAickiwaldias ijancaickinen Jumala / caicke[n] cappalden armolinen luoja minä kijtän sinua / että minun terwen ruumin andanut / ia minun kie-len/corwat ia caicki jäsenet sen pahan wsholisen pää-le carcaurexesta wariellut olet: Ja rucoilen sinua / su[o] minulle pyhä armos että minä erinomattain minun corwan ia kielen oikein käytäisin / corwillan ahkera[sti] sinun pyhä Sanaas cuulisin ia wisust tutkisin/kielel-län myös sinun armoas ylistäisin ettei yxikän misä[än] minun kieleni cautta pahenis / waan iocainen pare-nis / Amen.

XIII. Sunnuntaina Colminai-suden Päiwästä.

Collecta.

OCaickiwaldias ijancaickinen Jumala / lisä mei-le vsco / toiwo ia rackautta että me sinulda an-tä lahioia saisim / cuins meille luwañut olet / rack[a-]staisim nijtä cuins tahdot ia käsket. Sinun Poic[as] JEsuxen / etc.

Epistolan kirioitta P. Pawali Apost. Galat. tygö / Cap. 3.

RAckat weliet / lupauxet owat tosin Abr[a-]hamille ia hänen siemenellens annetu[t] Ei hän sano. Siemenille / nijncuin monell[e] waan nijncuin yhden cautta: Sinun siemene[l-]läs / ioca on Christus. Mutta minä sanon Testamenti / ioca Jumalalda oli wahwiste[ttu] Christuxen päälle / ei ricota / ettei lupaus l[ak]i cautta turhan tauleis / ioca sijtte neliän sadan colmen kymmenen wuoden peräst annettu

Sillä jos perindö Lain cautta annettaisin/nijn olis lupauxen cautta annettu/ mutta Jumala on sen Abrahamille lupauxen cautta lahioittanut. Mihingä sijs Laki (Hän on tullut ylidzekäymisten tähden / sijhenasti cuin Siemen olis tulewa / jolle lupaus tapahtunut oli/ ia on Engeleildä asetettu wälimiehen käden cautta. Mutta ei wälimies ole yhdhen ainoan wälimies/ waan Jumala on ainoa. Ongo sijs laki Jumalan lupausta wastan? Pois se. Jos laki olis annettu elewäxi tekemän / nijn tosin wanhurscaus tulis laista. Mutta Ramattu on caicki sulkenut synnin ala / että lupaus annettaisin uscon cautta JEsuxen Christuxen päälle uscowaisille.

Vipeys on wijs sangen suur / pag. 52.

Evangeliumin kirioitta P. Lucas Evangel. Cap. 10.

SJehen aican sanoi JEsus Opetuslapsillens: Autuat owat ne silmät iotca näkewät / ioca te näettä: sillä minä sanon teille: Monda Prophetat ia Enningast tahdoit nähdä / iota te näettä ia ei nähnet / ia cuulla iota te cuuletta/ ia ei cuulet. Ja cadzo/ Lainoppenut nousi/ ia kiusais händä/ sanoden: Mestari/ mitä minun pitä tekemän / että minä ijancaickisen elämän perisin? Hän sanoi hänelle: Mitä Lais kirjoitettu on? Cuingas luet? Hän wastais/ ia sanoi: Rakasta sinun

sinun HErras Jumalatas caikesta sinun
sydämestäs / ia caikesta sinū sielustas/ia caik
sinun woimastas / ia caikesta sinun mieles
ia sinun lähimmäistäs nijncuin idziäs. N
hän sanoi hänelle : Oikein sinä wastaisit
se/nijns saat elä. Mutta hän tahdoi idz
wanhurscaxi tehdä / ia sanoi JEsuxelle :
casta minun lähimäisen on ?
JEsus wastais / ia sanoi : Yxi Ihmi
waelsi Jerusalemist Jerichoon / ia tuli r
wäritten käsin / jotka hänen alasti rijsuit
haawoitit / poismenit ia jätit hänen pu
cuolluxi. Nijn tapahtui / että yxi Pappi
tietä waelsi/ ia cuin hän hänen näki/meni
ohidze. Nijn myös Lewita / cuin hän tul
le paicalle käwi hän ia näki hänen / ia m
ohidze. Mutta yxi Samaritanus wael
tuli hänen tygöns / ia cuin hän näki hän
armahti hän händä. Ja tuli ia sidoi hä
haawans / ia wuodatti sijhen öliyä ia wij
ia pani juhtans päälle / ia wei hänen ma
ia coriais händä. Ja toisna päiwänä m
custi hän ia otti caxi penningitä / ia andoi
sänälle / ia sanoi hänelle : Coria / händ
jos sinä enämmän culutat / nijn minä p
se

tesan maxan sinulle. Cuca näistä colmesta oli sinun nähdäxes hänen lähimmäisens / joca ryöwäritten käsijn oli tullut? Hän sanoi: Joca laupiuden teki hänen cohtans. Nijn sanoi JEsus hänelle: Mene ia tee myös nijn.

Rucous.

HErra Jumala taiwallinen Isä / caikest meidän sydämestäm että me sen autuan aian nähnet olem jolla sinun suloinen Evangeliumis saarnatan / josta me sinun pyhän tahtos ymmärräm / ia näem sinun rackan Poicas JEsuxen Christuxen: Me rucoilemma sinun sanomatoinda laupiuttas / että me sinun armostas saisimme pitä sinun Sanas walkeuden / ia että sinä Pyhän Hengeskautta walaisisit meidän sydämen / etten me cungan ikänäns sijtä poikeis / waan sijnä luiast pysyisim ia ijancaickisen autuudesen cautta käsitäisim / A.

XIV. Sunnuntaina Colminaisuden Päiwästä.

Collecta.

OHErra Jumala / wartele aina Seuracundas: Sillä jos et sinä händä tuke nijn ei hän taida inhimillisen heickouden tähden pysywäinen olla / suo sijs armollisest / että hän taidais wältä sitä cuin wahingolinen on / ia seurata sitä cuin terwelinen olis. Sinun Poicas / etc.

Epistolan kirioitta P. Pawali Apost. Galaterein tygö / Cap. 5.

RAckat weljet / waeldacat Hengesä / nijn ette lihan himo täytä: Sillä liha himoidze Hen-

Henge wastan / ia Hengi liha wastan. Nämät owat wastan toinen toistans / nijn ette te tee / mitä te tahdotta. Mutta jos te Hengeldä hallitan / nijn et te ole Lain alla.

Mutta lihan-työt owat julkiset / cuin on Huorus / Salawuoteus / Saastaisus / Haureus / Epäjumalden palwetus / Noituus / waino / Riita / Cateus / Wiha / Torat / Eripuraisus / Eriseura / pahennuomisus / Murha / Juopumus / Ylönsyömys / ia muut sencaltaiset / joista minä olen teille ennengin sanonut / ia wielä nytkin edellä sanon / että ne jotca sencaltaisia tekewät / ei pidä Jumalan waldacunda perimän. Mutta Hengen hedelmä on? Rackaus / Ilo / Rauha / pitkämielisys / Ystäwys / Hywys / Usco / Hiljaisus / puhtaus / Sencaltaisia wastan ei ole Lakia. Mutta iotca Christuxen omat owat / ne ristinnaulidzewat lihans / himoinsa halwins / cansa.

Ihmisen luondo turmeldun / pag. 118.

Evangeliumin kirjoitta P. Lucas

Evangel. Cap. 17.

JA tapahtui / että hän meni Jerusalemijtapäin / ia matcusti keskeldä Samariaan ia Galilean. Ja cuin hän tuli yhten kylän / cohtaisit händä kymmenen Spitalista miestä / jotca taambana seisoit / ia corgotit änens / sanoden: JEsu / racas Mestari / armahda meidän päällem: Ja cosca hän ne näki / sanoi hän heille: mengät / ia osottacat teitän

Pap-

papeille. Ja tapahdui / että he mennejäns
ulit: puhtaxi. Nijn yxi heistä cosca hän näki
että hän parattu oli / palais jällens / ia cunnioit-
ti Jumalata suurella änellä / ia langeis cas-
woillens hänen jalcains juuren / ia kijtti hän-
dä: Ja se oli Samaritanus. Mutta Jesus
sanoi: Eikö kymmenen puhdistettu? Cusa-
sa yhdexän owat? Ei ole muita palainnut
Jumalata cunnioidzeman cuin tämä muu-
calainen? Ja hän sanoi hänelle? Nouse ia
mene / sinun uscos on sinun wapahtanut.

Rucous.

HErra Jumala taiwalinen Isä / sinä joca sinun
Sanas ia Pyhän Castes cautta / meitä caickia
joca uscomme / sijtä cauhiasta synnin spitalista ar-
molisest auttanut olet ia wieläkin caikis meidän tar-
peisam meitä autat. Me rucoilemma sinua / walai-
se meidän sydämen Pyhän Henges cautta / etten me
ikänäns sen caltaista sinun hywä työtäs unhotais /
waan aina Jumalan pelgos eläisim / ia sydämelisel-
lä tawalla sinun laupiutees / ilossella meilellä sinua
aina kijtäisim ia ylistäisim / Amen.

XV. Sunnuntaina Colminaisu-
den Päiwästä.

Collecta.

HErra Jumala / wariele aina ia puhdista si-
nun Seuracundas / ia hallidze händä sinun
woimallas: Sillä ei hän ilman sinuta taida pysy-
wäinen olla, Sinun rackan Poicas / etc.

 Epist-